

1489/02.02.00.01/2020

Salon kaupunki

Vuoden 2021 talousarvio
Taloussuunnitelma vuosille 2022-2023
Investointisuunnitelma 2021-2025

Kaupunginjohtajan katsaus	4
Kaupunginvaltuuston tulokortit 2019–2022	9
Sujuvat prosessit	9
Aktiivinen yrittäjyys	10
Luova edelläkävijä	11
Osaava henkilöstö	12
Kestävä talous	13
Hyvä johtaminen	14
Jatkuva parantaminen	15
Yhdessä tekeminen – luottamus	15
Kärkihankkeet	16
Yleisperustelut	20
Talousarvion sitovuus	38
Henkilöstösuunnitelma 2021-2024	41
Henkilöstösuunnitelman 2021–2024 perustelut	51
Kaupunginhallituksen tulokortti	66
Sujuvat prosessit	66
Aktiivinen yrittäjyys	67
Luova edelläkävijä	68
Osaava henkilöstö	70
Konserniyhtiöt	72
Salon Vuokratalot Oy	72
Yrityssalo Oy	73
Salon Kaukolämpö Oy	75
Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä	76
Salo IoT Park Oy	78
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopistealueet ja perustelut	79
Tarkastustoimi	79
<i>Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen .....</i>	<i>79</i>
<i>Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>80</i>
Keskusvaalilautakunta	80
<i>Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen .....</i>	<i>80</i>
<i>Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>80</i>
Kaupunginvaltuusto	81
<i>Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen .....</i>	<i>81</i>
<i>Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>81</i>
Konsernipalvelut	81
<i>Sisäinen tarkastus .....</i>	<i>81</i>
<i>Hallintopalvelut .....</i>	<i>82</i>
<i>Talous- ja henkilöstöpalvelut .....</i>	<i>84</i>
<i>Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut .....</i>	<i>85</i>
<i>Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen .....</i>	<i>86</i>
<i>Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>86</i>
Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut	87
<i>Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen tulokortti .....</i>	<i>87</i>
<i>Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen toimintastrategia 2021–2024 .....</i>	<i>91</i>
<i>Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen hallinto .....</i>	<i>91</i>
Edunvalvonta	91
Terveystaloudelliset palvelut	91
Vanhustaloudelliset palvelut	95
Sosiaalitaloudelliset palvelut	98
<i>Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen tuloslaskelma, ulkoinen .....</i>	<i>103</i>
<i>Sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelujen tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>103</i>
Sivistystaloudelliset palvelut	104
<i>Sivistystaloudellisten palvelujen tulokortti .....</i>	<i>104</i>
<i>Sivistystaloudellisten palvelujen toimintastrategia 2021-2024 .....</i>	<i>111</i>
<i>Sivistystaloudellisten palvelujen toimiala .....</i>	<i>111</i>
<i>Varhaiskasvatustaloudelliset palvelut .....</i>	<i>111</i>
<i>Perusopetus- ja nuorisotaloudelliset palvelut .....</i>	<i>112</i>
Perusopetuspalvelut	112
Nuorisotaloudelliset palvelut	113
<i>Lukiokoulutus ja musiikkitaloudelliset palvelut .....</i>	<i>113</i>
Lukiokoulutus	113
Musiikkitaloudelliset palvelut	114

<i>Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	115
<i>Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	115
<i>Vapaa-aika palvelut</i>	116
<i>Kulttuuripalvelut</i>	116
<i>Kirjastopalvelut</i>	117
<i>Liikuntapalvelut</i>	118
<i>Kansalaisopisto</i>	119
<i>Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	120
<i>Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	120
Kaupunkikehityspalvelut	122
<i>Kaupunkikehityspalveluiden tuloskortti</i>	122
<i>Kaupunkikehityspalveluiden toimintastrategia 2021–2024</i>	126
<i>Kaupunkikehityspalvelujen hallinto</i>	126
<i>Maankäyttöpalvelut</i>	126
<i>Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen</i>	127
<i>Tilapalvelut</i>	128
<i>Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut</i>	128
<i>Liikennepalvelut</i>	129
<i>Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	131
<i>Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	131
Rakennus- ja ympäristövalvonta	131
<i>Toimintastrategia vuosille 2021-2024</i>	131
<i>Rakennusvalvonta</i>	132
<i>Ympäristönsuojelu</i>	133
<i>Ympäristöterveydenhuolto</i>	133
<i>Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	134
<i>Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	135
Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen	136
Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen ja sisäinen	137
Liikelaitos Salon Vesi	138
<i>Liikelaitos Salon veden toimintastrategia 2021 – 2024</i>	138
<i>Liikelaitos Salon Veden tuloslaskelma</i>	139
<i>Liikelaitos Salon Veden rahoituslaskelma</i>	139
Tuloslaskelma perusteluineen ja verorahoitus	140
Ulkoiset (sisältää vesilaitoksen)	140
Ulkoiset ja sisäiset (sisältää vesiliikelaitoksen)	141
Investointisuunnitelma 2021–2025	145
Investointisuunnitelman 2021–2025 perustelut	158
Rahoituslaskelma perusteluineen	171
Liitteet	173
Kokonaismenot ja -tulot	173
Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen	181
Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt	183
Myynnissä olevat ja myytäväksi ehdotettavat kiinteistöt vuonna 2021	184
Yhdistysten avustaminen	186
Toimintatietokortit	187

Kaupunginjohtajan katsaus

Useimmat Salon kaupungin viime vuosien talousarvioiden valmisteluun liittyvistä teksteistä ovat alkaneet toteamuksella siitä, että valmisteluun on liittynyt paljon muuttuvia tekijöitä ja epävarmuutta. Muuttuvia tekijöitä ovat olleet niin kuntatalouden yleinen epävarmuus, pitkään valmisteilla olleet valtakunnalliset sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä maakuntahallintoon liittyvät uudistukset ja paikallisesti erityisesti elinkeinoelämän rakennemuutos.

Maaliskuussa alkanut koronapandemia on kuitenkin epävarmuustekijänä täysin poikkeuksellinen. Tätä kirjoittaessa Suomessa ja maailmalla eletään pandemian toista aaltoa eikä kysymykseen pandemian kestosta ole mahdollista saada yksiselitteistä vastausta. Tällöin kuntatasolla vaihtoehdoksi jää oman toiminnan resursointi ja suunnittelu niin, että poikkeustilanteesta huolimatta kuntalaisille kyetään järjestämään peruspalvelut sujuvasti ja ennen kaikkea kaikkien, niin asukkaiden kuin henkilöstönkin, terveysturvallisuus huomioiden.

Talousarviovalmistelussa koronatilannetta on tarkasteltu ensisijaisesti talouslukujen kautta. Kulunut vuosi on osoittanut, että akuutti koronatilanne kuormittaa luonnollisesti terveyspalveluja sekä kasvattaa samalla hoito- ja palveluvelkaa, kun ei-kiireellisiä toimenpiteitä joudutaan siirtämään. Yleinen valtakunnallinen arvio jo tällä hetkellä on, että jonojen purkamiseen kuluu vuosia.

Koronatilanne vaikuttaa myös sosiaalipalvelujen kysyntään, sillä yleinen epävarmuus, siirtyminen etätöihin, etäopetusjaksot, kokoontumis- ja liikkumisrajoitukset sekä työllisyystilanteen heikkeneminen ovat kasvattaneet monien henkistä kuormaa ja vaikuttaneet arjessa jaksamiseen.

Toisaalta taas on nähtävissä, että monien kaupungin järjestämien palveluiden käyttö on korona-aikana vähentynyt, jolloin esimerkiksi tuottojen budjetointi tulevalle vuodelle on aiempaa vaikeampaa. Myös tapahtumiin liittyvä budjetointi on ollut haastavaa, koska varmuutta niiden toteutumisesta ei ensi vuonnakaan ole.

Koronatilanteeseen liittyen julkisuudessa käyty keskustelua siitä, onko meillä enää paluuta niin sanottuun vanhaan normaaliin vai onko yhteiskunta siirtymässä uuteen aikaan, johon kuuluvat etäopetus, etätö, jatkuvasti lisääntyvät sähköiset palvelut sekä muutokset niin työ- kuin vapaa-ajankin matkustamisessa.

Tähän uuteen normaaliin meidän on valmistauduttava ja katsottava pitkälle tulevaisuuteen, kun mietimme esimerkiksi kaupungin palveluverkkoa ja sähköisten palvelujen lisäämistä. On tärkeää huomata, että uusi normaali on yrityksille myös mahdollisuus kehittää uutta liiketoimintaa sekä kaupungille tilaisuus etsiä uusia avauksia elinkeinoelämään ja kuntalaisien hyvinvointiin liittyen.

Strategia ja kärkihankkeet

Salon kaupungin kaksi keskeisintä strategista mittaria ovat asukasluku ja työttömyysprosentti. Asukasluku ei ole edelleenkään ole käännytynyt kasvuun, mutta sen lasku on tasaantunut. Suurin yksittäinen laskua selittävä tekijä, kuten monessa muussakin suomalaisessa kunnassa, on alhainen syntyvyys. Tänä kuluvana vuonna toistaiseksi Salo on ollut muuttovoittaja, mutta muuttajien määrä ei ole riittänyt kompensoimaan alhaista syntyvyyttä. Koronapandemian vaikutusta muuttoliikkeeseen ei tässä vaiheessa ole ollut mahdollista arvioida.

Koronapandemia pysäytti kaupungin hyvässä vauhdissa olleen työllisyyskehityksen ja lomautukset näkyvät nyt kaupungin työllisyysluvuissa. Se mihin suuntaan luvut kehittyvät, on pitkälti kiinni pandemian kestosta ja sen mukanaan tuomista pitkäaikaisista tai pysyvistä vaikutuksista. Tosin tälläkään hetkellä pandemia ei kurita kaikkia toimialoja, vaan osa yrityksistä on jopa parantanut tulostaan.

Salon kaupunkistrategia 2026 kärkihankkeineen hyväksyttiin huhtikuussa 2018. Kuntalaki edellyttää strategian tarkistamista vähintään kerran valtuustokaudessa. Nykyinen valtuustokausi päättyy ensi vuoden toukokuun lopussa ja strategian päivitystyö aloitetaan vielä marraskuun aikana. Samalla kun varsinainen strategiaosuus päivitetään, käydään läpi kärkihankkeiden toteutuminen ja muutostarpeet. Kärkihanke kokonaisuudessaan tai osa sitä

saattaa jo olla vakiintunutta toimintaa, ja vastaavasti kärkihankkeisiin voi olla tarvetta nostaa uusia kaupungin tulevaisuuden, kuten asukasluvun kasvun ja työpaikkojen lisääntymisen, kannalta merkittäviksi arvioitavia avauksia.

Kärkihankkeiden osalta esimerkiksi Salo2021 on jo käytännössä toteutunut, samoin kuin oppimisympäristöselvitys, jonka pohjalta kaupunginvaltuusto teki päätökset helmikuussa 2020. Toisaalta opetuksen kärkihankekokonaisuuden toinen osa eli Oppiva Salo –hanke jatkuu edelleen.

Kaupungin toimivan työyhteisön kärkihankkeen teemana jatkuu työntekoa palveleva johtaminen. Poikkeustilanteessa johtamisen merkitys korostuu, ja erityisesti nykyisessä pandemiatilanteessa henkilöstön kuormitus on epätasaista ja epätyypillistä esimerkiksi tartuntavaarasta ja laajamittaisesta etätyöstä johtuen. Ensimmäinen työelämän laadun mittaaminen on tehty syksyn aikana, ja se tullaan toistamaan vuosittain. Tulokset ohjaavat kaupungin työhyvinvointityötä ja kärkihankkeen toimintaa. Kärkihankkeen keskeinen tavoite on sairauspoissaolojen vähentäminen.

Salo on aktiivisesti tuonut esille kyberturvallisuutta muun muassa organisaatioiden kilpailutekijänä ja liiketoimintamahdollisuutena. Juuri tällä hetkellä aihe on laajasti esillä julkisuudessa ja on tarkoituksenmukaista pohtia, miten kyberturvallisuus nostetaan myös strategiaan. Samoin työn alla olevaa ilmasto- ja ympäristöohjelmaa olisi hyvä tarkastella myös suhteessa tarkistettavaan strategiaan. Kolmas arvioitava kokonaisuus on akkuteknologia joko omana kokonaisuutenaan tai selkeänä osana Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä –hanketta.

Kärkihankkeiden osalta ensi vuoden talousarviossa on varauduttu Salon sairaala –hankkeen suunnittelukustannuksiin ja Turun Tunnin juna –hankeyhtiön rahoitukseen kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti.

Talouden tasapainottaminen

Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen alijäämä on 3,4 miljoonaa euroa, joten kuntalain mukainen tasapainottamisvelvoite on alkanut tilinpäätöksen 2019 perusteella. Kaupungilta siis edellytetään yksilöityjä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi vuosien 2021 – 2024 aikana. Talouden tasapainottaminen ei onnistu ilman toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia, ja tämä vaatii kaikilta toimialoilta konkreettisia toimenpiteitä menokehityksen pienentämiseksi.

Syksyllä 2019 kaupunginhallitus nimitti taloustyöryhmän, jonka tehtävänä on ollut yhdessä toimialojen kanssa käydä läpi mahdollisuuksia toiminnan tehostamiseen ja rakenteellisiin muutoksiin niin menojen, kustannusten kuin tuottojen osalta.

Keskeisimpinä toimenpiteinä vuonna 2021 käynnistetään terveystalouden palveluverkkoselvitys, kirjastoverkkoselvitys, museosuunnitelma ja liikuntapaikkasuunnitelma. Selvitystyöt valmistuvat viimeistään elokuun 2021 loppuun mennessä.

Toiminnalliset muutokset

Merkittäviä toiminnallisia muutoksia ensi vuonna ovat työllisyys- ja elinkeinoministeriön alaisen työllisyyden kuntakokeilun aloitus vuoden alkupuolella sekä varautuminen oppivelvollisuusajan nostoon ja maksuttoman toisen asteen voimaantumiseen elokuun alusta alkaen.

Työllisyyden kuntakokeilun tavoitteena on parantaa nykyistä tehokkaammin erityisesti pitempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Koronatilanteen pitkittyessä työmarkkinatuen kuntaosuus on todennäköisesti kasvamassa, mutta onnistuessaan kokeilu vastaavasti pienentäisi sitä.

Työterveyshuollon palvelujen järjestämisen valmistelu on käynnistynyt, ja tavoitteena on, että uusi palvelumalli on käytössä vuoden 2021 aikana.

Organisaatiouudistuksen mukainen uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.4.2020. Uudistukseen liittyen talousarvioon 2021 on sisällytetty organisaatiouudistuksesta johtuvia muutoksia lähinnä sosiaali- ja terveystalouden toimialalle.

Talousarviossa esitetään, että Liikelaitos Salon Vesi yhtiötetään vuoden 2021 aikana. Yhtiöittämiseen liittyvää valmistelu jatkuu kevään 2021 aikana ja yhtiöittämiseen liittyvät yksityiskohtaiset asiakirjat päätetään vuoden 2021 aikana valtuustossa.

Lyhyesti talousluvuista

Talousarvion ulkoiset ja sisäiset toimintamenot ovat yhteensä 405,5 miljoonaa euroa ja toimintatulot 95,2 miljoonaa euroa. Ulkoinen toimintakate on siten -310,2 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2020 muutetussa talousarviossa on -306,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna ulkoisten ja sisäisten toimintakulujen kasvu on 3,7 miljoonaa euroa, joka merkitsee 0,9 prosentin kasvua.

Kaupungin kokonaiskustannuksista yli puolet eli 54 prosenttia koostuu sosiaali- ja terveyslautakunnan menoista, 22 prosenttia opetuslautakunnan ja 11 prosenttia kaupunkikehitys- ja lautakunnan menoista.

Kunnallisvero on arvioitu 20,75 prosentin pohjalta. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 yhteensä 195,2 miljoonaa euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 167,5 miljoonaa euroa, yhteisöverokertymä 13,0 miljoonaa euroa sekä kiinteistöveron 14,7 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 122,7 miljoonaa euroa, missä on vähennystä kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon verrattuna noin 2,0 miljoonaa euroa. Poikkeustilanteen johdosta valtionosuudet ovat muuttuneet useaan kertaan vuoden 2020 aikana. Talousarvion laadinnan yhteydessä ei ole vielä tarkkaan tiedossa vuoden 2020 lopullinen valtionosuuden määrä.

Henkilöstömenot ovat yhteensä 167,6 miljoonaa euroa eli 41 prosenttia kaikista toimintamenoista. Talousarviossa on varauduttu 2,5 prosentin palkankorotuksiin, joka on laskennallinen arvio keskitetyn palkkaratkaisun vaikutuksesta. Henkilöstömenot kasvavat vain 0,4 prosenttia eli 0,7 miljoonaa euroa vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Ennusteen mukaan kuluvan vuoden henkilöstömenot tulevat toteutumaan pienempänä kuin muutetussa talousarviossa on arvioitu, koska keskitetyn palkkaratkaisun vaikutukset kohdistuivat syksyyn 2020.

Palvelujen ostoihin on varattu 173,7 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia kokonaismenoista. Palvelujen ostoista suurin erä on erikoissairaanhoidon kustannukset yhteensä 73,6 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot kasvavat vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,8 prosenttia.

Rahoitustuotot ja kulut ovat arvioitu kuluvan vuoden tasolle. Vuosikate muodostuu positiiviseksi 7,1 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,5 miljoonan euron tasolle. Satunnainen tuotto on 30,0 miljoonaa euroa, jonka johdosta tilikauden ylijäämäksi muodostuu 21,1 miljoonaa euroa.

Satunnainen tuotto liittyy Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämiseen ja siitä saatavaan kertaluonteiseen satunnaiseen tuottoon. Ilman satunnaista tuottoa talousarvio on noin 8,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupunginjohtajan esityksessä täysin uusia vakituisia tehtäviä on 16. Suurin osa uusista vakinaisista tehtävistä liittyy toiminnan uudelleen järjestelyihin sekä varahenkilöstöpoolin laajentamiseen vanhuspalveluissa ja sen käyttöönottoon terveystalouksissa.

Salon bruttoinvestoinnit vuonna 2021 ovat yhteensä 42,2 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2020 muutetussa talousarviossa ovat 34,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin investoinnit ilman Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämistä ovat yhteensä 25,2 miljoonaa euroa.

Rakennushankkeista suurimpia vuonna 2021 ovat Märynummen tilaratkaisut 2,6 miljoonaa euroa, Perniön kirkonkylän koulu 8,4 miljoonaa euroa, Hermannin koulu 1,0 miljoonaa euroa, sisäilmakorjaukset 0,6 miljoonaa euroa sekä Moision koulun korjaukset 0,5 miljoonaa euroa.

Salon sairaala -hankkeen suunnittelukustannuksiin varaudutaan vuonna 2021 noin 0,4 miljoonalla eurolla. Tunnin junan hankeyhtiöön on varattu määräraha kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Liikelaitos Salon Veden suurimmat investoinnit ovat vesi- ja viemäriverkoston saneeraukset 0,8 miljoonaa euroa, Kisko-Muurla vesihuolto 0,5 miljoonaa euroa ja Itärannan pääviemärin korjaus 0,4 miljoonaa euroa.

Talousarvioehdotus on laadittu siten, että lainamäärä on arvion mukaan 149,7 miljoonaa euroa eli 2.897 € / asukas.

Anna-Kristiina Korhonen
Vt. kaupunginjohtaja

Salon kaupungin perustehtävä

Perustehtävämme on kehittää alueemme elinvoimaa, edistää asukkaittemme hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaistemme osallistumista ja yhteisöllisyyttä.

Arvot

Asiakaslähtöisyys, Rohkeus, Vastuullisuus, Oikeudenmukaisuus

Strategiatalo

Visio

Salon kaupungin visio on Salo – joka päivä parempi

Kaupunginvaltuuston tulokortit 2019–2022

Sujuvat prosessit

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiakslähtöiset palvelut	1.1. Asiakslähtöisyys korostuu palveluiden suunnittelussa, organisoinnissa ja johtamisessa.	1.1. Palveluiden johtaminen ja suunnittelu ei tue asiakslähtöistä, joustavaa toimintaa	2 x 2=4	Kaupunginhallitus
	1.2. Palvelualueiden välillä on hyvin yhteensopivat prosessit	1.2. Palvelualueiden välinen yhteistyö ei ole sujuvaa ja tavoitteellista	2 x 2=4	Kaupunginhallitus
	1.3. Asiakasprosessit ovat saumattomia ja sujuvia.	1.3. Organisaatio ja olemassa oleva osaaminen ei tue saumatonta asiakaspalvelua	3 x 2=6	Kaupunginhallitus
2. Toiminta on hyvän hallinnon periaatteiden mukaista	2.1. Päätöksenteko on ennakoitavaa, läpinäkyvää ja tehokasta	2.1. Päätöksentekoprosessissa on esteitä, jotka haittaavat ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä tai tehokkuutta. Kysymys voi olla mm. valmistelusta, valmiudesta tehdä päätöksiä tai päätösvallan jaosta.	3x2=6	Kaupunginhallitus
3. Toiminnan ja talouden tasapaino.	3.1. Suunnitelmakauden (3 vuotta) tulos on tasapainossa.	3.1.1. Tulorahoitus on ennustettua heikompi ja kuluja ei pystytä sopeuttamaan tasapainoa edellyttävälle tasolle.	3x2=6	Kaupunginhallitus

Aktiivinen yrittäjyys

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaihtus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asukasluku kehittyy positiivisesti	1.1. Asukasluvun positiivinen kehitys /Asukasluku vähintään edellisen vuoden vastavan kuukauden tasolla	1.1. Asukasluvun negatiivinen kehitys jatkuu	3 x 2 = 6	Kaupunginhallitus
	1.2. Työskentely- ja työssäkäyntiedellytysten parantaminen mm. etätyö- ja pendelöintimahdollisuuksia kehittämällä	1.2. Työntekijät muuttavat työn perässä enenevästi muualle	3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	1.3. Koko kaupunkiyhteisö rakentaa positiivista Salo-kuvaa	1.3. Valitukset ja ristiriidat syövät yleisen kehittämisen edellytyksiä kasvun suhteen	3 x 2=6	Kaupunginhallitus
2. Luo edellytyksiä uusille työpaikoille	2.1. Salon IOT-Campuksen käyttöaste kehittyy suunnittelukaudella 50 %:iin/käyttöastetavoite	2.1. IOT-Campuksen toiminta ei etene suunnitelman mukaisesti	3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	2.2. Työllisyystilanne paranee / Kuukausiluvut edellisvuotta paremmat	2.2. Työllisyystilanne kehittyy huonompaan suuntaan	3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	2.3. Työpaikkaomavaraisuus kasvaa / Vertailu edellisvuoteen	2.3. Työpaikkojen määrä vähenee	3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	2.4. Mahdollistava infra / Tontteja 2 v. tarve, kaava 5 v. tarve, raakamaata 10 v. tarve, seuranta vuositasolla	2.4. Ei ole taloudellisia tai poliittisia mahdollisuuksia panostaa asiaan riittävästi.	3 x 1 = 3	Kaupunginhallitus
3. Vahvistaa ja monipuolistaa salolaista osaamista	3.1. Korkeakoulut ja yliopistot Salon elinvoiman edistäjänä / Koulutustarjonta, opinnäytetyöt ja tutkimushankkeet	3.1. Yhteishankkeet yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa eivät etene suunnitellusti	2 x 1=2	Kaupunginhallitus
	3.2. Ulkomaalaisten asiakkaiden ostama koulutus alkaa Salossa.	3.2. Koulutusta ei aloiteta Salossa	2 x 1=2	Kaupunginhallitus
4. Toimii vahvana kumppanina yrityksille ja muille toimijoille	4.1. Tuotekehitysyhteistyö ja kokeiluhankkeet / Toteutuneet hankkeet	4.1. Yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ei etene suunnitellusti ja tavoitteiden mukaisesti	2 x 1=2	Kaupunginhallitus

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	4.2. Hyvä yrittäjyysilmapiiri, yrittäjyysvaikutusten arviointi- mittarin käyttö / Kyselyn tulokset paranevat	4.2. Kaupungin yrittäjyysilmapiiri heikenee	2 x 2=4	Kaupunginhallitus
	4.3. Palvelujen ja hankintojen monipuolistaminen / Hankintapoliittisen ohjelman noudattaminen	4.3. Hankintapoliittista ohjelmaa ei toteuteta suunnitellusti	2 x 1=2	Kaupunginhallitus

Luova edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Uudistaa ennakkoluulottomasti ja rohkeasti palveluja ja toimintatapoja	1.1. Oppimisympäristöjen uudistaminen ja kaupungin kehitystä tukeva palvelurakenne. Reuna-alueiden kuntakeskuksissa säilyy alakoulu, päiväkoti sekä liikunta- ja nuorisotilat sekä kirjastopalvelut.	1.1. Palvelurakenteen kehittäminen ei tue kaupunkikehitystä	1.1. 3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	1.2. Sote- ja maakuntauudistuksen jälkeisen kunnan valmistelu toteutetaan kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti ja järjestämislain mahdollistamassa aikataulussa / Salo 2021 hanke viedään loppuun tällä valtuustokaudella	1.2. Valmistelun koordinointi ja Salo-2021 ei etene suunnitellusti	1.2. 3 x 1=3	Kaupunginhallitus
	1.3. Joka päivä parempi Salo - jatkuvan parantamisen toimintamalli ja strategian onnistunut jalkautus / strategian toteutuminen, kk-seuranta	1.3. Strategian jalkautus epäonnistuu ja uuden toimintamallin mukainen toiminta ei lähde toivotulla tavalla liikkeelle	1.3. 3 x 2=6	Kaupunginhallitus

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	1.4. Palvelujen tuotannossa arvioidaan ennakkoluulottomasti nykyisiä toimintatapoja ja kokeillaan hallitusti uusia toimintatapoja	1.4. Johtaminen ja esimiestyö ei mahdollista kokeilukulttuuria	1.4. 2 x 2=4	Kaupunginhallitus
2. Hyvinvoiva kuntalainen	2.1. Hyvinvointikertomuksen hyödyntäminen / keskeiset mittarit	2.1. Hyvinvointikertomuksen toteuttaminen ei etene suunnitellusti eikä hyvinvointitilinpidon mittareita hyödynnetä palvelujen strategisessa suunnittelussa	2.1. 2 x 1=2	Kaupunginhallitus

Osaava henkilöstö

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiantunteva johtaminen, joka mahdollistaa perustehtävän tekemisen laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti	1.1 Johtaminen ja esimiestyö perustuvat Salon kaupungin johtamisperiaatteisiin /Johtamisosaamisen mittaaminen	1.1. Johtamisperiaatteiden määrittelyä ei tehdä riittävästi ja johtamisperiaatteiden sisältöä tulkitaan kaupungin sisällä vaihtelevasti	1.1. 2x3=6	Kaupunginhallitus
	1.2. Henkilöstö tulee kohdeksi yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti / Johtamisosaamisen mittaaminen	1.2. Johtamisperiaatteiden jalkautus epäonnistuu, jolloin yhtenäistä tietoa ja toimintakäytäntöjä ei synny	1.2. 3x3=9	Kaupunginhallitus
2. Työhönsä sitoutunut ja vastuullisesti työnsä kehittämiseen osallistuva henkilöstö	2.1. Henkilöstö tunnistaa kaupunkistrategian ja vision vaikutukset omaan työhönsä ja näkee oman roolinsa tärkeänä osana kaupungin palvelukokonaisuudessa	2.1. Kaupungin vision ja strategian linjauksia ei viedä riittävän pitkälle käytännön toiminnan tasolle eikä henkilöstö tunnista vision ja strategian merkitystä omassa työssään	2.1. 2x3=6	Kaupunginhallitus

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	2.2. Henkilöstö osallistuu työn, työyhteisön ja kaupungin yhteisten asioiden kehittämiseen rakentavassa vuorovaikutuksessa / henkilöstökysely, johtamisosaamisen arviointi	2.2. Kehittämismyönteisen ilmapiirin ja osallistavan organisaatiokulttuurin syntymisen edellytyksiä ei tunnisteta eikä haluttua muutosta saada aikaan. Henkilöstön hyödyntäminen kehittämistyössä ei onnistu, eikä kehittämiseen varata riittäviä muita resursseja.	2.2. 3x3=9	Kaupunginhallitus
	2.3. Henkilöstö voi hyvin työssään / henkilöstökysely, johtamisosaamisen arviointi	2.3. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ei toteuteta riittävän laaja-alaisia toimenpiteitä, henkilöstön omaa vastuuta hyvinvoinnin edistämiseksi ei onnistuta lisäämään	2.3. 2x2=4	Kaupunginhallitus
3. Muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä ammatillinen osaaminen	3.1. Henkilöstön osaamista ja työkykyä kehitetään ennakoiden ja tulevaisuuden muutokset huomioiden / koulutusranta, osaamisen raportointi	3.1. Muutoksia ei pystytty ennakoimaan oikein, ja tulevaisuuden visiointi jää puutteelliseksi	3.1. 2x2=4	Kaupunginhallitus

Kestävä talous

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
1. Taloudellinen kestävyys	1.1. Taloudellinen kestävyys on tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Kestävällä pohjalla oleva talous helpottaa kohtaamaan tulevia uusia haasteita ja tekemään arvovalintoja.	1.1.1. Tasapainotavoitteessa pysyminen palvelutarpeen kasvusta johtuva kustannuspaine ja tulokehityksen riskit huomioiden edellyttää suunnitelmakaudella joka päivä parempaa ja kustannustehokkaampaa toimintaa. Kestävän talouden edellytys on, että toiminta ja talous ovat tasapainossa.	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
2. Ekologinen kestävyys	2.1. Ekologinen kestävyys on perusta, jolle ihmisten hyvinvointi rakentuu.	2.1.1. Kestävän kehityksen perusehtona on biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttäminen sekä ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttaminen pitkällä aikavälillä luonnon kestävyys.	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
3. Kulttuurinen kestävyys	3.1. Kulttuurin määritelmä on moninainen, sillä siihen kuuluu sekä aineellisia kuin aineettomiakin asioita. Kulttuurinen kestävyys mahdollistaa kulttuurien säilymisen ja kehittymisen sukupolvelta toiselle.	3.1.1. Kestävässä kulttuurissa hyväksytään ihmisten erilaisuus, kunnioitetaan jokaisen oikeuksia ja perustavanlaatuisia vapauksia.	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
4. Sosiaalinen kestävyys	4.1. Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa yhteiskunnan jäsenten kesken.	4.1.1. Sosiaalisen kestävyuden edellytyksiä ovat mm. riittävä toimeentulo, riittävien hyvinvointipalvelujen ja turvallisuuden takaaminen sekä osallisuus, yhteisöllisyys ja kiintyminen yhteiskuntaan.	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
5. Kestävä talous	5.1. Kestävä kehitys	5.1.1. Toiminnan ja talouden tasapaino	Kaupunginhallitus

Hyvä johtaminen

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
1. Johtaminen on asiantuntevaa, laadukasta ja muutokset huomioivaa	1.1. Työyksiköiden työ on tuloksellista ja asiakkaiden saama palvelu laadukasta	1.1.1. Henkilöstöohjelman mukaiset keinot	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
		1.1.2. Työyhteisön peruspilareiden kunnostaminen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
	1.2. Organisaation muutokset paranevat	1.2.1. Henkilöstöohjelman mukaiset keinot	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
		1.2.2. Työyhteisön peruspilareiden kunnostaminen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
2. Johtaminen ja esimiestyö mahdollistaa henkilöstön osallistumisen ja toimivan vuorovaikutuksen työyksiköissä, palvelualueilla ja koko organisaatiossa	2.1. Palvelu on asiakaslähtöistä	2.1.1. Työyhteisöjen toiminnan kehittäminen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
		2.1.2. Luodaan rakenteet, jotka mahdollistavat osallistamisen ja osallistumisen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
	2.2. Henkilöstön työhyvinvointi paranevat	2.2.1. Työyhteisöjen toiminnan kehittäminen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
		2.2.2. Luodaan rakenteet, jotka mahdollistavat osallistamisen ja osallistumisen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
3. Johtamisen ja esimiestyön tietoisena päämääränä on työhyvinvoinnin kehittäminen työyksiköiden toimintaa ja työntekijöiden työkykyä tukemalla	3.1. Työhyvinvointi paranee	3.1.1. Työyhteisön peruspilareiden kunnostaminen	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
		3.1.2. Työhyvinvoinnin tukitoimet	Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
	3.2. Työnantajakuva ja työnantajamaine paranevat		Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet
	3.3. Palvelu paranee		Päätäjät, Virkamiesjohto, Esimiehet

Jatkuva parantaminen

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
1. Jatkuva toimintojen parantaminen ja strategian toteutumisen arviointi	1.1. Kehittää organisaation jatkuvan parantamisen kulttuuria	1.1.1. Parantuva toiminta, arvio strategian toteutumisesta	Kaupunginjohto
2. Laatuajattelu parantaa toimintaa	2.1. Laatu työn lisääminen organisaatiossa	2.1.1. Laatu työn käytön systemaattinen lisääminen (erityisesti caf-malli)	Kaupunginjohto
3. Kokeilukulttuurin lisääminen	3.1. Lisätä ja mahdollistaa erilaisia kokeiluja	3.1. Koulutukset, kokeilujen määrä	Kaupunginjohto

Yhdessä tekeminen – luottamus

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
1. Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	1.1. Avoimuuden ja läpinäkyvyyden sekä osallisuuden lisääminen	1.1.1. Järjestää kuulemistilaisuuksia kaupungin kehittämiseen liittyvistä asioista ja osallistaa kuntalaisia muutoinkin	Kaupunginjohto
2. Henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	2.1. Osallistaa henkilöstö yhteiseen tekemiseen	2.1.1. Henkilöstötilaisuudet ja infotilaisuudet	Kaupunginjohto

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Raportoinnin vastuutaho
3. Päätöksentekijöiden keskinäinen, sekä päätöksentekijöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön ja luottamuksen lisääminen	3.1. Tehostaa päätöksentekoprosessia	3.1. Kh:n ja joryn toiminnan vuosittainen arviointi ja kehittäminen	Päätäjät, Kaupunginjohto

Kärkihankkeet

Kärkihanke	Hankkeen tavoitteet	Hankkeen budjetti	Hankkeen projektiorganisaatio	Hankkeen aikataulu ja arvioitu valmistumisaika	Vastuutaho
Salo 2021-hanke	Hankkeen tavoite on valmistautua sote- ja maakuntauudistukseen Salon kaupungin osalta sekä uuden kunnan organisaation ja palveluiden valmistelutyö ja kokonaisarkkitehtuuri-hankkeen edistäminen. Salon kaupungin henkilöstösuunnittelu toteuttaa useita suunniteltuja muutoksia alkaneen valtuustokauden aikana. Sekä merkittävät henkilöstömuutokset että henkilöstön kehittämishankkeet sovitetaan yhteen sote- ja maakuntasuunnittelun kanssa tulevaisuuden kunnan organisaation muodostamiseksi.		Kj; johtoryhmä, projektipäällikköinä hallintojohtaja ja kehittämisspäällikkö. Joke-ryhmä.	2018-2019	Kehityspäällikkö, Hallintojohtaja
Oppimisympäristöuudistus ja Oppiva Salo	Oppimisympäristöuudistus ja Oppiva Salo muodostavat yhdessä kaupunkitason strategisen kärkihankkeen. Oppimisympäristöuudistuksella pyritään varmistamaan oppilaiden tulevaisuuden osaamistarpeet, elinvoimaiset oppimisympäristöt ja niitä tukevat monikäyttöiset tilaritkaisuut. Oppiva Salo 2018 – 2020 on kehittämissuohjelma, jossa kehitetään systemaattisesti oppimista, opettajuutta, pedagogista johtamista, oppimisen teknologiaa sekä oppimisen analytiikkaa ja muuntojoustavia oppimistiloja. Kehittämissuohjelmalla varmistetaan pysyvä toimintakulttuurin muutos siten, että digitalisaatio ja uusi opetussuunnitelma näkyvät muuttuneina opetus- ja oppimiskäytänteinä oppilaan arjessa.			Oppiva Salo on vuosien 2018 – 2020 kehittämissuohjelma. Oppimisympäristöselvitys valmistuu vuoden 2019 aikana.	Sivistyspalveluiden johtaja

Kärkihanke	Hankkeen tavoitteet	Hankkeen budjetti	Hankkeen projektiorganisaatio	Hankkeen aikataulu ja arvioitu valmistumisaika	Vastuutaho
Salon IOT Campus	Salon IoT Campuksesta muodostetaan kansainvälisesti verkottunut ja kasvava keskus, joka mahdollistaa huipputaiteen kehittymisen, kaupallisesti menestyvien tuotteiden ja palvelujen kehittämisen ja tuotannon sekä uuden IoT-liiketoiminnan syntyminen. Campuksesta luodaan myös houkutteleva osaamiskeskus kansainvälisille ohjelmille, joita kaupunki sekä tulevaisuudessa maakunta voi toteuttaa Salon alueella			2018-	Kaupunkikehitysjohtaja
Ekovoimalaitokseen tuettava kiertotalouspuisto	Lounavoima Oy rakentaa ekovoimalaitoksen Korvenmäkeen ja siihen tukeutuen synnytetään kaupungin omistaman Metsäjaanun teollisuusalueen ympärille kiertotalouspuisto. Hanke mahdollistaa laajan teollisen kehityksen Salon keskusta-alueen koillispuolella erinomaisilla etäisyyksillä ja moottoritieyhteyksillä. Teollisuusalueen hankkeistamista esimerkiksi ekoteollisuuspuistoksi voidaan harkita osana strategian toteuttamista.			Ekovoimala valmistuu vuonna 2020.	Kaupunkikehitysjohtaja
Toimiva työyhteisö	Salon kaupungin kaikissa työyhteisöissä on seläiset työntekoa tukevat rakenteet ja käytännöt, joilla mahdollistetaan aiempaa tuloksellisempi toiminta ja parempi palvelu kuntalaisille.			2018-	Henkilöstöjohtaja
Kt 52 kehittäminen Salon kohdalla, II vaihe	Edistetään kt 52 rakentamista Salon kohdalla yleissuunnitelman mukaiseen paikkaan, vaihe II. Keskustan liikennenympäristö rauhoittuu ja liikenne pohjois-etelä –suunnassa tulee sujuvammaksi. Hanke vaikuttaa Salon kasvun ja elinvoiman kehittämiseen sekä Metsäjaanun teollisuusalueen suunnassa että kaupungin pohjoispuolella Isokylän ja moottoritien suunnassa myös kaupan, pienteollisuuden sekä asumisen alustana.			Aluevaraussuunnittelu tehdään vuonna 2018, tie-suunnitelma vuosina 2019 – 2020 ja itse rakentaminen vuoteen rahoituksesta riippuen vuosina 2020 – 2023 mennessä	Kaupunkikehitysjohtaja

Kärkihanke	Hankkeen tavoitteet	Hankkeen budjetti	Hankkeen projektiorganisaatio	Hankkeen aikataulu ja arvioitu valmistumisaika	Vastuutaho
Salon sairaalan tulevaisuus	Salon sairaalan peruskorjaus tai uudisrakentaminen toteutetaan yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa. Tavoitteena on varmistaa tulevaisuuden elinvoimaiset sairaalapalvelut Salossa. Hankkeen onnistumisella saavutetaan pitkäaikaisia elinvoima- ja hyvinvointivaikutuksia Saloon: hanke varmistaa työpaikkojen säilymisen ja kuntalaisten monipuolisten terveyspalvelujen saatavuuden sote- ja maakuntauudistuksen jälkeen Salossa.			Vuonna 2018 tehdään toiminnallinen suunnittelu, vuonna 2019 rakentamisen suunnittelu, vuosina 2020 – 24 itse rakentaminen.	Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja
Tunnin juna	Tunnin juna on nopea junayhteys Turun ja Helsingin välillä. Sitä varten edistetään uuden junaradan rakentamista, joka kulkee Salosta suoraan Lohjan kautta Helsinkiin ja on noin 26 kilometriä nykyistä rantarataa lyhempi.			Hankkeen toteuttaminen pyritään saamaan kirjatuksi seuraavaan hallitusohjelmaan. Yleissuunnittelu tapahtuu vuonna 2020 ja sitä edeltävä vaikuttajaviestintä vuosina 2019–2020.	Kaupunginjohtaja
Tulevaisuuden asumisympäristö	Käännetään kaupungin asukasluvun kehitys positiiviseksi luomalla tulevaisuuden kaupungin laadukas, älykäs ja kestävä kehityksen mukainen asumisympäristö yleiskaavallisen ohjelman, keskustan osayleiskaavan ja muiden maankäyttösuunnitelmien mukaisesti. Uusien asuinalueiden kehittämisessä mietitään kansallisen profiilin parantamista mahdollisissa yhteistyöhankkeissa, joita voidaan toteuttaa strategiakauden päättyessä. Saavutettavuuden parantuminen esimerkiksi Tunnin juna -hankkeen myötä mahdollistaa entistä paremmin Salon kehittämistä tulevaisuuden asuinympäristönä kehittyvän Lounais-Suomen sekä kansallisen metropolialueen välisenä porttina.			Hankkeen tavoiteaikataulu tähtää suuremmissa kokonaisuuksissa vuoteen 2035, mutta strategiakauden päättyessä vuonna 2026 Salon keskusta-alueen sekä moottoritien läheisyydessä olevien taajamien kehityksen uskotaan vauhdittuneen.	Kaupunkikehitysjohtaja

Kärkihanke	Hankkeen tavoitteet	Hankkeen budjetti	Hankkeen projektiorganisaatio	Hankkeen aikataulu ja arvioitu valmistumisaika	Vastuutaho
Tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä	Luodaan Saloon tulevaisuuden liikkumisjärjestelmä, joka mahdollistaa sujuvat ja kestävä kehityksen mukaiset matkaketjut kaupungin sisällä sekä huippunopeat yhteydet kaupungin ulkopuolelle.			Tavoiteaikataulu vuosi 2035.	Kaupunkikehitysjohtaja

Yleisperustelut

Kaupunginvaltuuston strategiset tavoitteet vuosille 2021 – 2023

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteutuvat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.4.2018 § 48 hyväksynyt Salon kaupunkistrategian 2026. Salon kaupunkistrategia 2026 luo kaupungin toiminnalle keskeiset linjaukset, jotka toteuttamalla viime vuosien haastava taloudellinen ja kaupunkirakennetta koskeva kehitys saadaan myönteiseksi ja uutta kasvua tukevaksi.

Kaupunkistrategiaan on kirjattu ne isot hankkeet, jotka edellyttävät vahvaa sitoutumista seuraavan kahden valtuustokauden aikana. Kaupunkistrategian mukaan kaupungin perustehtävä on kehittää alueen elinvoimaa, edistää asukkaiden hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaisten osallistumista ja yhteisöllisyyttä.

Kaupungin arvot ovat se perusta, jolle toiminta rakentuu. Salon kaupungin arvot ovat asiakaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus.

Salon kaupungin visio on Salo – joka päivä parempi. Visio tarkoittaa, että Salo on joka päivä parempi kaupunki asukkaille, henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille.

Strategiaa seurataan erityisesti strategiatalon avulla, johon strategian keskeinen sisältö on kuvattu. Seuranta ja arviointi toteutetaan kaupungin tulokorteilla ja kuukausittaisella kaupunginjohtajan johtoryhmän ja palvelujohtajien tapaamisella, jossa käydään läpi strategian toteutumista.

Talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2023 pohjautuu kaupunginvaltuuston hyväksymään Salon kaupunkistrategiaan.

Talousarvioprosessin yhteydessä toimialat ovat laatineet omat tuloskorttinsa, joissa määritellään valtuuston asettamista strategisista tavoitteista johdetut toimialan strategiset tavoitteet, keinot tavoitteisiin pääsemiseksi, mittarit ja tavoitetasot sekä määritellään tavoitteisiin kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet.

Talousarvion yhteydessä hyväksytään myös merkittävien ja strategisten konserniyhtiöiden tavoitteet, jotka on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita.

Strategian painopistealueet ovat

1. Sujuvat prosessit

Kaupunki toimii asiakaslähtöisesti ja saumattomasti, tarjoten asiakkaille oikea-aikaisia palveluita. Asiakkaalla on ensimmäisellä kontaktilla käytössään laaja osaajaverkko ja ensimmäiseen kontaktiin panostetaan. Kehitetään erityisesti palveluiden rajapintoja, jotta palvelu ei katkeaisi niissä kohdissa. Palvelut suunnitellaan asiakaslähtöisesti ja ulkoisia sekä sisäisiä prosesseja kehitetään suunnitelmallisesti ja asiakaslähtöisesti.

2. Aktiivinen yrittäjyys

Kaupungin tavoite on olla Suomen yrittäjyystävällisin kunta. Salo on yli 5.000 yrityksellään yksi Suomen yritystiheimmistä kaupungeista ja uusia yrityksiä syntyy jatkuvasti. Olemassa olevien yritysten toimintaedellytykset ja kasvun mahdollisuudet ovat hyvät. Kaupungin elinvoimapalvelut tarjoavat asiakkaille laadukasta ja sujuvaa, yhden luukun periaatteella toimivaa palvelua. Kaupunki toimii kiinnostavana yhteistyö- ja tuotekehityskumppanina yrityksille.

3. Luova edelläkävijä

Kaikessa toiminnassa kannustetaan luovuuteen ja rohkeuteen; niin kaupungin sisäisissä toiminnoissa kuin yhteistyössä ulkoisten toimijoiden kanssa. Luovuus näkyy muun muassa monipuolisissa tuotekehityskumppanuuksissa, ketterässä lean-toiminnassa, start up -tyyppisessä ajattelutavassa ja henkilöstön ideointikanavien tehokkaassa käytössä.

4. Osaava henkilöstö

Osaava henkilöstö on hyvän johtamisen vastinpari. Osaava henkilöstö mahdollistaa hyvän johtajuuden ja hyvä johtajuus mahdollistaa henkilöstön osaamisen. Salolaisella osaamisella tarkoitetaan ammatillisen osaamisen lisäksi sitoutumista työhön ja työnantajaan, halua ja kykyä rakentamaan vuorovaikutukseen sekä aktiivista ja kehitysmyönteistä työtettä.

Kestävä talous

Salon kaupungin strategian mukainen kestävä talous tuleville suunnitelmakausille lähtee siitä, että talous pidetään tasapainossa eli vuosikate on vähintään poistojen tasolla. Vetovoimaisen kasvukaupungin elinvoiman ylläpitäminen edellyttää merkittäviä infra- ja palvelurakennelainvestointeja. Korvausinvestoinnit rahoitetaan poistoilla, mutta elinvoimainvestoinnit voidaan rahoittaa pitkäaikaisella lainalla. Kaupungin lainamäärä asukasta kohti on maan keskimääräistä tasoa alempi, mutta lainamäärä on kasvusuunnassa ja rahoituskulut voivat pitkällä aikavälillä nousta. Korkotaso on kuitenkin muutaman vuoden pysynyt alhaalla, eikä talousarviovuodelle 2021 ennusteta korkotason nousua.

Kestävän talouden edellytys on, että toiminta ja talous ovat tasapainossa. Palvelutarve kasvaa, väestö ikääntyy ja kuntien lakisääteiset palvelut ovat jatkuvasti kasvaneet. Näistä johtuva kustannuspaine sekä tulo- ja verotulo kehityksen riskit huomioiden talouden ja toiminnan tasapainon löytäminen on entistä haastavampaa. Tasapainotavoitteessa pysyminen edellyttää suunnitelmakaudella joka päivä parempaa ja kustannustehokkaampaa toimintaa sekä konkreettisia toimenpiteitä ja rakenteellisia muutoksia talouden tasapainottamiseksi.

Talouden ja toiminnan lähtökohdat vuodelle 2021

Vuoden 2021 talousarvion valmistelua ovat leimanneet koronaviruksesta aiheutunut poikkeustilanne, sitä edeltänyt kuntatalouden haastava tilanne sekä kaupungin haasteellisesta taloustilanteesta johtuva talouden tasapainottamisvelvoite.

Kuntatalouden näkymät syksyllä 2020 ovat haasteelliset. Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019 ja vuoden 2020 alussa koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Poikkeustilanteella on vaikutuksia pitkällä aikavälillä yritysten toimintaedellytyksiin sekä ihmisten käyttäytymiseen ja liikkumiseen.

Poikkeustilanteen vaikutukset heijastuvat etenkin tuleville vuosille. Sosiaali- ja terveystalouden kasvava tarve tuovat seuraavalle vuodelle haasteen koko kuntataloudelle pysyä maltillisessa kustannuskehityksessä. Hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtäviä lisäävät toimenpiteet kasvattavat sekä kuntien toimintamenoja, että valtionapuja. Kaupungin valti-onosuudet kasvoivat merkittävästi vuonna 2020 johtuen valtion tuista koronakriisiä varten. Huolimatta poikkeuksellisesta vuodesta 2020 kokonaisuutena kaupungin kustannustason kasvu on liian suurta verrattuna kaupungin tulojen kasvuun. Vuosi 2020 on poikkeuksellinen, eikä sitä voi verrata pitkällä aikavälillä edellisten vuosien kustannusten osalta.

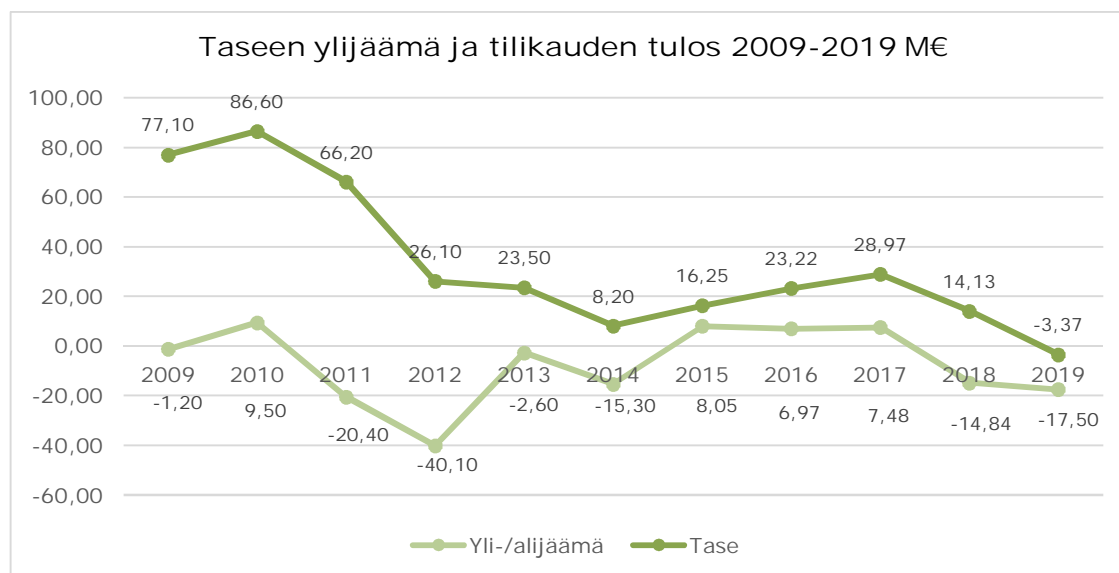
Kaupungin tulorahoituksen kannalta on myös ollut haasteellista viime vuoden alussa käytönotettu tulorekisteri ja verokortt uudistus, minkä seurauksena verotulojen kertymistähti on ollut epätasaista ja arviointi haastavaa, joka on jatkunut vuonna 2020. Verotulojen arvioidaan maltillisesti kasvavan tulevina vuosina, mutta poikkeustilanne ja sen kesto vaikuttavat myös tähän riippuen esimerkiksi työllisyyden kehittymisestä ja väestömuutoksista.

Kaupungin kustannuskehitys on viime vuosina ollut maltillinen ottaen huomioon yleisen kustannustason nousun sekä keskitetyn palkkaratkaisun vaikutukset. Vuonna 2019 kustan-

nustason nousuun vaikuttivat huomattavasti keskitetyn palkkaratkaisun vaikutukset. Poikkeustilanteen vaikutukset menokehitykseen selviävät vasta seuraavina vuosina. Jossain tapauksissa poikkeustilanne on vähentänyt kustannuksia, mutta lisännyt menopainetta etenkin sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta. Poikkeustilanne on aiheuttanut hoito- ja palveluvelkaa, joka tulee vaikuttamaan kaupungin tulevaan menokehitykseen. Lisäksi tähän tulevat vaikuttamaan myös väestön vanheneminen ja syntyvyyden lasku. Samaan aikaan on olemassa jatkuva tarve toiminnan kehittämiseksi ja parantamiselle, mikä vaatii esimerkiksi panostuksia digitalisaation ja tietojohdantamisen kehittämiseen.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen alijäämä on 3,4 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto päätti kesäkuussa 2020 siirtää Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämisen talousarviovuodelle 2021. Valtuuston hyväksymän muutetun talousarvion 2020 alijäämä on 8,3 miljoonaa euroa.

Poikkeustilanne on vaikuttanut kuitenkin merkittävästi kuluvan vuoden toimintaan ja talouteen eri tavoin ja sen vaikutukset tullaan näkemään vasta seuraavina vuosina. Tämän hetken ennusteiden mukaan vuoden 2020 tilikauden tulos olisi kuitenkin päätymässä arvioitua paremmaksi eli lähelle nollaa. Loppuvuoden talouden ennusteeseen liittyy edelleen epävarmuutta, johon vaikuttavat etenkin poikkeustilanteen kesto ja eteneminen, todelliset verokertymät sekä erikoissairaanhoidon lopulliset kustannukset.

Talousarvioesitys vuodelle 2021 on 9,1 miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta kestävän talouden määritelmän vastaisesti vuosikate ei kata poistoja. Kaupunginhallitus päätti esittää, että Liikelaitos Salon Veden yhtiöittäminen siirretään vuodelle 2023, johon myös yhtiöittämisestä saatava satunnainen tuotto siirrettiin.

Taloussuunnitelma vuosille 2022–2023 on laadittu kunnallisveroprosentin 20,75 mukaan. Verotuloennusteet perustuvat Kuntaliiton ennusteisiin. Vuosille 2022 ja 2023 on ennustettu edelleen verotulokasvua. Poikkeustilanteen jälkeen valtionosuuksien kehityksestä ei ole tarkkaa tietoa. Tämän hetken tiedon mukaan vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat. Vuodelle 2022 ja 2023 on arvioitu palvelujen ostojen kasvuksi 0,8 prosentti ja aineiden ja tarvikkeiden, avustusten ja muiden toimintakulujen kasvuksi 0,4 prosenttia vuodessa. Myös henkilöstökulujen kasvuksi on arvioitu noin 0,5 prosenttia. Lisäksi toimintatuottojen arvioidaan pysyvän vuoden 2021 tasolla. Liikelaitos Salon Veden yhtiöittäminen on huomioitu vuoden 2023 taloussuunnitelmassa, joka pienentää tuloja ja menoja sekä poistotasoa tulevina vuosina.

Taloussuunnitelmassa vuosille 2022-2023 ei ole otettu huomioon mahdollisesti tulevaa sote-uudistusta, sillä sitä koskevaa lainsäädäntöä ei ole päätetty. Sote-uudistuksella tulee olemaan merkittävä vaikutus kaupungin toimintaan ja talouteen. Lisäksi vuonna 2021 on todennäköisesti tulossa oppivelvollisuuden laajeneminen toisen asteen osalta, mikä on otettu huomioon talousarvion laatimisessa. Myös varhaiskasvatusmaksuja on ehdotettu laskettavaksi, mutta tämän erotus tulitisiin kompensoimaan yhteisöveron jako-osuuksissa.

Kaupungin investoinnit ovat merkittäviä seuraaville vuosille, mikä lisää poistojen tasoa suunnitelmavuosille. Huomioon tulee ottaa, että talouden tasapainottaminen ja siitä aiheutuvat toimenpiteet tulevat vaikuttamaan seuraaville vuosille.

Taloussuunnitelmavuosista vuosi 2022 näyttää erityisen haasteelliselta ja osoittaa, että kaupungin taloudessa on rakenteellinen alijäämä. Vuosikate pysyy positiivisena, mutta kestävän talouden määritelmän vastaisesti vuosikate ei kata poistoja. Taloussuunnitelmavuosien osalta sekä valtionosuuksien että verotulojen määrä on epävarmaa ja vaikeuttaa suunnitelmavuosien tuloksen arvioimista. Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelmavuodet 2022 ja 2023 ovat tämän hetkisten arvioiden mukaan ylijäämäisiä noin 4,2 miljoonaa euroa Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämisestä saatavalla satunnaisella tuotolla.

Taloussuunnitelmavuoteen 2023 kohdistuu paljon epävarmuustekijöitä mahdollisen tulevan sote-uudistuksen vaikutusten osalta. Rakenteellinen alijäämä jatkuu olemassa myös vuoden 2023 osalta. Sen määrä on kuitenkin riippuvainen kaupungin menokehityksestä ja valtionosuuksien ja verotulojen määrästä. Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämisestä saatava satunnainen tuotto ei riitä kattamaan tulevien vuosien alijäämän kattamisvelvoitetta. Tämä tarkoittaa, että kaupungin toiminnassa ja taloudessa tulee tehdä rakenteellisia muutoksia tai muita vaihtoehtoisia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Toimintaan ja talouteen liittyviä haasteita on erityisesti lisännyt se, että verotulot ovat olleet epävarmoja viimeisinä vuosina ja todellisen verokertymän tason todentaminen on ollut haastavaa. Asukasluku on edelleen jatkanut laskuaan, mutta kuitenkin hidastunut. Samanaikaisesti poikkeustilanteen aikana työttömyysaste on noussut. Näihin liittyvät muutokset vaikuttavat olennaisesti tulevien vuosien verotulojen kertymiin.

Kaupunkistrategiaan kirjattujen tavoitteiden, hyvinvoiva kuntalainen ja vetovoimainen kasvukaupunki, toteutuminen edellyttää järjestelmällistä kehitystyötä kaikilla palvelualoilla sekä laajaa yhteistyötä niin paikallisten, kansallisten kuin kansainvälistenkin toimijoiden kanssa. Vaikka vuoden 2021 talousarvion laadintaan on liittynyt voimakkaasti poikkeustilanteen aiheuttama epävarmuus, on haastavasta tilanteesta huolimatta pyritty tuottamaan kaupunkimme vision mukainen, jatkuvaan parantamiseen perustuva toiminta.

Tarvitsemme edelleen uusia työpaikkoja monille eri aloille takaamaan sen, että Salo on kiinnostava tulevaisuuden kotikaupunki mahdollisimman monelle. Eväät yhä monipuolisemman elinkeinorakenteen sekä uusien työpaikkojen luomiseen ovat olemassa. Panostus akkuklusteriin on osoittautunut oikeaksi, ja alalle arvioidaan lähivuosina syntyvän jopa pari sataa uutta työpaikkaa. Lounavoiman ekovoimala on koko ajan edennyt aikataulussa ja näin myös vauhdittanut voimalan ympärille rakentuvaa kiertotalousliiketoimintaa. Tällä hetkellä erittäin ajankohtainen kyberturvallisuus on myös osoittautumassa merkittäväksi mahdollisuudeksi kaupungin profiloitumisen kannalta. Kaupungin elinvoiman kannalta keskeisiin kärkihankkeisiin, kuten osallistumiseen Turun tunnin juna –hankeyhtiöön ja Salon sairaalan suunnittelutyöhön, on talousarvioon varattu tarvittavat määrärahat. Tulevaisuuden asumisympäristö –hankkeeseen liittyen on kartoitettu potentiaalisia asuntomessualueita, ja asia etenee seuraavaksi maapoliittiseen työryhmään. Tavoitteena on, että päätös mahdollisesta asuntomessuhakemuksesta tehdään kevään 2021 aikana.

Strategiakauden tavoitteena on kestävän talouden mukainen talous. Tavoitteen mukaisesti suunnitteluvuosien aikana on päästävä toiminnan ja talouden tasapainoon toiminnallisilla ja rakenteellisilla muutoksilla. Vakavaraisuutta ei saa vaarantaa useilla alijäämäisillä vuosilla. Vuosittaisia vaihteluita varten on oltava puskureita eli ylijäämäisiä tilikauden tuloksia ja velkaantumiskehityksen on vastattava tulevaisuuden lainanmaksukykyä.

Talouden pitäminen tasapainossa tulevina vuosina edellyttää palvelutuotantoon rakenteellisia uudistuksia jatkuvan parantamisen hengessä ja toiminnan tehostamista joka päivä paremmaksi.

- Talouden tervehdyttämistoimenpiteitä tulee jatkaa määrätietoisesti, jotta talous pysyy vuositasolla tasapainossa tulevina vuosina ja taseen tilikauden alijäämä saadaan positiiviseksi ja talous tasapainoon.
- Talousarviota ja taloussuunnitelmaa laadittaessa on otettava huomioon mm. asukasluvun muutos, työllisyystilanne, poikkeustilanteen taloudelliset vaikutukset sekä muut toiminnalliset ja lakisäätöiset muutokset

- Tulevaisuuden investointitaso tulee pitää maltillisena ja investointien omarahoitus tulee pitää mahdollisimman korkeana.

Toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset vuonna 2021

Talousarvio oli laadittu siten, että Liikelaitos Salon Vesi yhtiöitetään vuoden 2021 aikana. Yhtiöittämiseen liittyvää valmistelua olisi jatkettu kevään 2021 aikana ja yhtiöittämiseen liittyvät yksityiskohtaiset asiakirjat päätetty vuoden 2021 aikana valtuustossa. Kaupungin-hallitus päätti esittää, että Liikelaitos Salon Veden yhtiöittäminen siirretään vuodelle 2023.

Salon kaupungilla on alkanut tilinpäätöksen 2019 perusteella kuntalain mukainen talouden tasapainottamisvelvoite. Talouden tasapainottamisen toimenpiteet ja niihin liittyvät selvitykset esitetään osana talousarviota 2021 jäljempänä kohdassa Talouden tasapainottaminen.

Työterveyshuollon palvelujen järjestämisen valmistelu on alkanut ja vaikutukset näkyvät vuonna 2021.

Organisaatiouudistuksen mukainen uusi organisaatio aloitti 1.4.2020. Organisaatiouudistukseen liittyen talousarvioon 2021 on sisällytetty organisaation uudistuksesta johtuvia muutoksia lähinnä sosiaali- ja terveystalouden toimialan osalta.

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön syksyn 2020 taloudellisen katsauksen mukaan talous kasvaisi keskimäärin 2,5 %:n verran ensi vuonna. Vuonna 2020 bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 %. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. Niin kauan, kun epidemian eteneminen on jaksottaista ja toimet sen hillitsemiseksi ovat riittämättömiä poistamaan tartuntariskiä, kotitaloudet ja yritykset pysyvät varovaisina. Lisäksi tuotannon ja investointien elpyminen vaatii tuekseen uusia tilauksia. Teollisuuden tilauskanta on pienentynyt huolestuttavasti.

Epidemian ja sen epäsuotuisia vaikutuksia lievittävien julkisen vallan toimien myötä Suomen julkisen talouden alijäämä syvenee ja julkinen talous velkaantuu lisää yli 20 mrd. euroa tänä vuonna. Työllisyys supistuu 2 % vuonna 2020 ja alkaa palautua ensi vuoden loppupuolella. Työttömyysaste nousee 8,2 prosenttiin v. 2021. Työllisyysasteen arvioidaan jäävän 71,9 prosenttiin.

Veroperustemuutokset

Maan hallitus on linjannut talousarvioesityksessä veroperustemuutokset vuodelle 2021. Muutosten arvioidaan kokonaisuutena alentavan kunnallisveroja yhteensä 179 miljoonalla eurolla.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2021 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksiin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 60 milj. eurolla vuonna 2021. Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 72 milj. eurolla ja perusvähennyksen korotuksen 40 milj. eurolla vuonna 2021. Muut muutokset liittyvät asuntolainojen korkovähennysoikeuden supistamiseen (+5 miljoonaa euroa), liikenteen työsuhde-etujen kasvattamiseen (-7 miljoonaa euroa) sekä muihin muutoksiin (-5 miljoonaa euroa).

Edellä mainitut päätöspäätökset yhteensä alentavat kuntien verotuloja, mutta kompensoidaan kunnille yhteisöverotuottojen kautta.

Valtion talousarvion mukaan osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2020. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen noin 60 milj. eurolla. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mutta tämä kompensoidaan yhteisöveron jako-osuuden 2 prosentin korotuksella. Yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Kiinteistöverooperusteisiin ei tule lainsäädännöstä johtuvia muutoksia vuodelle 2021.

Kuntaliiton arvion mukaan kuluvan vuoden verotulojen kehitys on aiempaa parempi, vaikka koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Vuodelle 2021 kasvuarvio on 3,1 prosenttia, joka on maltillinen kasvu yhdelle vuodelle. Vuonna 2021 kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia, yhteisöverojen 18,6 prosenttia ja kiinteistöverojen 2,6 prosenttia.

Salon kaupungin verotulokertymää vuosilta 2015-2020 on kuvattu erikseen sivulla 26.

Valtionosuudet

Valtionosuudet kasvavat vuonna 2021 verrattuna normaaliin talousarviovuoteen. Kasvu johtuu erityisesti koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta annettavaan tukeen kunnille, jota saatiin vuonna 2020 noin 13 miljoonaa euroa. Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 miljoonan euron lisäys, josta 20 miljoonaa euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen. Myös koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei heikennä kuntataloutta. Näitä muutoksia ovat mm. oppivelvollisuuden nostaminen ja vanhuspalvelujen henkilöstömitoituksen korottaminen. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mutta tämä kompensoidaan yhteisöveron jako-osuuden korotuksella. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat.

Valtionosuuksien laskennan määräytymiseen vaikuttaa suuri määrä erilaisia tekijöitä. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Vuodelle 2021 valtionosuuksiin vaikuttaa eniten peruspalvelujen valtionosuuden muutos, minkä arvioidaan laskevan noin 5 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2020. Verotulomenetysten korvausten arvioidaan nousevan hieman vuonna 2021. Valtionosuudet vähenevät hieman vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020, jolloin kunnat saavat valtion tukea poikkeuksellisen suuren määrän koronakriisin aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta. Tiedot kuntien valtionosuuksista vuodelle 2021 saadaan vasta loppuvuonna.

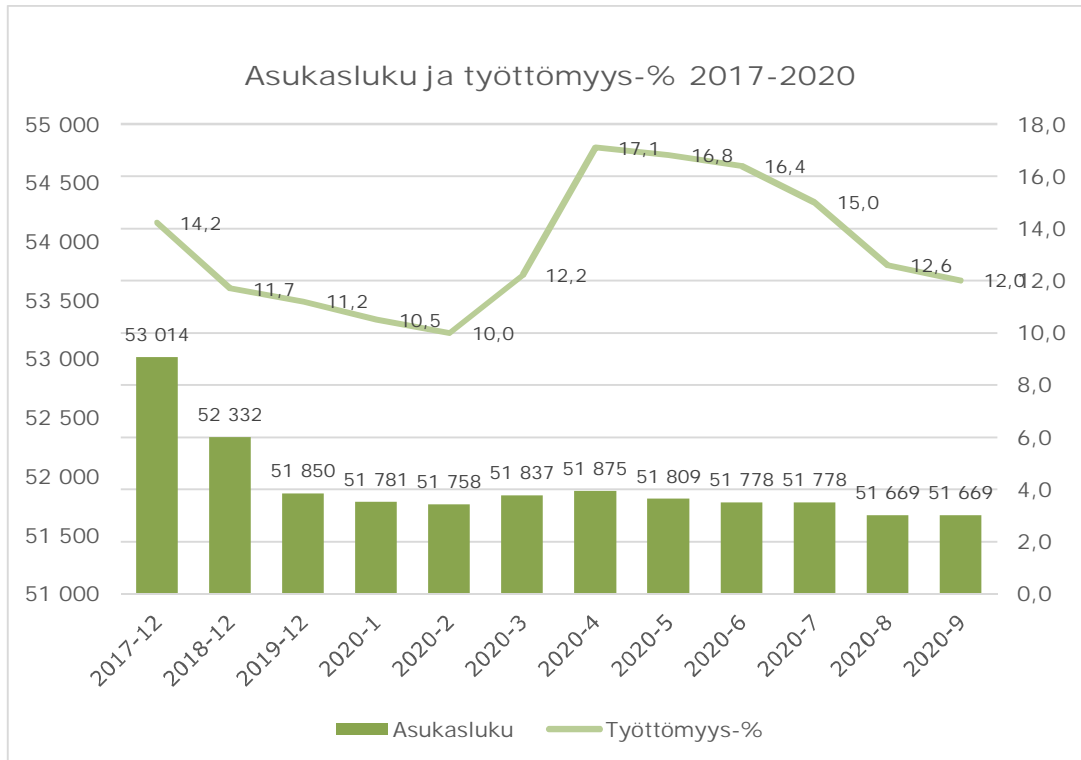
Väestö- ja työttömyyskehitys

Vuoden 2020 syyskuun lopussa työttömyysaste oli 12,0 prosenttia, kun se vielä vuodenvaihteessa oli 11,2 prosenttia. Työttömyysaste on vuoden 2020 aikana noussut sekä Varsinais-Suomessa että Salossa johtuen pääsääntöisesti koronaviruksen aiheuttamasta poikkeustilanteesta.

Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli 11,3 prosenttia syyskuussa 2020. Varsinais-Suomen työttömyysprosentti on alhaisempi kuin koko maan työttömyysprosentti, joka oli syyskuun lopussa 12,0 prosenttia. Työttömyysaste on ollut noususuuntainen kuluvana vuotena poikkeustilanteesta johtuen. Poikkeustilanteesta ja sen vaikutuksista johtuen työttömyyden osalta liittyy epävarmuutta ja se voi kasvaa edelleen vuonna 2021.

Asukasluvun useamman vuoden kestänyt lasku ei ole taittunut, mutta on kuitenkin hidastunut. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Salon kaupungin väkiluku oli vuoden 2019

lopussa 51.850. Asukasluku on syyskuun lopun tilanteen mukaan 51.669, jossa on vähennystä 181 vuoden vaihteeseen verrattuna.

Salon kaupungin verotulot ja valtionosuudet

Verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta. Kuntalain mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

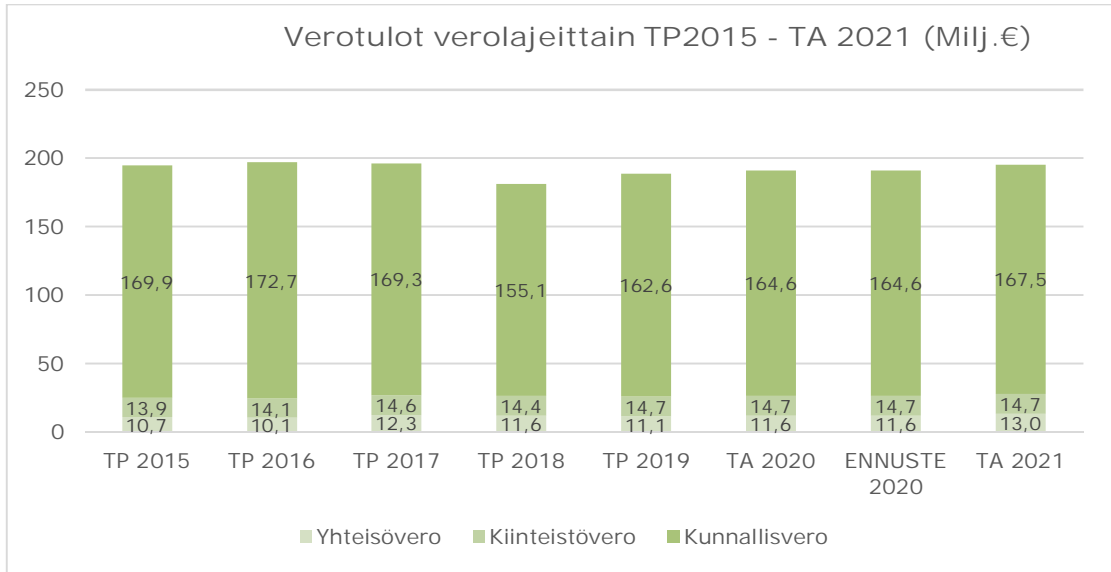
	2017	2018	2019	2020	2021	Koko maan ka.	V-S ka.
Tulovero -%	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	19,88	19,96
Kiinteistövero -%							
yleinen	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	1,06	1,04
vakituinen asuinrakennus	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	0,51	0,45
muut asuinrakennukset	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,16	1,24
voimalaitokset	0,00	2,00	2,00	2,50	2,50	2,78	
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,40	
yleishyödyllinen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,09	

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.10.2020 kokouksessaan, että kunnallisveroprosentti on 20,75 ja kiinteistöveroprosentit ovat nykyisten kiinteistöveroprosenttien mukaiset.

Salon kaupungin kunnallisverotuottojen arvioidaan kasvavan lähes 2 prosenttia, yhteisöverojen 12 prosenttia ja kiinteistöverot pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2020. Kunnallisverotuoton kasvu perustuu sekä tulorekisteriin ja verokorttiuudistukseen liittyvän ongelman korjaantumiseen että yleisen talouden maltilliseen kasvuun. Yhteisöveron kasvu johtuu korotetuista jako-osuuksista ja varhaiskasvatusmaksujen alenemisen kompensoinnista. Verotuloarvion lähtökohdanna on, että työllisyystilanne paranisi vähitellen ja väkiluvun kasvu hidastuu. Arviota heikentävät poikkeustilanteen vaikutukset työllisyyteen ja yritysten toimintaedellytyksiin.

Kuntaliiton tämän hetken arvioiden pohjalta ja varovaisuuden periaatetta noudattaen talousarvio on laadittu sitten, että verotulot toteutuvat yhteensä 195,2 miljoonan euron suuruisena. Vuoden 2020 arvioitu verotulokertymä on noin 191 miljoonaa euroa eli kuluvan vuoden verotulojen arvioitu toteuma on muutetun talousarvion mukainen.

Alla on kuvattu toteutuneet verotulokertymät vuosilta 2015-2019 ja vuosien 2020-2021 arvioidut verotulokertymät.

Valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön laskelmiin. Valtionosuudet vähenevät hieman vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020, jolloin kunnat saavat valtion tukea poikkeuksellisen suuren määrän koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta. Valtionosuuden määrät voivat vaihdella johtuen poikkeustilanteen aiheuttamista muutoksista.

Valtionosuudet (milj.euroa)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	MTA 2020	TA 2021
Yleinen valtionosuus	90 235					
Kunnan peruspalv. valt.osuus		86 868	86 925	87 384	76 449	72 739
Verotuloihin perust. valt.os tasaus	22 766	22 548	22 380	25 615	26 753	27 255
Järj. muutos tasaus/veromen.kompens.	826	826	0	0	24 188	25 090
Opetus- ja kultt.toim.valt.osuus	-4 891	-2 594	-2 776	-2 959	-2 961	-2 419
	108 936	107 647	106 529	110 039	124 429	122 665

Talousarvion toimintatuotot ja toimintakulut

Seuraavassa taulukossa on eritelty talousarvion 2021 ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja -kulut sekä niiden muutos verrattuna tilinpäätökseen 2019 sekä vuoden 2020 muutettuun talousarvioon.

Ulkoinen laskenta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Muutos 20-21 (€)	Muutos 20-21 (%)
Toimintatuotot	52 794 910	54 608 529	54 493 726	54 561 818	-46 711	-0,09
Toimintakulut	-353 708 358	-361 393 562	-364 760 294	-364 978 609	-3 585 047	0,99
Toimintakate	-300 913 448	-306 785 033	-310 266 568	-310 416 791	-3 631 758	1,18

Sisäinen laskenta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Muutos 20-21 (€)	Muutos 20-21 (%)
Toimintatuotot	40 945 725	40 349 220	40 681 419	40 681 419	332 199	0,82
Toimintakulut	-40 945 725	-40 349 220	-40 681 419	-40 681 419	-332 199	0,82
Toimintakate	0	0	0	0	0	****

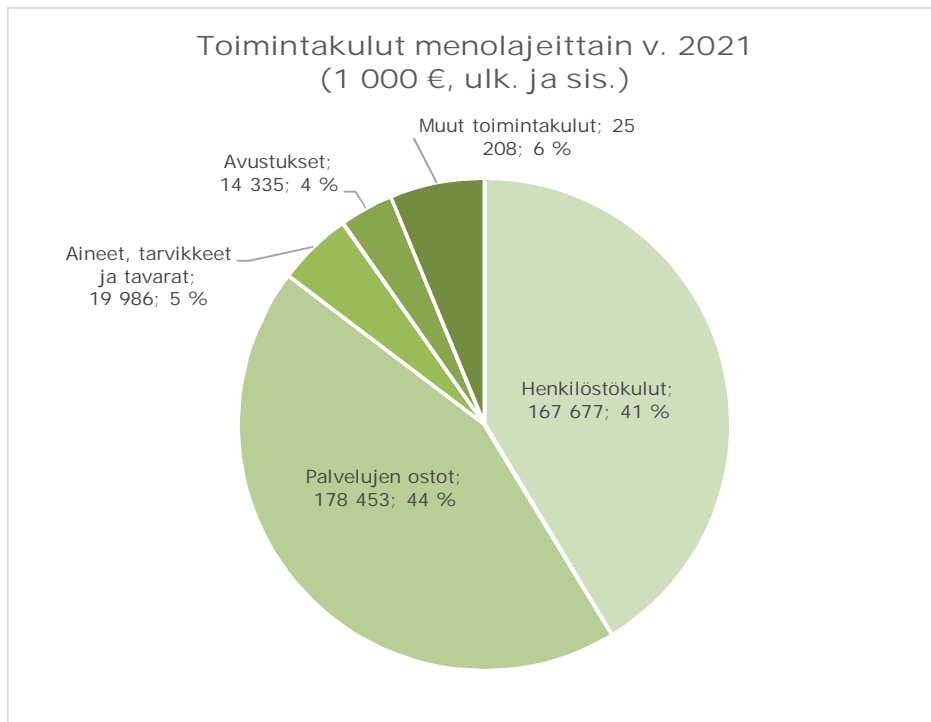
Ulkoinen ja sisäinen laskenta yhteensä	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Muutos 20-21 (€)	Muutos 20-21 (%)
Toimintatuotot	93 740 635	94 957 749	95 175 145	95 243 237	285 488	0,30
Toimintakulut	-394 654 083	-401 742 782	-405 441 713	-405 660 028	-3 917 246	0,98
Toimintakate	-300 913 448	-306 785 033	-310 266 568	-310 416 791	-3 631 758	1,18

Talousarvion ulkoiset ja sisäiset toimintamenot ovat yhteensä 405,7 miljoonaa euroa ja toimintatulot 95,2 miljoonaa euroa. Ulkoinen toimintakate on siten -310,4 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2020 muutetussa talousarviossa on -306,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna ulkoisten ja sisäisten toimintakulujen kasvu on 3,7 miljoonaa euroa, joka on kasvua 1,0 prosenttia. Henkilöstömenot ovat yhteensä 167,7 miljoonaa euroa eli 41 prosenttia kaikista toimintamenoista.

Talousarviossa on varauduttu 2,5 prosentin palkankorotuksiin, joka on laskennallinen arvio keskitetyn palkkaratkaisun vaikutuksesta. Ennusteen mukaan kuluvan vuoden henkilöstömenot tulevat toteutumaan pienempänä kuin muutetussa talousarviossa on arvioitu, koska keskitetyn palkkaratkaisun vaikutukset kohdistuivat syksyyn 2020. Henkilöstömenot kasvavat vain 0,5 prosenttia eli 0,8 miljoonaa euroa vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Palvelujen ostoihin on varattu 178,5 miljoonaa euroa eli 44 prosenttia kokonaismenoista. Palvelujen ostoista suurin erä on erikoissairaanhoidon kustannukset yhteensä 73,6 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot kasvavat vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna 3,5 prosenttia.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 yhteensä noin 195,2 miljoonaa euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 167,5 miljoonaa euroa, yhteisöverokertymä 13 miljoonaa euroa sekä kiinteistöveron 14,7 miljoonaa euroa. Verotulojen arvioidaan kasvavan vuoteen 2020 verrattuna 4,4 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 122,7 miljoonaa euroa, missä on vähennystä kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon verrattuna noin 2,0 miljoonaa euroa. Poikkeustilanteen johdosta valtionosuudet ovat muuttuneet useaan kertaan vuoden 2020 aikana. Talousarvion laadinnan yhteydessä ei ole vielä tarkkaan tiedossa vuoden 2020 lopullinen valtionosuuden määrä.

Rahoitustuotot ja kulut ovat arvioitu kuluvan vuoden tasolle. Vuosikate muodostuu positiiviseksi 6,9 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,5 miljoonan euron tasolle. Satunnainen tuotto 30,0 miljoonaa euroa on siirretty kaupunginhallituksen esityksestä vuodelle 2023. Satunnainen tuotto liittyy Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämiseen ja siitä saatavaan kertaluonteiseen satunnaiseen tuottoon. Talousarvio on noin 9,1 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Henkilöstö

Alla on kuvattu henkilöstömäärän kehitys palvelualueittain ja palvelusuhteittain vuosina 2018-2020. Henkilöstön kokonaismäärää seurataan kuukausittain. Henkilöstömäärä vaihtelee kuukausittain erityisesti määräaikaisten osalta eli vakituisten osuutta seurataan erityisesti.

	v. 2018	v. 2019	10/2020
Hallintopalvelut	117	118	109
Henkilöstö- ja talouspalvelut	31	32	30
Kaupunkikehityspalvelut	480	439	507
Lasten ja nuorten palvelut	1 218	1 198	1 245
Liikelaitos Salon Vesi	22	23	22
Rakennus- ja ympäristövalvonta	28	29	31
Sosiaalityön palvelut	234	239	225
Terveystieteiden palvelut	655	632	600
Vanhuspalvelut	739	756	653
Vapaa-ajan palvelut	139	118	224
Yhteensä	3 663	3 584	3 646

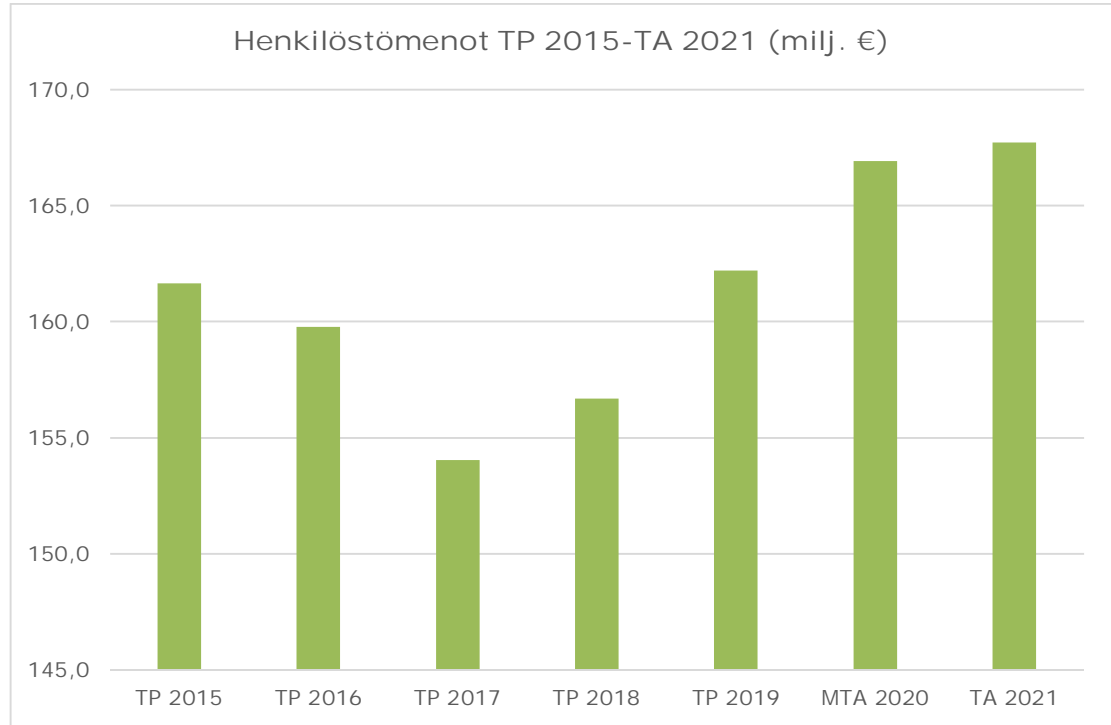
	v. 2018	v. 2019	10/2020
Vakituinen	2 920	2 945	2 895
Määräaikainen	175	156	263
Sijainen	473	444	375
Työllistetty	95	39	113
Yhteensä	3 663	3 584	3 646

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.4.2020 – 28.2.2022. Työehtosopimuksen mukaiset palkkatkaisuudet kohdistuvat vuosille 2020 ja 2021. Kilpailukykysovimuksen vaikutus päättyi vuonna 2020.

Palkankorotusten suuruus on arvioitu vuodelle 2021 olevan keskimäärin noin 2,5 prosenttia. Talousarviossa 2021 henkilöstökustannukset nousevat yhteensä 0,8 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2020 muutettuun talousarvioon. Nousu on maltillinen ja johtuu siitä, että vuoden 2020 todelliset palkkakustannukset tulevat arvioiden mukaan alittamaan muutetun talousarvion. Talousarvioon vuodelle 2020 varattiin 2,5 % keskitetyn palkkatkaisun mukaisiin korotuksiin, mutta se toteutui vasta 1.8.2020 alkaen. Tämän vuoksi vuodelle

2020 arvioidut palkankorotukset toteutuivat vain osittain. Talousarvioesityksessä 2021 opetuslautakunnan henkilöstömenot vähenevät.

Talousarvioesitys sisältää yhden miljoonan euron henkilöstömenojen säästötavoitteen, johon pyritään lomapalkkavelan vähentämällä, palkattomilla vapailla ja lomarahana vaihtamisella vapaiksi. Lisäksi tarkastellaan määräaikaisten palvelussuhteiden täyttämistä ja sijaisten käyttöä.

Talousarvioesitykseen on liitetty luettelo uusista vakinaisista ja määräaikaista sekä lakkautettavista tehtävistä. Suurin osa uusista vakinaisista tehtävistä liittyy toiminnan uudelleen järjestelyihin sekä varahenkilöstöpoolin laajentamiseen vanhuspalveluissa ja käyttöön-ottoon terveystieteiden palveluissa. Aiempien vuosien mukaisesti edellisen talousarviovuoden aikana vapautuneita tehtäviä tarkastellaan koulutustason nostamisen kannalta, minkä vuoksi henkilöstösuunnitelmassa esitetään perustettavaksi useita tehtäviä samalla, kun vastaava määrä esitetään lakkautettavaksi. Näitä ovat mm. hoitoapulaisten tehtävien lakkauttaminen ja hoitajien tehtävien perustaminen. Henkilöstömenot ovat kuluvan vuoden käytännön mukaan irrotettu omaksi sitovuustasoksi.

Kokonaan uusia vakinaisia tehtäviä on esitetty seuraavasti:

	LTK 2021	TA 2021
Kaupunginhallitus (sisältää kehittämispalvelut)	0	0
Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta	51	15
Opetuslautakunta	1	1
Vapaa-ajan lautakunta	1	1
Kaupunkikehityslautakunta	0	0
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1	1
Yhteensä	54	18

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen henkilöstömenot ovat lautakuntien esityksiä matkailu, koska lautakunnan esityksistä on karsittu esitettyjä henkilöstölisäyksiä, minkä lisäksi esityksiin on tehty teknisiä muutoksia. Merkittävin niistä on organisaatiouudistuksen johdosta muutettavat tehtävät. Enimmässä osassa niitä tehtäviä on täytetty, minkä vuoksi ne on käsiteltävä nimikkeidenmuutoksen ja tehtäväkohtaisen palkantarkistuksen kautta. Hallintosäännön mukaisesti päätösvalta niissä talousarvion hyväksymisen jälkeen on henkilöstöjohtajalla. Talousarvion henkilöstösuunnitelmassa voi esittää vain niitä tehtäviä, jotka ovat joko kokonaan uusia tai lakkautettavassa tehtävässä ei ole palkattuna työntekijää.

Panostusta työllistämistoimenpiteisiin jatketaan työllisyyden kuntakokeilulla, joka alkaa tämän hetkisten tietojen mukaan 1.1.2021. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen varattu 3,5 miljoonaa euroa, joka on vuosien 2019 ja muutetun talousarvion 2020 tasolla. Poikkeustilanne on vaikuttanut olennaisesti työttömyyden kasvuun ja sitä kautta myös työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun. Poikkeustilanteen jatkuessa vaikutukset saattavat heijastua työmarkkinatuen kuntaosuuteen pitkällä aikavälillä.

Kaupungin toimivan työyhteisön kärkihankkeen teemana jatkuu työntekoa palveleva johtaminen. Hyvän henkilöstöjohtamisen vuosikello otettiin käyttöön syksyllä 2020 ja esimiesten tukeminen sen avulla jatkuu. Ensimmäinen työelämän laadun mittaus tehtiin syys-lokuussa 2020 ja se tullaan toistamaan vuosittain. Kyselyn tulokset ohjaavat kaupungin työhyvinvointityötä ja toimivan työyhteisön kärkihankkeen toimintaa. Keskeinen tavoite kärkihankkeella on sairauspoissaolosten vähentäminen.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu sairauspoissaolot vuosilta 2018-2020:

	v. 2018	v. 2019	1-10/2020
Hallintopalvelut	2 462	2 744	941
Henkilöstö- ja talouspalvelut	150	223	150
Kaupunkikehityspalvelut	9 914	8 321	6 500
Lasten ja nuorten palvelut	18 800	15 736	14 482
Liikelaitos Salon Vesi	345	210	301
Rakennus- ja ympäristövalvonta	236	158	284
Sosiaalityön palvelut	4 409	3 320	2 949
Terveystieteiden palvelut	10 819	9 916	9 093
Vanhuspalvelut	16 800	15 464	12 278
Vapaa-ajan palvelut	1 360	1 596	1 188
Yhteensä	65 295	57 688	48 166

Palvelualueiden tuotot ja kulut

Alla olevaan taulukkoon on koottu palvelualueiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot, -kulut ja toimintakate.

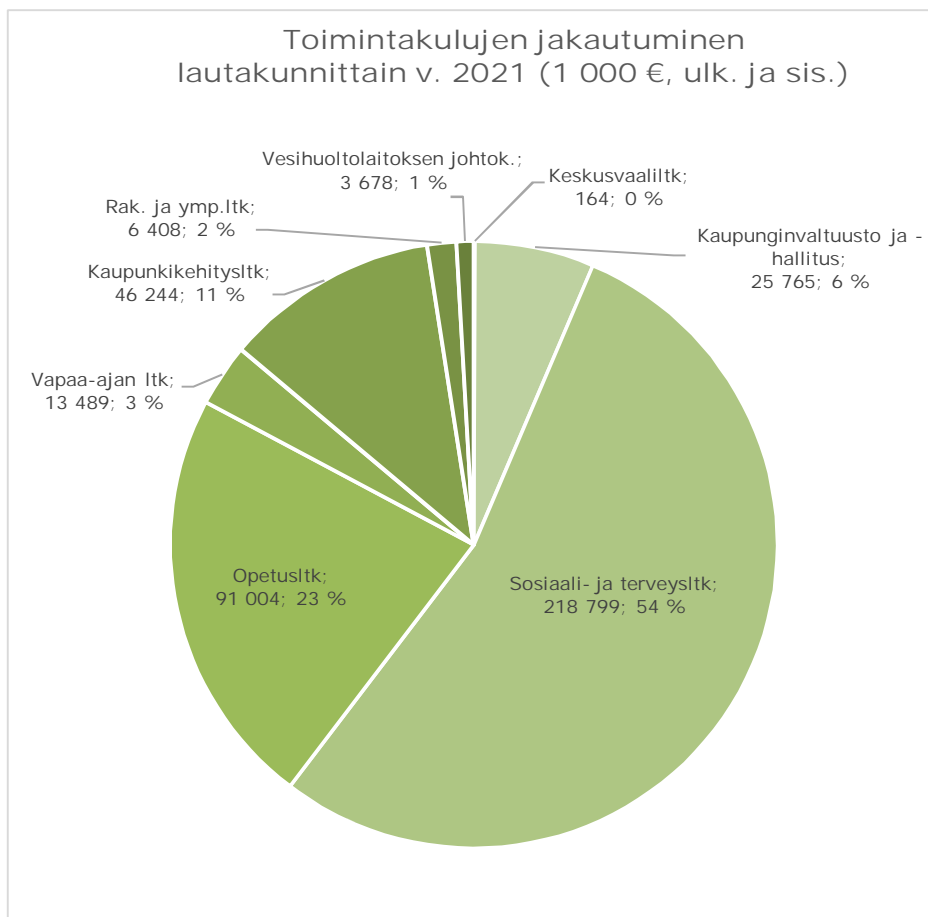
Ulkoiset	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
10 Tarkastusltk						
Toimintakulut	-63 003	-107 136	-105 403	-104 550	-104 550	-2,4
Toimintakate	-63 003	-107 136	-105 403	-104 550	-104 550	-2,4
11 Keskusvaaliltk						
Toimintatuotot	180 981	0	0	180 981	0	
Toimintakulut	-188 151	-2 200	-2 156	-153 887	-153 887	6 894,9
Toimintakate	-7 170	-2 200	-2 156	27 094	-153 887	6 894,9
12 Kaupunginvaltuusto						
Toimintakulut	-202 310	-210 563	-209 563	-202 818	-234 618	11,4
Toimintakate	-202 310	-210 563	-209 563	-202 818	-234 618	11,4
13 Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	6 493 351	8 494 632	4 450 230	3 252 784	3 398 634	-60,0
Toimintakulut	-23 646 042	-27 363 682	-22 260 793	-22 822 093	-21 501 523	-21,4
Toimintakate	-17 152 691	-18 869 050	-17 810 563	-19 569 309	-18 102 889	-4,4
20 Sosiaali- ja terveystk						
Toimintatuotot	21 614 432	22 021 467	22 021 467	22 345 786	22 425 786	1,8
Toimintakulut	-205 122 271	-205 463 615	-204 442 972	-210 373 279	-212 536 103	3,4
Toimintakate	-183 507 839	-183 442 148	-182 421 505	-188 027 493	-190 110 317	3,6
31 Opetuslautakunta						
Toimintatuotot	4 907 356	4 219 390	4 219 390	4 302 900	4 302 900	2,0
Toimintakulut	-67 415 323	-68 639 509	-67 301 260	-67 384 590	-67 408 990	-1,8
Toimintakate	-62 507 967	-64 420 119	-63 081 870	-63 081 690	-63 106 090	-2,0
41 Vapaa-ajanlautakunta						
Toimintatuotot	1 950 005	1 742 700	1 742 700	1 806 928	1 828 151	4,9
Toimintakulut	-8 354 886	-8 580 238	-8 506 811	-8 592 262	-8 592 262	0,1
Toimintakate	-6 404 881	-6 837 538	-6 764 111	-6 785 334	-6 764 111	-1,1
50 Kaupunkikehityslautakunta						
Toimintatuotot	8 240 799	8 238 555	8 162 495	8 337 280	8 337 280	1,2
Toimintakulut	-43 088 674	-44 993 262	-44 094 413	-44 899 161	-44 506 304	-1,1
Toimintakate	-34 847 875	-36 754 707	-35 931 918	-36 561 881	-36 169 024	-1,6
70 Rakennus- ja ympäristöltk						
Toimintatuotot	708 264	678 600	4 705 046	5 071 558	5 073 558	647,7
Toimintakulut	-1 947 504	-2 124 036	-6 284 993	-6 450 042	-6 262 760	194,9

Ulkoiset	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakate	-1 239 240	-1 445 436	-1 579 947	-1 378 484	-1 189 202	-17,7
80 Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Toimintatuotot	8 699 722	9 213 185	8 654 060	9 195 509	9 195 509	-0,2
Toimintakulut	-3 680 195	-3 909 321	-3 751 911	-3 777 612	-3 677 612	-5,9
Toimintakate	5 019 527	5 303 864	4 902 149	5 417 897	5 517 897	4,0
Kaupunki yhteensä						
Toimintatuotot	52 794 910	54 608 529	53 955 388	54 493 726	54 561 818	-0,1
Toimintakulut	-353 708 358	-361 393 562	-356 960 275	-364 760 294	-364 978 609	1,0
Toimintakate	-300 913 449	-306 785 033	-303 004 887	-310 266 568	-310 416 791	1,2

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
10 Tarkastusltk						
Toimintakulut	-68 094	-112 198	-105 403	-109 788	-109 788	-2,1
Toimintakate	-68 094	-112 198	-105 403	-109 788	-109 788	-2,1
11 Keskusvaaliitk						
Toimintatuotot	180 981	0	0	180 981	0	
Toimintakulut	-215 190	-3 160	-2 156	-164 104	-164 104	5 093,2
Toimintakate	-34 209	-3 160	-2 156	16 877	-164 104	5 093,2
12 Kaupunginvaltuusto						
Toimintakulut	-322 301	-327 326	-209 563	-316 450	-348 250	6,4
Toimintakate	-322 301	-327 326	-209 563	-316 450	-348 250	6,4
13 Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	8 973 518	10 775 564	4 450 230	5 193 580	5 339 430	-50,4
Toimintakulut	-27 617 148	-31 244 865	-22 260 793	-26 736 971	-25 416 401	-18,7
Toimintakate	-18 643 629	-20 469 301	-17 810 563	-21 543 391	-20 076 971	-1,9
20 Sosiaali- ja terveystk						
Toimintatuotot	23 333 925	23 688 467	22 021 467	23 982 786	24 062 786	1,6
Toimintakulut	-211 508 096	-211 982 913	-204 442 972	-216 636 013	-218 798 837	3,2
Toimintakate	-188 174 172	-188 294 446	-182 421 505	-192 653 227	-194 736 051	3,4
31 Opetusltk						
Toimintatuotot	5 021 358	4 296 810	4 219 390	4 380 320	4 380 320	1,9
Toimintakulut	-91 165 982	-91 962 836	-67 301 260	-90 980 393	-91 004 793	-1,0
Toimintakate	-86 144 623	-87 666 026	-63 081 870	-86 600 073	-86 624 473	-1,2
41 Vapaa-ajan lautakunta						
Toimintatuotot	2 193 077	1 978 910	1 742 700	2 026 188	2 047 411	3,5
Toimintakulut	-13 123 323	-13 247 151	-8 506 811	-13 488 612	-13 488 612	1,8
Toimintakate	-10 930 246	-11 268 241	-6 764 111	-11 462 424	-11 441 201	1,5
50 Kaupunkikehityslautakunta						
Toimintatuotot	44 604 118	44 326 213	8 162 495	45 144 223	45 144 223	1,8
Toimintakulut	-44 864 159	-46 705 640	-44 094 413	-46 636 630	-46 243 773	-1,0
Toimintakate	-260 041	-2 379 427	-35 931 918	-1 492 407	-1 099 550	-53,8
70 Rakennus- ja ympäristöltk						
Toimintatuotot	733 936	678 600	4 705 046	5 071 558	5 073 558	647,7
Toimintakulut	-2 087 438	-2 247 372	-6 284 993	-6 595 140	-6 407 858	185,1
Toimintakate	-1 353 501	-1 568 772	-1 579 947	-1 523 582	-1 334 300	-14,9
80 Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Toimintatuotot	8 699 722	9 213 185	8 654 060	9 195 509	9 195 509	-0,2
Toimintakulut	-3 682 353	-3 909 321	-3 751 911	-3 777 612	-3 677 612	-5,9
Toimintakate	5 017 369	5 303 864	4 902 149	5 417 897	5 517 897	4,0
Kaupunki yhteensä						
Toimintatuotot	93 740 635	94 957 749	53 955 388	95 175 145	95 243 237	0,3
Toimintakulut	-394 654 084	-401 742 782	-356 960 275	-405 441 713	-405 660 028	1,0
Toimintakate	-300 913 449	-306 785 033	-303 004 887	-310 266 568	-310 416 791	1,2

Kaupungin kokonaiskustannuksista yli puolet eli 54 prosenttia koostuu sosiaali- ja terveystk-lautakunnan menoista, 23 prosenttia opetuslautakunnan ja 11 prosenttia kaupunkikehityslautakunnan menoista.

Talousarvion suurimmat yksittäiset palvelukokonaisuuksien toimintakulut ovat:

	TP 2019 (milj.euroa)	MTA 2020 (milj.euroa)	TA 2021 (milj.euroa)
Terveyspalvelut	124,2	124,7	128,1
Perusopetus	51,0	50,2	49,8
Vanhuspalvelut	45,2	46,6	48,8
Sosiaalityön palvelut	42,1	40,6	41,5
Varhaiskasvatus	29,9	31,3	30,3
Ravitsemus- ja puhtaanapitopalvelut	14,6	14,4	14,7
Tilapalvelut	12,1	12,5	11,8
Liikennepalvelut	7,0	8,3	8,1
Lukiokoulutus	6,9	7,1	7,5

Edellä luetellut muodostavat 84,0 prosenttia kokonaistoimintamenoista.

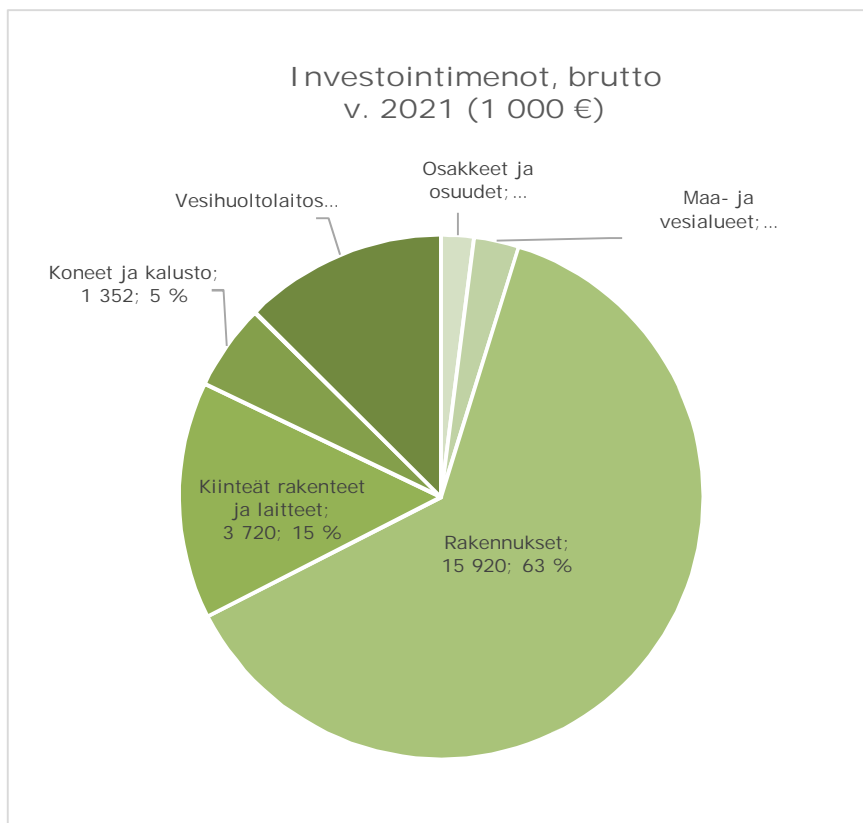
Omaisuuksien myynti

Talousarvioon on liitetty luettelo myytäväksi esitetyistä kiinteistöistä ja tiloista.

Investointisuunnitelma

Salon bruttoinvestoinnit vuonna 2021 ovat yhteensä 25,4 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2020 muuetussa talousarviossa ovat 34,1 miljoonaa euroa. Investointisuunnitelmassa vuodelle 2023 on mukana vesi-yhtiön perustamiseen liittyvät kirjanpidolliset erät. Vesi-yhtiön osakepääomaan on varattu vuodelle 2023 yhteensä 17 miljoonaa euroa sekä verkoston siirrosta saatava investointitulo 40 miljoonaa euroa.

Rakennushankkeista suurimpia vuonna 2021 ovat Märynummen tilaratkaisut 2,6 miljoonaa euroa, Perniön kirkonkylän koulu 8,4 miljoonaa euroa, Hermannin koulu 1,0 miljoonaa euroa, sisäilmakorjaukset 0,6 miljoonaa euroa sekä Moision koulun korjaukset 0,5 miljoonaa euroa. Osa kyseisistä rakennushankkeista on jo päätetty ja ovat käynnissä. Salon sairaala -hankkeen suunnittelukustannuksiin varaudutaan vuonna 2021 noin 0,4 miljoonalla eurolla. Tunnin junan hankeyhtiöön on varattu määräraha kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Liikelaitos Salon Veden suurimmat investoinnit ovat vesi- ja viemäriverkoston saneeraukset 0,8 miljoonaa euroa, Kisko-Muurla vesihuolto 0,5 miljoonaa euroa ja Itärannan pääviemärin korjaus 0,4 miljoonaa euroa.

Investoinneista 37 prosenttia on korvausinvestointeja, 6 prosenttia laajennusinvestointeja ja 57 prosenttia uusinvestointeja.

Talousarvion liitteenä on yksityiskohtainen investointisuunnitelma talousarviovuodelle 2021 ja suunnittelu vuosille 2022-2025 saakka.

Rahoitus

Lainamäärä vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 112,0 miljoonaa euroa eli 2.161 euroa/asukas (asukkaita 51.850). Viimeisten alijäämisten vuosien vuoksi lainamäärä on kasvanut. Lainamäärä on syyskuun 2020 tilanteen mukaan 113,6 miljoonaa euroa eli 2.198 euroa/asukas. Talousarvioehdotus on laadittu siten, että lainamäärä on arvion mukaan 150,0 miljoonaa euroa eli 2.903 euroa/asukas. Arvio on laskettu siten, että siihen on otettu huomioon tilinpäätöksen 2019 velkamäärä lisättynä lainojen muutoksilla vuodelle 2020 ja 2021.

Talouden tasapainottaminen ja toimenpiteet

Suurimpana haasteena vuosille 2021–2023 on menojen sopeuttaminen vastaavalle tulotasolle sekä talouden tasapainottaminen. Talouden tasapainottaminen ei onnistu ilman toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia. Tämä tulee vaatimaan kaikilta toimialoilta konkreettisia toimenpiteitä menokehityksen pienentämiseksi. Tasapainosuunnitelmaa laaditaan keskellä haastavaa tilannetta, kun samanaikaisesti tulevaisuus on poikkeustilanteen vaikutusten osalta epävarmaa. Merkittävä vaikutus on myös mahdollisella sote-uudistuksen etenemisellä, jonka yksityiskohtaisia vaikutuksia ei talousarvion laatimisen hetkellä ole tiedossa.

Kuntalain 110 §:n mukaan, jos kunnan taseeseen on kertynyt alijäämiä, se tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarviossaan päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Mikäli kunnan talous ei ole tasapainossa, voidaan kuntalain mukaan käynnistää arviointimenettely. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja konsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet laissa määritellyt raja-arvot.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen alijäämä on 3,4 miljoonaa euroa, joten kuntalain mukainen tasapainottamisvelvoite on alkanut tilinpäätöksen 2019 perusteella. Tässä kohdassa esitetään ne toimenpiteet, joita vuonna 2021 lähdetään valmistelemaan ja toteuttamaan talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginhallituksen nimeämä taloustyöryhmä on syksystä 2019 lähtien käynyt läpi yhdessä palvelualueiden kanssa niiden toiminnan tehostamisen ja rakenteellisten muutosten mahdollisuuksia. Niiden pohjalta taloustyöryhmä on tunnistanut erilaisia toimenpiteitä ja käsitellyt listauksen kaupungin menokehitykseen, kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavista asioista. Toimialat ovat selvittäneet listauksen asioita talousarviovalmistelun yhteydessä ja nostaneet esiin niiden vaikutuksia talousarvion kannalta.

Vuonna 2021 käynnistetään seuraavat selvitykset ja toimenpiteet:

- terveystalouden palveluverkkoselvitys (vastuutaho: sosiaali- ja terveystaloudet)
- kirjastoverkkoselvitys (vastuutaho: vapaa-ajan palvelut)
- museosuunnitelma (vastuutaho: vapaa-ajan palvelut)
- liikuntapaikkasuunnitelma (vastuutaho: vapaa-ajan palvelut)
- Kaupungin omaisuuden, kuten kiinteistöjen, rakennusten ja asuntojen myyntiä jatketaan aktiivisesti ja tarpeettomista tiloista luovutaan (talousarvion liitteenä)
- Kaupungin omien ja ulkopuolisten tilojen osalta tehdään selvitys, jonka yhteydessä selvitetään henkilöstön etätyön tekemisen mahdollisuudet pidemmällä aikavälillä
- Toimistotyön kartoitus tehdään syksyn 2020 aikana. Siitä saatavat johtopäätökset tulevat täytäntöönpanoon vuoden 2021 aikana.
- Varahenkilöstön ja sijaispoolin perustaminen, jolla tavoitellaan sijaismäärärahojen pienentymistä.
- Lomapalkkavelan vähentäminen ja vuosiloman säästämisen rajoitukset
- Vuoden alussa otetaan käyttöön kehittämispäivien ohjeistus ja selvitetään yhteisen koulutuksen ja erilaisen koulutusmuotojen hyödyntäminen henkilöstön kouluttamisessa.
- Kaupungin myöntämien avustusten kokonaistarkastelu

Talousarvioesitys vuodelle 2021 sisältää henkilöstökuluihin liittyvän 1,0 miljoonan euron suuruisen tavoitteen, johon pyritään lomapalkkavelan vähentämällä, palkattomilla vapailta ja lomarahain vaihtamisella vapaiksi. Lisäksi tarkastellaan määräaikaisten palvelusuhteiden täyttämistä ja sijaisten käyttöä. Talousarvioesitys ei sisällä taloudellisiin syihin perustuvia lomautuksia tai irtisanomisia.

Lautakuntien vastuulla olevat selvitykset on sisällytetty lautakuntien talousarvioesitykseen. Tavoitteeksi asetetaan, että kyseiset selvitystyöt valmistuvat viimeistään elokuun 2021 loppuun mennessä.

Lisäksi lasten ja nuorten palvelujen osalta on tehty hallitusaloite säästöohjelmasta kulujen karsimiseksi, joka tuodaan käsiteltäväksi talousarvion 2021 yhteydessä.

Tämän hetkisen arvion mukaan rakenteellinen alijäämä on noin 10 miljoonaa euroa, mutta sen osuus voi tulevina vuosina kasvaa epävarmoista poikkeustilanteen vaikutuksista ja val-

tionosuuksien ja verotulojen kertymästä. Kaupungilla on kuitenkin edelleen olemassa rakenteellisen sopeuttamisen tarve, jotka edellyttävät kaupungin toiminnassa rakenteellisia muutoksia tai muita vaihtoehtoisia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Tasapainosuunnitelma hyväksytään valtuustossa syksyllä 2021.

Kuntakonserni

Valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. omistajapolitiikka. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään 110 pykälässä, että valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

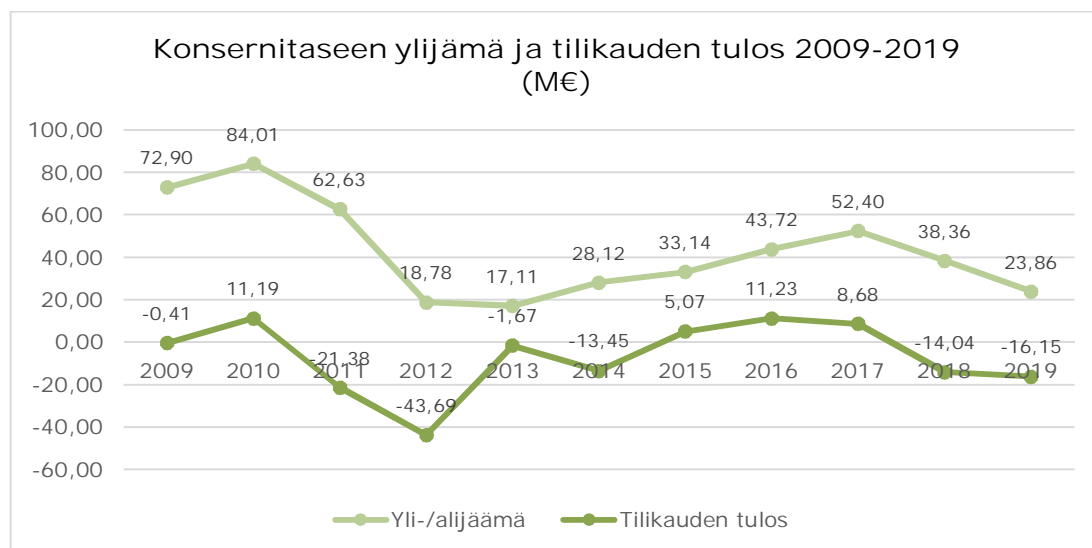
Tytäryhteisön tulee laatia vuosittain talousarvio omaa toimintaansa varten. Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungin talouspalveluihin seurantaan varten. Tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana valtuustolle tehtävän raportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen. Lisäksi kaupungin ja sen tytäryhteisöjen välillä pidetään vuodessa vähintään yksi suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus yhteisten päämäärien ja strategioiden määrittelemiseksi. Tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä.

Vuoden 2021 talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Konserniyhtiöiden tavoitteita on kehitetty vuonna 2020 ja talousarvioon on otettu seuraavat merkittävimmät konserniyhtiöt, joihin kaupungilla on määräysvaltaa tai jotka ovat strategisia konserniyhtiöitä. Yhtiöiden tavoitteet on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Prosessin kehittämistä jatketaan edelleen vuonna 2021.

1. Salon Vuokratalot Oy 100 %
2. Yrityssalo Oy 100 %
3. Salon Kaukolämpö Oy 100 %
4. Salon seudun koulutuskuntayhtymä 88,85 %
5. Salon IoT Park Oy 36 %

Tilinpäätöksen yhteydessä julkaistaan konsernia koskevat laskelmat ja tunnusluvut. Konsernitaseen ylijäämän kehitys ja tilikauden voitto-/tappio vuosina 2009-2019.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan keskeinen tavoite on tukea kaupunkikonsernia sen perustehtävän toteuttamisessa, asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä kuntalaisten, henkilöstön ja omaisuuden turvaamisessa erilaisilta riskeiltä.

Riskienhallinnan toimintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.2.2017 § 39. Toimintaohjeessa on määritelty riskienhallinnan perusteet ja vastuut. Riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti tavoitteena on, että riskienhallinta on osa kaupungin kaikkia prosesseja ja mukana läpi koko toimintavuoden. Riskienhallinta on osa toiminnan suunnittelua ja se tukee osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista.

Vuodelle 2020 oli asetettu tavoitteeksi kehittää Salon kaupunkikonsernin riskienhallintaa yhä koordinoitummaksi toiminnaksi. Tätä on toteutettu käytännössä niin, että palvelualueiden edellytettiin talousarvion laadinnan yhteydessä laativan oman toimintansa riskienhallintasuunnitelman. Palvelualueilla oli käytössä riskienhallintatyöryhmän laatima esimerkkien listaus strategisista, toiminnallisista, taloudellisista ja vahinko- ja turvallisuusriskeistä. Asiaa on käsitelty yhteisesti kaupunginjohtajan johtamisiltapäivässä keväällä 2020. Palvelualueiden laatimat riskienhallintasuunnitelmat on käsitelty talousarvion yhteydessä lautakunnissa.

Riskienhallinta on järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Palvelualueiden laatimilla riskienhallintasuunnitelmilla pyritään vastaamaan juuri tähän tavoitteeseen. Riskienhallintasuunnitelmista muodostuu kokonaiskuva kaupunkitasoisista riskeistä. Vuoden 2021 aikana on tavoitteena, että riskienhallintatyöryhmä koostaa laadituista riskienhallintasuunnitelmista kokonaiskuvan kaupunkitasoisista riskeistä ja niiden hallintakeinoista.

Talousarvion sitovuus

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvolliset määrittellään organisaatiomuutoksen vuoksi uudelleen vuoden 2020 aikana.

Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia välittömästi saattaa toimielin-käsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Vuoden 2021 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova kuitenkin niin, että henkilöstömenoja ei saa käyttää muiden menojen katteena ja muita menoja ei voi käyttää henkilöstömenojen katteena. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden vuonna 2021 koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja edellä kuvatun mukaisesti. Lautakuntien tulee kuitenkin seurata myös sisäisten menojen ja tulojen kehitystä raportointien yhteydessä.

Henkilöstömenot ovat sitovia seuraavan erittelyn mukaan:

Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginvaltuusto
Kaupunginhallitus
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Opetuslautakunta
Vapaa-ajan lautakunta
Kaupunkikehityslautakunta
Rakennus- ja ympäristölautakunta
Vesihuoltolaitoksen johtokunta

Talousarviomuutokset

Toimielimet voivat tehdä määrärahasiirtoja sitovuustason sisällä huomioiden edellä mainittu henkilöstömenojen sitovuus.

Perusteluista poikkeava toiminta, hanke tai hankinta vaatii kaupunginvaltuuston myöntämän määrärahan. Poikkeuksena lisämäärärahan hakemiselle ovat sellaiset kesken talousarviovuotta aloitettavat projektiluontoiset toiminnot, joille on talousarviossa varattu määrärahaa ja siten hyväksytty jo valtuustossa. Mikäli kyseessä oleville toiminnoille saadaan menojen katteeksi kokonaisuudessaan ulkopuolinen rahoitus tai mikäli toiminnon omavastuuosuudelle on talousarviossa varattu määrärahaa, voidaan tällaiset projektiluontoiset toiminnot hyväksyä ko. toimielimessä.

Talousarviovuoden aikana voi olla perusteltua tehdä toiminnallisia muutoksia, jolloin tulee tarve siirtää määrärahoja sitovuustasolta toiselle. Silloin, kun ei synny lisämäärärahatarvetta, voidaan määräraha siirtää sitovuustasolta toiselle ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Päätöksen tekee se toimielin, jolle kulloinkin kysymyksessä olevan asian päätösvalta kuuluu.

[Kaikista talousarviomuutoksista on aina tehtävä ilmoitus talouspalveluihin ja Sarastia Oy:lle.](#)

Talousarviossa hyväksytyt tuloskortit ovat valtuustoon nähden sitovia ja ne kuuluvat talousarvion perusteluosaan.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosaan sisältyy valtuustoon nähden sitovia määrärahoja kuten verotulot, valti-
onosuudet sekä korkotulot ja -kulut. Muilta osin tuloslaskelmaosa on luonteeltaan peruste-
luosaan kuuluva.

Investointiosa

Investointiosassa valtuustoa sitovat määrärahat on ryhmitelty seuraavasti investoinnit netto:

Korvausinvestoinnit

- Rakennukset yhteensä
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä

Laajennusinvestoinnit

- Rakennukset projekteittain
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä

Uusinvestoinnit

- Rakennukset projekteittain
- Maa- ja vesialueet yhteensä
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä
- Osakkeet ja osuudet yhteensä

Vesilaitos

- Investoinnit netto

Investointiosassa esitetään investointien kokonaiskustannusarvio, edellisinä vuosina käytetty määräraha sekä ehdotettu talousarvio- ja suunnitelmavuosien määrärahat. Sitovuus- tasolta toiselle tehtävistä määrärahasiirroista päättää kaupunginvaltuusto. Tilikauden käyttämätön määräraha ei siirry seuraavalle vuodelle.

Talonrakennushankkeen hankesuunnittelusta vastaa tiloja käyttävä palvelualue yhteistyössä tilapalvelujen kanssa. Rakennussuunnittelusta ja rakennuttamisesta vastaa tilapalvelut. Kaupunkikehityslautakunta päättää talonrakennushankkeiden määrärahojen käytöstä ja hankintapäätöksestä kaupungin ohjeiden mukaisesti siltä osin kuin toimivaltaa ei ole delegoitu viranhaltijoille.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainoja koskevat määrärahat ja tuloarviot sekä lainakannan muutokset yhteensä. Muut erät ovat suunnitelmia rahoituksesta ja sen muutoksista.

Käyttösuunnitelma

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunta laativat hyväksytyyn talousarvion perusteella yksityiskohtaisemman käyttösuunnitelman ja päättävät tulosityksikkötason vastuuhenkilöt tammikuun loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmassa toimielimet päättävät omalta osaltaan hyväksytyyn talousarvion tehtävien toteuttamisesta ja määrärahoista tulojen ja menojen osalta. Käyttösuunnitelman muutoksista päättää kyseisen käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin. Käyttösuunnitelma sitoo lautakuntaa ja viranhaltijaa.

Talousarvion toteutumisen seuranta ja raportointi

Talousarvion tavoitteiden ja talouden toteutumisesta (tulokortit) raportoidaan hallitukselle ja valtuustolle kaksi kertaa vuodessa, kesäkuun ja koko vuoden tilanteen mukaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuustolle raportoidaan lisäksi talouden toteutumisesta maaliskuun sekä syyskuun tilanteen mukaan. Talousarvion talouden toteutumista seurataan toimielimissä pääsääntöisesti kuukausittain. Kaupunginhallitukselle raportoidaan kuukausittain talouden toteutumisesta.

Valtuus tilapäisluoton ottamiseen kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi

Lainat ryhmitellään kunnan taseessa pitkäaikaisiin, yli vuoden pituisiin ja lyhytaikaisiin, alle vuoden pituisiin lainoihin. Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan investoinnin rahoittamiseen ja lyhytaikaisella lainalla turvataan maksuvalmius. Sääntö ei kuitenkaan ole ehdoton. Lainanotossa seurataan myös korkokehitystä: kun korot ovat laskusuunnassa voi olla edullista siirtää pitkäaikaisen lainan ottamista ja rahoittaa investointia aluksi lyhytaikaisella lainalla.

Pitkäaikainen talousarviolaina kilpailutetaan pankki- ja rahoituslaitosten kesken hyvissä ajoin ennen lainan nostamista. Talousjohtaja päättää lainan nostamisesta valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa.

Lyhytaikaista rahoitusta varten Salon kaupungilla on voimassaolevat kuntatodistusohjelmat Kuntarahoituksen, Handelsbankenin, Osuuspankin, Nordean ja Danske Bankin kanssa. Kuntatodistusohjelmalla turvataan rahoitus kaikissa tilanteissa. Silloin kun maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää tilapäisrahoitusta, kuntatodistusohjelmat kilpailutetaan noin vuorokautta ennen rahoituksen tarvetta ja luottoa otetaan tarvittavaksi ajaksi.

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa siten, että valtuuston myöntämä lainanottovaltuus ei ylity sekä pysytään kaupunginhallituksen hyväksymien pankkikohtaisten limiittien puitteissa.

Henkilöstösuunnitelma 2021-2024

Uudet virat ja työsuhteet 2021–2024

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä-kohtainen palkka	Palkka lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lak- kautet- tavan tilalle	
					HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024		
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut															
Terveystoimen palvelut															
	2003	Avoterveydenhuolto	terveyskeskuslääkäri	6 000,00	84 960	0	0	1	0	0	0	105 350	105 350	105 350	
	2003	Avoterveydenhuolto	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	0	0	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	
	2003	Avoterveydenhuolto	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	0	0	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	
	2007	Sairaalapalvelut	terveyskeskuslääkäri	6 000,00	84 960	1	0	1	0	0	0	105 350	105 350	105 350	
	2007	Sairaalapalvelut	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	1	0	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	x
	2007	Sairaalapalvelut	apulaissyliälääkäri	7 248,90	102 644	1	1	0	0	0	127 279	127 279	127 279	127 279	x
	2121	Kotisairaala	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	1	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	44 696	
	2122	Päivystys	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	0	0	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	
		Varahenkilöstö	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	4	2	6	0	0	89 393	357 570	357 570	357 570	
		Varahenkilöstö	terveydenhoitaja	2 545,58	36 045	2	0	2	0	0	0	89 393	89 393	89 393	
		Varahenkilöstö	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	2	0	3	0	0	0	119 657	119 657	119 657	
		Varahenkilöstö	laitoshuoltaja	1 931,77	27 354	1	1	0	0	0	33 919	33 919	33 919	33 919	
		Varahenkilöstö	fysioterapeutti	2 545,58	36 045	1	0	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	
		Varahenkilöstö	hammashoitaja	2 360,00	33 418	0	0	1	0	0	0	41 438	41 438	41 438	
Terveystoimen palvelut yhteensä					649 985	14	5	19	0	0	295 287	1 243 324	1 243 324	1 243 324	
Vanhuspalvelut															
	2411	Läntinen kotihoito	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	1	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	39 886	x
	2413	Paukkulakoti	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	1	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	44 696	x
	2421	Itäinen kotihoito	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	1	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	39 886	x
	2424	Kukonkallion hoivakoti	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	1	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	44 696	x
	2442	Hintan hoivakoti	sairaanhoitaja	2 545,58	36 045	1	1	0	0	0	44 696	44 696	44 696	44 696	x
	2442	Hintan hoivakoti	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	1	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	39 886	x
	2456	Alppilakoti	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	1	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	39 886	x
	2342	Ympäri vuorokautisen hoidon varahenkilöstö	lähinhoitaja	2 271,60	32 166	12	5	12	0	0	199 428	678 056	678 056	678 056	
Vanhuspalvelut yhteensä					268 966	19	12	12	0	0	493 060	971 688	971 688	971 688	

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lak- kautet- tavan tilalle	
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024		
Sosiaalityön palvelut														
2721 aikuissosiaalityön keskiteyt palvelut	aikuissosiaalityön päällikkö	4 569,00	64 697	1	1	0	0	0	80 224	80 224	80 224	80 224		
2741 perhesosiaalityö keskitetyt palvelut	toimistosihteerit	2 576,69	36 486	0	0	1	0	0	0	45 243	45 243	45 243		
2746 Avohuolto	sosiaaliohjaaja	3 005,82	42 562	1	1	0	0	0	52 777	52 777	52 777	52 777		
2746 Avohuolto	sosiaalityöntekijä	3 552,57	50 304	1	1	0	0	0	61 626	61 626	61 626	61 626		
2736 Palvelutarpeen arviointi, Sointu	sosiaalityöntekijä	3 552,57	50 304	1	1	0	0	0	62 377	62 377	62 377	62 377		
2747 Jälkihuolto	sosiaalityöntekijä	3 552,57	50 304	1	0	1	0	0	0	62 377	62 377	62 377		
2766 Kehitysvammahuolto	ohjaaja	2 447,49	34 656	1	1	0	0	0	42 974	42 974	42 974	42 974	x	
2766 Kehitysvammahuolto	hoitaja	2 271,60	32 166	1	1	0	0	0	39 886	39 886	39 886	39 886	x	
2766 Kehitysvammahuolto	laitoshuoltaja	1 971,49	27 916	1	1	1	0	0	34 616	69 232	69 232	69 232		
2767 Kehitysvammahuollon asumispalvelut	sairaanhoidtaja	2 545,58	36 045	1	0	2	0	0	0	89 393	89 393	89 393		
2761 Vammaistyön keskitetyt palvelut	toimistosihteerit	2 455,63	34 772	0	0	1	0	0	0	43 117	43 117	43 117		
Sosiaalityön palvelut yhteensä			460 214	9	7	6	0	0	374 481	649 227	649 227	649 227		
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut yhteensä			1 379 165	42	24	37	0	0	1 162 828	2 864 238	2 864 238	2 864 238		
Sivistystyöpalvelut														
Varhaiskasvatuspalvelut														
3111 varhaiskasvatus	varhaiskasvatuksen opettaja	2 561,00	36 264	0	0	7	8	0	0	314 769	359 736	359 736	x	
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			36 264	0	0	7	8	0	0	314 769	359 736	359 736		
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto														
3310 Lukiokoulutus	erityisopettaja	4 235,00	24 987	1	1	1	1	1	30 983	74 377	74 377	74 377		
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto yhteensä			24 987	1	1	1	1	1	30 983	74 377	74 377	74 377		
Vapaa-ajan palvelut														
4610 Maahanmuuttajakoulutus	tuntiopettaja, suomen kieli	2 856,60	40 449	1	1	1	1	1	50 157	50 157	50 157	50 157		
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä			40 449	1	1	1	1	1	50 157	50 157	50 157	50 157		
Sivistystyöpalvelut yhteensä			101 700	2	2	9	10	2	81 141	439 304	484 271	484 271		

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lak- kautet- tavan tilalle	
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024		
Rakennus- ja ympäristövalvonta														
Rakennusvalvonta 7011 Rakennusvalvonta	LVI-tarkastaja	3 144,67	44 529	1	1	0	0	0	43 992	43 992	43 992	43 992	x	
Rakennusvalvonta yhteensä			44 529	1	1	0	0	0	43 992	43 992	43 992	43 992		
Rakennus- ja ympäristövalvonta yhteensä			44 529	1	1	0	0	0	43 992	43 992	43 992	43 992		
Uudet virat ja työsuhteet yhteensä			1 525 394	45	27	46	10	2	1 287 960	3 347 535	3 392 502	3 392 502		

Lakkautettavat vakanssit 2021

Palvelualue Kustannuspaikka	Työyksikkö	Tehtävänimike	Henkilöstökulut/v	Tilalle peruste- taan uusi
Sosiaali- ja terveysterveyst				
Terveydenhuollon palvelut 2007 Sairaalapalvelut		erikoislääkäri	111 975,00	x
Terveydenhuollon palvelut yhteensä			111 975,00	
Vanhuspalvelut 2411 Läntinen kotihoito 2413 Paukkulakoti 2421 Itäinen kotihoito 2424 Kukonkallion hoivakoti 2442 Hintan hoivakoti 2442 Hintan hoivakoti 2456 Alppilakoti	2411 Läntinen kotihoito 2413 Paukkulakoti 2421 Itäinen kotihoito 2424 Kukonkallion hoivakoti 2442 Hintan hoivakoti 2442 Hintan hoivakoti 2456 Alppilakoti	hoivatyöntekijä lähihoitaja hoivatyöntekijä lähihoitaja hoivatyöntekijä hoivatyöntekijä hoivatyöntekijä	35 392,00 39 886,00 35 392,00 39 886,00 35 392,00 35 392,00 35 392,00	x x x x x x x
Vanhuspalvelut yhteensä			256 732,00	
Sosiaalityön palvelut 2766 Kehitysvammahuolto 2766 Kehitysvammahuolto	työ- ja toimintakeskus Päivähelmi (päivätoiminta)	avustaja avustaja	35 392,00 35 392,00	x x
Sosiaalityön palvelut yhteensä			70 784,00	
Sosiaali- ja terveysterveyst yhteensä			439 491,00	

Palvelualue	Työyksikkö	Tehtävänimike	Henkilöstökulut/v	Tilalle perustetaan uusi
Kustannuspaikka				
Sivistyspalvelut				
Varhaiskasvatuspalvelut				
3111 varhaiskasvatus	3111 Varhaiskasvatuspalv. Hallinto	palveluohjaaja	45 700,00	
3111 varhaiskasvatus	3156 Kuusjoen varhaiskasvatus	päiväkodin johtaja	45 900,00	
3111 varhaiskasvatus	3132 Pahkavuoren päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3132 Pahkavuoren päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3137 Mesikämmenen päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3154 Asemakadun päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3146 Kiikalan päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3167 Hajalan päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3123 Puolukkapuiston päiväkoti	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	30 000,00	x
3111 varhaiskasvatus	3152 Ollikkalan päiväkoti	erityisavustaja	27 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3152 Ollikkalan päiväkoti	erityisavustaja	27 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3125 Kalliorinteen päiväkoti	erityisavustaja	27 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3126 perniön perhepäivähoito	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3126 perniön perhepäivähoito	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3145 Inkereen päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3164 Sinilinnun päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3164 Sinilinnun päiväkoti	perhepäivähoitaja	26 000,00	
3111 varhaiskasvatus	3130 Lampolan päiväkoti	hoitoapulainen	27 000,00	
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			771 600,00	
Sivistyspalvelut yhteensä			771 600,00	
Kaupunkikehityspalvelut				
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut				
5413 Salon keskuskeittiö ja sen palvelukeittiöt	ravitsemispalvelut, 5417	Ruokapalveluvastaava, 100%	28 000,00	
5417 Muut valmistavat koulu- ja päiväkotikeittiöt	ravitsemispalvelut, 5417	Vastaavaa kokki, 50%	17 000,00	
5421 Koulujen puhtaanapito	puhtaanapitopalvelut, 5421	Laitoshuoltaja, 50%	15 000,00	
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut yhteensä			60 000,00	
Kaupunkikehityspalv. yht.			60 000,00	

Palvelualue	Työyksikkö	Tehtävänimike	Henkilöstökulut/v	Tilalle perustetaan uusi
Kustannuspaikka				
Rakennus- ja ympäristövalvonta				
Rakennusvalvonta 7011 Rakennusvalvonta	Rakennusvalvonta	Lupainsinööri	48 280,00	
Rakennusvalvonta yhteensä			48 280,00	
Rakennus- ja ympäristövalvonta yhteensä			48 280,00	
Lakkautettavat virat ja työsuhteet yhteensä			1 319 371,00	

Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2021–2024

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtäväkohdittainen palkka	Palkka, lisineen/v	Henkilöstökulut/vuosi					Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväksytty aiemmin	
					HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024		
Konsernipalvelut															
Hallintopalvelut 1444 Arkisto		toimistosihteerin, 6 kk	2 412,68	17 082	1	1	0	0	0	21 181	0	0	0	0	
Hallintopalvelut yhteensä				17 082	1	1	0	0	0	21 181	0	0	0	0	
Konsernipalvelut yhteensä				17 082	1	1	0	0	0	21 181	0	0	0	0	
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut															
Terveystoimen palvelut 2003 Avoterveydenhuolto		sairaanhoidtaja (psykiatrinen)	2 545,00	36 037	2	2	0	0	0	89 372	0	0	0	0	
2100 Kuntoutuspalvelut		fysioterapeutti	2 800,00	39 648	3	2	2	0	0	98 327	98 327	0	0	0	
2100 Kuntoutuspalvelut		puheterapeutti 4 kk	900,00	4 248	1	1	0	0	0	5 268	0	0	0	0	
Terveystoimen palvelut yhteensä				79 933	6	5	2	0	0	192 967	98 327	0	0	0	
Sosiaalitoimen palvelut															
2719 kasvatus- ja perheneuvola		psykologiharjoittelija (5kk)	1 612,00	9 511	1	1	0	0	0	11 793	0	0	0	0	
2736 Sointu palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus		sosiaalitoimintekijä	3 552,57	50 304	1	1	0	0	0	62 377	0	0	0	0	

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävähöhtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväk- sytty aiem- min
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024	
2741 perhesosiaalityö keskitetyt palvelut	sosiaalityön harjoittelija (4 x3 kk)	1 236,00	17 502	1	1	0	0	0	21 702	0	0	0	
2743 perheteriimi	ohjaaja	2 447,29	34 654	2	2	0	0	0	85 941	0	0	0	
2766 Kehitysvammahuolto	hoitaja/koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	37 925	0	1	0	0	0	47 027	0	0	0	
2767 Kehitysvammahuollon asumis- palvelut	hoitaja	2 271,60	12 300	0	1	0	0	0	15 252	0	0	0	
Sosiaalityön palvelut yhteensä			111 971	5	7	0	0	0	244 093	0	0	0	
Sosiaali- ja terveystalvelut yhteensä			191 904	11	12	2	0	0	437 060	98 327	0	0	
Sivistystalvelut													
Perusopetus ja nuorisotalvelut													
3200 Perusopetus													
Hermanni	Tuntiopettaja (liikunta)	2 514,72	29 674	1	1	0	0	0	36 795	0	0	0	(x)
Hermanni	Tuntiopettaja (kotitalous)	2 000,28	23 603	1	1	0	0	0	29 268	0	0	0	(x)
Hermanni	Tuntiopettaja (historia ja yhteiskuntaoppi)	1 643,91	19 398	1	1	0	0	0	24 054	0	0	0	(x)
Hermanni	Oman uskonnon opettaja (islam)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Ollikkala	kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (venäjä kieli)	600,00	7 080	1	1	0	0	0	8 779	0	0	0	(x)
Ollikkala	kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (kurdi kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Ollikkala	oman uskonnon (is) tuntiopettaja	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Ollikkala	oman uskonnon (uo) tuntiopettaja	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Ollikkala	koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Ollikkala	luokanopettaja, lv. 21- (yksi opetusryhmä lisää)	2 661,09	31 401	1	1	0	0	0	38 937	0	0	0	(x)
Ollikkala	Natiivienglannin tuntiopettaja	431,10	5 087	1	1	0	0	0	6 308	0	0	0	(x)

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtäväkoh- tainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväk- sytty aiem- min
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024	
Hakastaro	Erityisluokanopettaja 2 kpl	5 838,22	68 891	2	2	0	0	0	170 850	0	0	0	(x)
Hakastaro	Koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Alhainen	Tuntiopettaja (toimin- nallinen englanti)	821,09	9 689	1	1	0	0	0	12 014	0	0	0	(x)
Alhainen	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (kiinan kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Armfelt	suomen kielen ja S2 - tuntiopettaja	2 898,97	34 208	1	1	0	0	0	42 418	0	0	0	(x)
Armfelt	Erityisluokanopettaja, aikuisten perusopetus	2 919,11	41 335	1	1	0	0	0	51 255	0	0	0	(x)
Armfelt	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (Bulgarian kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Kirkonkylä	koulunkäyntiohjaaja	2 061,15	24 322	1	1	0	0	0	30 159	0	0	0	(x)
Kirkonkylä	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (viro)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Moisio	2h/vko	357,27	4 216	1	1	0	0	0	5 228	0	0	0	(x)
Moisio	tuntiopettaja (liikunta)	1 104,51	13 033	1	1	0	0	0	16 161	0	0	0	(x)
Moisio	Tuntiopettaja (kuva- taide)	2 540,08	29 973	1	1	0	0	0	37 166	0	0	0	(x)
Moisio	tuntiopettaja, (S2 ja terveystieto)	2 268,73	26 771	1	1	0	0	0	33 196	0	0	0	(x)
Moisio	tuntiopettaja, (kotita- lous)	2 061,15	24 322	1	1	0	0	0	30 159	0	0	0	(x)
Uskela, Anjala	koulunkäyntiohjaaja	2 061,15	24 322	1	1	0	0	0	30 159	0	0	0	(x)
Uskela, Anjala	koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (venäjä kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (puolan kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (thai kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	Sivutoiminen tuntiopet- taja (ortodoksi)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
Kuusjoki	koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Mustamäki	koulunkäyntiohjaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtäväkoh- tainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväk- sytty aiem- min
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024	
Suomusjärvi	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Toija	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Tupuri	Kotikielen sivutoiminen tuntiopettaja (venäjä kieli)	200,00	2 360	1	1	0	0	0	2 926	0	0	0	(x)
3205 PK hankkeet Tasa-arvo 3082													
Alhainen	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Hajala	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Kaivola	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Kirkonkylä	koulunkäyntiöhaaja 2 kpl	2 033,88	12 000	2	2	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Meri-Halikko	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Mustamäki	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Ollikkala	Koulunkäyntiöhaaja 5 kpl	2 033,88	12 000	5	5	0	0	0	74 399	0	0	0	(x)
Tupuri	Koulunkäyntiöhaaja 3 kpl	2 033,88	12 000	3	3	0	0	0	44 640	0	0	0	(x)
Uskela, Kavila	Koulunkäyntiöhaaja 3 kpl	2 033,88	12 000	3	3	0	0	0	44 640	0	0	0	(x)
Vaskio	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Armfelt	Koulunkäyntiöhaaja 5 kpl	2 033,88	12 000	5	5	0	0	0	74 399	0	0	0	(x)
Märynummi	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Suomusjärvi	koulunkäyntiöhaaja	2 033,88	12 000	1	1	0	0	0	14 880	0	0	0	(x)
Armfelt	koulunkäyntiöhaaja	2 061,15	12 161	1	1	0	0	0	15 079	0	0	0	(x)
Hermann	koulunkäyntiöhaaja	2 061,15	12 161	1	1	0	0	0	15 079	0	0	0	(x)
Moisio	koulunkäyntiöhaaja	2 061,15	12 161	1	1	0	0	0	15 079	0	0	0	(x)
Perniön yhteiskoulu	koulunkäyntiöhaaja	2 061,15	12 161	1	1	0	0	0	15 079	0	0	0	(x)
Armfelt	luokanopettaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
Kirkonkylä	luokanopettaja	2 033,88	24 000	1	1	0	0	0	29 760	0	0	0	(x)
3087 Esi- ja perusopetuksen ko- rona													
Armfelt ja Hermann	Erityisluokanopettaja 2 kpl	5 838,22	34 445	2	2	0	0	0	85 425	0	0	0	(x)
Armfelt 2 kpl , Hermann, Sirkkula ja Uskela, Kavilankatu	koulunkäyntiöhaaja	2 061,15	12 161	5	5	0	0	0	75 397	0	0	0	(x)
3283 Iltapäivätoiminta	koulunkäyntiöhaajat		90 000						111 600				(x)

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävähöhen vähöhen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväk- sytty aiem- min
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024	
Nuorisopalvelut 3362 Nuorisotoiminta	Kesäleirien henkilö- kunta		10 506	1	1	0	0	0	13 027	0	0	0	
3362 Nuorisotoiminta	Harrastuskoordinaattori (50%)	2 363,78	18 760	1	1	0	0	0	23 262				
3365 Nuorisotilat	Nuorisotilan valvojat 6 henk. osa-aikaisia	2 015,53	28 540	6	6	0	0	0	212 337	0	0	0	
3369 Projektit	Ryhmävalmentaja, 100% ulk.puol. rahoitus	2 331,05	27 973	1	1	0	0	0	34 686	0	0	0	
3369 Projektit	Työvalmentaja, 2 henk.100% ulk.puol. rahoitus	2 331,05	27 973	2	2	0	0	0	69 372	0	0	0	
Perusopetus ja nuorisopalvelut yhteensä			1 116 640	87	87	0	0	0	1 978 160	0	0	0	
Vapaa-ajan palvelut 4513 Liikuntatoiminta	Tuntiohjaajat, n. 50 hlöä		50 725	1	1	1	1	1	62 899	62 899	62 899	62 899	
4514 Ulkoliikuntapaikat	Luistelukenttien valvo- jat 3-5 hlöä		7 175	1	1	1	1	1	8 897	8 897	8 897	8 897	
4601 Kansalaisopisto	Tuntiopettajat		392 626	1	1	0	0	0	486 856	0	0	0	
4610 Maahanmuuttajakoulutus	Koulutussuunnittelija	2 691,27	32 727	1	1	0	0	0	40 582	0	0	0	
4610 Maahanmuuttajakoulutus	Tuntiopettajat		238 825	1	1	0	0	0	296 143	0	0	0	
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä			722 078	5	5	2	2	2	895 377	71 796	71 796	71 796	
Sivistyspalvelut yhteensä			1 838 718	92	92	2	2	2	2 873 537	71 796	71 796	71 796	
Kaupunkikehityspalvelut Kehittämö-, elinkeino- ja työllis- yyspalvelut													
1814 Kehittämöpalveluiden hank- keet	Projektipäällikkö, 4 kk - Maahanmuuttajien oh- jaus- ja neuvontapalve- lut	3 000,00	14 160	1	1	0	0	0	17 558				
1841 Nuorten työllistäminen	Kaupungin kesätyöt 2021		117 000	1	1	0	0	0	145 080	145 080	145 080	145 080	
1849 Työllisyys Hankkeet	projektipäällikkö, uusi ESR-hanke 1.1.2021- 31.8.2023	3 373,66	47 771	1	1	1	1	0	59 236	59 236	39 491		

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävähöhen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hyväk- sytty aiem- min
				HKE 2021	TA 2021	2022	2023	2024	TA 2021	2022	2023	2024	
1849 Työllisyys Hankkeet	uraohjaaja, uusi ESR- hanke 1.1.2021- 31.8.2023	3 005,82	42 562	1	1	1	1	0	52 777	50 261	33 507		
1849 Työllisyys Hankkeet	yrityskoordinaattori, 50 %, uusi ESR-hanke 1.1.2021-31.8.2023	2 103,08	29 780	1	1	1	1	0	36 927	36 927	24 618		
Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyysspalvelut yhteensä			251 273	5	5	3	3	0	311 579	291 504	242 696	145 080	
Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito 5221 Puistot	Puistotyöntekijä 6 hlö ja 6kk/hlö	2 002,55	14 178	6	6	0	0	0	105 485	0	0	0	
Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito yhteensä			14 178	6	6	0	0	0	105 485	0	0	0	
Tilapalvelut 5313 Tilapalvelut	Sisäilma-asiantuntija	3 384,30	47 922	1	1	1	0	0	59 423	50 358	0	0	
Tilapalvelut yhteensä			47 922	1	1	1	0	0	59 423	50 358	0	0	
Kaupunkikehityspalv. yht.			313 373	12	12	4	3	0	476 486	341 862	242 696	145 080	
Rakennus- ja ympäristövalvonta Maaseutupalvelut 7301 Maaseutupalvelut	toimistosihteeri, kii- reapu 2 kk	2 393,00	5 647	1	1	0	0	0	7 003	0	0	0	
Maaseutupalvelut yhteensä			5 647	1	1	0	0	0	7 003	0	0	0	
Rakennus- ja ympäristövalvonta yhteensä			5 647	1	1	0	0	0	7 003	0	0	0	
Määräaikaiset työsuhteet yhteensä			2 366 724	117	118	8	5	2	3 815 268	511 985	314 492	216 876	

Henkilöstösuunnitelman 2021–2024 perustelut

Uudet palvelussuhteet 2021–2024

Sosiaali- ja terveystalvet

Terveystenhuollon talvet

Organisaatiouudistusta koskevissa terveystenhuollon talvelujen tehtävissä on henkilö palkattuna, joten asiaa ei voi käsitellä tehtävän lakkauttamisena ja uuden perustamisena kuten henkilöstösuunnitelmassa yleensä. Prosessi edellyttää työsuopimuslain mukaiset viralliset menettelyt. Nimikkeen ja työn vaativuuden muutoksista päättää voimassa olevan hallintosäännön mukaan henkilöstöjaosto. Lautakunta on esittänyt omassa henkilöstösuunnitelmassaan tietyt terveystenhuollon talvelujen virat ja työsuhteet liittyen organisaatiouudistukseen, mutta nämä tehtävät on poistettu talousarvion henkilöstösuunnitelmasta uusista vakituisista viroista ja työsuhteista. Näihin tehtäviin on varattu kaupunginjohtajan esityksen mukaiset määrärahat vuoden 2021 talousarvioesitykseen. Talousarvioon on varattu määrärahan lisäyksenä työn vaativuuden edellyttämä osuus.

2003 Avoterveydenhuolto

V 2022 Terveystenkeskuslääkärin virka

Hyvinvointipiste Linjurin yhteyteen perustetaan Nopsa-vastaanotto, jossa on sekä lääkäriin että hoitajan vastaanotot.

V 2022 Sairaanhoidajan toimi

Hyvinvointipiste Linjurin yhteyteen perustetaan Nopsa-vastaanotto, jossa on sekä lääkäriin että hoitajan vastaanotot.

V 2022 Lähihoitajan toimi

Hyvinvointipiste Linjurin yhteyteen perustetaan Nopsa-vastaanotto, jossa on sekä lääkäriin että hoitajan vastaanotot. Lisäksi tarvitaan lähihoitaja, jonka tehtävänä on toimia avustavassa tehtävässä.

Nopsa-vastaanotolla pyritään purkamaan jonoja terveystasemilla. Hallituksen suunnitteilla oleva hoitotakuun lyhentyminen viiteen arkipäivään ja lääkäreiden työaikamuutoksista aiheutuva paine palvelutarjonnalle pystytään näin osittain saamaan hallintaan. Samalla lisätään talvelujen oikea-aikaista saatavuutta.

2007 Sairaalanpalvelut

V 2022 Terveystenkeskuslääkärin virka terveystenkeskussairaalaan

Terveystenkeskussairaalan akuutiksi vakiintunut toiminta, jossa hoitoajat ovat lyhyitä ja potilasvaihto on nopeaa. Tämä edellyttää lääkäreiden määrän lisäämistä. Nykyistä potilasmäärää hoitamaan tarvitaan yhden terveystenkeskuslääkärin työpanosta lisää. Tällä hetkellä 45 potilaan osastot on jaettu kahdelle lääkäriin. Tämä virka on siirretty vuoden 2020 talousarviossa vuoteen 2021.

V 2022 Sairaanhoidajan tehtävän perustaminen terveystenkeskussairaalan osastolle 1

Terveystenkeskussairaalan toiminta on vakiintunut akuuttisairaalan tasoiseksi. Potilaat ovat monisairaita ja heidän hoitoisuutensa on lisääntynyt. Tämä edellyttää vaativampaa sairaan ja lääkehoidon osaamista. Tämän vuoksi esitetään sairaanhoidajan toimen perustamista lakkautettavan perushoitajan toimen tilalle. Kustannusvaikutus on 3.288 euroa + sivukulut / vuosi. Tämä toimi on siirretty vuoden 2020 talousarviossa vuoteen 2021.

V. 2021 erikoislääkärin viran muuttaminen apulaisyliiääkärin viraksi

Terveystenkeskussairaalan toiminta on muuttunut terveystenkeskuksen vuodeosastosta erikoislääkärijohtoiseksi sairaalaksi ja samalla potilaiden hoidon vaativuus on kasvanut. Sairaalan kehittäminen on näkynyt siirtoviivemaksut ovat oleellisesti vähentyneet. Yliiääkärin hallinnollisten töiden määrää on lisännyt sote-uudistukseen valmistautuminen ja Salon sairaala

2023 toiminnalliseen suunnitteluun osallistuminen. Erikoislääkärin viran muuttaminen apulaisylilääkärin viraksi helpottaa päivittäisjohtamista, vapauttaa yllilääkärin aikaa sairaalan toiminnan kehittämiseen ja helpottaa rekrytointia.

2120 Päivystys- ja kotisairaala

V 2021 1 sairaanhoitajan tehtävä kotisairaalaan.

Kotisairaalan tarjoaa sairaalatasoista hoitoa asiakkaan kotiin. Salon sairaala 2023 –hankkeen myötä sairaansijat sairaalassa vähenevät, mikä edellyttää kotiin vietävien sairaalatasoisten palveluiden lisäämistä. Kotisairaala hoitaa usein moniongelmaisia ja saattohoitopotilaita. Hoitotilanteet ja kuormitus vaihtelevat nopeasti. Palvelujärjestelmän toimivuuden kannalta sekä uuden työaikalain velvoittavan työvuorojen välisen palautumisajan toteutumisen vuoksi yhden sairaanhoitajan työpanoksen lisääminen on perusteltua ja lainmukaisuuden noudattamiseksi välttämätöntä.

V 2022 1 sairaanhoitajan tehtävä päivystykseen

Yhteispäivystys on kiireellisen päivystyshoidon jatkuva, ympärivuorokautinen toiminta, jota toteutetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitoksen kanssa yhdessä sovituin periaattein. Hoidettavat potilaat ovat yhä sairaampia ja tiivistä seurantaa vaativia. Hoitotilanteet ja kuormitus vaihtelevat nopeasti. Hyvin toimiva yhteispäivystyksen perusterveydenhuollon linja vähentää erikoissairaanhoidon lähettämistä ja tätä kautta kustannuksia. Yhteistyössä vanhuspalveluiden kanssa on kehitetty prosesseja siten, että potilaan hoito on joustavaa ja potilaslähtöistä. Ehdotetaan yhden sairaanhoitajan toimen perustamista päivystykseen. Vuoden 2020 henkilöstösuunnitelmassa on esitetty vuoteen 2022.

Terveyspalveluiden moniammatillinen varahenkilöpooli

Terveyspalveluiden palveluissa esimiehet ovat usean vuoden ajan puhuneet varahenkilöjärjestelmän luomisen puolesta. Varahenkilöitä tarvitaan sijaistamaan akuutteja poissaoloja. Terveyspalveluiden palveluissa on monipuolista toimintaa, mikä edellyttää työntekijöiltä joustamista, jatkuvaa ammattitaidon ylläpitämistä sekä erinomaisia yhteistyötaitoja. Perustamalla toistaiseksi voimassa olevien työntekijöiden moniammatillinen varahenkilöpooli mahdollistetaan osaavan sijaistyövoiman käyttö eri yksiköissä.

Palvelualueella oli vuonna 2019 sairauspoissaolopäiviä 9650 kpl. Näiden lisäksi henkilökunnalla on paljon erilaisia muita poissaoloja kuten vuosilomat, perhevapaat ja lakisääteiseen täydennyskoulutukseen käytetyt vapaat. Jotta terveyspalveluissa palvelutarjonta pystytään ylläpitämään nykyisellä tasolla ja potilasturvallisesti sekä lisäämään muuttuvassa toimintaympäristössä asiakkaiden tarvetta vastaavaksi, tulee poissaolopäivät pääsääntöisesti sijaistaa.

Rekrytointihaasteet ovat viimeisen vuoden aikana selkeästi lisääntyneet. Vakituisiin työtehtäviin saadaan päteviä hakijoita, mutta hakijoiden määrät ovat laskeneet. Myös pitkäaikaiset sijaisuudet eri yksiköissä saadaan täytettyä ammattipätevyyden omaavalla henkilöstöllä, mutta lyhytaikaisiin tehtäviin sijaisen saaminen on hankaloitunut. Usein on tilanteita, että sijaista ei saada. Näissä tilanteissa tehdään usein ylitoita tai tuplavuoroja. Osastonhoitajien työaika kuluu päivittäin rekrytointiin. Terveyskeskussairaalan sairaansijoja on jouduttu sulkemaan kahtena perättäisenä kesänä ammattitaitoisen hoitohenkilökunnan ja lääkärin vajeen takia. Tilanne vaikuttaa selkeästi palvelutuotantoon ja asiakkaan kokonaisuhoitoketjuun. Potilasturvallisuuden näkökulmasta tilanne vaatii päivittäin tarkastelua sekä tarvittaessa reagointia tilanteeseen.

Tilannetta helpottaisi, jos lyhyisiin poissaoloihin olisi käytettävissä terveyspalveluiden eri yksiköihin perehtynyttä henkilökuntaa, jonka tieto- ja taitotaso on muun vakituisen henkilöstön kanssa samalla tasolla. Potilasturvallisuuden näkökulmasta tämä olisi potilaille turvallista. Varahenkilöpooli olisi yhden osastonhoitajan alaisuudessa ja kaikkien yksiköiden käytössä tasapuolisesti työntekijöiden osaamisen rajoissa.

Moniammatilliseen varahenkilöitiimiin ehdotetaan perustettavaksi

V 2021 2 sairaanhoitajaa terveystieteiden keskuslaitokseen
V 2021 1 laitoshuoltaja koko terveyspalveluiden tarpeisiin.
V 2022 1 sairaanhoitajan työsuhte mielenterveys- ja päihdeyksikön tarpeisiin
V 2022 1 sairaanhoitajan työsuhte kotisairaala- ja päivystysyksikön tarpeisiin
V 2022 2 terveydenhoitajan työsuhdetta ennaltaehkäisevän työn ja lääkärin vastaanoton tarpeisiin
V 2022 1 fysioterapeutin työsuhte lääkinnällisen kuntoutuksen ja Tk-sairaalan tarpeisiin
V 2022 1 hammashoitaja suun terveydenhuoltoon
V 2022 1 sairaanhoitaja kotisairaala- ja päivystysyksikköön
V 2022 1 sairaanhoitaja terveystieteiden keskuslaitokseen
V 2022 3 lähihoitaja terveystieteiden keskuslaitokseen
V 2022 2 sairaanhoitajaa lääkärinvastaanoton tarpeisiin

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelujen talousarviossa 2021 on varattu määrärahalisäykset 26 henkilön työsuhteen muuttamiseen organisaatiomuutokseen liittyen. Kustannusvaikutus on 53.000 euroa.

Vuosi 2021

2442 Kaksi Hintan hoivakodin hoivatyöntekijän tehtävää esitetään muutettaviksi, toinen lähihoitajan ja toinen sairaanhoitajan tehtäväksi.

2421 Itäisen kotihoidon hoivatyöntekijän tehtävä esitetään muutettavaksi lähihoitajan tehtäväksi.

2424 Kukonkallion hoivakodin lähihoitajan tehtävä esitetään muutettavaksi sairaanhoitajan tehtäväksi

2456 Alppilakodin hoivatyöntekijän tehtävä esitetään muutettavaksi lähihoitajan tehtäväksi.

2413 Paukkulakodin lähihoitajan tehtävä esitetään muutettavaksi sairaanhoitajan tehtäväksi.

2411 Läntisen kotihoidon hoivatyöntekijän tehtävä esitetään muutettavaksi lähihoitajan tehtäväksi.

2342 Ympäri vuorokautisen hoidon varahenkilöstö

V.2021 5 varahenkilöä ja v. 2022 12 varahenkilöä

Koko kaupungin organisaatiouudistukseen liittyvä esimiesten täysivaltaistaminen siirrettiin vanhuspalveluiden osalta toteutettavaksi vuoden 2021 henkilöstösuunnitelman ja talousarvion kautta. Organisaatiouudistus koostuu kahdesta vaiheesta eli osaston- ja tiiminvastavien täysivaltaistamisesta sekä päälliköiden työn uudelleen järjestelystä. Osastonvastavien täysivaltaistaminen edellyttää työajan antamista lähiesimiestyöhön siten, että hallinnollista työaika on nykyisen 20 prosentin sijasta 50 prosenttia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki 17 osastovastaavaa tarvitsevat jatkossa joka viikko yhden päivän lisää lähiesimiestyön hoitamiseen. Tällöin osastovastaavan työtä ei voi laskea välittömän hoitotyön mitoittamiseen ja tilalle tarvitaan lähihoitaja. Käytännössä tämä tarkoittaa 68 työvuorokautta eli kolmen lähihoitajan työpanosta, joista yksi saadaan järjestettyä olemassa olevilla resursseilla. Kustannusvaikutus on siis kahden (2) lähihoitajan palkkaaminen, yhteensä 80.000 euroa/vuosi. Päälliköiden vapautuvaa työaika on suunniteltu käytettävän sekä yksityisen että omien yksiköiden laatu-, kehittämis- ja valvontatyöhön.

Toisessa vaiheessa, kun yksi kotihoidon aluepäällikön ja/tai yksi hoivatyön päällikön virka vapautuu, muutetaan se kotihoidon- ja palveluohjauksen päälliköksi tai asumispalveluiden päälliköksi, jolloin myös vanhuspalvelut siirtyy kaupungin muiden palvelualueiden mukaiseen linjaorganisaatioon. Palvelualue tulee tulevaisuudessa kasvamaan, joten on ensiarvoisen tärkeää, että kumpaakin suurta palvelulinjaa (kotihoidon 200 työntekijää ja ympärivuorokautinen hoito 300 työntekijää) johtaa päällikkö, joka voi keskittyä yhteen suureen kokonaisuuteen ja sen kehittämiseen. Kustannusvaikutus kummassakin on noin 10.000 euroa/vuosi, jos palkkataso on sama kuin sosiaalipalveluiden päälliköillä. Yhteensä 20.000 euroa/vuosi.

Vanhuspalveluissa henkilöstöllä on paljon erilaisia poissaoloja, jotka johtuvat vuosilomista, sairauslomista, perhevapaista tai muista syistä (arkipyhävapaiden sijaistukset, palkattomat

poissaolot sekä sairaan lapsen hoitaminen kotona). Noin 20 prosenttia kaikista poissaoloista on sairauspoissaoloja. Lähes kaikkiin hoitotyössä tapahtuviin poissaoloihin tarvitaan sijainen.

Vanhuspalveluissa on ollut päteviä ja sopivia hakijoita avoimiin toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin vielä kohtuullisesti. Pitkäaikaisiin sijaisuuksiin on saatu vaihtelevasti päteviä sijaisia. Lyhytaikaisiin sijaisuuksiin (1 pv-1 vko) on ollut huomattavasti vaikeampaa saada koulutettuja sijaisia tai sijaisia ylipäättään, näin on ollut erityisesti kaupungin reuna-alueiden hoivayksiköissä. Kesäaikana on ollut todella suuria ongelmia saada sijaisia äkillisiin poissaoloihin. Salon kaupungissa käytössä olevan Kuntarekryn kautta on haettu aktiivisesti sijaisia ympärivuorokautiseen hoitoon. Ajalla 1.1.2020–30.6.2020 on Kuntarekryn kautta haettu pelkästään yhden päivän sijaistuksiin lähihoitajan sijaista lähes 3.000 työvuoroon, joista 72 prosenttiin työvuoroista on löytynyt sijainen järjestelmän kautta. Sijaismäärärahoja on kulunut vastaavana ajankohtana ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä yhteensä 1.621.960 euroa. Loppukesän aikana sijaistilanne on ollut todella huono ja huolestuttava. Ajalla 1.7.2020–16.8.2020 on Kuntarekryn kautta haettu yhden päivän sijaisia 428 työvuoroon, joista vain 195 eli 46 prosenttiin on löytynyt sijainen. Jollei sijaista saada Kuntarekryn kautta, joudutaan turvautumaan muihin keinoihin. Usein joudutaan turvautumaan kouluttamattomaan sijaiseen, tekemään muutoksia vakinaisen henkilökunnan työvuoroihin tai viimeisenä vaihtoehtona tekemään tuplavuoro. Sijaishankintaan kuuluu kohtuuttomasti osastonvastaavan, päällikön tai pahimmassa tapauksessa hoitohenkilökunnan työaika. Osastonvastaavien työajasta on varattu hallinnolliseen työhön 20 prosenttia. Tällä hetkellä suuri osa tuosta ajasta menee rekrytointiin, vaikka tarkoituksenmukaisempaa olisi kohdentaa työaika lähiesimiestyöhön ja asukkaisiin liittyviin asioihin. Vaikeutuneeseen tilanteeseen tulisi löytää ratkaisu.

Vuoden 2018 ja 2019 aikana kotihoitoon on rakennettu resurssipooli, joka on merkittävästi helpottanut lyhytaikaisten sijaisten saamista ja vapauttanut aiemmin sijaisten hankintaan kulunutta työaika. Korona -pandemia nosti varsin hyvin esille varahenkilöstön tarpeen palveluissa, jotka toimivat vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä. Korona -pandemiasa lähes kaikki yhden tiimin hoitajat joutuivat karanteeniin muutaman päivän sisällä. Kotihoito ei olisi selvinnyt tilanteesta ilman olemassa olevaa varahenkilöstöä, jonka avulla välttämättömät palvelut pystyttiin turvaamaan asiakkaille kotiin. Vuoden 2020 talousarviossa saatiin ympärivuorokautiseen hoitoon palkattua kolme (3) varahenkilöä toukokuun alussa. Kaupungin omia ympärivuorokautisen hoidon yksiköitä on 10 ja varahenkilöstöä tarvitaan reilusti lisää kattamaan kaikkien yksiköiden tarpeet. Jotta palveluita voidaan tuottaa asukasturvallisuus ja henkilöstön jaksaminen huomioiden, esitetään että ympärivuorokautiseen hoitoon palkataan 15 lähihoitajaa toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin varahenkilöstön rakentamista varten. Varahenkilöstön palkkamäärärahat katetaan vuoden 2021 talousarvioon varatuista sijaismäärärahoista.

Sosiaalityön palvelut

Sosiaalityön palvelujen talousarvioon vuodelle 2021 on varattu määrärahat 8 henkilön työsuhteen muuttamiseen organisaatiomuutokseen liittyen. Kustannusvaikutus on 8.000 euroa.

2721 Aikuissosiaalityön keskitetyt palvelut

V. 2021 aikuissosiaalityön päällikkö

1.4.2020 alkaen voimaan tulleessa organisaatiouudistuksessa sosiaalityön palvelut jaettiin kolmeen palvelualueeseen, joita johtaa päällikkö. Aikuisten palveluiden osalta päällikön tehtävä jäi valmisteltavaksi talousarvion yhteydessä. Nykyistä aikuissosiaalityön johtavan sosiaalityöntekijän tehtäväkuvaa tullaan muuttamaan vuoden alusta siten, että tehtäviin ei kuulu esimiestyötä, vaan mm. asiakastietojärjestelmän vastuukäyttäjä- ja asiantuntija-tehtäviä sekä kirjaamisvalmennusta. Em. virka vapautunee näillä näkymin vuoden loppuun mennessä, jolloin se esitetään muutettavaksi sosiaalityöntekijän viraksi. Aikuissosiaalityössä ei ole muita esimiehiä, joten aikuissosiaalityön päällikön virka tarvitaan palvelualueelle, jossa on useita tiimejä ja henkilöstöä 18. Työllisyysuhanke tarvitsee myös aikuissosiaalityön päällikön työpanosta heti vuoden alusta.

2741 Perhesosiaalityön keskitetyt palvelut

V. 2022 toimistosihteeri

Perheiden palveluiden ja tiimien määrä, ja sitä myötä toimistotyön määrä, on viime vuosina kasvanut lainsäädännön muutosten ja palvelutarpeen kasvun vuoksi. Myös työprosesseja on tehostettu, mm. arkistointi, kustannusten perintä, ja kaupungille saatavien tulojen lisäksi on tullut lisää toimistotyötä. Perheiden palveluiden toimistotyötä on toteutettu pitkään merkittävältä osalta työllistettyjen voimin (1/4 koko resurssia). Tilanne on kuormittava sekä toimistotyön, että palveluiden kannalta, koska tiiviimmillään puoli vuosittain vaihtuvia työntekijöitä pitää perehdyttää jatkuvasti, palkattavien henkilöiden osaaminen on hyvin erilaista keskenään, joten työtehtävät pitää aina räätälöidä, ja salassa pidettäviä asioita joudutaan käsittelemään alati vaihtuvien henkilöiden kanssa. Lisäksi väliin tulee rekrytointiprosessista johtuen myös useimmiten katkoja, jolloin vakituiset toimistosihteerit kuormittuvat kohtuuttomasti. Näin ollen resurssi ei ole ollut riittävää eikä asianmukaista (esim. laskujen asiatarkastus, perittyjen varojen kirjaaminen ja jälkihuoltovarojen hoitaminen, salassa pidettävien asiakasasiakirjojen hoitaminen

2736 Palveluohjaus ja palvelutarpeen arviointi /Sointu

v. 2021 sosiaalityöntekijä Sointu-tiimi

Palvelutarpeen arvioinnin määrärajoissa pysyminen on tuottanut jo pitkään hankaluuksia sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuudesta ja kuormittuneisuudesta johtuen. Vuonna 2019 93,4 prosenttia arvioinnista toteutui lakisääteisen 3 kuukauden määräajan puitteissa. Vuonna 2018 vastaava luku oli 97,5 prosenttia. Kuluneen vuoden aikana tilanne on hankaloitunut entisestään osittain korona-epidemian vaikutuksesta. Kesäkuuhun 2020 mennessä 10 prosenttia palvelutarpeen arvioinneista valmistui 3 kuukauden määräajan ylityttyä. Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos seuraa valtakunnallisesti määrärajojen noudattamista ja aluehallintoviraston uhkasakon uhka on Salossa olemassa. Jotta jatkossa voitaisiin lakisääteisissä määrärajoissa pysyä, tullee sosiaalityöntekijäresurssia lisätä Sointutiimissä.

2746 Avohuolto

V. 2021 1 sosiaalityöntekijä lastensuojelun avohuolto

Lastensuojelun asiakasmäärät ovat vuoden 2020 aikana kasvaneet edelleen saman aikaisesti, kun avohuollossa on pitkäaikaisesti esiintynyt sosiaalityöntekijävajetta. Yhden sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työparin henkilöstölisäys siirrettiin vuoden 2020 talousarviokäsittelyssä henkilöstösuunnitelmassa vuodelle 2021. Tällä hetkellä yhdellä sosiaalityöntekijällä on vastuullaan yli 40 asiakaslasta. Lastensuojelun laatusuosituksen ja valtakunnallisen selvitysryhmän suositus on enintään 25 lasta / sosiaalityöntekijä. Virka mahdollistaisi sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullistamisen ja asiakkaiden riittävän palvelun saamisen, mikä taas vähentää työntekijöiden kuormitusta ja helpottaa rekrytointia.

V. 2021 sosiaaliohjaaja lastensuojelun avohuolto

Em. uuden sosiaalityöntekijöiden virkojen perusteluiden kautta tarve myös sosiaaliohjaajalle, joka tekee lähityötä perheiden kanssa. Sosiaaliohjaaja mahdollistaa ja parantaa systemaattisen lastensuojelun toimintaedellytyksiä.

2747 Jälkihuolto

V. 2021 sosiaalityöntekijä lastensuojelun jälkihuolto

Jälkihuollossa tulee varautua vuoden 2020 alusta tapahtuneeseen jälkihuollon ikärajan nousuun (21v > 25v) Henkilöstösuunnitelmassa on esitetty jälkihuollon ohjaajaa vuodelle 2021. Tosiasiallisesti tarve on kuitenkin sosiaalityöntekijän työpanokselle. Sosiaalityöntekijä pystyy huolehtimaan alaikäisten jälkihuollettavien sekä erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluiden järjestämisestä.

2764 Vammaispalvelut

V. 2022 1 toimistosihteeri

Vammaispalveluiden toimistosihteerin tehtävän vaatimuksiin ja määrään ei pystytä vastaamaan yhden toimistosihteerin työpanoksella. Toimistosihteerin tehtävien, kuten laskujen asiatarkastus on ollut osittain työllistettyjen varassa.

2766 Kehitysvammahuolto

V. 2021 1 hoitaja päivätoiminta

Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminnassa lakkautettavan avustajan tehtävän tilalle perustetaan hoitajan työsuhde päivätoimintaan. Hoitajan tehtävä turvaa riittävän ammatillisen vahvuuden toteutumisen kehitysvammahuollon päivätoiminnassa. Muutos perustuu kehitysvammahuollon suunnitelman mukaiseen henkilöstön koulutustason nostoon.

V. 2021 1 ohjaaja työtoimintaan

Kehitysvammahuollon työ- ja päivätoiminnassa lakkautettavan avustajan tehtävän tilalle perustetaan ohjaajan työsuhde työtoimintaan. Ohjaajan tehtävä turvaa riittävän ammatillisen vahvuuden toteutumisen kehitysvammahuollon työtoiminnassa. Muutos perustuu kehitysvammahuollon suunnitelman mukaiseen henkilöstön koulutustason nostoon ja Salossa asuvien ulkopaikkakuntalaisten työtoiminnan järjestämisen resursointiin. Asiakaspainetta ulkopaikkakuntalaisille työtoiminnan asiakkaille on 7-8 vuonna 2021.

V. 2021 1 laitoshuoltaja kehitysvammahuoltoon

Kehitysvammahuollossa on yksi laitoshuoltaja, joka auttaa kehitysvammahuollon kaikkien yksiköiden hygieniatason ylläpitämisessä. Hän vastaa myös koko kehitysvammahuollon tarvikkeista ja laitteista yhdessä yksiköiden henkilökunnan kanssa. Kehitysvammahuollossa on yhteensä 7 asumisyksikköä, kaksi työ- ja toimintakeskusta, päivätoimintakeskus sekä tilapäishoidon yksikkö, joihin laitoshuoltajan työpanos jaetaan. Yksiköiden riittävän hygieniatason ylläpitämisen turvaamiseksi ja hoitajaresurssin kohdentamisen täysipainoisesti hoitotyöhön, on kehitysvammahuollossa tarve toiselle laitoshuoltajalle, jolloin kahden laitoshuoltajan työpanos voidaan jakaa palvelualueen yksiköihin.

v. 2022 kehitysvammahuolto, 1 laitoshuoltaja

Laitoshuoltajaresurssin täydentäminen kehitysvammahuollossa on välttämätön yksiköiden asiakkaiden ikääntyessä ja heidän hoidon tarpeen kasvaessa. Yksiköiden riittävän hygieniatason ylläpitämisen turvaamiseksi ja hoitajaresurssin kohdentamisen täysipainoisesti hoitotyöhön, on kehitysvammahuollossa tarve kolmelle laitoshuoltajalle. Näin varmistetaan laitoshuollon riittävyys palvelualueen yksiköihin.

2767 Kehitysvammahuollon asumispalvelut

V. 2022 1 sairaanhoitaja

Sairaanhoitajan työpanoksen avulla voidaan hoivayksiköistä vähentää asukkaiden terveyspalveluissa käyntejä perusterveydenhuollon toimenpiteissä. Sairaanhoitajan työpanos kohdentuisi arkipäiviin, aamu- tai iltavuoroon. Päävastuuna lääkehoito, lääkinnälliset toimenpiteet ja muu hoitotyö yhdessä hoitajien kanssa. Osa kehitysvammahuollon asumispalveluyksiköistä toteuttaa myös saattohoitoa. Asiakastyössä toimivan sairaanhoitajaresurssin vahvistaminen välttämätöntä. Sairaanhoitajan sijoituspaikkana toimisi ikääntyvien ja hoidollisten asukkaiden asumisyksiköt Lehmuskoti ja Kalliokoti.

V. 2022 1 sairaanhoitaja

Sairaanhoitajan työpanoksen avulla voidaan hoivayksiköistä vähentää asukkaiden terveyspalveluissa käyntejä perusterveydenhuollon toimenpiteissä. Sairaanhoitajan työpanos kohdentuisi arkipäiviin, aamu- tai iltavuoroon. Päävastuuna lääkehoito, lääkinnälliset toimenpiteet ja muu hoitotyö yhdessä hoitajien kanssa. Osa kehitysvammahuollon asumispalveluyksiköistä toteuttaa myös saattohoitoa. Asiakastyössä toimivan sairaanhoitajan työpanos on välttämätön. Sairaanhoitajan ensisijaisena sijoituspaikkana on ikääntyvien ja hoidollisten asukkaiden asumisyksikkö Ylermi. Lisäksi tehtävänä konsultaatio-/ sairaanhoidollinen tuki kehitysvammahuollon muille asumisyksiköille. Tehtävä perustuu kehitysvammahuollon suunnitelman mukaiseen henkilöstön osaamistason nostoon.

Sivistyspalvelut

311 Varhaiskasvatuspalvelut

3111 Varhaiskasvatuspalvelut

v. 2022 (7 kpl) v. 2023 (8 kpl) Varhaiskasvatuksen opettaja

Lakisääteinen varhaiskasvatuksen päiväkotien henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030, jolloin päiväkodin kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoitukseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Tuleva lakimuutos aiheuttaa sen, että Salossa varhaiskasvatuksen opettajien määrää lapsiryhmissä tulee lisätä. Jokaisessa lapsiryhmässä tulee viimeistään vuoden 2030 alussa työskennellä kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, joista toinen voi olla varhaiskasvatuksen sosionomi. Jotta tulevaisuudessa voitaisiin palkata lapsiryhmiin varhaiskasvatuksen opettajia, lakkautettavien varhaiskasvatuksen lastenhoitajien (13 kpl) tehtävien tilalle perustetaan varhaiskasvatuksen opettajien (13 kpl) tehtäviä.

330 Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

3310 Lukiokoulutus

V. 2021 Erityisopettaja

Toteuttaa yhteistyössä muun opetushenkilöstön kanssa opiskelijoiden tarvitsemää erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea. Tavoitteena on opiskelijan vahvuuksien kautta vahvistaa oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimiseen ja opiskeluun liittyviä haasteita. Vuoden 2021 alusta alkaen kunnilla on lakisääteinen velvoite järjestää lukion erityisopetus.

401 Vapaa-aikapalvelut

4610 Kansalaisopisto

v. 2021 Tuntiopettaja, maahanmuuttajakoulutus

Opistolla on erityistehtävänä aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen järjestäminen Salon kaupungissa. Aikuisten perusopetusta on toteutettu vuodesta 2017 alkaen ja toiminta jatkuu toistaiseksi. Vuonna 2018 siirtyi lisäksi luku- ja kirjoitustaidon (UMAKO) koulutus työ- ja elinkeinoministeriöltä opetus- ja kulttuuriministeriölle ja se annettiin vapaan sivistystyön uudeksi koulutustehtäväksi. Opetus on hoidettu määräaikailla työsuhteilla keskimäärin 2-3 opettajan toimesta vuoden 2020 loppuun asti. Yksi opettajista on toiminut vuodet 2019-2020 määräaikaisena suomen kielen suunnittelijaopettajana. Opiskelijamäärien kasvettua ei määräaikaisuuden perustetta ole enää olemassa niin monelle opettajalle. Sivistyspalvelujen linjauksen mukaisesti esitetään palkattavaksi vakinaiseen tehtävään tuntiopettaja, jonka vuosituntimäärä joustaa tarpeen mukaan. Palkkamääräraha poistuu määräaikaisten palkoista.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakennusvalvonta

V. 2021 LVI-tarkastaja

Lupainsinöörin virka lakkautetaan eläköitymisen johdosta ja tilalle perustetaan LVI-tarkastajan virka. Rakennusvalvonnassa ei ole tällä hetkellä LVI-tarkastajaa. Rakennusvalvonnassa on aikaisemmin ollut LVI-tarkastajan virka, mutta ko. henkilön jäätyä pois LVI-tarkastajan työt yhdistettiin nyt eläköityvän lupainsinöörin tehtäviin. Lupainsinöörin kelpoisuusvaatimuksena on talonrakennuspuolen insinööri ja aikaisemman LVI-tarkastajan kelpoisuusvaatimuksena oli LVI-insinöörin tutkinto. LVI-lainsäädäntö muuttuu jatkuvasti ja talonrakennuspuolen insinöörin koulutus ja kokemus eivät mahdollista säädösten riittävää tuntemusta ja seuraamista. Henkilökunnan yhtenäinen kanta ja asiakkailta saatu palaute ohjaa LVI-tarkastajan viran perustamiseen. LVI-tarkastajan tehtäviä ei tule enää yhdistää olemassa oleviin virkoihin. Mm. linjasaneerauksia tehdään Salossa paljon.

Lupainsinöörin jäädessä pois poistuu samalla muusta lupakäsittelystä ja tarkastustoiminnasta resurssia. Toisaalta muut lupakäsittelijät ja tarkastajat voivat siirtää LVI-alan suunnitelmien, työnjohtajien ja toteutuksen valvonnan suurimmalta osin omista kohteistaan LVI-

tarkastajalle, jolloin muilta vapautuu resurssia muuhun lupa yms. käsittelyyn. Suurimassa osaa lupaa vaativista hankkeista tehdään samalla lupaa vaativia LVI-alan töitä (mm. jätevesi, kiinteistön vesi ja viemärointi (KVV)- ja ilmanvaihtosuunnitelmat (IV) sekä KVV- ja IV-työnjohtajat).

Vakinaisen henkilöstön palkkoihin ei tule merkittävää muutosta.

Lakkautettavat palvelussuhteet 2021

Sosiaali- ja terveysterveystyöt

Terveydenhuollon palvelut

v. 2022 lähihoitajan työsuhde terveyskeskussairaala osasto 1

Terveyskeskussairaalan toiminnan vakiinnuttua akuuttisairaanhoidon painotteiseksi lakkautetaan lähihoitajan työsuhde ja perustetaan tilalle sairaanhoitajan työsuhde.

2003 Avoterveydenhuolto

2007 Sairaalapalvelut

v. 2021 erikoislääkäri virka

Vanhuspalvelut

V. 2021

2442 Kaksi Hintan hoivakodin hoivatyöntekijän tehtävää

2421 Itäisen kotihoidon hoivatyöntekijän tehtävä

2424 Kukonkallion hoivakodin lähihoitajan tehtävä

2456 Alppilakodin hoivatyöntekijän tehtävä

2413 Paukkulakodin lähihoitajan tehtävä

2411 Läntisen kotihoidon hoivatyöntekijän tehtävä

Sosiaalityön palvelut

V. 2021 2 avustajan työsuhdetta kehitysvammahuollosta

Kehitysvammahuollon päivä- ja työtoiminnasta on vapautunut kaksi avustajan työsuhdetta. Riittävän ammattiosaamisen lisäämiseksi työsuhteet lakkautetaan ja perustetaan tilalle hoitajan ja ohjaajan työsuhteet.

Sivistyspalvelut

311 Varhaiskasvatuspalvelut

3111 Varhaiskasvatuspalvelut

V. 2021 1 päiväkodin johtajan ja 1 palveluohjaajan virka, 13 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan, 7 perhepäivähoitajan, 3 erityisavustajan, 1 hoitoapulaisen työsuhteet yht.26 tehtävää

Varhaiskasvatuspalveluista on päiväkotien sulkemisen ja henkilöstön eläköitymisen/irtisanoutumisen johdosta vapautunut tehtäviä, jotka voidaan lakkauttaa.

Lakisääteinen varhaiskasvatuksen päiväkotien henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030, jolloin päiväkodin kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoitukseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Kyseisestä kahdesta kolmasosasta vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus ja toisella puolella sosionomin kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Tulevaan henkilöstörakenteeseen muutokseen tulee kunnissa valmistautua. Henkilöstörakenteen muutoksella tulee olemaan tulevaisuudessa kustannusvaikutuksia, mutta vuoden 2021 talousarviossa kustannusvaikutuksia ei ole.

Lakimuutoksen myötä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien lukumäärä päiväkodeissa tulee vähenemään, eikä kaikkia olemassa olevia varhaiskasvatuksen lastenhoitajien palvelussuhteita ole enää tarpeen tulevaisuudessa täyttää. Poistuvien varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtävien tilalle voidaan tulevaisuudessa palkata myöhemmin perustettavia varhaiskasvatuksen opettajia.

Kaupunkikehityspalvelut

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

5413 Salon keskuskeittiö ja sen palvelukeittiöt

V. 2021 ruokapalveluvastaava tehtävä

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut lopettivat ruuan valmistuksen Perniön Kirkonkylän koulun valmistavassa keittiössä 8/ 2019 alkaen ja vastaavan kokin, 50 prosentin tehtävä lopetettiin määräaikaisesti tehtävän haltijan siirtyessä työvoiman palvelukeskukseen, samoin työvoiman palvelukeskuksen 50 prosentin tehtävään määräaikaisesti. Kuluvan vuoden kesäkuussa 2020 tehtävän haltija siirtyi työvoiman palvelukeskuksen 50 prosentin tehtävään ja toimeen toistaiseksi ja näin ravitsemispalvelut lopettavat vapautuneen, oman 50 prosentin tehtävänsä tarpeettomana.

5417 Muut valmistavat koulu- ja päiväkotikeittiöt

V. 2021 vastaavan kokin 50 prosentin tehtävä

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden varhaiskasvatusasiakas lopetti palvelunsa Pahkavuoren päiväkodissa kuluvan vuoden kesällä. Ravitsemispalvelut siirsivät näin vapautuneen Pahkavuoren ruokapalveluvastaavan tehtävän tekijän kuluvan vuoden huhtikuussa avautuneeseen vastaavaan, ruokapalveluvastaavan tehtävään Salon Moision kouluun, joten Pahkavuoren ruokapalveluvastaavan tehtävä lopetetaan tarpeettomana.

5421 Koulujen puhtaanapito

V. 2021 laitoshuoltajan 50 prosentin tehtävä

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden puhtaanapidon palveluprosessien kehittämisen- ja liinaustyön tuloksena lopetetaan koulujen puhtaanapidossa. MeriTalon koulun laitoshuoltajatehtävä, 50 prosenttia.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakennusvalvonta

7011 Rakennusvalvonta

Lupainsinöörin virka lakkautetaan eläköitymisen takia ja tilalle perustetaan LVI-tarkastajan virka.

Määräaikaiset palvelussuhteet 2021–2024

Konsernipalvelut

Hallintopalvelut

1444 Arkisto

V. 2021 toimistosihiteeri

Uudet päätearkistotilat IoT Campuksella on saatu käyttöön ja arkistomuutot tehtyä vuoden 2020 aikana.

Massiivisessa aineistomäärässä riittää edelleen pitkäksi aikaa seulottavaa, järjestettävää, koteloitavaa, nimiöitävää ja luetteloitavaa. Työ on tärkeää saada tehdyksi, jotta jatkossa arkiston hoitaminen on järjestelmällisempää ja tietopyyntöihin vastaaminen tehostuu sekä ajankäytön että tuloksellisuuden näkökulmasta. Työ on edellytys myös sille, että kaupunginarkisto voi täyttää yleisen tietosuoja-asetuksen ja tiedonhallintalain asettamat vaateet määräjän säilytettävän aineiston oikea-aikaisesta hävittämisestä.

Arkistomuuttojen yhteydessä kävi ilmi, että kaikkia vanhojen kuntien karttoja ja piirustuksia ei ole arkistoitu asianmukaisella tavalla. Nämä on tarkoitus saada suoristettua, suojattua, nimiöityä ja luetteloitua vuoden 2021 aikana. Lisäksi karttojen ja piirustusten mahdolliset pienet repeämät on tarkoitus konservoida.

Vakinainen henkilöstö ei ehdi tietopalvelun haastaviin ja työllistäviin tietopyyntöihin vastaamisen ohella keskittyä edellä kuvattuihin tehtäviin kuin vähäisessä määrin. Tämän vuoksi lisätyövoimaresurssi kaupunginarkistoon on tarpeen

Kaupunginvaltuuston ponsi: Kyseiseen tehtävään palkataan ensisijaisesti henkilö, johon kunnalla olisi työllistämismahdollisuus. Kunnalla on oikeus hakea myös palkkatukea niistä, työntekijöistä, jotka se on työllistämismahdollisuuden nojalla työllistänyt. Kaupungilla ei ole tällä hetkellä palkattuna henkilöä tähän työtehtävään.

Sosiaali- ja terveystalvet

Terveystalvet

2003 Avoterveydenhuolto

V.2021 2 sairaanhoitajan (psykiatrinen) tonta koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon

Psykiatrinen sairaanhoitaja työskentelee koulu/opiskeluterveydenhuollossa kouluterveydenhoitajan ja koululääkärin kanssa tiiviissä yhteistyössä. Kuitenkin varsinkin työ on hyvin pitkälti yksilöllistä hoitosuhdetyöskentelyä nuoren kanssa. Tiivis kontakti terveystalvetiin ja yhteistyö kouluterveydenhoitajien ja koululääkäreiden kanssa on psykiatrisen sairaanhoitajan työskentelyssä selkeä etu. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon paisuttaminen ei ole järkevää. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on työskennellyt kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa toinen yläasteella ja toinen toisella asteella. Saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä ja yhteistyö on toiminut hyvin sekä terveystalvetin että oppilaitosten kanssa. Oppilasmäärä on suuri ja tukea tarvitaan myös ala-asteikäisille koululaisille. Palveluntarve on lisääntynyt viimeisen vuoden aikana lasten ja nuorten kohdalla. Masentuneisuus ja ahdistuneisuus sekä päihteiden käyttö ovat lisääntyneet sekä perheiden ongelmat näkyvät myös nuorten elämässä. Ongelmat ovat entistä haasteellisempia. Kahden psykiatrisen hoitajan työpanoksella ei pystytä vastaamaan näihin haasteisiin. Ehdotetaan kahden määräaikaisen psykiatrisen sairaanhoitajan palkkaamista vuoden 2021 alusta vuoden 31.12.2021 loppuun. Määrärahat ovat edelleen testamenttivarjoista käytettävissä näihin tehtäviin.

2102 Fysioterapia

V.2021 2 fysioterapeutin tonta

Fysioterapian yksikkö on pahasti kuormittunut ja jonotusajat ovat toistuvasti lähellä hoitotakuun rajaa poliklinikalla (89 pv). Sopimusten mukaan yksikkö myy 5 fysioterapeutin työpanoksen Tyks Salon sairaalaan, ja lääkinällinen kuntoutus joutuu samalla ostamaan fysioterapiapalveluja yksityisiltä fysioterapeuteilta, jotta hoitotakuu ei ylitä. Vuonna 2019 fysioterapian ostopalveluihin kului 209.000,00 euroa.

Ehdotetaan kahta (2) määräaikaista fysioterapeutin tonta myös vuosille 2022-2023, koska vuosittainen rekrytointi ei sitouta sijaisia ja alalla / paikkakunnalla ei ole lyhytaikaisia sijaisia käytettävissä. Pidempiin sijaisuuksiin ja vakinaisiin toimiin on ollut päteviä hakijoita.

2103 Puheterapia

V.2021 1 puheterapeuttipiskelija (4kk)

Puheterapeuttipiskelijalle maksetaan vähimmäispalkkaa neljän (4) kuukauden harjoittelujaksolta, vuosilomaa kertyy 7 päivää. Yksi puheterapeuttipiskelija / vuosi yliopistolta on tuottanut 100 % tuloksen vakinaisten puheterapeuttien rekrytoinnissa. Vakinaisista puheterapeuteista on pulaa koko Suomessa.

Sosiaalityön palvelut

2719 Kasvatus- ja perheneuvola

V. 2021 psykologiharjoittelija

Psykologin koulutukseen kuuluvan pakollisen harjoittelun suorittavat loppuvaiheen opiskelijat, jotka ovat suorittaneet kaikki ammatillisten valmiuksien kurssit. Harjoittelun aikana he tekevät psykologin työtä ja hyödyttävät monin tavoin harjoittelupaikkaa. Kasvatus- ja perheneuvolassa on vuosittain tarjottu harjoittelupaikkaa yhdelle psykologiopiskelijalle. Harjoittelu kestää 5 kuukautta ja harjoittelijalle maksettava vähimmäispalkka on tällä hetkellä 1.611,53 euroa/kuukausi. Osa oppilaitoksista tukee harjoittelijoiden palkkausta myös palkkatuella.

Kaupunginvaltuuston ponsi: Kyseiseen tehtävään palkataan ensisijaisesti henkilö, jonka palkkaukseen harjoittelijan oppilaitos tukee palkkausta palkkatuella.

2741 Perhesosiaalityön keskitetyt palvelut

V. 2021 4 sosiaalityön harjoittelijaa

Sosiaalityöntekijän koulutukseen kuuluvan pakollisen harjoittelun suorittavat opiskelijat ovat suorittaneet kandidaatin tutkinnon. Harjoittelun aikana opiskelija työskentelee sosiaalityön asiantuntijatehtävässä 3 kuukauden ajan laillistetun sosiaalityöntekijän ohjauksessa. Harjoittelun jälkeen opiskelija saa pääsääntöisesti pätevyyden toimia väliaikaisesti sosiaalityöntekijän sijaisena. Harjoittelusta maksettava vähimmäispalkka on tällä hetkellä 1.236,00 euroa/kuukausi. Salossa sosiaalityön harjoittelun kautta on viime vuosina ollut mahdollista rekrytoida sijaisia mm. lastensuojelun sosiaalityöntekijän tehtäviin. Harjoittelija voidaan sijoittaa aikuisten tai vammaisten palveluihin.

2736 Palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus

V. 2021 sosiaalityöntekijä Sointu-tiimiin

Palvelutarpeen arvioinnin määräajoissa pysyminen on tuottanut jo pitkään hankaluuksia sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuudesta ja kuormittuneisuudesta johtuen. Vuonna 2019 93,4 % arvioinnista toteutui lakisääteisen 3 kk määräajan puitteissa. Vuonna 2018 vastaava luku oli 97,5 %. Kuluneen vuoden aikana tilanne on hankaloitunut entisestään osittain korona-epidemian vaikutuksesta. Kesäkuuhun 2020 mennessä 10 % palvelutarpeen arvioinneista valmistui 3 kuukauden määräajan ylityttyä. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos seuraa valtakunnallisesti määräaikojen noudattamista ja aluehallintoviraston uhkasakon uhka on Salossa olemassa. Sointutiimissä on vapautumassa määräajaksi yksi sosiaalihojaajan virka. Em. viran muuttamisella vuoden määräajaksi sosiaalityöntekijän viraksi varmistettaisiin sosiaalityöntekijäresurssin riittävyys ja mahdollistettaisiin määräajoissa pysyminen. Muutoksella on vaikutusta myös nykyisten sosiaalityöntekijöiden jaksamiseen ja sitouttamiseen. Kokeilun aikana on mahdollista selvittää, vastaako tämän hetkinen työntekijärakenne tiimissä riittävällä tavalla kuntalaisten tarpeisiin vai pitäisikö rakennetta muuttaa pysyvästi. Muutoksen kustannusvaikutus on noin 7.000 euroa vuodessa.

2743 Perhetiimi

V. 2021 2 ohjaajaa perhetiimiin

Yleisin syy perhetiimin asiakkuudelle on lapsen koulunkäynnin vaikeudet sekä lapsen tai vanhemman mielenterveyden ongelmat. Koulunkäynnin vaikeuksiin pyritään puuttamaan sosiaalihuoltalain mukaisten palveluiden lisäksi sivistyspalveluiden ja nuorisopalveluiden sekä lastensuojelun keinoin. Palvelut ovat kuitenkin asiakkaan näkökulmasta hajallaan ja ongelmiin päästään puuttamaan liian myöhään. Koulunkäynnin ongelmien tiedetään tutkimuksen mukaan olevan yksi suurimmista pitkäaikaista syrjäytymistä aiheuttavista mekanismeista. Syrjäytymisestä paikallisesti ja valtakunnallisesti aiheutuvat kustannukset ovat mittavia. Perhetiimissä em. kohderyhmän tukipalveluna on usein ostopalveluna tuotettu tukihenkilötyö. Kaupungin tarkastuslautakunta on vuoden 2019 arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomioita sosiaalipalveluiden kasvaviin ostopalvelukustannuksiin. Ma. ohjaajat olisivat joustavasti perhetiimin ja lastensuojelun käytettävissä tehden tiivistä yhteistyötä

sivistys- ja nuorisopalveluiden henkilöstön kanssa. Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn kohdennettuja perintövaroja on käyttämättä. Näillä varoilla kaksi ohjaajaa voidaan palkata.

2766 Kehitysvammahuolto

V. 2021 hoitaja/koulunkäyntiohjaaja

Määrärahavaraus hoitajan palkkaamiseen tilanteisiin, joissa yksikön varaustilanne ja hoitettavien yksilökohtaiset tarpeet edellyttävät välttämättä lisäresursseja.

2767 Kehitysvammahuollon asumispalvelut

V. 2021 hoitaja

Määrärahavaraus koulunkäyntiohjaajien tai hoitajien palkkaukseen koululaisten loma-aikoina (kesä, syys-, joului- ja talvilomat). Kouluikäisten kehitysvammaisten perheille järjestettävä hoitoa koulujen loma-aikoina tarpeen mukaan.

Sivistyspalvelut

320 Perusopetus ja nuorisopalvelut

3200 Perusopetus

V.2021 Opettajat ja ohjaajat

Perusopetuksessa tarvittavat määräaikaiset opettajat ja ohjaajat. Tarve perustuu syysluku-kaudella alkavien opetusryhmien kokoon ja määrään ja opetettavien aineiden määrään. Osa opettajista ja ohjaajista on palkattu määräaikaisesti, koska tarve on määräaikainen. Kouluilla tarvitaan kotikielen tuntiopettajia sekä määräaikaisia ohjaajia kesken lukuvuoden tarvittaviksi henkilökohtaisiksi avustajiksi.

3205 Perusopetuksen hankkeet

V.2021 Opettajat ja ohjaajat

Hankkeisiin, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta, palkataan ohjaajia ja opettajia eri yksiköihin.

3283 Ap/Ip toiminta

V. 2021 Ohjaajat

Varaus a/ip toiminnassa tarvittaviin määräaikaisiin ohjaajiin. Tarve perustuu syysluku-kaudella alkavien iltapäiväkerhoryhmien määrään. Osa ohjaajista palkattu määräaikaiseksi, koska tarve on määräaikainen.

3362 Nuorisotoiminta

V. 2021 Kesäleirien henkilökunta

Leirien ajaksi rekrytoidaan henkilökuntaa leirien ruokahuollon tehtäviin sekä avustaviin ohjaajan tehtäviin.

3362 Nuorisotoiminta

V. 2021-2022 Harrastuskoordinaattori (50 % työaika)

Suomen harrastamisen malli on esitelty kesäkuussa 2020 (www.minedu.fi/suomen-malli). Jokaiselle peruskouluikäiselle lapselle ja nuorelle tarjottavalla harrastusmahdollisuudella ehkäistään ylisukupolvista syrjäytymistä, vahvistetaan lasten ja nuorten itsetuntoa, tuetaan oppimista ja parannetaan koulussa viihtymistä. Tavoitteena on erityisesti koulujen yhteydessä järjestettävän maksuttoman harrastustoiminnan lisääminen.

Kuntien tulee laatia paikallinen harrastamisen malli ja valtio rahoittaa tätä työtä vuosittain jaettavin valtionavustuksin. Kunnissa työtä koordinoivat harrastuskoordinaattorit. Salossa monialaista harrastusten koordinoitua ja siitä tiedottamista ei tällä hetkellä tehdä. Esitetään harrastuskoordinaattorin (50 % työaika) palkkaamista nuorisopalveluihin määräajaksi lukuvuoden 2021 loppuun. Saman aikaisesti liikuntapalveluissa jätetään täyttämättä erityisryhmien liikunnanohjaajan vakinainen toimi (50 % työaika) ja määrärahat siirretään

nuorisopalveluihin. Koordinaattorin palkkakulu on osa syksyllä 2020 ja mahdollisesti jatkossa haettavien valtionavustusten kaupungin omarahoitusosuutta. Tehtävä täytetään vain, jos hankkeeseen myönnetään valtionavustusta.

3365 Nuorisotilat

v. 2021 Nuorisotilan valvoja, 6 henkilöä

Nuorisotilatoimintaa toteutetaan Salon kaupungin henkilöstön toteuttamana 11:sta nuorisotilalla. Tehtäviin kuuluu nuorisotilojen ohjaustehtävät. Työsuhteet ovat osa-aikaisia, 12-32h/ vk.

3369 Projektit

v. 2021 Ryhmävalmentaja (7kk)

Ryhmävalmennuksen avulla nuorten työpajoilla tuetaan valmentautujan työkyvyn vahvistamista, arjen hallinnan parantamista sekä koulutus- ja työuran suunnittelua. Tehtävään kuuluu ryhmävalmennukset suunnittelu- ohjaus- ja kehittämistehtäviä. Tehtävään on myönnetty 31.7.2021 saakka hankerahoitusta, jolle tullaan hakemaan jatkoa. Tehtävä täytetään vain, jos hankkeeseen myönnetään valtionavustusta.

v. 2021 Työvalmentaja, 2 henkilöä (7 kk)

Työvalmennuksen avulla nuorelle tarjotaan mahdollisuus tutustua työelämään työtä tekevässä ja oppia työelämässä tarvittavaa tietotaitoa. Tavoitteena on myös parantaa nuoren työ- ja toimintakykyä. Työvalmentajan tehtävät kohdistuvat retkeily- ja kahvilapajoille. Tehtäviin on myönnetty 31.7.2021 saakka hankerahoitusta, jolle tullaan hakemaan jatkoa. Tehtävä täytetään vain, jos hankkeeseen myönnetään valtionavustusta.

401 Vapaa-aikapalvelut

4513 Liikuntatoiminta

v. 2021 Tuntiohjaajat ja avustajat

Liikuntapalveluissa käytetään ohjatussa liikunnassa tuntiohjaajia ja avustajia syys- ja kevätkaudella erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin ympäri kaupunkia sekä kesäkaudella uimaopetuksessa. Tuntiohjaajina toimii liikunnanohjaajia, uimaopettajia, vauva- ja perheinninohjaajia sekä avustajia. Vakinaisten liikunnanohjaajien ei ole mahdollista ohjata kaikkia ryhmiä (ryhmiä on n. 470 vuodessa). Tuntiohjaajien avulla liikuntapalveluissa on järjestetty vuosikymmenien ajan merkittävä osa ohjatusta liikunnasta.

4514 Ulkoliikuntapaikat

v. 2021 Luistelukenttien valvojat

Määräaikaiset kausityöntekijät ovat kaupungin reuna-alueilla sijaitsevien jääkenttien hoitajat. Hoitajat asuvat kenttien lähellä ja heidät palkataan luistelukauden ajaksi. Vakinaiset työntekijät eivät voi iltaisin lukita koppeja ja sammuttaa valoja monilla eri kentillä, koska ulkoliikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään pääsääntöisesti päivisin.

4601 Kansalaisopisto

v. 2021 Tuntiopettajat

Määräaikaiset tuntiopettajat, joita on lukuvuoden aikana noin 200, hoitavat valtaosan opiston opetuksesta. Kursseja on tarjolla lukuvuoden aikana noin 850 ja kurssitunteja noin 20 000. Määräaikaisuuden perusteena on opiston toiminnan kausiluonteisuus. Kurssit suunnitellaan pääsääntöisesti enintään lukukauden mittaisiksi. Kurssitoiminnan laajuus ja monipuolisuus edellyttävät suurta asiantuntijoiden joukkoa, joka uudistuu aina tarpeen mukaan.

4610 Maahanmuuttajakoulutus

V. 2021 koulutussuunnittelija

Koulutussuunnittelija suunnittelee ja organisoii maahanmuuttajakoulutusta ja siihen liittyviä moninaisia tehtäviä. Hän toteuttaa opiskelijoiden ohjausta ja huolehtii verkostoyhteistyöstä, koulutusten markkinoinnista, toteutuksen raportoinnista sekä hankkeiden valmiste-

lusta ja toteutuksesta. 50% palkasta saadaan OPH:n rahoittamasta Nuorisotakuuhankkeesta vuonna 2021. Kustannuksia katetaan myös AIPE:n ja UMAKO:n valtionosuudella sekä myyntikoulutuksen tuotoilla.

4610 Maahanmuuttajakoulutus

v. 2021 tuntiopettajat

Maahanmuuttajakoulutukseen sisältyvät aikuisten perusopetus, maahanmuuttajien lukutaitokoulutus, omaehtoinen kotoutumiskoulutus sekä myyntikoulutukset. Nämä hoidetaan pääosin tuntiopettajien toimesta ja määräaikaaisuuden perusteena on toiminnan kausiluonteisuus tai myyntikoulutuksessa sopimusten kesto. Kustannuksia katetaan AIPE:n ja UMAKO:n valtionosuudella sekä myyntikoulutuksen tuotoilla.

Kaupunkikehityspalvelut

Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

V. 2021 Projektipäällikkö 4 kk, Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut

Uutena hankkeena osallistutaan maakunnalliseen maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelut-hankkeeseen. Ensimmäisenä vuonna palkataan hankkeeseen projektipäällikkö 4 kk ajaksi. Salossa on aika ajoin noussut esille tarve saada maahanmuuttajille palvelupiste/infopiste. Infopisteestä olisi mahdollisuus saada laajasti ja räätälöidysti opastusta erilaisten asioiden hoitamisessa. Infopisteen ohjaaja auttaisi maahanmuuttajia muun muassa työhaussa ja opiskelupaikan löytämisessä, pisteessä saisi apua lomakkeiden täyttämässä, tarvittavien yhteystietojen saamisessa sekä muissa asioissa eri viranomaistahoihin liittyen. Infopisteessä maahanmuuttaja saisi palvelua mahdollisuuksien mukaan omalla äidinkielenään, mikä nostaisi maahanmuuttajapalvelujen tason korkeammalle nykyisestä. Monikielinen palvelu toteutettaisiin ostamalla kielipalveluja esim. yhdistyksiltä.

1841 Nuorten työllistäminen

V. 2021 kaupungin kesätyöt

Salon kaupungin nuorten kesätyöllistämässä on vuodesta 2016 alkaen ollut pääasiallisena kohderyhmänä ko. vuonna 18-vuotta täyttävät nuoret, joiden lisäksi kesätyöpaikkoja on voinut hakea 17- ja 16-vuotta täyttävät nuoret. Työsuhteet ovat olleet kahden viikon mittaisia. Jokaisen kesän jälkeen nuoria työllistäneille yksiköille ja nuorille on suunnattu palautekysely. Näiden kyselyjen tuloksissa on noussut selvästi esille sekä työyksiköiden että nuorten osalta kahden viikon työsuhteen olevan todella lyhyt mm. perehdyttämisen, työtehtävien opetteluun ja työyksikön toiminnan kannalta. Vuoden 2021 kesätyöllistämisen osalta esitetään kaupungin palvelualueille tarjottavien kesätyöjaksojen pidentämistä neljään viikkoon. Työsuhteisiin varattavan määrärahan pysyessä ennallaan tämä tarkoittaa, että kaupunki työllistää kesällä 134 nuorta, aikaisempien vuosien 230 nuoren sijaan. Lisäksi käyttöön tulee kesätyöseteli nuorille. Pääasiallinen kohderyhmä vuoden 2021 kesätyöllistämässä on vuonna 2003 syntyneet nuoret. Lisäksi kaupunki työllistää myös vuonna 2002 syntyneitä nuoria, joilla ei ole aikaisempaa kesätyökokemusta. Tämä siitä syystä, että vuonna 2020 nuoria ei työllistetty kesätyösuhteisiin Covid 19- tilanteesta johtuen. Vuonna 2020 pääasiallisena kohderyhmänä olisi ollut vuonna 2002 syntyneet nuoret, joille päädyttiin tilanteen takia vaihtoehtoisesti tarjoamaan kesätyöseteliä (kokeilu). Näiden kahden ikäluokan lisäksi kesätyöpaikkoja voivat hakea vuonna 2004 ja 2005 syntyneet nuoret. Nuorten kesätyöllistämisen prosessin toteutuksesta vastaa nuorisopalvelut.

1849 Työllisyys Hankkeet

V. 2021-2023, Projektipäällikkö, uusi ESR-hanke

Projektipäällikkö, 100 prosenttisesti vastaa hankkeen käytännön toteutumisesta projektisuunnitelman mukaisesti. Projektipäällikön vastuulla on hankkeen talouden, tiedotuksen, arvioinnin ja raportoinnin sekä muun hallinnon toteutus. Lisäksi projektipäällikkö vastaa toimijoiden välisestä yhteistyöstä ja hankkeen toiminnan koordinoinnista suhteessa muihin työllisyyspalveluihin.

V. 2021-2023, uraohjaaja, uusi ESR-hanke

Uraohjaajalla, 100 prosenttinen, on päävastuu OSAAMO Pajaväylän toiminnan kehittämisestä verkoston kanssa yhteistyössä. Tärkeimmät verkostokumppanit ovat asiakkaat, yritykset ja pajatoimijat. Kehittää välineitä hankkeen osallistujien poluttamiseksi avoimille

työmarkkinoille. Ohjaa kohderyhmän asiakkaita arvioimalla palvelutarvetta sekä motivoimalla työllistämispolulla.

V. 2021-2023. Yrityskoordinaattori 50 prosenttia, uusi ESR-hanke

Yrityskoordinaattorin, 50 prosenttiseen toimenkuvaan kuuluu sekä Osaamo että Työllistämö toimintamallin kehittämiseen osallistuminen erityisesti toimimalla linkkinä Yrityssalo Oy:n, työnantajien, työnantajayhdistysten sekä työllisyyspalveluiden välillä. Etsii uusia yritysyhteistyökumppaneita Osaamo - pajaväylän toteuttamiseksi ja ns. piilotyöpaikkojen löytämiseksi. Markkinoi hankkeen palveluja sekä opastaa työnantajia rekrytoinnin tukien käytössä sekä sopimusasioissa. osallistuu hankkeen asiakasohjaukseen yksilö- ja ryhmävalmennuksella

Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito

5221 Puistot

V. 2021 Kuusi kausityöntekijää viheraluetiimiin

Ammattitaitoiset kausityöntekijät ovat oleellinen ja tärkeä ryhmä viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapidon sekä viherrakentamisen tehtävien hyvässä suorittamisessa. Viheraluetiimin palveluksessa on ollut vuosina 2018, 2019 ja 2020 kuusi kausityöntekijää puistojen ja muiden viheralueiden puhtaana-, kunnossapito- ja rakentamistehtävissä. Työsuhteet ovat kestäneet kuusi kuukautta. Myös vuodelle 2021 esitetään kuutta kausityöntekijää edellä mainittuihin tehtäviin kuuden kuukauden työjaksoilla.

Tilapalvelut

5313 Kiinteistöjen hoito

V. 2021 Sisäilma-asiantuntija

Sisäilmaongelmien selvittelyä ja ratkaisujen eteenpäin viemiseksi tilapalveluilla on ollut määräaikainen sisäilma-asiantuntija kolmena vuosina 2018-2020. Nykyinen määräaikaisuus päättyy 31.12.2020. Sisäilmaongelmat eivät ole vielä poistuneet, vaikka tilanetta onkin saatu parannettua huomattavasti. Erilaisia selvittelyjä tehdään edelleen jatkuvasti. Jotta näistä selvittää edes jollain tasolla, on määräaikaisuutta tarpeen jatkaa kahdella vuodella. Seuraavan parin vuoden aikana pitäisi jo useamman kohteen osalta saada ongelmat ratkaistua.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

7301 Maaseutupalvelut

V.2021 toimistosihiteeri

Maaseutupalveluiden työmäärä ruuhkautuu kevään päätukihaun aikana. Määräaikainen ke-säapulainen tarkastaa pääosin sähköisesti saapuneiden hakemusten sisällön, poimii niistä virheet, säädöstenvastaisuudet ja pyrkii löytämään puutteet sekä raportoi niistä maaseutu-asiamiehille. Lisäksi toimistosihiteeri vastaanottaa, kirjaa ja tallentaa lomakkeita. Toimistosihiteeri täyttää osaltaan lain vaatimaa viiden henkilön henkilöstövahvuutta maaseutupalveluissa.

Kaupunginhallituksen tulokortti

Sujuvat prosessit

Strateginen pää-määrä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiakaslähtöiset palvelut	1.1. Asiakaslähtöisyys korostuu palveluiden suunnittelussa, organisoimisessa ja johtamisessa.	1.1.1. Asiakaskokemuksen mittaaminen palvelualueilla	1.1.1. Vähintään yhdellä toiminnolla / palvelualue mitataan asiakastyytyväisyys, Salo NPS, suosittelumittari, asteikko 1-10, tavoite 8	Asiakastyytyväisyysmittauksia ei tehdä	3 x 2 = 6	Johtoryhmä
	1.2. Palvelualueiden välillä on hyvin yhteensopivat prosessit	1.2.1. Palvelualueiden välisten prosessien tunnistaminen	1.2.1. Prosessit tunnistettu ja niille asetettu tavoitteet	Prosesseja ei tunnisteta tai prosesseille ei ole asetettu selkeitä tavoitteita	3 x 3 = 9	Johtoryhmä
2. Toiminta on hyvän hallinnon periaatteiden mukaista	2.1. Päätöksenteko on ennakoitavaa, läpinäkyvää ja tehokasta.	2.1.1. Hyvän hallinnon periaatteiden toiminnan noudattaminen varmistetaan riittävällä ohjeituksella, henkilöstön koulutuksella ja toiminnan jatkuvalla seurannalla ja arvioinnilla.	2.1.1. Hyvän hallinnon periaatteisiin liittyvän koulutuksen ja ohjeituksen määrä – seurannan käynnistys tarkasteluvuonna.	2.1.1. Päätöksenteko on hidasta ja sisältää oikeusriskin.	2 x 2 = 4	Toimialajohdajat
			2.1.2. Toimielinten päätöksentekoon kohdistuvien aiheellisten oikaisuvaatimusten ja muutoksenhakujen määrä – seurannan käynnistys	2.1.2. Asioiden valmistelu ei mahdollista sujuvaa päätöksentekoa	2 x 2 = 4	Toimialajohdajat

Strateginen pää-määrä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
			2.1.3. Muistutusten ja kanteluiden määrä – seurannan käynnistys	2.1.3. Uusi hallintosääntö ei mahdollista sujuvaa toimintaa	2 x 2 = 4	Toimialajoh-tajat
3. Toiminnan ja talou-den tasapaino.	3.1. Suunnitelmakau-den (3 vuotta) tulos on tasapainossa.	3.1.1. Talouden tasa-painotusohjelman ja sen aikataulun laatimi-nen. Palveluiden mitoittami-nen palveluittain suh-teessa käyttäjämääriin ja palvelutarpeeseen	3.1.1. Lautakuntien menokehitys laskeva / tulokehitys nouseva	Talouden tasapainotta-minen ei onnistu. Tase on alijäämäinen.	3 x 3 = 9	Toimialajoh-tajat, talous-johtaja

Aktiivinen yrittäjäyys

Strateginen pää-määrä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asukasluku kehittyi positiivisesti / ei laske	1.1. Asukasluvun positiivinen kehitys /Asukasluku vähintään edellisen vuoden vasta-van kuukauden tasolla	1.1.1. Tarjotaan hyvät asumisedellytykset ja laadukkaat palvelut	1.1.1. Asukasluku vä-hintään edellisen vuo-den vastavan kuukau-den tasolla / vuoden lo-pussa vähintään 51.800.	Asukasluvun negatiivi-nen kehitys jatkuu	3 x 2 = 6	Johtoryhmä
	1.2. Työskentely- ja työssäkäyntiedellytysten parantaminen mm. etätyö- ja pendelöinti-mahdollisuuksia kehit-tämällä	1.2.1. Kärkihankeliik-kenneyhteyksien toteu-tuksen edistäminen ja Salon joukkoliikenteen toteuttaminen työmat-kayhteyksiä tukevalla tavalla	1.2.1. Tunnin Junan ja kt 52 II vaiheen toteu-tumisen varmistaminen valtuustokauden ai-kana. Kaupungin os-tama joukkoliikenne tu-kee työmatkayhteyk-siä.	Valtion rahoitus kärki-hankkeille ei toteudu. Joukkoliikenteen kus-tannukset ylittävät kaupungin taloudelliset mahdollisuudet.	3 x 2 = 6	Johtoryhmä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
2. Luo edellytyksiä uusille työpaikoille	2.1. Työllisyystilanne paranee / Kuukausiluvut edellisvuotta paremmat	2.1.1. Aktiiviset yritys- ja työllisyyspalvelut sekä sijoittumista edistävät kaava- ja perusrakenne	2.1.1. Työpaikkojen määrä kasvaa, Kuukausiluvut edellisvuotta paremmat	Työpaikkojen määrä vähenee	3 x 1 = 3	Kaupunkikehitysjohtaja
3. Vahvistaa ja monipuolistaa salolaista osaamista	3.1. Korkeakoulut ja yliopistot Salon elinvoiman edistäjänä / Yliopistoyhteistyön toteutuminen	3.1.1. Aktiivinen yhteistyö ja oppilaitosten ja yritysten kanssa	3.1.1. Yliopistosopimuksen mukaisten hankkeiden lukumäärä ja onnistuminen / vuosi	Yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ei etene suunnitellusti ja tavoitteiden mukaisesti, sopimukseen liittyen	2 x 1 = 2	Kaupunkikehitysjohtaja
4. Toimii vahvana kumppanina yrityksille ja muille toimijoille	4.1. Hyvä yrittäjyysilmapiiri, yrittäjyysvaikutusten arviointi- mittarin käyttö / Kyselyn tulokset paranevat	4.1.1. Elinkeinopoliittisen ohjelman toteutus ja jatkuva yhteistyö alueen yrittäjähdistysten kanssa	4.1.1. Vuosittainen yrittäjyysilmapiirin arvio sekä yritysvaikutusten arvioinnit, lkm	Kaupungin yrittäjyysilmapiiri heikkenee	3 x 1 = 3	Kehityspäällikkö

Luova edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Uudistaa ennakkoluulottomasti ja rohkeasti palveluja ja toimintatapoja	1.1. Oppimisympäristöjen uudistaminen ja kaupungin kehitystä tukeva palvelurakenne. Reuna-alueiden kuntakeskuksissa säilyy alakoulu, päiväkotiki ja	1.1.1. Palvelurajat ylittävien monikäyttöisten tilaratkaisujen toteuttaminen	1.1.1. Toteutuneet uudenlaiset tilaratkaisut	Talouden ja toiminnan tasapainottamisen suunnitelmat eivät toteudu. Tilaratkaisujen ohella palvelut on mitoitettava suhteessa käyttäjämääriin.	3 x 2 = 6	Johtoryhmä

Strateginen pää- määrä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistu- vat riskit ja riskien- hallintatoimenpi- teet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	liikunta- ja nuorisotilat sekä kirjastopalvelut.					
	1.2. Joka päivä parempi Salo - jatkuvan parantamisen toimintamalli ja strategian onnistunut jalkautus / strategian toteutuminen, kk-seuranta	1.2.1. Strategian päivitys - ja toimintasuunnitelman laatiminen sekä toimenpiteet strategian toteutumiseen liittyen.	1.2.1. Toimintasuunnitelman laatiminen ja toimenpiteistä sopiminen	Suunnitelman teko epäonnistuu ja toimenpiteet jäävät tekemättä	2 x 2 = 4	Johtoryhmä
	1.3. Palvelujen tuotannossa arvioidaan ennakkoluulottomasti nykyisiä toimintatapoja ja kokeillaan hallitusti uusia toimintatapoja	1.3.1. Prosessien tehostaminen. Kokeilukulttuurin edistäminen Digitalisaation edistäminen, mukaan lukien työyhteisön kehittämishanke.	1.3.1. Kokeilukulttuurijärjestelmän luominen, uusien toimintatapojen määrä	Pitäytyminen vanhoissa toimintatavoissa, jos ne eivät ole toimivia	2 x 1 = 2	Toimialajohdajat, kehityspäällikkö
2. Hyvinvoiva kuntalainen	2.1. Hyvinvointikertomuksen hyödyntäminen / keskeiset mittarit	2.1.1. Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	2.1.1. Suunnitelman painopisteiden kattava toteuttaminen / indikaattorit	Hyvinvointikertomuksen tietoja ei hyödynnetä palveluiden suunnittelussa Hyvinvointisuunnitelman toteuttamisen seuranta	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja

Osaava henkilöstö

Strateginen pää- määrä	Strategiset tavoit- teet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistu- vat riskit ja riskien- hallintatoimenpi- teet (vastuuhenkilö)	Riskin vaiku- tus, toden- näköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiantunteva johta- minen, joka mahdollis- taa perustehtävän te- kemisen laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti	1.1 Johtaminen ja esi- miestyö perustuvat Sa- lon kaupungin johta- misperiaatteisiin / Joh- tamisosaamisen mit- taaminen.	1.1.1. Esimiehille toi- mialoilla, palvelualu- eilla ja keskitetysti jär- jestetyt info- ja koulu- tustilaisuudet.	1.1.1. QWL indeksin johtamisen ja esimies- työn alaindeksit vähin- tään tasolla 60 %	1.1.1 Esimiehet eivät osallistu koulutuksiin. Koulutuksia markki- noidaan tehokkaasti ja houkuttelevasti.	3 x 2 = 6	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet
	1.2. Henkilöstö tulee kohdelluksi yhdenver- taisesti ja oikeudenmu- kaisesti / Johtamis- osaamisen mittaami- nen	1.2.1. Esimiestyössä noudatetaan olemassa olevaa kaupungin oh- jeistusta	1.2.1. Kehityskeskus- telujen yhteenveto pal- velualueittain kohdista työnjako, työyhteisön pelisäännöt taso vähin- tään 3,5 QWL indeksin fyysisen ja emotionaalisen tur- vallisuuden taso vähin- tään tasolla 75 %	1.2.1. Esimiehet ko- kevat, että ohjeita on liikaa ja että tarkat ohjeet rajoittavat lii- kaa heidän esimies- toimintaansa. Esimie- het eivät tunnista oh- jeiden tärkeyttä. Oh- jeita tulkitaan eri ta- voin.	3 x 3 = 9	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet
2. Työhönsä sitoutunut ja vastuullisesti työnsä kehittämiseen osallis- tuva henkilöstö	2.1. Henkilöstö tunnisi- taa kaupunkistrategian ja vision vaikutukset omaan työhönsä ja nä- kee oman roolinsa tär- keänä osana kaupun- gin palvelukokonaisuu- dessa	2.1.1. Kehityskeskus- telut Päivittäisjohtamisen taulujen käyttö työyh- teisöpalaverissa	2.1.1. Kehityskeskus- telujen kattavuus pal- velualueittain, tavoite- taso 80 % QWL -indeksin toimin- takulttuurin alaindeksi 60 %	2.1.1. Kehityskeskus- teluja ei käydä katta- vasti. Esimerkiksi si- jaisten kanssa kehi- tyskeskustelut jäävät keskustelematta. Asi- asta informoidaan sekä esimiehiä että henkilöstöä.	3 x 2 = 6	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet
	2.2. Henkilöstö osallis- tuu työn, työyhteisön ja kaupungin yhteisten asioiden kehittämiseen parantavassa vuorovai- kutuksessa / henkilös- tökysely, johtamis- osaamisen arviointi	2.2.1. QWL kysely ja jatkoimenpiteiden toteuttaminen QWL-in- deksin perusteella. Pai- nottaen fyysistä ja emotionaalista turvalli- suutta lisääviä toimen- piteitä.	2.2.1. Kehityskeskus- telujen yhteenveto pal- velualueittain kohdista tiedon oikea-aikaisuus ja riittävyys, vuorovai- kutuksellisuus, taso vähintään 3,5	2.2.1. Henkilöstö ei sitoudu vastaamaan QWL-kyselyyn Mark- kinoidaan kyselyä painottaen vastaami- sen merkitystä. Hoi- detaan kyselyn vas- tausten perusteella	3 x 3 = 9	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet

Strateginen pää-määrä	Strategiset tavoit-teet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistu-vat riskit ja riskien-hallintatoimenpi-teet (vastuuhenkilö	Riskin vaiku-tus, toden-näköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
			QWL –indeksin pää-määrät ja luovuus taso 60 %, sekä toiminta-kulttuurin alaindeksi tasoa 60 % ja proses-sien alaindeksit tasoa 60 %	toteutetut jatkotoi-menpiteet hyvin.		
	2.3. Henkilöstö voi hy- vin työssään / henki- löstökysely, johtamis- osaamisen arviointi	2.3.1. Johtamisen ja esimiestyön kehittämi- nen työelämän laadun HR –käytäntöjen avulla ePassia laajennetaan vuoden 2021 ajaksi koskemaan myös muuta hyvinvoinnin tu- kemista kuin liikuntaa ja kulttuuria.	2.3.1. Sairauspoissa- olot enintään Kunta10- tutkimuksen tasolla Salon kaupungin QWL –indeksi vähintään 60 %	2.3.1. Sairauspoissa- olot lisääntyvät, hen- kilöstö ei voi hyvin työssään.	3 x 2 = 6	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet
3. Muuttuvan toimin- taympäristön edellyt- täjä ammatillinen osaaminen	3.1. Henkilöstön osaa- mista ja työkykyä ke- hitetään ennakoiden ja tulevaisuuden muutok- set huomioiden / kou- lutusseuranta, osaami- sen raportointi	3.1.1. Toimialojen ja palvelualueiden järjes- tämät koulutukset hen- kilöstölle, koulutus- suunnitelma	3.1.1. Koulutusseu- ranta. Koulutukseen osallistu- mattomien osuus enin- tään 25 % Kehityskeskustelujen yhteenveto palvelualu- eittain kohdasta osaa- minen taso vähintään 3,5 OWL -indeksin osaa- minen alaindeksi vähin- tään tasoa 60 %	3.1.1. Koulutustar- jonta ei saavuta työntekijöitä. Huoleh- ditaan, että koko henkilöstö saa riittä- vän ajoissa ajantasai- sen tiedon tarjolla olevista koulutuksista ja heillä on välineet koulutukseen osallis- tumiseen.	3 x 2 = 6	Toimialajoh- tajat, palve- lualueiden johtajat, esi- miehet

Konserniyhtiöt

Salon Vuokratalot Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on vuokra-asuntojen ylläpitäminen. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kohtuuhintaisten asuntojen tarjoaminen kunnan eri alueilla.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Yhtiö toteuttaa kaupungin strategiaa asukkaiden hyvinvointia koskevien tavoitteiden osalta. Tarjoamme monipuolisia asumismuotoja edullisesta ja laadultaan hyvästä asuntokannasta. Asumisviihtyvyyden lisääminen on tärkeää yhtiön kilpailukyvyyn parantamiseksi. Asunnot pidetään hyvässä kunnossa jatkuvan remontoinnin avulla. Asumisviihtyvyyttä pyritään lisäämään korostamalla yhteisöllisyyttä, hyvinvoinnin huomioon ottamista ja yhteisten pelisääntöjen noudattamista.

Salon kaupungin asuntopoliittisen ohjelman visiona on, että kaupungin kaikille asukkaille olisi tarjolla heidän elämäntilanteeseensa sopiva asunto sekä viihtyisä ja toimiva asuinympäristö. Visio tukee Salon kaupungin strategista tavoitetta suunnata alueen voimavarat kaupungin elinvoiman palauttamiseen, työpaikkojen lisäämiseen ja väestön kasvuun sekä tulevaisuuden kilpailukyvyyn edistämiseen.

Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintainen ja monimuotoinen asuminen eri asukasryhmille. Tulevaisuuden asumistarpeisiin erityisesti ikäihmisten ja muiden erityisryhmien osalta kaupungin tulee varautua varmistamalla laadukas asuminen ja palveluiden järjestäminen, keinoina esteettömyyden varmistaminen sekä asunnottomuuden ehkäisy.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2021

Kaupungin omistamaa vuokra-asumista tulee kehittää alueilla, joissa luonnolliseen kysyntään perustuvat vuokratulot kattavat asuntojen ylläpitokustannukset. Tämä tarkoittaa Salon Vuokratalot Oy:n kannalta sitä, että toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa ja tarpeettomista ja kannattamattomista kohteista luovutaan. Näistä kohteista pyydetään erikseen konserniohjeen mukaista ennakkokäsitystä. Laaditaan korjaussuunnitelma vuoden 2021 aikana.

Merkittäviä kehittämistoimia

Strategian päivitys, markkinoinnin tehostaminen ja näkyvyyden lisääminen, asuntokannan uudistaminen.

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Käyttöaste	91	92	93
Vaihtuvuus	19,7	19	19
Henkilöstömäärä 31.12.	2	2	2
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	8 300 000	8 200 000	8 200 000
Liikevoitto (€)	21,73	20,00	20,00
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	537 928	500 000	500 000
Nettoinvestoinnit (€)	138 000	150 000	150 000
Korkotulot kaupungille (€)	100 000	100 000	100 000
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	28 500 000	26 500 000	24 000 000
Lainat kaupungilta (€)	4 200 000	4 200 000	4 200 000
Omavaraisuusaste %	16,4	17,4	17,4

Yrityssalo Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %

Yhtiön toiminta-ajatus

Edistää Salon alueen yritysten kasvua ja kehittymistä sekä uusien yritysten sijoittumista alueelle. Yhtiön toimialana on tuottaa elinkeinopalveluita Salon alueen yrityksille ja yrittäjille

Kytkeä kaupungin strategiaan

Salon elinkeinopoliittinen vision mukaisesti Salo on Suomen yritysystävällisin kunta vuonna 2026. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Yrityssalo kehittää jatkuvasti palveluitaan niin, että ne parhaiten vastaavat alueen yritysten tarpeita.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2021

Yrityssalo tukee perustoiminnallaan ja ulkopuolista rahoitusta saavia hankkeita toteuttaen kaupungin elinkeinopoliittisen ohjelman tavoitteita erityisesti seuraavien tavoitteiden osalta:

Kasvukaupunki - Yritykset kasvavat ja menestyvät kehittämällä osaamistaan, monipuolistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.

Yrityssalon järjestää yrityksille koulutustilaisuuksia, yrityskohtaista neuvontaa sekä verkottumistapahtumia. Tilaisuuksia järjestetään aktiivisesti myös etätapahtumina.

Vetovoimainen - Uusia yrityksiä muuttaa ja juurtuu Saloon.

Yrityssalo Oy pyrkii lisäämään Salon kaupungin vetovoimaisuutta kehittämällä yritysten toimintaympäristöä ja markkinoimalla Salon kaupungin vahvuuksia sijoittumista pohtiville yrityksille. Sijoittumista suunnitteleville yrityksille Yrityssalo ylläpitää vapaa toimitilat sivustoa, jossa on kattavasti esillä toimitilatarjonta Salossa sekä tuottaa sijoittumispalveluita. Sijoittumispalveluissa avustetaan sijoittuvia yrityksiä tilakysymyksissä, investointitukien hakemisessa sekä uuden työvoiman rekrytoinnissa.

Salo on houkutteleva eri alojen osaajille.

Yrityssalo ylläpitää Salon avoimien työpaikkojen töihin saloon verkkosivustoa ja tekee rekrytointia yhdessä yritysten kanssa työntekijöiden hakemiseksi myös Salon talousalueen ulkopuolelta. Yrityssalo on mukana verkostoissa tai vetää hankkeita ulkomaalaisten erikoisosaajien hakemiseksi Salon alueen yrityksille.

Saloon perustetaan ja Saloon siirtyy uusia yrityksiä.

Yrityssalo tekee aktiivista Salon kaupungin Investin markkinointia ja tukee sijoittumista suunnittelevia yrityksiä toimitilapalveluilla sekä sijoittumispalveluille. Yrityssalon tuottaa laadukkaita uuden yrityksen perustamispalveluita osana Suomen Uusyritysverkostoa.

Luova edelläkävijä - Saloon syntyy uusiin liiketoimintamalleihin ja nouseviin teknologioihin panostavaa edistyksellistä yritystoimintaa.

Yrityssalo on aktiivisesti kehittämässä uusien yritysekosysteemien kehittämistä alueella. Vuosien 2020-2022 aikana panostus on sähköisen liikkumisen ekosysteemin kehittämisessä Lounais-Suomeen yhdessä Turun Science parkin kanssa.

Saloon syntyy uusia toimintamalleja yritysten sekä yliopistojen, korkeakoulujen ja oppilaitosten välillä.

Yrityssalo yhdessä Turun yliopiston ja Salon kaupungin kanssa on sopinut yritysasiamiehen palveluista vuosille 2021-2022, jossa pyritään lisäämään Salon yritysten osallistumista Turun yliopiston kehitysohjelmiin sekä lisäämään Turun yliopiston opiskelijoiden lopputöiden tekemisistä Salon alueen yrityksissä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Yrityssalossa on käynnissä koko henkilöstöä koskeva Innovator koulutus, jossa kehitetään Yrityssalon palveluita palvelumuotoilun keinoin.

	TP2019	TA2020	TA2021
Toiminnalliset tavoitteet			
Määritellään EPO-tiimissä / asiakastyytyväisyys			
Henkilöstömäärä 31.12.	11	10	10
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	805 686	810 000	810 000
Liikevoitto (€)	673	0	0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	561	0	0
Nettoinvestoinnit (€)	0	0	0
Korkotulot kaupungille (€)	0	0	0
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	209 041	200 000	200 000
Lainat kaupungilta (€)	0	0	0
Omavaraisuusaste %	79 %	80 %	80 %

Salon Kaukolämpö Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia -alan liiketoiminta.

Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytär- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. (Salon Kaukolämpö Oy:n yhtiöjärjestys 2014).

Yhtiön toiminta-ajatuksena on harjoittaa toimialansa mukaista toimintaa Salon kaupungin konsernin kokonaisedun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla osakeyhtiön toimintaedellytykset huomioiden. Yhtiö omistaa yhdessä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa Mankala-periaatteella toimivan Lounavoima Oy:n, jonka omistama Korvenmäen ekovoimalaitos tuottaa pääosan yhtiön tarvitsemasta lämpöenergiasta.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Tukee ekovoimalaitoksen ympärille tukeutuvan kiertotalouspuiston toteutumista (kaupungin kärkihanke).

Yleiset tavoitteet vuodelle 2021

Kaukolämmön kulutusmaksut laskevat. Lämmöntoimituksessa ei ole asiakkaille näkyviä keskeytyksiä.

Yhtiön strategia päivitetään ja samassa yhteydessä arvioidaan yhtiön mahdollisuudet laajentaa toimintaansa lämmön toimittamisesta kokonaisvaltaiseen olosuhteiden hallintaan.

Yhtiö maksaa vuosittain tuloa kaupungille korkoina sen ja Lounavoima Oy:n perustamisen yhteydessä annetuista lainoista, joten osinkoa ei makseta.
Merkittäviä kehittämistoimia

Strategian päivitys. Ekovoimalaitoksen toiminnan aloitus ja uuden toimintamallin vakiinnuttaminen.

Laadulliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TA2021
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia 0 h/v	8	0	0
Toiminnalliset tavoitteet			
Laskutettu energia GWh	189	190	200
Laskutus €/MWh (alv 0 %)	74,19	71,58	65,00
Henkilöstömäärä 31.12.	6 + tja oto	6 + tja oto	6 + tja oto
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	14 135 058	13 610 000	13 000 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	182 475	22 520	0
Nettoinvestoinnit (€)	255 392	289 000	400 000
Korkotulot kaupungille (milj. €)	382 000	382 000	382 000
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	14 455 228	13 755 073	13 241 587
Lainat kaupungilta (€)	10 632 863	10 314 945	9 992 577
Omavaraisuusaste %	18,9	19,4	20,0

Salon Seudun Koulutus kuntayhtymä

Omistus: Salon kaupunki 88,85 %.

Toiminta-ajatus

Toimialana on ammatillinen koulutus. Toiminta-ajatuksena on osaamista työelämän tarpeisiin.

Kytkeä kaupungin strategiaan

SSKKY:n omaan tulokorttiin kirjatut strategiset painopisteet tavoitteineen tukevat kaupungin strategian painopistealueita. Pedagogiset ratkaisut liittyvät kokonaisuutena sujuvien prosessien painopistealueeseen. Työelämäpalaute ja opiskelijoiden työllistyminen mittaavat olennaisesti aktiivisen yrittäjyyden toteutumista. Palveluiden tuottamisen indikaattorit mittaavat kestävää taloutta. Ammattitaidon painopistealueella on läheinen yhteys osaavaan henkilöstöön.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2021

Opiskelijavuodet toteutuvat OKM:n suoritepäätöksen mukaisesti sekä suoritteet ja tuloksellisuus ovat yli valtakunnan keskitason. Ks. liitteenä oleva tulokortti.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Strategisten painopisteiden eli pedagogisten ratkaisujen, palveluiden toteuttamisen ja ammattitaidon elementtien tasapainoinen kehittäminen.

Laadulliset ja toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	TA2021
Liitteenä oleva tulokortti			
Henkilöstömäärä 31.12.	224	235	235
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	21 548 000	20 936 000	21 552 000
Liikevoitto (€)	1 252 000	-557 000	-699 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	1 252 000	194 000	-1 021 000
Nettoinvestoinnit (€)	51 000	513 000	1 042 000
Korkotulot kaupungille (€)	0	0	0
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	7 033 000	6 683 000	6 333 000
Lainat kaupungilta (€)	0	0	0
Omavaraisuusaste %	75%	76%	77%

SSKKY tulokortti 2021			
STRATEGINEN PAINOPISTE	INDIKAATTORI	MITTARI	2021 Tavoite
Pedagogiset ratkaisut	Tutkintojen suorittaminen	Suoritettujen koko tutkintojen määrä (vähintään)	930
		Tutkintojen määrä / ko. vuonna opiskelun lopettaneet tutkinnon suorittajat (vähintään)	75 %
	Tutkinnon osien suorittaminen	Suoritettut tutkinnon osat (vähintään kpl)	7700
	Eroaminen	Koulutuksen ennen HOKS:n tavoitteiden täyttymistä lopettaneiden osuus kaikista opiskelijoista (ei työhön tai muuhun koulutukseen tms. siirtyneitä tai väliaikaisia keskeytyksiä - enintään)	7 %
	Opiskelijapalaute	Kansallinen amispalaute (alkupalaute 1/4, loppupalaute 3/4 - vähintään)	4,3
	Työelämäpalaute	2021 alkaen tulossa valtakunnallinen mittari (vähintään)	Otetaan käyttöön myöhemmin
	Opiskelijoiden työllistyminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen työlliset - sisältää oppisopimusopiskelijat (vähintään)	60 %
Palveluiden tuottaminen	Tilakustannukset	Nettokustannukset sisältäen laitos- ja kiinteistöhuolto, lämpö, sähkö, korjaus, poistot ja rahoituskulut (enintään €/m ² /kk)	9,40
	Kustannukset	Toimintakate (vähintään)	6 %
Ammattiylpeys	Hakeutuminen koulutukseen	Aloittavien OKM-rahoitteisten tutkinnon suorittajien määrä (vähintään)	1240
		Opiskelijavuodet (vähintään OKM:n myöntämien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä. Tavoite täsmentyy, kun rahoituspäätös on saatu.)	OKM:n suoritepäätöksen mukainen tavoite
		Opiskelijavirtauma (indikaattori)	
	Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely. Asteikko 1..5. (vähintään)	3,5
	Henkilöstön kehittäminen	Oman osaamisen kehittämiseen osallistuneiden osuus kaikista työntekijöistä	100 %

Salo IoT Park Oy

Omistus: Salon kaupunki 36 %

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Salon kaupungissa sijaitsevaa kiinteistöä, vuokrata kiinteistöä ja sen tiloja sekä muutoinkin luovuttaa kiinteistön käyttöoikeuksia. Yhtiö voi myös tuottaa aula-, posti- ja cateringpalveluita, start up -valmennuksen palveluita ja huolehtia yritysten tukipalveluiden organisoinnista sekä muitakin vastaavanlaisia hallinnassaan olevin toimitilojen käyttäjiä palvelevia palveluita. Lisäksi yhtiö voi tuottaa ja tarjota liiketoimintaa tukevaa tutkimusta, koulutusta, yritysrahoitusta, tapahtumia yms. yhteistyöhankkeita. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää Salo IoT Campuksesta maailmanluokan innovaatioyhteisö.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Onnistuessaan Salo IoT Campus tuo elinvoimaa, työpaikkoja ja asukkaita Salon kaupunkiin. Salo IoT Campus on yksi Salon kaupungin kärkihankkeista ja sen toiminta on myös kaupungin elinkeinopoliittisen ohjelman tavoitteiden mukaista. Salo IoT Campus pyrkii houkuttelemaan Saloon uusia yrityksiä ja huippuosaajia sekä tarjoaa yrityksille palveluja ja edellytyksiä kasvun ja kehittymisen tueksi. IoT Campus on luonut Saloon oman älykkään teknologian ekosysteemin.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2021

Kasvattaa yritysmäärää kampuksella ja vastata kampuksella jo olevien ja kampukselle tulevien yritysten tarpeisiin kehittämällä tiloja ja palveluita kampuksella.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Salo IoT Campuksen koko tulee kasvamaan vuoden 2021 aikana niin asiakasmäärän kuin tilojenkin suhteen. Myynnin tavoitteena on saada edelleen kasvatettua kaikkien asiakassegmenttien määrää; start-up yritykset, kasvuyritykset, ankkurit ja oppilaitokset. Jokaiseen yrityssegmenttiin on jo saatu useita uusia toimijoita. Kampuksella toimiva ylläpito- ja palveluverkosto on luotu ja sen laatua ja tehokkuutta mitataan säännöllisesti. Campuksen asiakasyritysten päättäjiltä saama NPS (suositteluindeksi) on erittäin hyvällä tasolla ja siitä pyritään pitämään kiinni. Ylläpidon tavoitteeksi on asetettu laadun lisäksi palvelumyynti ja kustannus- ja energiansäästö. Campuksen kehitystyötä jatketaan ajatuksella: yhden käyttäjän kampus → monen käyttäjän kampus → "Multi-Use -Hybrid-Campus" sisältäen nykyisestä kaavasta (T-12 Teollisuus- ja varistorakennusten korttelialue) poikkeavaa toimintaa. Alueella on tarpeen käynnistää kaavamuutos, jonka tavoitteena on tontin tehokkuusluvun kasvu ja tulevaisuuden tarpeisiin paremmin joustava kaavamerkintä.

Laadulliset tavoitteet	TP2019
Asiakastyytyväisyys, NPS	70
Henkilöstömäärä 31.12.	4
Taloudelliset tavoitteet	
Liikevaihto (€)	3 707 249
Käyttökate (€)	-348 100
Liikevoitto (€)	-745 154
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	-796 318
Vakavaraisuus	
Velan määrä (€)	3 500 000
Lainat kaupungilta (€)	2 000 000

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopistealueet ja perustelut

Tarkastustoimi

Tarkastustoimen kokonaisuus muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä tarkastuksesta. Ulkoista tarkastusta toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tämän lisäksi toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa sisäinen tarkastus.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tarkastuslautakunta toteuttaa kuntalaissa säädettyä arviointitehtäväänsä ennakoivalla otteella, tavoitteena vaikuttaa kaupungin toiminnan ja talouden kehittämiseen suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta korostavaksi.

Tilinpäättöksen hyväksymisen ja tilintarkastuskertomuksen käsittelyyn liittyvä valmistelu toteutetaan asianmukaisesti lainsäädännön ja viranomaisohjeiden mukaisesti. Kaupungin lakisääteinen tilintarkastus järjestetään ja toteutetaan suunnitelmallisesti. Tilintarkastus on kilpailutettu ja hankinta on voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus option käyttöön. Tarkastuslautakunta tekee syyskauden aikana valtuustolle esityksen joko option käytöstä tai mahdollisesta kilpailutuksen uudelleen käynnistämisestä.

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu arviointitoiminnan jatkuvaan kehittämiseen, tavoitteena tukea kaupungin toimintaprosessien kehittämistä.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Riskinä on, että tarkastuslautakunnan vastuulla oleva arviointitoiminta ja ulkoinen valvonta eivät tunnista toiminnassa ja taloudessa olevia olennaisia virheitä ja puutteita, eikä tavoitteiden vastaista toimintaa, mikä osaltaan heijastuu kaupungin toimintaan ja talouteen.

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman painopistealueena ovat kaupunkikehityslautakunnan alaiset palvelut ja Liikelaitos Salon Veden toiminta. Lisäksi arvioidaan konserniyh-teistöjen toimintaa, sisäisen valvonnan järjestämistä sekä kuntastrategian toteutumista. Lisäksi jatkuvan arvioinnin kohteena on talouden tasapainottamiseen liittyvien toimien onnistuminen ja investointien toteutuminen. Vuoden 2021 aikana aloittaa toimintansa uuden valtuustokauden tarkastuslautakunta, joka laatii oman työohjelmansa loppuvuodelle.

Toimintamenot muodostuvat tarkastuslautakunnan kustannuksista ja tilintarkastuspalveluista.

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

10 TARKASTUSLTK	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-15 331	-20 500	0	-24 600	-24 600	20
Palkat ja palkkiot	-14 865	-20 500	0	-24 600	-24 600	20
Henkilösivukulut	-466	0	0	0	0	
Eläkekulut	-398	0	0	0	0	
Muut henkilösivukulut	-67	0	0	0	0	
Palvelujen ostot	-47 622	-80 389	0	-79 950	-79 950	-0,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50	-70	0	0	0	-100
Muut toimintakulut	0	-6 177	-105 403	0	0	-100
Toimintakulut	-63 003	-107 136	-105 403	-104 550	-104 550	-2,4
Toimintakate	-63 003	-107 136	-105 403	-104 550	-104 550	-2,4

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

10 TARKASTUSLTK	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 331	-20 500	-24 600	-24 600	20
Palkat ja palkkiot	-14 865	-20 500	-24 600	-24 600	20
Henkilösivukulut	-466	0	0	0	
Eläkekulut	-398	0	0	0	
Muut henkilösivukulut	-67	0	0	0	
Palvelujen ostot	-50 488	-83 236	-82 944	-82 944	-0,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50	-70	0	0	-100
Muut toimintakulut	-2 226	-8 392	-2 244	-2 244	-73,3
Toimintakulut	-68 094	-112 198	-109 788	-109 788	-2,1
Toimintakate	-68 094	-112 198	-109 788	-109 788	-2,1

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

11 KESKUSVAALILTK	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	180 981	0	0	180 981	0	
Toimintatuotot	180 981	0	0	180 981	0	
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-161 374	0	0	-113 114	-113 114	
Palkat ja palkkiot	-144 015	0	0	-100 963	-100 963	
Henkilösivukulut	-17 360	0	0	-12 151	-12 151	
Eläkekulut	-14 596	0	0	-10 052	-10 052	
Muut henkilösivukulut	-2 763	0	0	-2 099	-2 099	
Palvelujen ostot	-24 439	-200	0	-29 948	-29 948	14 874,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 888	-2 000	0	-7 167	-7 167	258,4
Muut toimintakulut	-450	0	-2 156	-3 658	-3 658	
Toimintakulut	-188 151	-2 200	-2 156	-153 887	-153 887	6 894,90
Toimintakate	-7 170	-2 200	-2 156	27 094	-153 887	6 894,90

Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

11 KESKUSVAALILTK	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	180 981	0	180 981	0	
Toimintatuotot	180 981	0	180 981	0	
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-161 374	0	-113 114	-113 114	
Palkat ja palkkiot	-144 015	0	-100 963	-100 963	
Henkilösivukulut	-17 360	0	-12 151	-12 151	
Eläkekulut	-14 596	0	-10 052	-10 052	
Muut henkilösivukulut	-2 763	0	-2 099	-2 099	
Palvelujen ostot	-47 559	-1 160	-40 165	-40 165	3 362,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 972	-2 000	-7 167	-7 167	258,4
Muut toimintakulut	-4 285	0	-3 658	-3 658	
Toimintakulut	-215 190	-3 160	-164 104	-164 104	5 093,20
Toimintakate	-34 209	-3 160	16 877	-164 104	5 093,20

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen

12 KAUPUNGINVALTUUSTO	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-106 013	-116 863	0	-123 517	-123 517	5,7
Palkat ja palkkiot	-99 635	-115 518	0	-121 481	-121 481	5,2
Henkilösivukulut	-6 378	-1 345	0	-2 036	-2 036	51,4
Eläkekulut	-5 913	-1 345	0	-1 923	-1 923	43,0
Muut henkilösivukulut	-465	0	0	-113	-113	
Palvelujen ostot	-89 497	-82 400	0	-71 650	-78 450	-4,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 549	-5 500	0	-5 551	-30 551	455,5
Muut toimintakulut	-251	-5 800	-209 563	-2 100	-2 100	-63,8
Toimintakulut	-202 310	-210 563	-209 563	-202 818	-234 618	11,4
Toimintakate	-202 310	-210 563	-209 563	-202 818	-234 618	11,4

Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

12 KAUPUNGINVALTUUSTO	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-106 013	-116 863	-123 517	-123 517	5,7
Palkat ja palkkiot	-99 635	-115 518	-121 481	-121 481	5,2
Henkilösivukulut	-6 378	-1 345	-2 036	-2 036	51,4
Eläkekulut	-5 913	-1 345	-1 923	-1 923	43,0
Muut henkilösivukulut	-465	0	-113	-113	
Palvelujen ostot	-134 021	-125 030	-110 194	-116 994	-6,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 555	-5 500	-5 551	-30 551	455,5
Muut toimintakulut	-75 713	-79 933	-77 188	-77 188	-3,4
Toimintakulut	-322 301	-327 326	-316 450	-348 250	6,4
Toimintakate	-322 301	-327 326	-316 450	-348 250	6,4

Konsernipalvelut

Sisäinen tarkastus

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja toteuttaa omalta osaltaan sisäistä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on osaltaan kouluttaa ja lisätä esimiesten tietoisuutta sisäisestä valvonnasta. Sisäinen tarkastus toteuttaa tarkastustoimintaa ennalta hyväksytyin vuosisuunnitelman ja erillistoimeksiantojen pohjalta. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnittelussa otetaan huomioon ulkoisen tarkastuksen työohjelma ja toimintasuunnitelma koko kaupungin kattavan kokonaistarkastelun aikaansaamiseksi.

Lisäksi sisäinen tarkastus huolehtii tarkastuslautakunnan asioiden valmistelusta ja kokousrutiineista. Tarkastussihteeri toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä ja sisäinen tarkastaja osallistuu kokouksiin asiantuntijana.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Riskinä on, että toiminnassa ei osata ennakoida riittävästi tarkastusta vaativia kohteita. Lisäksi sisäisessä valvonnassa ilmenevät puutteet voivat mahdollistaa väärinkäytöksiä tai ohjeiden ja sääntöjen vastaista toimintaa. Resurssien rajallisuus mahdollistaa vain tietyn määrän tarkastuksia vuosittain.

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Sisäinen tarkastuksen vuosisuunnitelmassa kohdennetaan tarkastuksia kaupungin kaikille palvelualueille. Erillistoimeksiantoja toteutetaan tarpeen mukaan.

Toimintamenot muodostuvat sisäisen tarkastuksen toimintakuluista. Tuloja ei ole.

Hallintopalvelut

Keskityt hallinto-, laki- ja toimistopalvelut

Keskityt hallinto-, laki- ja toimistopalvelut tuottavat päätöksenteon ja palvelutuotannon asiantuntija- ja tukipalveluja sekä vastaavat luottamushenkilöorganisaation toimintaympäristöstä tukipalveluista sekä organisaation asiakirjahallinnosta ja tietopalvelusta.

Keskeiset tavoitteet

- edistää ja tukea hallinnon ja palveluiden sähköistä toimintatapaa ja laadukasta asiakirjahallintaa
- kehittää organisaation hallinto-osaamista valmistelijakoulutuksella ja uusien työntekijöiden
- perehdytyksellä hallintoon
- edistää kattavaa ja sujuvaa luottamushenkilöorganisaation toimintatapaa

Merkittävimmät riskit

Riskitekijänä ovat henkilöstöressurssien riittävyys, ns. hiljaisen tiedon siirtyminen ja järjestelmien toimivuuteen liittyvät tekniset ja inhimilliset tekijät.

Painopistealueet ja keskeiset toimintamenojen ja tulojen perustelut

Painopisteenä on

- asianhallintajärjestelmän uudistaminen
- sähköisen arkiston laajentaminen asianhallintajärjestelmän integroinnilla
- tietopalvelun nopeuttaminen ja asiakirjojen säännösten ja määräysten mukainen säilyttäminen

Talousarvion kustannukset ovat pääosin henkilöstökustannuksia ja palvelujen ostoa, joista keskeisimmän osan muodostavat asianhallintajärjestelmän uudistaminen ja sähköisen arkiston kustannukset.

Viestintä- ja suhdetoiminnan palvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Osallisuusmallin kehittäminen ja osallisuuden edistäminen ml. kuntavaaliaktiivointi
- Sujuva kaupunkistrategian päivitysprosessi ja jalkautus
- Tuloksekas asukas- ja matkailumarkkinointi
- Nokia-aiheisen tv-sarjan hyödyntäminen kaupungin markkinoinnissa
- Power Cup –turnauksen hyödyntäminen kaupungin markkinoinnissa
- Iltatoritoiminnan jatkuvuus ja iltatorikonseptin kehittäminen yhdessä tulevien järjestäjien kanssa
- Koulutusviennin edistäminen: ulkomaalaisia opiskelijoita Saloon sekä alkuvuodesta 2021 että syksyllä 2021, neuvottelut Tashkentin yliopiston kanssa kaksoistutkinnon aloittamisesta alkuvuodesta 2021, koulutusvientiin liittyvien neuvottelujen jatkaminen Kiinan ystävyyskaupunkien sekä Turun AMK:n että Turun yliopiston kontaktien kanssa
- Vietnam-yhteistyö: jatketaan yhteistyötä Vietnamin ystävyyskaupunki Danangin kanssa yritys yhteistyö- että koulutusvientiasioissa
- Kiina-yhteistyö: jatketaan yhteistyötä Wuhanin ja Qingdaon kaupunkien kanssa painopisteenä elinkeinoelämän suhteet ja koulutusvienti

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Koronatilanteen vaikutukset tapahtumien järjestämiseen, kokoontumisiin ja matkustamiseen liittyen.

Palvelualueen painopisteet sekä toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Viestinnän ja markkinoinnin painopisteet: Osallisuus, strategiaviestintä, asukas- ja matkailumarkkinointi, kaupungin pito- ja vetovoiman lisääminen.

Toimintamenoissa kaksi keskeistä muutosta vaikka kokonaisuudessa menot eivät ole kasvaneet. Osallisuus (ent. Lähidemokratia) on nyt osa Viestinnän ja suhdetoiminnan palveluita. Tähän on budjetoitu 100.000 euroa osallistuvan budjetoinnin pilotointia varten. Uutena avustuksena on budjetoitu markkinointiyhteistyö Nokia-aiheiseen tv-sarjaan liittyen. Lisäksi verrattuna vuoteen 2020 on budjetoitu kuntavaaliaktivointiin ja strategian päivitykseen liittyviin viestintätoimenpiteisiin 9.000,00 ja mahdolliseen Rannikkoreitin (pyöräily, luontomatkailu) viitoitus- ja kyltityshankkeeseen on varattu kaupungin rahoitusosuudeksi 19.500 euroa.

Kansainvälisen toiminnan painopiste: Koulutusviennin edistäminen ja Aasia-yhteistyön jatkaminen.

Talousarvio on pitkälti edellisten vuosien kaltainen, suurimmat menot ovat vienninedistämismatkoista sekä koulutusviennin liittyvistä matkoista koostuvat kulut. Koronatilanteen edelleen estäessä matkustamisen resursseja käytetään erilaisten online tapaamisten ja kokousten järjestämiseen. Kuluja syntyy myös yhteistyöpartnereilta hankittavasta konsultoinnista.

Tietohallintopalvelut

Tietohallinto hankkii kaupungin toimialoille, kaupunkikonsernille ja toimielimille tietoteknisen infrastruktuurin sekä vastaa sen ylläpidosta ja kehittämisestä. Tietohallinto on myös mukana operatiivisten tietojärjestelmien, kuntalaisille suunnattujen sähköisten asiointipalveluiden sekä prosessien digitalisoinnin kehittämisessä yhdessä palvelualueiden kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- laadukas ja tarkoituksenmukainen ict-infra
- kustannustehokas ja käyttäjien tarpeita vastaava palvelutuotanto
- onnistuneet kehittämishankkeet, joilla mahdollistetaan kaupungin avain- ja palveluprosessien tehostamista

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Merkittävin riskitekijä on henkilöstöresurssien riittävyys.

Palvelualueen painopisteet sekä toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Painopisteet ovat

- uuden tietoliikenneverkon käyttöönotto
- Microsoft 365 -palvelujen laajentaminen ja tehokkaampi käyttöönotto
- tiedonhallintalain mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpano
- kokonaisarkkitehtuurin kuvaaminen ja sen hallintamallin luominen
- tieto-, kyber- ja digiturvallisuuden kehittäminen
- ohjelmistorobotiikan hyödyntäminen prosessien automatisoinnissa
- prosessien digitalisoinnin kehittäminen
- mobiililaittehallinnan kehittäminen
- Kaupunki taskussa –mobiilisovelluksen kehittäminen

Talousarvion suurimman kuluerän muodostavat palveluiden ostot. Lähes yhtä suuri kuluerä ovat henkilöstökustannukset.

Talous- ja henkilöstöpalvelut

Talous- ja henkilöstöpalvelut tuottavat asiantuntijapalveluita ensisijaisesti kaupungin esimiehille ja virkamiesjohdolle ja päätöksenteon tueksi sekä vastaavat lakisääteisten tehtävien hoitamisesta omalla toimialallaan. Talouspalvelut vastaavat lisäksi kaupungin maksuvalmiudesta sekä tuottaa keskitetyt hankintapalvelut.

Keskeiset tavoitteet

Uusi strategia sisältää toimivan työyhteisön kärkihankkeen, jonka toimet sovitetaan tuloskorttien ja henkilöstöohjelman kanssa. Hanke on käynnistynyt vuonna 2018 ja se jatkuu koko strategiakauden loppuun 2026. Kärkihanke edellyttäisi henkilöstöpalvelujen panostusta niin määrärahojen kuin henkilöstönkin suhteen, mutta hankekoordinaattorin tehtävä karsittiin vuoden 2020 talousarviosta, eikä sitä tässäkään olla esittämässä. Kärkihankkeen toteutus ei siten ole sellaisella tasolla, mitä aidon tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi. Keskeinen tavoite on sairauspoissaolojen vähentäminen, minkä saavuttaminen edellyttäisi työhyvinvointijohtamiselta pitkäjänteistä työtä.

Henkilöstöpalvelut vastaavat palvelussuhteen elinkaaren prosesseista ja niihin liittyvistä ohjeistuksista. Rekrytointiohjeistuksen laaja uudistustyö loi kaupungin rekrytoinnille nykyaikaiset puitteet. Täyttölupamenettelyä pitää edelleen pohtia ja järkiperaistaa ja varmistaa esimiehille paremman keskittymisen perustehtävään. Työsuojelutoiminnan tavoitteena on työn tekeminen terveellisesti ja turvallisesti huomioimalla työntekijän fyysinen ja psykososiaalinen hyvinvointi.

Talouspalvelut vastaa talouden prosessien toimivuudesta sekä ohjeistaa, neuvoo ja opastaa yksiköjä prosessien käytännön toteutuksessa, ylläpitää sähköistä reaaliaikaista raportointijärjestelmää ja tuottaa päätöksenteon tueksi seurantaraportteja sekä kustannuslaskentaa ja tuotteistusta. Keskeisimmät prosessit vuoden aikana liittyvät talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaan. Talouspalvelut vastaavat myös kirjanpidon ja muiden taloushallinnon perustehtävien ostopalvelusopimusten toteutumisen seurannasta.

Hankintapalvelut valmistelevat yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden kanssa kynnysarvot ylittävät hankinnat. Hankintapalvelut opastaa ja avustaa kaupungin yksiköjä hankintaprosessin eri vaiheissa ja pienhankinnoissa. Lisäksi hankintapalvelut vastaavat kaupungin keskitettyjen hankintojen valmistelusta. Vuoden 2021 tavoitteena on lähteä toteuttamaan ja jalkauttamaan vuonna 2020 hyväksyttyä hankintapoliittista ohjelmaa kaupungin yksiköille. Hankintojen suunnitteluun pyritään panostamaan edelleen. Lisäksi tavoitteena on selvittää, miten sopimushallintaa voidaan parantaa.

Kaupungin raportointijärjestelmä on vaihtumassa ja sillä on merkittävä vaikutus talous- ja henkilöstöpalvelujen toimintaan. Raportointijärjestelmän kehittämiseen ja tietojohdamisen määrittelyyn ja tavoitteiden asettamiseen siltä osin tulee erityisesti kiinnittää huomiota vuonna 2021. Digitalisoinnin ja robotiikan hyödyntäminen koko palvelualueella on yksi painopistealueista.

Merkittävimmät riskit

Talous- ja henkilöstöpalveluiden suurimmat riskit liittyvät henkilöstö- ja järjestelmäriskihin. Viime vuoden aikana on tapahtunut henkilövaihdoksia sekä järjestelmien muutoksiin liittyviä valtion kehittämishankkeita, kuten automaattinen talousraportointi. Muutosten läpiviemisen varmistamiseksi tulee turvata työtehtävien uudelleen järjesteleminen, tietojärjestelmien toimivuus sekä tarvittavat sijaisjärjestelyt. Merkittävimmät riskit hankintojen osalta ovat kilpailuttamatta jättäminen, hankintojen liian lyhyt valmistelu-aika ja suunnittelemattoisuus.

Painopistealueet ja keskeiset toimintamenojen ja tulojen perustelut

Talous- ja henkilöstöpalvelujen keskeisimmät painopistealueet vuodelle 2021 ovat:

- Sairauspoissaolojen vähentäminen työhyvinvointitoiminnalla, esimiestyön tukemisella ja kannustamalla työntekijöitä terveellisiin elämäntapoihin
- Työterveyspalvelujen varmistaminen
- Esimiesten kouluttaminen

- Työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu virka- ja työehtosopimusten määräysten ja kaupungin ohjeistusten noudattamisella
- Tiedolla johtamisen ja sen vastuiden määrittely sekä sen tavoitteiden asettaminen
- Raportoinnin kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia järjestelmiä
- Konsernivalvonnan ja ohjauksen liittäminen osaksi toimintaprosesseja
- Kustannuslaskennan ja tuotteistuksen sekä toimintaa kuvaavien mittareiden edelleen kehittäminen palvelemaan tuloskortteja ja johdon raportointia.
- Talousarvion, strategiaprosessin, henkilöstösuunnittelun ja raportoinnin saumattoman yhteistyön edistäminen ja prosessin kehittäminen
- Hankintapoliittisen ohjelman jalkauttaminen sekä toteutuksen aloitus
- Hankintasuunnittelun kehittäminen
- Sopimushallinnan parantaminen ja sopimusohjeistus

Kaupunginvaltuusto päätti lisätä 70.000 euron määrärahan kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen tukemiseen. Raha voidaan käyttää esimerkiksi hyvinvointipassin vuosittaisen summan korottamiseen ja työyksiköiden työhyvinvointitoimenpiteisiin. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti, että ePassia tulee laajentaa vuoden 2021 ajaksi koskemaan myös muuta hyvinvoinnin tukemista kuin liikuntaa ja kulttuuria. Tarkemmat linjaukset määrärahan kohdentamisesta tekee henkilöstöjaosto.

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Ensi vuoden toiminnoissa painottuvat työllisyyden kuntakokeilun aloittaminen, yhdessä te-palveluiden kanssa. Kokeilun alkaa 1.1.2020 ja päättyy 30.6.2023. Te-palveluista siirtyy kokeilun pariin 11 henkilöä ja kaupungin osuuteen rekrytoidaan henkilöstöä syksyn 2020 aikana. Kokeilussa asiakasmäärä kasvaa huomasti työllisyyspalveluiden nykyiseen verrattuna.

Elinkeinopalveluissa jatketaan koronatilanteen aiheuttaman shokin helpottamista, erityisesti Yrityssalon yrityspalveluiden avulla. Elinkeino-ohjelman toteutusta jatketaan aktiivisesti ja sen myötä operoidaan elinkeinokehittämisen aktiviteetteja.

Kehittämispalveluissa jatketaan lean-toimintaa ja päivittäisjohtamisen mallin eteenpäin saattamista. Ulkoiseen Lean-palveluun esitetty määräraha poistetaan ja saman suuruinen määräraha ohjataan strategiatyön tukemiseen uuden valtuustokauden alkaessa. Strategian osalta kevään 2020 aikana tulee tehdä väliarviointi. Ylimmän johdon jpp-toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Työllisyyden negatiivinen kehitys ja koronataudin jatkuminen ja elinkeinoelämän tilanteen alueellinen heikkeneminen. Työllisyyden kuntakokeilun epäonnistunut lähtö vuoden 2021 aikana.

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Painopisteenä on alueen elinvoiman ja työllisyyden tukeminen ja organisaation sisäinen kehittäminen.

Työllisyyspalveluiden esitys on 7,1 miljoonaa euroa.

Yrityssalon budjettiesitys 835.000 euroa, Yliopiston yhteistyösopimus 200.000 euroa.

- 1.4. organisaatiomuutoksen myötä viestintä- ja markkinointipalvelut ja kv. palvelut siirtyivät hallintopalveluihin. Keskeiset toiminnot v. 2021.
- Kehittämis- ja elinkeinopalvelut, yhteensä 1.630.000 euroa, henkilöstökulut n. 210.000 euroa ja tulot n. 210.000 euroa.
- Kehittämispalvelut taso ennallaan 230.000 euroa, suurin erä Ykkösakselin jäsenyys 80.000 euroa.
- Työllisyyden kuntakokeilu tuo suurimman muutoksen nykyiseen toimintaan; uusia henkilöstö- ja toimintakuluja 542.000 euroa.

- Työllisyystilanne heikentynyt ja seuraukset tulevat näkyviin erityisesti vaikeimmin työllistyvien kohderyhmässä.
- Työmarkkinatukimaksuissa vuonna 2020 selvää kohoamista.
- Samaan aikaan toimintaa pitää kehittää ja hakea kuntakokeilujen kohderyhmää tukevia toimia. Uusi ESR-hanke 2021-2023 haussa. Uusilla ESR- hankkeilla edistetään covid-19 -epidemian Suomen työmarkkinoille aiheuttamista häiriöistä toipumista.
- Yhteenvedo: v. 2021 tulee panostaa aktiiviseen työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaan, jotta vältetään epidemian pahimmat seuraukset, myös pitkällä tähtäimellä. Tässä kuntako- keilu, aktivointitoimet, työllistäminen ja kehittämistoiminta tärkeässä roolissa.
- Kaupungin palvelualueille tarjottavien kesätyöjaksojen kestoa pidennettäisiin 4 viik- koon, koska nykyinen 2 viikon työsuhde on hyvin lyhyt.
- Kesätyöseteli korvaa jatkossa nuorten kesätyöllistämistuen työnantajille sekä nuorten yrittäjyyden. Samalla tukimäärää ja -aikaa korjataan 2020 kokeilun mallin mu- kaiseksi; 300 e tuki 2 viikon ajan (pohjana kuntavertailu).

Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen

13 KAUPUNGI NHALLITUS	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 955 591	4 119 862	0	189 063	189 063	-95,4
Maksutuotot	299 194	240 000	0	0	0	-100,0
Tuet ja avustukset	1 743 533	3 050 808	0	2 936 948	2 936 948	-3,7
Muut toimintatuotot	495 032	1 083 962	4 450 230	126 773	272 623	-74,8
Toimintatuotot	6 493 351	8 494 632	4 450 230	3 252 784	3 398 634	-60,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-11 000 468	-12 929 796	0	-10 467 522	-9 402 710	-27,3
Palkat ja palkkiot	-8 814 200	-10 483 231	0	-8 385 354	-7 507 954	-28,4
Henkilösivukulut	-2 186 267	-2 446 565	0	-2 082 168	-1 894 756	-22,6
Eläkekulut	-1 873 981	-2 149 522	0	-1 775 917	-1 620 881	-24,6
Muut henkilösivukulut	-312 286	-297 043	0	-306 251	-273 875	-7,8
Palvelujen ostot	-6 394 322	-8 211 574	0	-7 219 277	-7 225 077	-12,0
Aineet, tarvikkeet ja tava- rat	-262 097	-259 149	0	-248 897	-248 897	-4,0
Avustukset	-4 996 870	-5 162 094	0	-4 055 499	-4 014 999	-22,2
Muut toimintakulut	-992 286	-801 069	-22 260 793	-830 898	-609 840	-23,9
Toimintakulut	-23 646 042	-27 363 682	-22 260 793	-22 822 093	-21 501 523	-21,4
Toimintakate	-17 152 691	-18 869 050	-17 810 563	-19 569 309	-18 102 889	-4,1

Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

13 KAUPUNGI NHALLITUS	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	6 424 428	6 400 794	2 129 859	2 129 859	-66,7
Maksutuotot	299 194	240 000	0	0	-100,0
Tuet ja avustukset	1 754 863	3 050 808	2 936 948	2 936 948	-3,7
Muut toimintatuotot	495 032	1 083 962	126 773	272 623	-74,8
Toimintatuotot	8 973 518	10 775 564	5 193 580	5 339 430	-50,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-11 000 468	-12 929 796	-10 467 522	-9 402 710	-27,3
Palkat ja palkkiot	-8 814 200	-10 483 231	-8 385 354	-7 507 954	-28,4
Henkilösivukulut	-2 186 267	-2 446 565	-2 082 168	-1 894 756	-22,6
Eläkekulut	-1 873 981	-2 149 522	-1 775 917	-1 620 881	-24,6
Muut henkilösivukulut	-312 286	-297 043	-306 251	-273 875	-7,8
Palvelujen ostot	-8 283 055	-10 020 496	-8 941 417	-8 947 217	-10,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-269 781	-259 149	-248 897	-248 897	-4,0
Avustukset	-5 007 632	-5 162 094	-4 055 499	-4 014 999	-22,2
Muut toimintakulut	-3 056 213	-2 873 330	-3 023 636	-2 802 578	-2,5
Toimintakulut	-27 617 148	-31 244 865	-26 736 971	-25 416 401	-18,7
Toimintakate	-18 643 629	-20 469 301	-21 543 391	-20 076 971	-1,9

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuloskortti

Sujuvat prosessit

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiakslähtöiset palvelut	1.1. Asiakslähtöisyys korostuu palveluiden suunnittelussa, organisoimisessa ja johtamisessa	1.1.1. Asiakaskokemusten mittaaminen palvelualueilla	1.1.1.1. Palvelualueilla käytössä eri mittareita, asiakastyytyväisyys yli mittarin keskitason	Asiakastiedon kerääminen ja hyödyntäminen ei toteudu suunnitellusti	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja, Palvelualueiden johtajat
		1.1.2. Sähköisten palveluiden käyttöönotto	1.1.2.1. Yhden sähköisen palvelun käyttöönotto valtuustokaudessa	Sähköisten palveluiden käyttöönottoa ei nähdä tarpeellisena	2 x 1 = 2	Palvelualueiden johtajat
		1.1.3. Osallistaminen palveluiden kehittämiseen	1.1.3.1. Asiakasraadit, kokemusasiantuntijoiden käyttö	Asiakkaita ei saada motivoituiksi asiakasraateihin	2 x 1 = 2	Palvelualueiden johtajat
	1.2. Palvelualueiden väliset sisäiset ja ulkoiset prosessit ovat saumattomia ja sujuvia	1.2.1. Prosessien systemaattinen seuranta ja kehittäminen - laatutyö	1.2.1.1. Palvelualueiden välisten prosessien kuvaaminen ja parantaminen (1 / palvelualue / vuosi)	Palvelualueilla ei ole mahdollisuuksia varata riittävästi henkilöresursseja toimintaan	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja, Palvelualueiden johtajat
2. Toiminnan ja talouden tasapaino	2.1. Asiakstarpeita vastaavat palvelut	2.1.1. Palveluverkon jatkuva kehittäminen	2.1.1.1. Palvelujen kustannukset ovat enintään vertailukuntien keskimääräistä tasoa	Kustannuksia ei kyetä sopeuttamaan talouden tasapainoa edellyttämälle tasolle (vertailukunnat eivät ole palvelurakenteeltaan samanlaisia kuin Salo)	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Aktiivinen yrittäjyys

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Vahvistaa ja monipuolistaa salolaista osallistumista	1.1. Yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden palvelutarjonnan strateginen hyödyntäminen	1.1.1. Yhteistyön lisääminen	1.1.1.1. Toteutuneet yhteistyösuunnitelmat	Suunnitellut toimenpiteet eivät toteudu	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat
2. Toimii vahvana kumppanina yksityisille ja muille toimijoille	2.1. Palvelujen ja hankintojen monipuolistaminen	2.1.1. Markkinavuoropuheluiden tehostaminen	2.1.1.1. Yritysilmapiirikyselyt	Tyydytään nykyiseen tilanteeseen ja panostus yritysmuutoksen ilmapiiriin jatkojalostukseen pysähtyy	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Luova edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Uudistaa ennakkoluottomasti ja rohkeasti palveluja ja toimintatapoja	1.1. Palvelujen tuotannossa arvioidaan ennakkoluottomasti nykyisiä toimintatapoja ja kokeillaan hallitusti uusia	1.1.1. Lean, kokeilukulttuurin lisääminen, digitalisaatio	1.1.1.1. Käyttöön otettujen uusien toimintatapojen määrä (1 / palvelu)	Rohkeus ja resurssit kokeiluihin puuttuvat	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	1.2. Joka päivä parempi - Salo jatkuvan parantamisen toimintamalli ja strategian onnistunut jalkautus	1.2.1. uuden toimintamallin eteneminen	1.2.1.1. JPP-mittari, luova edelläkävijä 1-3 / tavoite 2	Strategian jalkautus epäonnistuu ja joka päivä parempi -Salon ei muutu arjen tekemiseksi työyksiköissä	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat
2. Hyvinvoiva kuntalainen	2.1. Hyvinvointikertomuksen hyödyntäminen	2.1.1. Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	2.1.1.1. Ohjelman toteutumisen seuranta	Hyvinvointikertomuksen tietoja ei hyödynnetä palvelujen suunnittelussa	2 x 1 = 2	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Osaava henkilöstö

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiantunteva johtaminen, joka mahdollistaa perustehtävän tekemisen laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti.	1.1. Johtaminen ja esimiestyö perustuvat Salon kaupungin johtamisperiaatteisiin.	1.1.1. Johtamisperiaatteiden jatkuva jalkauttaminen ja perehdytys.	1.1.1.1. Johtamisosaamisen mittaaminen	Johtamisperiaatteiden määrittelyä ei tehdä riittävästi ja johtamisperiaatteiden sisältöä tulkitaan palvelualueiden sisällä vaihtelevasti.	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat
2. Työhönsä sitoutunut ja vastuullisesti työnsä kehittämiseen osallistuva henkilöstö.	2.1. Henkilöstö tunnistaa kaupungin strategian ja vision vaikutukset omaan työhönsä ja näkee oman roolinsa tärkeänä osana kaupungin palvelukokonaisuudessa.	2.1.1. kehityskeskustelut, koulutus, perehdytys ja työpaikkapalaverit	2.1.1.1. Kehityskeskusteluiden kooste, henkilöstökyselyt	Kaupungin strategian ja vision linjauksia ei viedä käytännön toiminnan tasolle eikä henkilöstö tunnista strategian ja vision merkitystä omassa työssään.	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	2.2. Henkilöstö voi hyvin työssään.	2.2.1. Työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen.	2.2.1.1. Henkilöstökyselyt, johtamisosaamisen arviointi, sairauspoissaolot	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ei toteuteta riittävän laajalaisia toimenpiteitä.	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat
3. Muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä ammatillinen osaaminen.	3.1. Henkilöstön osaamista ja työkykyä kehitetään ennakoiden ja tulevaisuuden muutokset huomioiden.	3.1.1. Oppilaitosyhteistyö	3.1.1.1. Toteutuneet koulutuspäivät	Toimintaympäristön muutoksia ei pystytä ennakoimaan oikein.	2 x 2 = 4	Sosiaali- ja terveystalouden johtaja, Palvelualueiden johtajat

Sosiaali- ja terveystalvelujen toimintastrategia 2021–2023

- Salon sairaalan tulevaisuus toimintakykyisenä, päivystävänä maakunnan kakkossairaalana varmistetaan yhdessä sairaanhoitopiirin kanssa.
- Asukkaiden akuutti- ja kiireettömän hoidon vastaanotto-, kuntoutus ja muut lakisäätiset palvelut turvataan kaupungissa toimivina lähitalveluina myös toimintaympäristön muuttuessa.
- Ikääntyneiden kasvavaan palvelutarpeeseen vastataan ensisijaisesti kotiin annettavilla palveluilla ja tukemalla toimintakykyä.
- Vahvistetaan oikea-aikaisia sosiaalihoitolain mukaisia palveluita, jotta erityispalveluiden tarve vähenee tulevaisuudessa.
- Sote-uudistuksen valmisteluun osallistutaan aktiivisesti kuntalaisten palveluiden ja henkilöstön tulevaisuuden turvaamiseksi.
- Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä toimitaan yhteistyössä järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa.

Sosiaali- ja terveystalvelujen hallinto

Edunvalvonta

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tavoitteena on laadukas palvelu ja toiminnan tehostaminen esimerkiksi käyttöön otetun asiakastietojärjestelmän avulla.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Riskitekijänä on iso asiakasmäärä suhteessa henkilöstöresursseihin, nykyisten toimitilojen sopimattomuus ja asiakastietojärjestelmän toimintavarmuus.

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja tulojen perustelut

Painopisteenä on laadukas asiakaspalvelu. Kustannukset muodostuvat pääasiassa henkilöstökustannuksista. Edunvalvonnan tuotot kattavat kustannukset.

Terveystalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Lakisäätisten ennaltaehkäisevien ja korjaavien sekä laadultaan hyvien ja terveyden- ja sairaanhoidollisten palvelujen tuottaminen väestön tarpeiden mukaisesti.
- Palveluiden tuottaminen oikea-aikaisesti, helposti saavutettavasti ja tarkoituksenmukaisesti lain säättämien määräaikojen puitteissa.
- Henkilöstövoimavarojen suuntaaminen asiakastarpeita vastaavasti.
- Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen onnistuneiden rekrytointien, riittävän täydennyskoulutuksen sekä osaamisen varmistamisella.
- Asukkaiden kuuleminen ja osallistaminen palveluita kehitettäessä.
- Asukkaiden valmiuksien parantaminen terveyden ylläpitämiseen ja säilyttämiseen täydentämällä nykyisten sähköisten palvelukanavien tarjontaa perinteisten puhelinpalveluiden ja vastaanottokäyntien lisäksi.
- Yhteistyön jatkaminen yleishyödyllisten yhdistysten ja potilasjärjestöjen kanssa.
- Palveluketjujen sujuvuuden ja laadun jatkuva tarkastelu.
- SOTE-maakuntavalmisteluun osallistuminen.
- Salon sairaala 2023 -hankkeen suunnitteluun osallistuminen ja hankkeen edistäminen.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Perusterveydenhuollon palveluiden kysynnän kasvaminen väestön kääntymisen, sosioekonomisen tilanteen heikentymisen ja lisääntyneen lasten ja nuorten pahoinvoinnin takia
- Pätevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden rekrytoinnin epäonnistuminen ja sijaispula sekä siitä johtuva erikoissairaanhoidon menojen kasvu

- Perusterveydenhuollon rahoituksen riittämättömyys lisää erikoissairaanhoidon kustannuksia
- SOTE-uudistuksen valmistelu sitoo ammattihenkilöresurssia ja vähentää vastaavasti tuotettujen palveluiden määrää
- Rakennusten sisäilmaongelmat ja yllättävät korjaustarpeet
- Asiakastietojärjestelmien ongelmien vaikutus potilasturvallisuuteen ja kustannuksiin

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja tulojen perustelut

Terveyspalveluiden toiminnan painopistealueina ovat väestölle tarjottavien palveluiden oikea-aikaisuus, tehokkuus ja kustannusvaikuttavuus. Oikea-aikaisiin palveluihin pääseminen edellyttää hoidontarpeen arvioissa todetun palvelutarpeen tyydyttämistä ilman turhaa jonnottamista. Tarkoituksena onkin pyrkiä lyhentämään hoitoon pääsyn odotusaikoja ottamalla käyttöön uusia palveluväyliä, hyödyntämällä Lean-ajattelua ja segmentoimalla asiakasvirtoja. Maakunnalliseen SOTE-valmisteluun osallistumalla pyrimme vaikuttamaan asukkaiden tarvitsemien terveydenhuollon palvelujen hyvään saatavuuteen ja saavutettavuuteen.

Väestön palvelutarpeen kasvuun vaikuttavat väestön ikääntyminen, lasten ja nuorten pahoinvoinnin kasvu, lisääntynyt päihteiden käyttö lieveilmiöineen ja heikkenevä sosioekonominen tilanne. Lisääntynyt palvelutarve ja kasvavat henkilöstökulut heijastuvat suoraan terveyspalveluiden toimintakuluihin niitä kasvattaen.

Arvio erikoissairaanhoidon vuoden 2021 maksuosuudesta perustuu sairaanhoitopiirin ilmoitukseen, jonka pohjana on vuoden 2020 tähän mennessä toteutuneet kustannukset ja etukäteisarvio loppuvuodesta toteutuvista erikoissairaanhoidon käytön kustannuksista.

Avoterveydenhuoltoon kuuluvat terveysasemapaalvelut tuotetaan monipuolisina ja väestön tarpeita vastaavasti. Lääkäri- ja hoitajavastaanottojen toteutuminen asukaslähtöisesti ja oikea-aikaisesti edistää toipumista ja vähentää kustannuksia. Lain säätämien hoitoon pääsyn määräaikaisten noudattaminen on suuri haaste, mikäli hallituksen suunnitelma hoitotakuurajan huomattavasta kiristämisestä toteutuu. Hoitojono lääkärinvastaanotolle on edelleen liian pitkä. Lääkäreiden rekrytoiminen virkoihin ja sijaisuuksiin on haasteellista. Erityisesti henkilökunnan lakisääteisten lomien aikana palvelujen saatavuus kärsii sijaisten puutteen takia. Avoterveydenhuollon itäisillä ja läntisillä terveysasemilla on oma osastonhoitaja ja yhteensä 4 vastaavaa hoitajaa vajain esimiesvaltuuksin. Toiminnan jättevöittämiseksi ehdotetaan neljän vastuuhoidajan tehtävän lopettamista ja kahden täysivaltaisen apulaisosastonhoitajan tehtävän perustamista ja kahden vastaavan sairaanhoitajan toimen muuttamista sairaanhoitajan tehtäviksi.

Terveyspalveluverkon selvityksen tekeminen kevään 2021 aikana. Työterveyshuollon selvitystä tehdään tällä hetkellä. Valmistuttuaan tulevat aiheuttamaan talousarviomuutoksia.

Hyvinvointipiste Linjuri on ollut suosittu terveydenedistämisen, sairauksien ennaltaehkäisyn ja asiakasneuvonnan toimipiste. Tarkoituksena olisi laajentaa Hyvinvointipiste Linjurin tarjoamaa palvelua kattamaan SOTE- palvelualueiden lisäksi muita kaupungin hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa ja lisätä potilasjärjestöjen ja yleishyödyllisten yhdistysten mahdollisuuksia osallistua toimintaan. Oikea-aikaisten lääkäri- ja sairaanhoitajapalveluiden tarjoamiseksi ja hoitojonojen lyhentämiseksi on tarkoituksena laajentaa Hyvinvointipiste Linjurin palveluita myös lääkäri- ja terveydenhoitajan pikavastaanotto toimintaan. Avoterveydenhuollon budjettiin ehdotetaan määrärahaa yhden vakituisen avoterveydenhuollon terveyskeskuslääkärin viran ja sairaanhoitajan palvelussuhteen sekä yhden lähihoitajan palvelussuhteen perustamiseksi Hyvinvointipiste Linjurin Nopsa-vastaanotolle.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on työskennellyt kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa tehden tiivistä yhteistyötä kouluterveydenhoitajan ja -lääkärin sekä koulun muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Työpanos on kohdistunut yksilölliseen hoitosuhdetyöskentelyyn sekä yläasteen ja toisen asteen koululaisten mielen terveyshäiriöiden ennaltaehkäisyyn osana lakisääteistä perustason psykiatrista palvelua. Viime vuosina lasten ja nuorten masennus- ja ahdistuneisuusongelmat sekä päihteiden käyttö ovat lisääntyneet ja ongelma on laajentunut myös nuorempiin ikäluokkiin. Tätä matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää ja auttavaa toimintaa on tarkoituksenmukaista laajentaa kattamaan myös ala-asteella olevat koululaiset. Palvelun takaamiseksi ehdotetaan kahden määräaikaisen psykiatristen sairaan-

hoitajan palkkaamista vuoden 2021 alusta määräaikaisesti 31.12.2021 loppuun. Määräaikaisten työsuhteiden rahoitus katetaan testamenttivaroista.

Kotisairaaloiminnan tehtävänä on toteuttaa sairaalatasoista hoitoa potilaan kotona. Terveyskeskussairaalatasoista hoitoa tarvitseva potilas voidaan ohjata suoraan kotisairaalan hoitoon. Kotisairaalan avulla terveyskeskussairaalan potilaiden hoitajaksot lyhenevät ja potilaiden siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon nopeutuu. Saattohoitopotilaan hoito voidaan hänen halutessa toteuttaa turvallisesti kotioloissa kotisairaalan avulla. Nykyisellä henkilöstömäärällä ei aina pystytä vastaamaan tarpeeseen ja potilaat ohjautuvat sairaalaosastolle. Salon kotisairaalan henkilökunnan haasteena ovat pitkät välimatkat. Salon maantieteellinen laajuus pidentää potilaskäynteihin kuluva työaika ja lisää henkilökuntatarvetta. Kotisairaalan vahvistaminen on välttämätöntä, sillä tulevaisuudessa käytävissä olevien sairaansijojen määrää pienenee, joten potilaan kotiutusta täytyy suunnitella. Kotisairaalan työssä uuden työaikalain määräysten noudattaminen ei onnistu olemassa olevalla hoitohenkilökunnan määrällä. Kotisairaala ehdotetaan vahvistettavaksi yhdellä sairaanhoitajan työsuhteella.

Tulevaisuuden SOTE-uudistukseen sisältyy hoitajaksojen pituuksien ja sairaansijojen käytön optimointi. Salon perusterveydenhuolto ja VSSHP:n Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos on jo vuosia järjestänyt Salon ilta- ja yöpäivystyksen yhteistyössä. Tulevan Salon sairaala 2023 -hankkeen mukaisen uudentyyppisen yhteisen perus- ja erikoissairaanhoidotoiminnan ja laaja-alaisen päivystyksen jatkuminen edellyttää valtakunnallisen mitoitussuosituksen määrittelemää henkilökuntamäärää. Ehdotetaan Päivystyksikön henkilökunnan vahvistamista yhdellä sairaanhoitajalla vuonna 2022, joka on siirtynyt vuoden 2020 talousarviosta.

Päivystyksikössä työskentelee virka-aikana terveyskeskuslääkäri, jonka tehtäviin kuuluu päivystyksen lääketieteellinen kehittäminen ja vastuu päiväaikaisesta toiminnasta sekä uusien lääkäreiden perehdytys päivystystoimintaan oman potilastyön ohella. Terveyskeskuslääkärin akuuttien henkeä uhkaavien tilanteiden hoitoon perehtyneen terveyskeskuslääkärin rekrytointi EPLL:n yhteispäivystyksen vastuulääkäriksi on haastavaa. Yleislääketieteen erikoislääkärin osaaminen yhteispäivystyksessä perusterveydenhuollon osaamisen säilyttämisen yhteispäivystyksessä. Tämä on tärkeää turhien sairaalasiirtojen välttämiseksi. Ylilääkärin viran perustaminen tukee Salon sairaalan 2023 yhdenvertaista kehittämistä. Ehdotetaan päivystyksen terveyskeskuslääkärin virkaa muutettavaksi ylilääkärin viraksi.

Salon asukkaiden ikääntyminen lisää kuntoutuspalveluiden tarvetta. Tämä haastaa kuntoutuspalveluiden hoitotakuun toteutumista. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Salon kaupungin fysioterapiayksikkö myy 5 fysioterapeutin työpanoksen verran palveluita TYKS Saloon sairaalalle. Tämä nähdään tärkeänä yhteistyömuotona TYKS Salon sairaalan kanssa, vaikka samanaikaisesti joudutaan hankkimaan fysioterapiapalveluita ulkopuolisilta palveluntuottajilta hoitotakuulain säädösten noudattamiseksi. Ehdotetaan kahta (2) määräaikaista fysioterapeutin toimea myös vuosille 2021.

Lisäksi toivotaan saatavan myös vuosille 2022-2023 kaksi määräaikaista fysioterapeutin toimea pätevien henkilöiden rekrytointia helpottamiseksi, koska pätevien lyhytaikaisten sijaintien rekrytointi on haastavaa ja vuosittainen perehdytys kuluttaa potilastyöaika.

Yhden fysioterapeutin toimen vakinainen haltija toimii ammattijärjestön pääluottamusmiehenä. Hänen työpanoksensa korvaaminen on välttämätöntä, jotta hoitotakuulain määrääjät voidaan toteuttaa. Ehdotetaan yhtä määräaikaista fysioterapeutin toimea vakituisen toimihaltijan toimiessa pääluottamusmiehenä v. 2021.

Salon puheterapiapalveluissa on työskennellyt vuosittain 4 kk:n ajan puheterapiaharjoittelija tehden potilastyötä vakinaisen puheterapeutin ohjannassa. Harjoittelu perustuu yhteistyösopimukseen Turun Yliopiston kanssa ja edistää hoitotakuun toteutumista. Ehdotetaan yhden puheterapeuttiharjoittelijan neljän kuukauden pituista määräaikaista palvelusuhdetta.

Fysiatrია jatkaa yhteistyötä Työllisyyspalveluiden kanssa jakamalla 50 prosenttia erikoistuvan lääkärin työpanoksesta ja palkkakustannuksista pitkäaikaistyöttömien työkyvyn selvittämiseksi. Tarvittaessa arvio johtaa eläkeratkaisun etenemiseen. Salon kaupungille kertyy säästöä pitkäaikaistyöttömien kuntaosuudesta. Toimintaa jatketaan edelleen yhteistyössä Työllisyyspalveluiden kanssa vuosien 2021-2022 aikana.

Suun terveydenhuolto on pystynyt tarjoamaan kuntalaisille heidän tarvitsemansa monipuoliset kiireettömät palvelut hoitotakuulain puitteissa. Virka-ajan ulkopuolista päivystystoimintaa jatketaan edelleen yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa yhteispäivystyksenä. Kokemukset toiminnasta ovat olleet hyviä. Suun terveydenhuollon osastonhoitajan suorien alaisten määrä on suuri ja he työskentelevät eri toimipisteissä. Organisaatiouudistuksen linjausten mukaisesti ehdotetaan yhden suuhygienistin toimen muuttamista apulaisosastonhoitajan toimeksi.

Psykiatrisen erikoissairaanhoidon muuttuvien toimintakäytänteiden vuoksi perusterveydenhuollon vastuulle siirtyy edelleen vaikeista mielenterveysongelmista kärsiviä jatkohoitoon ja asiakkaiden saaminen erikoissairaanhoidon palveluiden piiriin on vaikeaa. Asianmukaisten hoitopaikkojen löytyminen on haastavaa ja suuri hoitoisuusluokka näkyy kustannusten kasvuna.

Opiatikorvaushoitoa saavien asiakkaiden lukumäärä on kasvanut nopeasti ja vastaavasti hoito- ja lääkekustannukset sekä Päihdesairaalan hoitopäivät ovat lisääntyneet. Siirtyminen hoitosuositusten mukaiseen, päihdehaittoja vähentävään ja harvemmin annosteltavan injektiohuollon korvaushoitolaäkkeen käyttöön kasvattaa kustannuksia entisestään.

Erikoislääkärijohtoisessa terveystieteiden keskuksessa on 105 sairaansijaa. Osa niistä on varattu eristyspaikoiksi koronapotilaiden käyttöön. Mikäli pandemia jatkuu vuonna 2021, käytettävissä on vähemmän vuodepaikkoja, jolloin vaarana on siirtoviivemaksujen kertyminen. Salon sairaala 2023 -hankkeen etenemisen myötä terveystieteiden keskuksen ylilääkärin ja ylihoitajan työpanosta tarvitaan enenevässä määrin uuden sairaalan toiminnallisten muutosten ja uusien työskentelymallien suunnitteluun ja kehittämiseen. Terveystieteiden keskuksen ylilääkärin hallinnollisen työn osuus on huomattavasti kasvanut ja potilaiden hoitoisuus on muuttunut vaativammaksi. Terveystieteiden keskuksessa on erikoislääkäreiden koulutusoikeudet sekä yleislääketieteeseen että geriatriaan. Lääkärisijaisten heikko saatavuus on lisännyt ennestään lääkäreiden työkuormaa. Seurauksena ylilääkärille on kertynyt pitämättömiä vuosilomapäiviä ja kaikille lääkäreille runsaasti ylityötunteja. Ehdotetaan, että terveystieteiden keskuksen erikoislääkärin virka muutetaan apulaisylilääkärin viraksi ja terveystieteiden keskuksellaan perustetaan viime vuonna budjettivalmistelun yhteydessä esitetty terveystieteiden keskuksen erikoislääkärin virka. Viime vuodelta siirtynyt sairaanhoitajan toimen perustaminen toteutuu lakkauttamalla lähihoitajan toimi osastolta 1.

Työterveyshuollon lääkäritilanteen vaikeutuminen on johtanut työterveyshuollon toiminnan heikentymiseen. Työterveyshuollosta puuttuu tällä hetkellä työterveyshuollon erikoislääkäreitä ja ylilääkäri. Lääkärivirkoja ei ole saatu yrityksistä huolimatta täytetyksi eikä lääkärin ostaminen yksityisiltä palveluntuottajilta ole onnistunut. Muuta hoito- ja terapiapalveluita on ollut saatavilla. Ylilääkärin hallinnollisen työn sijaisena on toiminut oman työnsä ohessa terveystieteiden keskuksen johtaja.

Tilanne on johtanut siihen, että Salon kaupungin työntekijöiden sairauskäynnejä ohjataan terveysasemille ja työterveyshuollon lakisääteinen osuus pyritään hoitamaan. Osastonhoitajan työ määrä ja hallinnollinen vastuu on lisääntynyt. Tilanteen toivotaan ratkeavan vuoden 2021 alkupuolella.

Henkilökunnan rekrytoinnin vaikeuduttua on suunniteltu perustettavaksi moniammatillinen varahenkilöpooli. Tällä varmistetaan sijaishenkilökunnan osaamisen tasoa sekä potilasturvallisuuden säilymistä äkillisissä poissaolotilanteissa. Vuoden 2021 talousarvioon ehdotetaan 10 uuden vakanssin perustamista ja vuodelle 2022 kuuden uuden vakanssin perustamista. Perustettavien vakanssien kustannukset vähennetään sijaismäärärahoista.

Kehittämishankkeet

1. Digitaalisten palveluiden laajamittainen käyttöönotto
Digitaalisten palveluiden, kuten chat-palveluiden laajentamisen ja videoyhteysmahdollisuuden lisääminen parantavat hoitoon pääsyä, kun palvelu voidaan tarjota sähköisten kanavien avulla potilaan kotiin. Digitaalisten palveluiden avulla voidaan hoitaa lieviä sairauksia ja korvata mahdollisia kontrollikäyntejä. Haastavimmat tilanteet hoidetaan perinteiseen tapaan vastaanotoilla.

2. Hyvinvointipiste Linjuriin toiminnan laajentaminen
Hyvinvointipiste Linjuri on osoittanut tarpeellisuutensa ja väestö on löytänyt matalan kynnyksen terveydenedistämisen toimipisteemme. Tarkoituksena on laajentaa toimintaa lääkärin ja hoitajan 5 minuutin pituisilla pikavastaanotoilla, joihin ohjataan potilaita normaalin hoidontarpeen arvion kautta. Toiminnan käynnistäminen palvelee lieviä terveysongelmista kärsiviä salolaisia. Hallituksen linjauksen mukaisesti hoitotakuusäädöksiä on tarkoitus huomattavasti kiristää lyhyellä aikataululla. Piste on välttämätön avaus tulevaisuuden hoitotakuusäädösten toteuttamiseksi. Samalla voidaan tarjota tiloja myös muiden hyvinvointiin ja terveydenedistämiseen liittyvien palveluiden tarjontaan sekä muille tulosalueille että potilasjärjestöille ja yleishyödyllisille yhdistyksille.
3. Jatketaan hoitajatyön kehittämistä tavoitteena hoitajatyön lisääminen ensikontaktiin. Ensikontaktin tavoitteena on potilaan akuutin vaivan ja kokonaistilanteen arviointi siten, että potilas ohjautuu oikean ammattilaisen hoitoon.

Vanhuspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Perustetaan matalan kynnyksen palveluohjauspiste keskeiselle paikalle
- Varaudutaan ikäihmisten määrän kasvuun liittyvään palvelutarpeen lisääntymiseen
- Edistetään kotona asumista sekä kotihoidon resurssien tehokasta käyttöä teknologian ja varahenkilöstön avulla
- Valmistellaan palveluseleiden käyttöönottoa sekä säännölliseen kotihoitoon että lääkkeiden koneelliseen annosjakeluun
- Suunnitellaan tulevaisuuden asumis- ja palveluratkaisut Salossa
- Turvataan henkilöstön saatavuus varahenkilöstön kasvattamisen avulla
- Käynnistetään organisaatiouudistus lähiesimiesten täysivaltaistamisella

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Taloudellinen tilanne ja vanhuspalveluihin suunnatut resurssit suhteessa kasvavaan palvelutarpeeseen. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksissa vuonna 2019 vanhuspalveluiden kustannukset Salossa olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät, joten kustannuksista ei ole mahdollista leikata.
- Toiminnan kehittämiseen ei ole riittävästi resursseja
- Henkilökunnan jaksaminen kasvavan työmäärän, sijaisten huonon saatavuuden ja yhä haasteellisemmän asiakaskunnan johdosta
- Organisaatiouudistus ei etene haastavassa taloudellisessa tilanteessa
- Palvelurakenne ei ole optimaalinen johtuen rakennuskannasta. Rakennuskannan uudistamiseen ei ole riittävästi resursseja.

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja tulojen perustelut

Vanhuspalveluissa on uudistettu palvelurakennetta kuluneina vuosina kehittämällä palveluohjausta ja kotiin annettavia palveluita, lisäämällä välimuotoisia asumisratkaisuja sekä mahdollisuuksien mukaan panostamalla ympärivuorokautisen hoidon osalta tehostettua palveluasumista. Kehittämistyötä jatketaan tulevassa talous- ja toimintasuunnittelussa.

Alla on kuvattu keskeisiä toiminnallisia muutosesityksiä ja niiden talousarviovaikutuksia. Esitetyt lisäykset löytyvät myös kesäkuussa valtuustossa hyväksytystä vanhuspalveluiden kehittämisohjelmasta, Ikäystävällinen Salo.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksen valmisteluun osallistuminen

KompASSi –kärkihankkeessa kehitettiin maakunnallisesti palveluohjausta ja omaishoitoa. Kompassi –kärkihankkeessa kehitettyjen yhteisten toimintamallien ylläpito- ja hallinnointikustannukset koostuvat keskitetyn asiakasneuvonnan ja – ohjauksen järjestelmien ylläpito-kustannuksista sekä toimintaa ylläpitävästä ja kehittävästä henkilöstöstä. Salon osuus vuosittaisista kustannuksista on 40 000 euroa.

Kotona asumisen tukeminen

Ikäihmisten määrän lisääntyessä ja palveluvalikon monipuolistuessa tarvitaan yhä enemmän myös palveluohjausta ja -neuvontaa. Palveluohjaus ja -neuvontapisteen tulisi sijaita siten, että sen saavutettavuus olisi optimaalinen. Esitetään matalan kynnyksen palveluohjauspisteen perustamista keskeiselle paikalle julkisen liikenteen yhteyksien läheisyyteen. Vuokratu on arviolta 20.000 euroa/vuosi.

Kotihoidossa vakiinnutetaan toimintatapoja saattamalla vuoden 2019 ja 2020 uudet avaukset loppuun muun muassa teknologisten ratkaisujen ja varahenkilöstön sujuvan käytön suhteen. Sähkölukitusten eli avaimettoman ovenavauksen osalta esitetään käytön laajentaminen koskemaan Halikkaa ja Perniötä. Rahaa laajentamiseen oli varattu jo vuodelle 2019 ja 2020, mutta tiukan taloudellisen tilanteen takia hankintaa on siirretty. Hankinta tulisi lopultakin saattaa loppuun vuoden 2021 aikana. Tämän laajennuksen jälkeen avaimeton ovenavaus on suhteellisen kattavasti käytössä koko kotihoidossa. Kustannusarvio laajentamiseen on noin 12.000 euroa.

Ikäihmisten määrän kasvusta johtuvaan palvelutarpeen lisääntymiseen vuodelle 2021 esitetään omaishoittoon määrärahalisäystä 100.000 euroa ja sosiaalihuoltolain mukaiseen kuljetuspalveluun 40.000 euroa. Määrärahalisäyksellä saadaan kasvatettua omaishoidettavien määrää 15 henkilöllä ja vastattua noin 30 henkilön kuljetustarpeeseen.

Ikäihmisten määrän kasvusta johtuvaan palvelutarpeen lisääntymiseen kotihoidossa vastataan ottamalla käyttöön säännöllisen kotihoidon palveluseteli. Palveluseteliin esitetään varattavaksi määrärahaa 200.000 euroa vuodelle 2021. Koneellisen annosjakelun käyttöönoton valmistelu aloitetaan vuoden 2021 aikana käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen.

Tulevaisuuden asumis- ja palveluratkaisujen kehittäminen

Ympäri vuorokautisen hoidon paikkamäärä on jonotilanne ja odotusajat huomioon ottaen ollut tähän saakka palvelualueen näkökulmasta riittävä. Palvelutarve sekä ympärivuorokautiseen hoitoon että kevyempiin asumis- ja palveluratkaisuihin tulee kuitenkin jo vuonna 2021 ja tulevaisuudessa merkittävästi lisääntymään ikääntyneiden määrän kasvaessa. Vuosien 2021–2025 aikana tarvitaan arviolta 20 ympärivuorokautisen hoidon paikkaa/vuosi. Lisäksi kotihoidon asiakasmäärän kasvu on vastaavalla ajalla arviolta noin 40 asiakasta/vuosi. Tähän kasvavaan palvelutarpeeseen ei pystytä vastaamaan nykyisillä resursseilla. Vanhuspalveluiden ja kehitysvammahuollon yhteisten palveluasumisen rakennuksen koko tarkastellaan vielä uudelleen siten, että se voisi olla suurempi nykyisestä suunnitelmasta. Tavoitteena voisi olla yhteensä 70 tai jopa 80 paikkainen yksikkö kattamaan tulevaa palvelutarpeen kasvua. Vuoden 2021 toukokuun loppuun mennessä selvitetään mahdollisuus rakennuttaa korvaavat vuokratilat Hintan hoivakodille Suomusjärvellä. Selvityksessä tarkastellaan, olisiko mahdollisuus tehostetun palveluasumisen yksikölle, joka turvaisi alueellisesti saatavilla olevat palvelut. Vanhuspalveluiden kehittämissuunnitelmassa mainittu Kukonkallion hoivakodin tiloja koskeva päätös valmistellaan vaikuttavuusarviointineen päätettäväksi Hintan selvityksen aikataululla.

Ikäihmisten määrän kasvusta johtuvaan palvelutarpeen lisääntymiseen vuodelle 2021 esitetään ostopalveluihin määrärahalisäystä 800.000 euroa, jolla saadaan ostettua 13 tehostetun palveluasumisen paikkaa ja 10 tavallisen palveluasumisen paikkaa.

Organisaatiouudistuksen toteuttaminen ja riittävän henkilöstömäärän turvaaminen

Koko kaupungin organisaatiouudistukseen liittyvä esimiesten täysivaltaistaminen siirrettiin vanhuspalveluiden osalta toteutettavaksi vuoden 2021 henkilöstösuunnitelman ja talousarvion kautta. Organisaatiouudistus koostuu kahdesta vaiheesta eli osaston- ja tiiminvastavien täysivaltaistamisesta sekä päälliköiden työn uudelleen järjestelystä. Osastonvastavien täysivaltaistaminen edellyttää työajan antamista lähiesimiestyöhön siten, että hallinnollista työaikaa on nykyisen 20 prosentin sijasta 50 prosenttia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki 17 osastonvastaavaa tarvitsevat jatkossa joka viikko yhden päivän lisää lähiesimiestyön hoitamiseen. Tällöin osastonvastaavan työtä ei voi laskea välittömän hoitotyön mitoituskeeseen ja tilalle tarvitaan lähihoitaja. Käytännössä tämä tarkoittaa 68 työvuoroa kuukaudessa eli kolmen lähihoitajan työpanosta, joista yksi saadaan järjestettyä olemassa

olevilla resursseilla. Kustannusvaikutus on siis kahden (2) lähihoitajan palkkaaminen, yhteensä 80.000 euroa/v. Päälliköiden vapautuvaa työaikaa on suunniteltu käytettävän sekä yksityisen että omien yksiköiden laatu-, kehittämis- ja valvontatyöhön.

Toisessa vaiheessa, kun yksi kotihoidon aluepäällikön ja/tai yksi hoivatyön päällikön virka vapautuu, muutetaan se kotihoidon- ja palveluohjauksen päälliköksi tai asumispalveluiden päälliköksi, jolloin myös vanhuspalvelut siirtyy kaupungin muiden palvelualueiden mukaiseen linjaorganisaatioon. Palvelualue tulee tulevaisuudessa kasvamaan, joten on ensiarvoisen tärkeää, että kumpaakin suurta palvelulinjaa (kotihoito 200 työntekijää ja ympärivuorokautinen hoito 300 työntekijää) johtaa päällikkö, joka voi keskittyä yhteen suureen kokonaisuuteen ja sen kehittämiseen. Kustannusvaikutus kummassakin on noin 10.000 euroa/vuosi, jos palkkataso on sama kuin sosiaalipalveluiden päälliköillä. Yhteensä 20.000 euroa/v.

Vanhuspalveluissa henkilöstöllä on paljon erilaisia poissaoloja, jotka johtuvat vuosilomista, sairauslomista, perhevapaista tai muista syistä (arkipyhävapaiden sijaistukset, palkattomat poissaolot sekä sairaan lapsen hoitaminen kotona). Noin 20 prosenttia kaikista poissaoloista on sairauspoissaoloja. Lähes kaikkiin hoitotyössä tapahtuviin poissaoloihin tarvitaan sijainen.

Vanhuspalveluissa on ollut päteviä ja sopivia hakijoita avoimiin toistaiseksi voimassa oleviin tehtäviin vielä kohtuullisesti. Pitkäaikaisiin sijaistuksiin on saatu vaihtelevasti päteviä sijaisia. Lyhytaikaisiin sijaistuksiin (1 pv-1 vko) on ollut huomattavasti vaikeampaa saada koulutettuja sijaisia tai sijaisia ylipäättään, näin on ollut erityisesti kaupungin reuna-alueiden hoivayksiköissä. Kesäaikana on ollut todella suuria ongelmia saada sijaisia äkillisiin poissaoloihin. Salon kaupungissa käytössä olevan Kuntarekryn kautta on haettu aktiivisesti sijaisia ympärivuorokautiseen hoitoon. Ajalla 1.1.2020–30.6.2020 on Kuntarekryn kautta haettu pelkästään yhden päivän sijaistuksiin lähihoitajan sijaista lähes 3.500 työvuoroon, joista 72 prosenttiin työvuoroista on löytynyt sijainen järjestelmän kautta. Sijaismäärärahoja on kulunut vastaavana ajankohtana ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä yhteensä 1.621.960 euroa. Loppukesän aikana sijaistilanne on ollut todella huono ja huolestuttava. Ajalla 1.7.2020–16.8.2020 on Kuntarekryn kautta haettu yhden päivän sijaisia 428 työvuoroon, joista vain 195 eli 46 prosenttiin on löytynyt sijainen. Jollei sijaista saada Kuntarekryn kautta, joudutaan turvautumaan muihin keinoihin. Usein joudutaan turvautumaan kouluttamattomaan sijaiseen, tekemään muutoksia vakinaisen henkilökunnan työvuoroihin tai viimeisenä vaihtoehtona tekemään tuplavuoro. Sijaishankintaan kuluu kohtuuttomasti osastonvastaavan, päällikön tai pahimmassa tapauksessa hoitohenkilökunnan työaikaa. Osastonvastaavien työajasta on varattu hallinnolliseen työhön 20 prosenttia. Tällä hetkellä suuri osa tuosta ajasta menee rekrytointiin, vaikka tarkoituksenmukaisempaa olisi kohdentaa työaika lähiesimiestyöhön ja asukkaisiin liittyviin asioihin. Vaikeutuneeseen tilanteeseen tulisi löytää ratkaisu.

Vuoden 2018 ja 2019 aikana kotihoitoon on rakennettu resurssipooli, joka on merkittävästi helpottanut lyhytaikaisten sijaisten saamista ja vapauttanut aiemmin sijaisten hankintaan kulunutta työaikaa. Korona -pandemia nosti varsin hyvin esille varahenkilöstön tarpeen palveluissa, jotka toimivat vuorokauden ympäri vuoden jokaisena päivänä. Korona -pandemiasa lähes kaikki yhden tiimin hoitajat joutuivat karanteeniin muutaman päivän sisällä. Kotihoito ei olisi selvinnyt tilanteesta ilman olemassa olevaa varahenkilöstöä, jonka avulla välttämättömät palvelut pystyttiin turvaamaan asiakkaille kotiin. Vuoden 2020 talousarviossa saatiin ympärivuorokautiseen hoitoon palkattua kolme (3) varahenkilöä toukokuun alussa. Kaupungin omia ympärivuorokautisen hoidon yksiköitä on 10 ja varahenkilöstöä tarvitaan reilusti lisää kattamaan kaikkien yksiköiden tarpeet. Jotta palveluita voidaan tuottaa asukasturvallisuus ja henkilöstön jaksaminen huomioiden, esitetään että ympärivuorokautiseen hoitoon palkataan 15 lähihoitajaa toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin varahenkilöstön rakentamista varten, joista vuoden 2021 aikana 10 henkilöä ja vuoden 2022 aikana viisi (5) henkilöä. Varahenkilöstön palkkamäärärahat katetaan vuoden 2021 talousarvioon varatuista sijaismäärärahoista.

Sosiaalityön palvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Saatetaan loppuun organisaatiouudistus ja jalkautetaan strategian mukainen päivittäinen johtaminen tiimeihin ja yksiköihin
- Lisätään asiakasosallisuutta palveluiden kehittämisessä
- Tuotetaan palveluita ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaisina varhaisina palveluina tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti
- Varmistetaan henkilöstön kirjaamisosaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen tietojärjestelmäpalvelun (KANTA) vaatimusten tasolle
- Tehostetaan yksityisten ja omien ympärivuorokautisten yksiköiden valvontaa valvontasuunnitelman mukaisesti

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Henkilökunnan vaihtuvuus ja saatavuusvaikeudet hidastavat ja hankaloittavat palveluiden tarjoamista, vähentävät työhyvinvointia ja lisäävät kustannuksia
- Resurssien niukkuus ei mahdollista riittävää asiakaspalvelua ja palveluiden kehittämistä
- Ostopalveluiden vähentämien ei onnistu suunnitellusti, vaikka omaa tuotantoa lisätään

Palvelualueen painopisteet ja toimintamenojen ja tulojen perustelut

Sosiaalityön palveluiden tavoite on tarjota asiakkaille tukea varhaisessa vaiheessa ja oikea-aikaisesti. Sosiaalihuoltolain mukaisiin ja muihin ehkäiseviin palveluihin tarvitaan siksi aiempaa enemmän yhteistä tekemistä ja resurssien kohdentamista. Organisaatiouudistuksen loppuun saattaminen vaatii aikuisten palveluihin aikuissosiaalityön päällikön viran. Asiakastietojärjestelmän vastuukäyttäjä- ja asiantuntijatehtäviin sekä kirjaamisvalmennukseen tarvitaan työpanosta vielä ensi vuoden ajaksi.

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet ovat jatkuneet vuosia ja useita keinoja tilanteen parantamiseksi on kokeiltu. Rekrytointivaikeudet ovat maakunnallisia ja monet kaupungit ovat korottaneet sosiaalityöntekijöiden palkkoja, jonka takia palkkauksen tarkistaminen on myös Salossa välttämätöntä. Palveluiden lakisääteinen tuottaminen vaarantuu, jos sosiaalityöntekijävakanseja ei saada täytettyä. Sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus tai pitkään täyttämättä olevat vakanssit ovat merkittävä kustannustekijä. Palkka yhdessä kohtuullisen asiakasmäärän kanssa on yksi suurimmista vetovoimatekijöistä työmarkkinoilla. Talousarvioon esitetään sosiaalityöntekijöiden palkkojen korottamista erillisen suunnitelman mukaisesti. Palkankorotukset painottuvat ennen kaikkea lastensuojelutyötä tekeville sosiaalityöntekijöille, koska heidän rekrytoinnissaan esiintyy eniten vaikeuksia.

Sosiaalityön palveluiden SHQS-laaduntunnustus on voimassa maaliskuuhun 2022 saakka ja kaikissa yksiköissä ja tiimeissä jatketaan suunnitelmallista laatutyötä.

Sosiaalityön palveluissa on käytössä kolme leasing-autoa, joista yksi on perhekuntoutuskeskus Paavolan käytössä. Ajoneuvojen hankinnalla on pysytty merkittävästi vähentämään matkakustannusten korvauksista aiheutuvia kustannuksia ja on pieneltä osalta myös rekrytointietu, ettei työssä tarvitse käyttää omaa autoa. Talousarvioon esitetään neljännen leasing-auton hankintaa.

Aikuisten palvelut

Aikuissosiaalityön painopistealueina ovat asiakkaiden osallisuuden lisääminen, vaikeasti asutettavien asiakkaiden tilanteen kohentaminen ja sosiaalinen kuntoutus. Kokemusasiantuntijoiden käyttöä lisätään, samoin sähköisiä palautekyselyjä. Luottotietonsa menettäneiden tai muusta syystä asunnottomien kuntalaisten asemaa kohennetaan. Erilaisia ryhmätoimintoja jatketaan ja uusia muotoja kokeillaan. Nuorista aikuisista työkykyiset ohjataan työelämään joko suoraan avoimille työmarkkinoille tai esim. kuntouttavan työtoiminnan kautta. Yhteistyötä muiden aikuisten kanssa toimivien tahojen kanssa kehitetään edelleen.

Varsinais-Suomen työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) Salon toimipisteessä on kolme sosiaalipalveluiden työntekijää (yksi sosiaalityöntekijä, kaksi sosiaaliohjaajaa). TYP:n asiakasmäärät ovat olleet viime vuosina 65-80 asiakasta työntekijää kohden, mikä on jatkuvana tilanteena kestämaton. Keskeisenä kehityskohteena on asiakasvirtauksen ja -ohjauksen tehostaminen. TYP:n sosiaalityö tulisi toteuttaa työparityönä, jossa toinen pari keskittyisi palvelutarpeen arviointiin sekä palveluohjaukseen ja toinen kuntouttamiseen. Siten voitaisiin varmistaa myös palvelujen oikea-aikaisuus, -kestoisuus ja kohdentuvuus. Työllisyyden kuntakokeilu alkaa vuoden 2021 alussa. Kokeilusta saadaan määräaikainen sosiaalityöntekijän virka TYP-palveluihin. Toisen sosiaalityöntekijän tarve todentuu kokeilun aikana. TYP-palveluiden avulla asiakkaita siirtyy kuukausittain työelämään, millä on merkittävät positiiviset vaikutukset kaupungin talouteen ja asiakkaiden hyvinvointiin.

Maahanmuuttajapalveluissa kotouttaminen eli sosiaalipalvelujen antaminen kiintiöpakolaisille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille on keskeinen tehtävä. Sosiaalipalveluja annetaan myös muille maahanmuuttajille kuin edellä mainituille ryhmille. Maahanmuuttajapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä perheteriimin ja lastensuojelun kanssa. Henkilöstöä koulutettu vuoden 2020 aikana systeemiseen ajatteluun ja toimintatapaan. Maahanmuuttajapalveluita työllistävät lisäksi ns. paperittomat eli vastaanottokeskuksen palvelujen päättymisen jälkeen Saloon ilman oleskelulupaa jäävät taloudet. Vuonna 2020 tällaisia talouksia on ollut muutamia, mutta niiden määrä on ehkä kasvussa, koska kielteisten turvapaikkapäätösten määrä ja niistä tehdyt valitukset lisääntyvät.

Oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita siirtyy Märynummen vastaanottokeskuksesta kuntaan asumaan tasaista tahtia. Myös muualta muuttaa Saloon maahanmuuttajia lisääntyvässä määrin. Ely-keskuksen kanssa voimassa olevan sopimuksen mukaan Salo ottaa 20-30 kiintiöpakolaista vuosittain. Tuetun asumisen palveluissa on vuoden aikana arviolta 22 oleskeluluvan saanutta yksin alaikäisenä turvapaikanhakijana Suomeen tullutta nuorta.

Vammaisten palvelut

Vammaispalvelut

Vammaispalvelun ympärivuorokautisen palveluasumisen kustannukset ovat nousseet hieman. Väestön ikääntyminen näkyy myös vammaispalveluissa asiakkaiden palveluasumisen tarpeiden kasvuna. Henkilökohtaisen avun kustannukset ovat pysyneet annetussa raa-missa, mutta kustannukset ovat edelleen verrattain korkealle. Henkilökohtaisen avun nousun syitä on pohdittu ja tehty vertailua muihin kuntiin. Salossa myönnetään henkilökohtaista apua enemmän kuin verrokkikunnissa, etenkin alle 18 vuotiaille lapsille. Henkilökohtaisen avun ja palveluasumisen palvelujen päällekkäisyyttä ja palveluiden ostojen seuranta tehostetaan. Palveluiden oikealla kohdentaminen ei huononna asiakaspalvelua, mutta vaikuttaa kustannuksiin.

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden puitesopimukset ovat voimassa 31.5.2021 saakka. Kuljetusten seuranta on nykyisellä järjestämismallilla vaikeaa. Sosiaali- ja terveystalokunta teki (4.3.2020 § 28) periaatepäätöksen tilausvälityskeskukseen hankinnan valmistelusta ennen seuraavaa kuljetuspalveluiden kilpailutusta. Tilausvälityskeskus maksaa, mutta sen avulla voidaan yhdistää ja välittää kuljetuksia logistisesti järkevästi ja järjestelmä tuottaa säästöä pidemmällä aikavälillä. Tilausvälityskeskukseen hankinta tulee aloittaa heti talousarvion hyväksymisen jälkeen, jotta myös kuljetusten hankintasopimukset saadaan allekirjoitettua ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Tilausvälityskeskukseen hankinnan arvioidut kustannukset ovat kokonaisuudessa sosiaalityön palveluiden talousarviossa.

Vammaispalveluissa ajantasaisen palvelutarpeen arvioinnin ja asiakaspalvelun uhkana on ollut jatkuva henkilöstövajaus, koska toista sosiaalityöntekijän virkaa ei ole onnistuttu täyttämään peräkkäisistä rekryprosesseista huolimatta. Vammaispalveluissa on tehty kehittämistyötä, jolla taataan sujuvien asiakasprosessien sujuvuus, palvelutarpeen arviointi ja sen kirjaaminen asianmukaisesti.

Alle 65 -vuotiaiden omaishoidon vapaan palveluseteli on ollut käytössä vuoden 2019 loppupuolelta alkaen. Palveluseteli toimii vaihtoehtona kaupungin järjestämille palveluille omaishoitajan vapaan järjestämisessä. Palvelusetelituotteita ovat kotiin tuotettavat palvelut sekä tilapäishoito ympärivuorokautista hoitoa tarjoavassa asumisyksikössä. Omaishoidon vapaan palveluseteli ei ole houkutelut palveluntuottajia ja palveluseteliä ei ole saatu hyödynnettyä

suunnitellulla tavalla, siksi sääntökirjaa muokataan vuodelle 2021. Tavoitteena on laajentaa palvelusetelipalvelua myös henkilökohtaiseen apuun. Palveluseteliä varten varataan määrärahaa talousarvioon.

Kehitysvammahuolto

Kehitysvammahuollon kehittämisohjelma 2020 -2024 linjaa kehitysvammahuollon tulevien vuosien toimintaa. Kehittämisohjelman painopiste on kehitysvammaisten asumispalveluissa, jossa pohdittavana on mm. omien asumisyksiköiden rakennusten sopivuus nykykaiseen asumispalveluun sekä niiden kunto. Uusia omia tiloja tai ostopalveluita tarvitaan ennen vuosikymmenen puoliväliä. Yksityisten palveluntuottajien lisäksi Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus KTO:n asumispalveluyksiköt täydentävät kehitysvammaisten asumispalvelutarjontaa tällä hetkellä jo kattavasti. Palveluntarvetta on kuitenkin ikääntyville ja paljon hoivaa tarvitseville asiakkaille sekä autismikirjon asiakkaille. Lisäksi osa lastensuojelun ja vammaispalvelun yhteisasiakkaista tarvitsee hyvin vahvasti resurssitoitua ammatillista hoitoa, jota on heikosti saatavilla valtakunnallisestikin.

Kehitysvammahuollon ammatillisen osaamisen lisääminen nykyvaatimusten tasolle on välttämätöntä. Ikääntyvien ja yhä enemmän hoitoa ja valvontaa vaativien asiakkaiden asumisen turvaamiseksi tarvitaan kahden sairaanhoitajan työpanosta. Talousarvioon on varattu määräraha yhdelle sairaanhoitajalle, jonka työ kohdistetaan hoidolliseen asumisyksikköön. Toista sairaanhoitajaa esitetään vuodelle 2022. Nykyisten hygieniavaatimusten takia kehitysvammahuollon laitoshuoltajien määrää tulee lisätä. Yhden kiertävän laitoshuoltajan työpanos ei riitä koko palvelualueelle. Tarve on kahdelle laitoshuoltajalle, joista toista esitetään talousarvion 2021 ja toista vuodelle 2022. Laitoshuoltajien ansioista hoitajat voivat tehdä enemmän hoito- ja asiakastyötä.

Kehitysvammahuollon päivätoiminta ja työtoiminnan Pajaryhmä muuttivat vuoden 2020 alussa Mariankadulle. Muutto toi lisää tilaa työtoiminnan asiakkaiden käyttöön ja uusien, esteettömien tilojen ansiosta päivätoiminnassa ja Pajaryhmässä pystytään eriyttämään toimintaa pienryhmiin. Tavoitteena on kehittää edelleen monipuolisia työ- ja päivätoiminnan palveluja uusien tilojen myötä.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri (KTO Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskuksessa) tarjoaa asumispalveluita ja erityispalveluita myös monelle salolaiselle kehitysvammaisille. Tällä hetkellä pitkäaikaista kuntoutuspalvelua käyttää vain neljä asiakasta ja lopuille laitospalvelun asiakkaille on löydetty koti asumisyksiköstä. Koska kehitysvammapsykiatrisen ja neuropsykiatrisen osastojen pitkäaikaiskuntoutuksessa olleille asiakkaille on onnistuttu löytämään uusi koti asumisyksiköistä, kustannukset ovat laskeneet laitoshoidon osalta. Kustannukset ovat siirtyneet asumispalveluiden puolelle, mutta ovat pienemmät kuin laitoshoidossa. Tavoitteena on edelleen löytää oikea-aikaisia ja ennaltaehkäiseviä tukitoimia yhdessä perhesosiaalityön palveluiden kanssa, ettei asiakkaiden tilanteet kriisiytyisi ja samalla lisäisi tarvetta kriisi- ja laitospalveluiden palveluille.

Perheiden palvelut

Perheiden palveluiden yhteisiä tavoitteita ja painopistealueita:

- vakiinnutetaan ja laajennetaan systeemistä ajattelua ja toimintatapaa
- lisätään perhesosiaalityön asiakkaiden osallisuutta (esim. asiakasraadit) ja säännönmukaisesti kerättyä asiakaspalautetta palveluiden kehittämisessä
- kehitetään tiimien ja yksiköiden yhdyspintatyötä sujuvaksi ja asiakaslähtöiseksi
- kehitetään valtakunnallisen lasten ja perheiden palveluiden kehittämisohjelman mukaisia toimenpiteitä paikallisesti ja maakunnallisesti
- etsitään yhteistyömahdollisuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa varhaisen perhetyön ja muiden kevyempien tukipalveluiden järjestämiseksi
- selvitetään omana työnä tehtävän perhetyön toteuttamisvaihtoehtoja ja muotoja

Perhesosiaalityön toimistotyötä on toteutettu pitkään merkittävältä osalta työllistettyjen voimin (25 prosenttia välttämättä tarvittavasta resurssista). Toimistosihteeriresurssi saatiin järjestämään kaupungin sisäisin järjestelyin 30.11.2021 asti. Toimistosihteerin työsuhte esitetään henkilöstösuunnitelmaan vuodelle 2022.

Perheoikeudellisten palveluiden maakunnallinen yksikkö aloitti toimintansa maaliskuussa 2020. Salo liittyi yksikköön 1.4.2020, jolloin kaksi kaupungin palveluksessa olevaa lastenvalvojaa siirtyi Turun kaupungin alaisuuteen. Maakunnallisen yksikön kustannukset jaetaan Varsinais-Suomen kuntien kesken asukasluvun suhteessa. Ottolapsineuvonnan ja tapaamisten valvontakustannukset kukin kunta maksaa käytön mukaan ja siksi ostopalveluissa on erikseen määräraha em. palveluiden ostoon.

Kasvatus- ja perheneuvola

Keskeisenä tavoitteena on asiakkaiden oikea-aikainen pääsy perheneuvolan palvelun piiriin matalalla kynnyksellä. Ensikäyntiajan toteutumista seurataan säännöllisesti. Vuonna 2021 perheneuvola siirtyy Kanta- kirjausjärjestelmään sekä asiakirjojen rakenteelliseen kirjaamiseen. Keskeinen kehittämiskohde tulee olemaan uuden ohjelman sisäänajo ja käyttöönotto. Dokumentoinnin toteutusta seurataan säännöllisesti neljännesvuosittain. Muina kehittämisskohteina ovat asiakkaan osallisuuden- ja vertailukehittämisen lisääminen sekä uusien teemoitettujen täsmämodulien käyttöönotto asiakastyössä. Myös etätyöskentelyä kehitetään edelleen ja sitä voidaan hyödyntää tarvittaessa mm. välimatkojen ollessa pitkiä. Yhdyspinoilla tehtävään työhön kehitettyjä toimintatapoja juurrutetaan ja päivitetään tarpeen mukaan.

Ostopalveluna toteutettava lastenpsykiatrinen asiantuntijuus mahdollistaa perheiden tuen tarpeen arvioinnin jo varhaisessa vaiheessa sekä kannattelee hoidollisen työskentelyn etenemistä myös lasten- ja perheiden vaikeampi- asteisissa pulmissa sekä vähentää erikoissairaanhoidon tarvetta.

Sointu-tiimi

Sointu-tiimin tavoitteina on palvelutarpeen arviointityön tekeminen lakisääteisten määräaikaisten puitteissa sekä arvioinnin sisällöllinen laajentaminen osallistamalla entistä enemmän yhteistyökumppaneita arvioinnin tekemiseen. Palvelutarpeen arvioinnin määräajoissa pysyminen on tuottanut jo pitkään hankaluuksia sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuudesta ja kuormittuneisuudesta johtuen. Vuonna 2019 93,4 prosenttia arvioinnista toteutui lakisääteisen 3 kk määräajan puitteissa. Vuonna 2018 vastaava luku oli 97,5 prosenttia. Korona-epidemia viivästytti ja hankaloitti tilannetta entisestään. Terveys- ja hyvinvoinninlaitos seuraa valtakunnallisesti määräaikaisten noudattamista ja jos määräaikoja ei saada lain edellyttämälle tasolle, uhkasakon vaara on Salossa olemassa.

Em. perusteilla esitetään yhden sosiaaliohjaajan viran muuttamista vuoden määräajaksi sosiaalityöntekijän viraksi. Toimenpiteellä varmistettaisiin sosiaalityöntekijäresurssin riittävyys ja mahdollistettaisiin määräajoissa pysyminen. Muutoksella pyritään vaikuttamaan myös nykyisten sosiaalityöntekijöiden jaksamiseen ja pysymiseen. Muutoksen kustannusvaikutus on noin 7.100 euroa vuodessa. Kokeilun aikana on myös mahdollista selvittää, vastaako tämän hetkinen työntekijärakenne tiimissä riittävällä tavalla kuntalaisten tarpeisiin vai pitäisikö rakennetta muuttaa pysyvästi.

Perhetiimi

Perhetiimin tavoitteena on tukea lapsiperheitä antamalla tarpeenmukaisia sosiaalipalveluja lapsille, nuorille ja heidän vanhemmilleen. Tarkoituksena on tukea asiakkaiden omatoimisuutta, edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta sekä ehkäistä laajempien ongelmien syntyminen. Tavoitteiden saavuttamiseksi juurrutetaan systeemisen mallin käyttöä osaksi asiakastyötä. Perhetiimi vastaa myös lapsiperheiden täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta, mikäli perheellä ei ole lastensuojelun asiakkuutta. Perhetiimin asiakkaiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen tarve näyttää kasvavan.

Tavoitteiden mukaisesti perhetiimissä on onnistuttu vähentämään perhetyön ostopalveluita. Tämän on mahdollistanut vuonna 2019 saatu kahden sosiaaliohjaajan resurssilisäys. Yleisin syy perhetiimin asiakkuudelle on lapsen koulunkäynnin vaikeudet sekä lapsen tai vanhemman mielenterveyden ongelmat. Koulunkäynnin vaikeuksiin pyritään puuttumaan sosiaalihuoltalain mukaisten palveluiden lisäksi sivistyspalveluiden ja nuorisopalveluiden sekä lastensuojelun keinoin. Palvelut ovat kuitenkin asiakkaan näkökulmasta hajallaan ja ongelmiin päästään puuttumaan liian myöhään. Koulunkäynnin ongelmien tiedetään tutkimuksen mukaan olevan yksi suurimmista pitkäaikaista syrjäytymistä aiheuttavista mekanismeista. Syrjäytymisestä paikallisesti ja valtakunnallisesti aiheutuvat kustannukset ovat mittavia.

Perheteriimissä em. kohderyhmän tukipalveluna on usein ostopalveluna tuotettu tukihenkilötyö.

Perheiden tukemiseen, lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn esitetään kahden määräaikaiseen sosiaaliohjaajan työsuhdetta. Kustannusvaikutus on yhteensä noin 80.000 euroa. Ma. sosiaaliohjaajat olisivat joustavasti perheteriimin ja lastensuojelun käytettävissä tehden tiivistä yhteistyötä sivistys- ja nuorisopalveluiden henkilöstön kanssa. Ma. sosiaaliohjaajien työpanoksella voitaisiin tukihenkilökustannuksia koko perhepalveluiden alueella vähentää vähintään 120.000 eurolla.

Lastensuojelun avohuolto

Avohuollossa on toteutettu edelleen systeemistä työskentelymallia ja asiakkaiden osallisuutta on lisätty osana työskentelymallin kehittämistä. Lastensuojelun asiakasmäärät ovat vuoden 2020 aikana kasvaneet ja saman aikaisesti avohuollossa on pitkäaikaisesti esiintynyt sosiaalityöntekijävajetta. Yhden sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työparin henkilöstölisäys siirrettiin vuoden 2020 talousarviokäsittelyssä henkilöstösuunnitelmassa vuodelle 2021. Tällä hetkellä yhdellä sosiaalityöntekijällä on vastuullaan yli 40 asiakaslasta. Lastensuojelun laatusuosituksen ja valtakunnallisen selvitysryhmän suositus on enintään 25 lasta/sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullistamiseksi ja työntekijöiden vaihtuvuuden sekä rekrytointivaikeuksien helpottamiseksi avohuoltoon tarvittaisiin sosiaalityöntekijä. Kasvaneiden ostopalvelukustannusten vähentämiseksi myös sosiaaliohjaajaresurssia tulee avohuollossa lisätä. Resurssilisäykset mahdollistaisivat vaikuttavan systeemisen lastensuojelumallin mukaiset toimintaedellytykset. Em. perusteiden avohuoltoon esitetään yhden sosiaaliohjaaja-sosiaalityöntekijä –työparin resurssilisäystä vuodelle 2021, kustannusvaikutus on yhteensä. noin 85.000 euroa vuodessa.

Sijais- ja jälkihuollon tiimi

Sijais- ja jälkihuollon tiimi on aloittanut systeemisen mallin mukaisen työskentelyn ja tiimillä on oma perheterapeutti. Jälkihuollossa tulee varautua vuoden 2020 alusta tapahtuneeseen jälkihuollon ikärajan nousemiseen. Vuonna 2020 jälkihuollossa olevien asiakasmäärä ei vielä nouse hälyttävästi. Henkilöstösuunnitelmassa on esitetty jälkihuollon ohjaaja vuodelle 2021. Tosiasiallisesti tarve on kuitenkin sosiaalityöntekijän työpanokselle. Sosiaalityöntekijä pystyy huolehtimaan alaikäisten jälkihuollettavien sekä erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluiden järjestämisestä. Kustannusvaikutus on n. 46.000 euroa / vuosi. Sijaishuoltoyksikkö Tammen tukiryhmässä on jo vuodesta 2019 alkaen keskusteltu perheohjausresurssin lisäämisestä siten, että yksikköön palkattaisiin yksi uusi perheohjaaja. Sijaishuoltoyksikön kustannukset jaetaan yksikössä mukana olevien kuntien kesken väestöpohjan perusteella. Perheohjaajan palkkaamisen jälkeen Salon osuus kustannuksista tulee olemaan 45.848 euroa, kasvua siis n. 8.300 euroa.

Perhekuntoutuskeskus Paavola

Paavolan talousarviomenoista suurin osa koostuu henkilöstömenoista. Varsinaisissa toimintamenoissa kiinteiden kustannusten lisäksi ei tule tapahtumaan merkittävää muutosta, eikä niiden osalta ole saavutettavissa säästöjä säästötoimenpiteistä huolimatta. Sijaisten käytöstä aiheutuviin henkilöstömenoihin kiinnitetään edelleen huomioita ja sijaistarpeen ilmetessä tullaan mahdollisuuksien mukaan edelleen hyödyntämään työsuunnittelun avulla Paavolassa pääosin päivätyötä tekevää henkilöstöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

20 SOSIAALI - JA TERVEYSLKKT	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 613 829	5 765 608	0	5 305 829	5 635 829	-2,3
Maksutuotot	13 780 379	14 547 948	0	14 989 369	14 989 369	3,0
Tuet ja avustukset	777 060	115 801	0	278 038	278 038	140,1
Muut toimintatuotot	1 443 164	1 592 110	22 021 467	1 772 550	1 522 550	-4,4
Toimintatuotot	21 614 432	22 021 467	22 021 467	22 345 786	22 425 786	1,8
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-71 638 910	-73 161 255	0	-76 177 787	-76 006 343	3,9
Palkat ja palkkiot	-56 735 346	-58 524 148	0	-60 480 719	-60 339 452	3,1
Henkilösivukulut	-14 903 564	-14 637 107	0	-15 697 068	-15 666 891	7,0
Eläkekulut	-12 998 300	-12 897 671	0	-13 445 428	-13 420 466	4,1
Muut henkilösivukulut	-1 905 264	-1 739 436	0	-2 251 640	-2 246 425	29,1
Palvelujen ostot	-118 153 659	-116 464 515	0	-116 748 725	-121 129 290	4,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 230 744	-5 240 855	0	-6 080 638	-5 986 392	14,2
Avustukset	-7 336 629	-7 822 760	0	-8 451 901	-6 519 850	-16,7
Muut toimintakulut	-2 762 328	-2 774 230	-204 442 972	-2 914 228	-2 894 228	4,3
Toimintakulut	-205 122 271	-205 463 615	-204 442 972	-210 373 279	-212 536 103	3,4
Toimintakate	-183 507 839	-183 442 148	-182 421 505	-188 027 493	-190 110 317	3,6

Sosiaali- ja terveyslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

20 SOSIAALI - JA TERVEYSLKKT	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 188 927	7 262 608	6 772 829	7 102 829	-2,2
Maksutuotot	13 923 598	14 547 948	15 159 369	15 159 369	4,2
Tuet ja avustukset	777 060	115 801	278 038	278 038	140,1
Muut toimintatuotot	1 444 340	1 762 110	1 772 550	1 522 550	-13,6
Toimintatuotot	23 333 925	23 688 467	23 982 786	24 062 786	1,6
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-71 638 910	-73 161 255	-76 177 787	-76 006 343	3,9
Palkat ja palkkiot	-56 735 346	-58 524 148	-60 480 719	-60 339 452	3,1
Henkilösivukulut	-14 903 564	-14 637 107	-15 697 068	-15 666 891	7,0
Eläkekulut	-12 998 300	-12 897 671	-13 445 428	-13 420 466	4,1
Muut henkilösivukulut	-1 905 264	-1 739 436	-2 251 640	-2 246 425	29,1
Palvelujen ostot	-121 837 328	-120 342 687	-120 237 797	-124 618 362	3,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 265 835	-5 240 855	-6 080 638	-5 986 392	14,2
Avustukset	-7 341 163	-7 822 760	-8 451 901	-6 519 850	-16,7
Muut toimintakulut	-5 424 860	-5 415 356	-5 687 890	-5 667 890	4,7
Toimintakulut	-211 508 096	-211 982 913	-216 636 013	-218 798 837	3,2
Toimintakate	-188 174 172	-188 294 446	-192 653 227	-194 736 051	3,4

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelujen tulokortti

Sujuvat prosessit

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiakslähtöiset palvelut	1.1. Asiakkaiden / kuntalaisten osallistaminen toiminnan kehittämisessä	1.1.1. Asiakaskyselyt, päätösten ennakkovaikutusten arviointi	1.1.1. Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen, arviointien tekeminen merkittävistä päätöksistä	Palautetta ei saada määrällisesti riittävästi eikä riittävän laaja-alaisesti, arviointeja ei tehdä	1 x 2 = 2	Palvelualueiden johtajat , Palveluiden esimiehet
2. Toiminnan ja talouden tasapaino	2.1. Palvelujen mitoittaminen suhteessa käyttäjämääriin, palvelun tarpeeseen ja talouden tasapainoa edellyttävälle tasolle	2.1.1. Palvelujen uudelleen muotoilu ja lakkauttaminen resurssien vähentyessä	2.1.1. Talouden tasapainottaminen, palvelujen kustannukset ovat vertailukuntien keskimääräistä tasoa	ratkaisuihin puuttuu, kustannuksia leikataan edelleen, vaikka ne olisivat jo merkittävästi (yli 10 %) alle vertailukuntien tason	3 x 3 = 9	Palvelualueiden johtajat , Toimialajohtaja

Aktiivinen yrittäjyys

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Vahvistaa ja monipuolistaa salolaista osaamista	1.1. Osaamisperustaisuuden saaminen osaksi kansalaisopiston kurssi-toimintaa	1.1.1. Osaamisperustaisuuden hyödyntäminen kurssisuunnittelussa	1.1.1. Koski-järjestelmän asteittainen käyttöönotto elokuusta 2021 alkaen kansalaisopistossa	Osaamisperustaiset kurssit eivät käynnisty	2 x 1 = 2	Kansalaisopiston rehtori
2. Toimii vahvana kumppanina yrityksille ja muille toimijoille	2.1. Yhteistyön mahdollistaminen ja toteuttaminen poikkihallinnollisin toimenpitein	2.1.1. Väestökehityksen seuranta suhteessa kaa-voitukseen	2.1.1. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus 25 % palvelutuotannosta	Yksityisessä palvelutarjonnassa tapahtuvat muutokset	2 x 2 = 4	Palvelualueiden johtajat , Palveluiden johtajat
	2.2 Toiminnan molemminpuolinen vahvistaminen	2.2.1. Aktiivinen verkostoituminen eri suuntiin	2.2.1. Yhteistyökumppaneiden lukumäärä (yhdistykset, yritykset, yhteisöt) vapaa-aika ja nuorisopalveluissa	Ei löydy riittävästi kumppaneita	1 x 2 = 2	Palvelualueiden johtajat , Palveluiden johtajat
		2.2.2. Ylhäistentien tapahtumatilan käyttöönotto	2.2.2. Tapahtumatilan toiminnan suunnitelmallisuus ja markkinointi	kalustoinvestointi ei toteudu	1 x 2 = 2	Palvelualueiden johtajat , Palveluiden johtajat
		2.2.3. Harrastetoiminnan kehittäminen monialaisena yhteistyönä	2.2.3. Ohjattuun harrastustoimintaan osallistuneiden peruskoululaisten prosenttiosuus ja sen kasvattaminen	Harrastustoimintaan osallistuvien prosenttiosuutta ei saada kasvatettua tulevina vuosina	1 x 2 = 2	Palvelualueiden johtajat , Palveluiden johtajat

Luova edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Hyvinvoiva kuntalainen	1.1. Hyvinvointisuunnitelman (2021-2024) tavoitteiden määrittely erikäisten kuntalaisten hyvinvointia edistävästi	1.1.1. Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen vuoden 2021 tavoitteiden osalta	1.1.1. Hyvinvointisuunnitelma (2021-2024) on valmis ja toteutuu vuodelle 2021 asetettujen tavoitteiden osalta	Hyvinvointisuunnitelmat eivät ole tuloskortin kanssa yhtenevä eivätkä tavoitteet ole riittävän konkreettiset, eivät toteudu tai toteutuminen ei ole mitattavissa	3 x 3 = 9	Palvelualueiden johtajat , HYTE-työryhmä , Toimialajohtajat
	1.2. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivittäminen (2021-2024) ja yhdistäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa	1.2.1. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen vuoden 2021 osalta	1.2.1. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (2021-2024) on valmis ja toteutuu vuodelle 2021 asetettujen tavoitteiden osalta	Hyvinvointisuunnitelmat eivät ole tuloskortin kanssa yhtenevä eivätkä tavoitteet ole riittävän konkreettiset, eivät toteudu tai toteutuminen ei ole mitattavissa	3 x 3 = 9	Palvelualueiden johtajat , Toimialajohtaja , Palveluiden johtajat
2. Uudistetaan ennakkoluulottomasti ja rohkeasti palveluja ja toimintatapoja	2.1. Palvelurakenteen ja palveluiden sopeuttaminen talouden tasapainoa edellyttävälle tasolle	2.1.1. Palvelut pystytään toteuttamaan talouden edellyttämässä raameissa	2.1.1. Pysytään talousarviossa	Talousarvio ylittyy	2 x 3 = 6	Palvelualueiden johtajat , Toimialajohtaja , Palveluiden johtajat
		2.1.2. Oppiva Salo-kehittämishjelma 2020-2023	2.1.2. Oppiva Salo – kehittämishjelma toteutuu suunnitelman mukaan ja johtaa toimintakulttuurin kehittämiseen tavoitteiden mukaisesti	etäopetusohjelmistoja käyttöön, ei saada riittävästi osallistujia	1 x 1 = 1	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja , Palvelualueiden johtajat

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
		2.1.3. Lukeva Salo-hankkeen toteuttaminen poikkihallinnollisesti	2.1.3. Lukeva Salo-hanke toteutuu suunnitelmien mukaan ja johtaa uusien, pysyvien toimintatapojen muodostumiseen	Pandemiatilanne vaikeuttaa koulutusten toteuttamista	1 x 1 = 1	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja, Palvelualueiden johtajat
		2.1.4. Yhtenäisten oppimispolkujen kehittäminen painotetussa opetuksessa	2.1.4 Yhtenäisten oppimispolkujen kehittäminen on aloitettu ainakin lumapainotteisen opetuksen osalta	Pandemiatilanne vaikeuttaa kehittämistyöryhmien työtä	1 x 1 = 1	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja, Palvelualueiden johtajat
		2.1.5. Etä- ja verkko-opetuksen laajamittainen toteuttaminen kansalaisopistossa	2.1.5. Etä- ja verkkokurssien kasvu suhteessa edelliseen lukuvuoteen	Ohjelmistojen käyttöönottoon liittyvät riskit (erit. tuntiopettajat)	2 x 4 = 8	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja, Palvelualueiden johtajat
	2.2.Poikkihallinnollisen yhteistyön ja saavutettavuuden lisääminen	2.2.1. Suomen harrastamisen mallin rakenteiden luominen Salossa	2.2.1. Harrastekoordinaattori aloittaa työt v. 2021 aikana	Harrastekoordinaattorin tehtävää ei saada täyttää	2 x 2 = 4	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja, Palvelualueiden johtajat
		2.2.2. Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto	2.2.2. Kulttuurikasvatussuunnitelma otetaan käyttöön syksystä 2021 alkaen	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen ei sitouduta	2 x 2 = 4	Palveluiden johtajat, Toimialajohtaja, Palvelualueiden johtajat
	2.3. Taide ja kulttuuriperinnön säilyttäminen tuleville sukupolville	2.3.2. Museoiden yhteisen kokoelmatilan suunnittelu	2.3.2. Kokoelmatilan, joka mahdollistaa kokoelmien asianmukaisen säilyttämisen, suunnittelun valmistuminen	Suunnittelu ei toteudu.	2 x 3 = 6	Palvelualueiden johtajat, Toimialajohtaja, Palveluiden johtajat

Osaava henkilöstö

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asiantunteva johtaminen, joka mahdollistaa perustehtävän tekemisen laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti	1.1 Johtaminen ja esimiestyö perustuvat Salon kaupungin johtamisperiaatteisiin	1.1.1. Esimiehille toimialoilla, palvelualueilla ja keskitetysti järjestetyt info- ja koulutustilaisuudet.	1.1.1. OWL indeksin johtamisen ja esimiestyön alaindeksit vähintään tasolla 60%	1.1.1 Esimiehet eivät osallistu koulutuksiin. Koulutuksia markkinoidaan tehokkaasti ja houkuttelevasti.	3 x 2 = 6	Palvelualueiden johtajat , Esimiehet
	1.2. Henkilöstö tulee kohdelluksi yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti	1.2.1. Esimiestyössä noudatetaan olemassa olevaa kaupungin ohjeistusta	1.2.1. Kehityskeskustelujen yhteenveto palvelualueittain kohdistaa työnjako, työyhteisön pelisäännöt taso vähintään 3,5 OWL indeksin fyysisen ja emotionaalisen turvallisuuden taso vähintään tasolla 75 %	Esimiehet kokevat, että ohjeita on liikaa ja että tarkat ohjeet rajoittavat liikaa heidän esimiestoimintaansa. Esimiehet eivät tunnista ohjeiden tärkeyttä. Ohjeita tulkitaan eri tavoin.	3 x 3 = 9	Esimiehet, Palvelualueiden johtajat
2. Työhönsä sitoutunut ja vastuullisesti työnsä kehittämiseen osallistuva henkilöstö	2.1. Henkilöstö tunnistaa kaupunkistrategian ja vision vaikutukset omaan työhönsä ja näkee oman roolinsa tärkeänä osana kaupungin palvelukokonaisuudessa	2.1.1. Kehityskeskustelut Päivittäisjohtamisen taulujen käyttö työyhteisöpalaverissa	2.1.1. Kehityskeskustelujen kattavuus palvelualueittain, tavoitetaso 80 % OWL –indeksin toimintakulttuurin alaindeksi 60 %	Kehityskeskusteluja ei käydä kattavasti. Esimerkiksi sijaisten kanssa kehityskeskustelut jäävät keskustelematta. Asiasta informoidaan sekä esimiehiä että henkilöstöä.	3 x 2 = 6	Palvelualueiden johtajat , Esimiehet

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
	2.2. Henkilöstö osallistuu työn, työyhteisön ja kaupungin yhteisten asioiden kehittämiseen rakentavassa vuorovaikutuksessa	2.2.1. QWL kysely ja jatkotoimenpiteiden toteuttaminen QWL-indeksin perusteella. Painottaen fyysistä ja emotionaalista turvallisuutta lisääviä toimenpiteitä	2.2.1. Kehityskeskustelujen yhteenveto palvelualueittain kohdista tiedon oikea-aikaisuus ja riittävyys, vuorovaikutuksellisuus, taso vähintään 3,5 QWL -indeksin päämäärät ja luovuus taso 60 %, sekä toimintakulttuurin alaindeksi tasoa 60 % ja prosessien alaindeksit tasoa 60 %	Henkilöstö ei sitoudu vastaamaan QWL-kyselyyn Markkinoidaan kyselyä painottaen vastaamisen merkitystä. Hoidetaan kyselyn vastausten perusteella toteutetut jatkotoimenpiteet hyvin.	3 x 3 = 9	Palvelualueiden johtajat , Esimiehet
	2.3. Henkilöstö voi hyvin työssään	2.3.1 Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen työelämän laadun HR –käytäntöjen avulla	2.3.1. Sairauspoissaolot enintään Kunta10-tutkimuksen tasolla Salon kaupungin QWL –indeksi vähintään 60 %		3 x 2 = 6	Esimiehet, Palvelualueiden johtajat
3. Muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä ammatillinen osaaminen	3.1. Henkilöstön osaamista ja työkykyä kehitetään ennakoiden ja tulevaisuuden muutokset huomioiden	3.1.1. Toimialojen ja palvelualueiden järjestämät koulutukset henkilöstölle, koulutussuunnitelma	3.1.1. Koulutusseuranta. Koulutuksiin osallistumattomien osuus enintään 25 % Kehityskeskustelujen yhteenveto palvelualueittain kohdasta osaaminen taso vähintään 3,5 OWL -indeksin osaamisen alaindeksi vähintään tasoa 60 %	Koulutustarjonta ei saavuta työntekijöitä. Huolehditaan, että koko henkilöstö saa riittävän ajoissa ajantasaisen tiedon tarjolla olevista koulutuksista ja heillä on välineet koulutukseen osallistumiseen.	3 x 2 = 6	Esimiehet, Palvelualueiden johtajat
	3.2.henkilöstöllä on mahdollisuus vuosittain osallistua sekä sisäiseen että ulkoiseen koulutukseen	3.2.1.Oppiva Salo-ohjelman toteuttaminen		Mahdollisuutta kouluttamiseen ei hyödynnetä, ennalta arvaamattomat muutokset toimintaympäristössä (Korona)	1 x 1 = 1	Toimialan johto, Esimiehet

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
		3.2.2.henkilöstön koulutautuumismahdollisuuksia kansalaisopiston avulla lisätään	3.2.2. Koulutuksiin osallistumattomien osuus enintään 25 % (vapaa-aikapalvelut)	Riittämättömät resurssit ja mahdollisuutta koulutautumiseen ei hyödynnetä	1 x 1 = 1	Toimialan johto, Esimiehet
	3.3.Päiväkotien henkilöstörakenteen muuttaminen varhaiskasvatustilain mukaiseksi	3.3.1.Muuttamalla vapautuvat varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävät varhaiskasvatuksen opettajan/-sosionomin tehtäviksi	3.3.2.Jokaisessa päiväkotiryhmässä on henkilöstörakenne 2+1:2 varhaiskasvatuksen opettajaa/sosionomi+varhaiskasvatuksen lastenhoitaja vuoteen 2030 mennessä	Koulutetun henkilöstön huono saatavuus Tulevaan muutokseen ei varauduta ennakoitusti	2 x 3 = 6	Toimialan johto, Esimiehet

Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2021-2023

- Viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen
- Oppilaiden ja opetushenkilöstön tulevaisuuden osaamistarpeiden varmistaminen Op-piva Salo -ohjelmalla
- Lasten, oppilaiden, opiskelijoiden sekä nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen ja tukeminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen ja osallisuuden lisääminen sekä terveyden edistäminen laadukkaiden ja ajantasaisten vapaa-ajan palveluiden avulla

Sivistyspalveluiden toimiala

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: lukiokoulutus ja musiikkiopisto, perusopetus- ja nuorisopalvelut, varhaiskasvatuspalvelut ja vapaa-ajan palvelut.

Koronaepidemian aiheuttama poikkeustila edisti digitaalisten toimintatapojen käyttöönottoa opetuksessa ja oppimisessa. Sivistyspalvelujen on turvattava mahdollisuudet kaikille oppijoille poikkeustilanteissa ja palvelun lähtökohdana tulee mahdollistaa jokaiselle oppijalle hyvä oppiminen. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on korostanut sivistyspalveluiden merkitystä lasten, nuorten ja aikuisten hyvinvoinnin perustana.

Valtio on myöntänyt korona-avustuksia opetukseen, kasvatukseen ja museopalveluille. Opetuksessa ja kasvatuksessa ne kohdennetaan osaamisvajaiden paikkaamiseen sekä lisäohjaukseen opiskelun tueksi.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Opetussuunnitelmien mukaisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittäminen
- Lasten osallisuuden lisääminen
- Viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen
- Pienryhmätoiminta ja sen kehittäminen
- Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen
- Pedagogisen johtamisen vahvistaminen

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Lapsilukumäärän heikko ennustettavuus ja palvelutarpeiden jatkuvat muutokset. Näiden seurauksena palvelutarpeen ennakoitavuus sekä varhaiskasvatuspaikkojen alueellinen yksikkötason kohdentaminen ja riittävyys ovat haasteita.
- Esiopetuskelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien heikko saatavuus.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Painopisteet:

- Varhaiskasvatus on keskeinen toimintakokonaisuus lapsiperheiden palveluissa ja tukijärjestelmässä. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat keskeinen osa kasvatus- ja koulutuspalvelujen kokonaisuutta. Lakisääteistä varhaiskasvatusta on tarjolla päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa.
- Tämän lisäksi palvelut tarjoavat avointa varhaiskasvatusta avoimen päiväkodin, leikkikoulu- ja leikkipuistotoiminnan kautta.
- Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona on tulosidonnainen palveluseteli yksityisessä päiväkotij- ja ryhmäperhepäivähoidossa. Huoltajilla on myös mahdollisuus järjestää lapsen hoito lakisääteisten lasten hoidon tuilla; kotihoidontuki sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalaisä.

Salon jatkaa kolmannen kauden Opetus- ja kulttuuriministeriön 5-vuotiaiden maksuttoman 20 viikkotuntin varhaiskasvatuksen kokeilua vuonna 2015 syntyneille lapsille 31.7.2021

saakka. Kokeilusta aiheutuvaa maksutuottojen arvioitua menetystä tuetaan 79,23 prosenttia valtionavustuksella. Kokeilu toteutetaan varhaiskasvatuslain mukaisena toimintana niin kunnallisessa kuin yksityisessä varhaiskasvatuksessa Salossa varhaiskasvatukseen osallistuville lapsille yhdenvertaisesti. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa tapahtuvaa kokeilua ei tueta valtion toimesta, vaan kustannukset jäävät kunnalle. Kokeilun tavoitteena on lisätä lasten osallistumista varhaiskasvatukseen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus ehkäisee syrjäytymistä, tasaa lasten kotitaustaeroja, lisää koulutuksellista tasa-arvoa ja tukee kasvua, kehitystä ja oppimista. Salossa kokeilun tavoitteena on saada 95 prosenttia vuonna 2015 syntyneitä lapsia osallistumaan maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin.

Salon varhaiskasvatuksessa tulee valmistautua ja ennakoida varhaiskasvatuslain mukaista uudistuvaa päiväkotien henkilöstörakennetta lisäämällä lapsiryhmissä varhaiskasvatusopettajien määrää. Vapautuvien varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviin palkataan varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden omaavia työntekijöitä. Lakisääteinen muutos lisää henkilöstökuluja.

Yksityistä palvelutuotantoa vakiinnutetaan vaihtoehtona osana kunnan tarjoamia varhaiskasvatuspalveluita. Valtuuston asettaman tavoitteen mukaisesti yksityisen varhaiskasvatuksen osuus nousee maltillisesti kahteenkymmeneen viiteen prosenttiin.

Varhaiskasvatuksen digitaalista pedagogiikkaa kehitetään varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Huomioimalla lapsen oppimisen näkökulma edistetään uuden teknologian käyttöönottoa kasvatustyössä ja siihen liittyvän pedagogisen osaamisen kehittämistä ja pedagogisen verkon käytön mahdollistamista varhaiskasvatuksessa.

Päiväkotien pihojen ja leikkivälineiden uusimiseen ja kunnossapitoon varataan edelleen määrärahaa. Henkilöstön lakisääteisellä täydennyskoulutuksella vastataan varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman tuomiin kehittämishaasteisiin.

Salon varhaiskasvatuksessa jatketaan vuonna 2020 lasten, perheiden ja henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävä, pihalla ja luonnossa liikkumisen lisäämistä tukevaa Ihanasti pihalla- kehittämissuunnitelmaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta toimintakaudelle 2020-2021 esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen sekä koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Perusopetuspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tehtävänä on järjestää perusopetusta. Perusopetuksen tavoitteet määritellään opetussuunnitelmassa. Perusopetuksen kehittämistavoitteet määritellään OPPIVA SALO-kehittämisohjelmassa.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Palvelualueen toiminnan järjestämistä tulee seuraavina vuosina haastamaan laskevat oppilasmäärät ja koulukiinteistöjen sisäilmaongelmat. Lisäksi ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoimisessa erityisopetukseen on havaittu haasteita.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

Toiminnan jatkuvasta parantamisesta huolehditaan toteuttamalla OPPIVA SALO-kehittämisohjelman visiota Joka päivä oppien.

Kehittämisohjelman tavoitteet

- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen
- Lukutaidon vahvistaminen

- Arviointikulttuurin kehittäminen
- Eheät oppimispolut varhaiskasvatuksesta lukioon
- Digitalisaatio osaksi oppimista ja johtamista

Oppilaiden tuen tarve edellyttää ohjaajaresurssia, jotta riittävä koulukäynnin ja oppimisen tuki saadaan järjestettyä. Perusopetukseen on haettavissa runsaasti erilaisia hankeavustuksia ja niiden avulla kohdennamme merkityksellistä ja tarpeellista lisätukea oppimisen ja koulunkäynnin mahdollistamiseen sekä perusopetuksen kehittämistyöhön.

Nuorisopalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Avointen ja kohdennettujen palvelujen tarjoaminen nuorten hyvinvointia tukevasti
- Luoda edellytyksiä, joiden varaan nuoret voivat rakentaa sujuvaa arkea, merkityksellistä elämää ja kestäväää tulevaisuutta

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Nuorisopalvelujen riskitekijöinä nähdään palvelujen piirissä ja – ulkopuolella olevien nuorten toimintakyvyn heikkeneminen sekä tarkoituksenmukaisen ja oikea-aikaisen tuen saaminen nuorelle

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Palvelujen uudistaminen monialaisena yhteistyönä ennakkoluulottomasti ja rohkeasti nuorten tarpeet huomioiden
- Nuorten osallisuuden vahvistaminen
- Laadun kehittäminen ja nuorisotyöllisten menetelmien monipuolistaminen

Nuorisopalvelut tuottavat nuorisolain mukaisia avoimia ja kohdennettuja palveluja salolaisille nuorille. Toimintatuotot koostuvat pääasiallisesti valtionavustuksista ja hankerahoituksista. Lisäksi tuottoja kertyy osallistumismaksuista sekä nuorten pajatoiminnan tuotteiden ja palvelujen myynnistä.

Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

Lukiokoulutus

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Lukioiden kokonaisvaltainen pedagoginen kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen
- Oppimisanalytiikan hyödyntäminen itseohjautun oppimisen tukemisessa

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Systeemisen kehittämisen tulisi tapahtua samanaikaisesti opettajuuden, johtajuuden, oppimisen, teknologian ja tilojen tasolla.

Uuden lukiolain myötä erityisopetusta on tarjottava kaikissa lukioissa 1.8.2021 alkaen. Talousarviossa on esitys lukioiden yhteisen erityisopettajan lehtorin viran perustamisesta. Lukiolaisten hyvinvoinnin ja jaksamisen tukeminen edellyttää koulutuksenjärjestäjältä panostamista opinto-ohjaukseen, oppimisen tukeen ja erityisopetukseen, jotka voivat olla vaarassa heikentyä taloudellisten resurssien vähetessä.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Keskeisin painopiste on uuden opetussuunnitelman toimeenpano vaiheittain 1.8.2021 alkaen
- Yksilöllisten ja joustavien opintopolkujen mahdollistaminen
- Oppiainerajat ylittävien opintojen mahdollistaminen

- Yhteistyön tiivistäminen korkeakoulujen kanssa
- Kurssitarjonnan tuotantotapojen kehittäminen sekä lukioden välisten yhteisten kursien tarjonnan lisääminen

Talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu oppivelvollisuuden laajentamiseen sekä toisen asteen koulutuksen maksuttomuuteen. Lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun asti, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomia olisivat opetuksessa tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet. Lisäksi yli seitsemän kilometrin koulumatkat olisivat maksuttomia.

Musiikkiopisto

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Oppilaitoksen pedagogisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen
- Yhteistyön syventäminen eri toimijoiden kanssa ja musiikkiopiston kaupunkitasoisen musiikkikasvatusroolin vahvistaminen
- Tavoitettavuuden ja saatavuuden varmistaminen erityisesti lapsille ja nuorille

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Musiikkiopiston toiminnalle merkittävimmän riskin asettaa syntyvyyden laskun ja väestökehityksen mahdollinen heijastuminen opiston oppilasmääriin. Opetuksen tavoitettavuus on alueellisesti tarkasteltuna haastavaa, koska opetusta annetaan kaupungin keskustan tiiloissa. Musiikkiopiston varsinaisten oppilaiden määrä on kaupungin väestöpohjaan nähden hieman alle valtakunnallisen keskiarvon.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Sähköisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja Eepos-oppilaitoshallintajärjestelmän käytön laajentaminen
- Pedagogisen osaamisen vahvistaminen ja oppimisympäristön kehittäminen
- Oppiainevalikoiman monipuolisuuden kehittäminen ja opetuksen laajuuden turvaaminen
- Yhteistyömallien vahvistaminen paikallisissa ja alueellisissa verkostoissa

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta pääasiassa lapsille ja nuorille. Opetuksessa noudatetaan opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetussuunnitelmaa, jonka kehittäminen on jatkuva prosessi reagoiden uusiin odotuksiin ja tarpeisiin. Musiikkiopistossa annetaan myös varhaisiän musiikkikasvatusta, johon sisältyy musiikkileikkikoulutoimintaa ja soiton valmennusopetusta. Opiston toiminnalla on tärkeä rooli kaupungin musiikkikulttuurin edistämisessä ja toiminta ulottuu kaikkiin kuntalaisiin muun muassa aktiivisen oppilasilta- ja konserttitoiminnan kautta.

Taloudellisesti opiston toiminnan edellytykset rakentuvat valtionosuudesta, kaupungin rahoitusosuudesta ja opintomaksuista. Opintomaksuja korotettiin vuoden 2020 alusta noin viidellätoista prosentilla.

Opetushallituksen rahoittama ”Digistä virettä! – Salon musiikkiopiston toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittämishanke” mahdollistaa sähköiset toimintatavat oppilaitoksen arjessa sekä pedagogiikan kehittämisen digitalisaatiota hyödyntäen. Eepos-oppilaitoshallinnan käyttöä laajennetaan niin, että myös oppilaat ja huoltajat saavat käyttöönsä omat tunnukset. Tämä mahdollistaa uudella tavalla vuorovaikutuksen kotien kanssa.

Musiikkiopiston fyysisen oppimisympäristön kehittäminen edellyttää opetustilojen suunnittelua ja kehittämistä muuntojoustaviksi. Opetustilojen tulee palvella joustavasti niin yksilö- kuin ryhmäopetusta, eri oppiaineita ja erilaisia pedagogisia menetelmiä.

Opettajien jatkuva kouluttautuminen ja osaamisen kehittäminen opetussuunnitelman painotuksia huomioiden edistää koko opiston kehittämistyötä ja mahdollistaa oppiainevalikoiden monipuolisuuden.

Yhteistyön tekeminen sekä paikallisella tasolla että alueellisesti erilaisissa verkostoissa tarjoaa oppilaille uudenlaisia oppimisen mahdollisuuksia sekä lisää oppilaitoksen toiminnan tunnettua. Kaupunkitasolla sivistyspalveluiden oppimispoluista rakentuu eheitä kokonaisuuksia.

Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

31 OPETUSLAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	921 188	674 220	0	653 120	653 120	-3,1
Maksutuotot	2 370 792	2 708 094	0	2 461 920	2 461 920	-9,1
Tuet ja avustukset	1 554 845	800 000	0	1 149 500	1 149 500	43,7
Muut toimintatuotot	60 531	37 076	4 219 390	38 360	38 360	3,5
Toimintatuotot	4 907 356	4 219 390	4 219 390	4 302 900	4 302 900	2,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-56 025 682	-56 790 540	0	-55 560 685	-55 560 685	-2,2
Palkat ja palkkiot	-45 390 789	-46 465 510	0	-44 754 803	-44 754 803	-3,7
Henkilösivukulut	-10 634 893	-10 325 030	0	-10 805 882	-10 805 882	4,7
Eläkekulut	-9 098 777	-9 327 655	0	-9 140 472	-9 140 472	-2,0
Muut henkilösivukulut	-1 536 116	-997 375	0	-1 665 410	-1 665 410	67,0
Palvelujen ostot	-4 701 873	-3 977 010	0	-3 933 482	-6 707 482	68,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 430 133	-1 814 451	0	-1 821 552	-1 912 952	5,4
Avustukset	-4 375 357	-4 778 035	0	-4 741 500	-1 871 500	-60,8
Muut toimintakulut	-882 278	-1 279 473	-67 301 260	-1 327 371	-1 356 371	6,0
Toimintakulut	-67 415 323	-68 639 509	-67 301 260	-67 384 590	-67 408 990	-1,8
Toimintakate	-62 507 967	-64 420 119	-63 081 870	-63 081 690	-63 106 090	-2,0

Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

31 OPETUSLAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	938 070	674 220	653 120	653 120	-3,1
Maksutuotot	2 424 229	2 750 394	2 504 220	2 504 220	-9,0
Tuet ja avustukset	1 554 936	800 000	1 149 500	1 149 500	43,7
Muut toimintatuotot	104 123	72 196	73 480	73 480	1,8
Toimintatuotot	5 021 358	4 296 810	4 380 320	4 380 320	1,9
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-56 025 682	-56 790 540	-55 560 685	-55 560 685	-2,2
Palkat ja palkkiot	-45 390 789	-46 465 510	-44 754 803	-44 754 803	-3,7
Henkilösivukulut	-10 634 893	-10 325 030	-10 805 882	-10 805 882	4,7
Eläkekulut	-9 098 777	-9 327 655	-9 140 472	-9 140 472	-2,0
Muut henkilösivukulut	-1 536 116	-997 375	-1 665 410	-1 665 410	67,0
Palvelujen ostot	-19 520 747	-18 081 356	-18 211 273	-20 985 273	16,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 473 843	-1 814 451	-1 821 552	-1 912 952	5,4
Avustukset	-4 375 357	-4 778 035	-4 741 500	-1 871 500	-60,8
Muut toimintakulut	-9 770 352	-10 498 454	-10 645 383	-10 674 383	1,7
Toimintakulut	-91 165 982	-91 962 836	-90 980 393	-91 004 793	-1,0
Toimintakate	-86 144 623	-87 666 026	-86 600 073	-86 624 473	-1,2

Vapaa-aika palvelut

Vapaa-aikapalveluiden perustehtävä

Vapaa-aikapalvelut vastaavat kaupungin kulttuuri-, kirjasto-, liikunta-, ja kansalaisopisto-palveluiden järjestämisestä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi näitä palveluja ohjaavien lakien mukaisesti. Vapaa-aikapalvelut tukee kuntalaisten osallisuuden kokemusta, vahvistaa heidän identiteettiään ja mahdollistaa rajattoman oppimisen. Palvelujen halutaan olevan helposti saavutettavia, vetovoimaisia, laadukkaita ja ajantasaisia.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Sivistystehtävän merkityksen heikentyminen taloudellisten tavoitteiden korostumisen vuoksi
- Kuntalaisten hyvinvoinnin väheneminen ennalta ehkäisevien palvelujen supistamisen vuoksi
- Koronavirustilanteen aiheuttama palvelujen käytön väheneminen ja palvelujen järjestämisen hankaloituminen
- Palvelut eivät pysy ajantasaisina ja vetovoimaisina, koska kehittämisresursseja ei ole riittävästi

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Palvelujen tarkastelu tehtävien liikuntapaikkasuunnitelman, kirjastoverkkoselvityksen ja paikallismuseosuunnitelman avulla
- Kaupunkitason hyvinvointisuunnitelman ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2021-2024 valmistuminen ja vapaa-aikapalvelujen merkityksen osoittaminen osana ennaltaehkäiseviä palveluja
- Salon harrastamisen mallin kehittäminen Suomen harrastamisen mallin pohjalta palvelualueiden välisenä yhteistyönä
- Palveluiden saavutettavuuden kehittäminen esim. digitalisoinnin avulla (esim. Salo tasussa – kaupunkiapplikaatio, etäopetus ja etäohjaus)
- Kaupungin vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden edistäminen esim. tapahtumia ja tapahtumamarkkinointia lisäämällä

Vapaa-aikapalveluille vuoden 2021 talousarvioraami varten myönnetty ulkoisten tulojen ja menojen toimintakate on 6.764.111 euroa. Toimintakate on lautakuntaa sitova. Talousarvio on tehty raamin mukaiseksi toimintakatteen osalta, tuottoja on budjetoitu n. 63.000 euroa enemmän kuin raamissa ja vastaavasti myös menoja. Tämä johtuu erityisesti ulkopuolisella rahoituksella tehtävästä hanketyöstä. Toisaalta myynti- ja maksutuottojen tulotavoitteita on laskettu, koska koronavirustilanne on syksyn 2020 aikana selvästi vähentänyt mm. liikuntapalvelujen ja kansalaisopiston palvelujen käyttöä ja tilanne vaikuttaa palvelujen käyttöön myös ensi vuonna.

Palkat on laskettu v. 2021 talousarvioon todellisten palkkojen mukaan täysimääräisinä. Vakinaisen henkilöstön palkkoihin on laskettu koko kaupungin tasolla 2,5 prosentin kasvu ensi vuoden osalta.

Uusia vakinaisia tehtäviä esityksessä on yksi tuntiopettaja kansalaisopiston maahanmuuttajaopetukseen. Määräaikaisia vakansseja esitetään kansalaisopiston ja liikuntapalvelujen tuntiopettajiin ja –ohjaajiin ja kansalaisopiston koulutussuunnittelijaan. Palkkakustannukset on sisällytetty talousarvioraamiin.

Kulttuuripalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Kulttuuripalveluilla on merkittävä tehtävä kaupungin elin- ja vetovoiman lisäämisessä. Yleiset kulttuuripalvelut toteuttaa avustuksin ja yhteistyösopimuksin laadukkaita ja saavutettavia taide- ja kulttuuripalveluita koko Salon alueella. Monialaisen ja sektorirajat ylittävän yhteistyön kautta edistetään kaikenikäisten kuntalaisten kulttuuristen oikeuksien toteutumista

ja osallisuutta taiteeseen ja kulttuuriin sekä vahvistetaan taide- ja kulttuurikentän toimintaedellytyksiä. Toimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä (166/2019).

Salon museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittymistä ja esille saattamista. Valtionosuutta saavan museon työtä säätelevät Museolaki (314/2019) ja -asetus (2005/1192) ja sitä ohjaa Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in antamat museotyön eettiset ohjeet. Jokaisen kansalaisen vastuu kulttuuriperinnöstä on kirjattu perustuslakiin.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Palveluita ei pystytä toteuttamaan sekä henkilöstö että talousresurssien vähyden ja koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi
- Museoesineistön säilytysolosuhteet ovat puutteelliset, esineistöä tuhoutuu ja kulttuuriperintöä menetetään. Tilojen huono kunto ja esineistön hajallaan olo vaikeuttavat työtä merkittävästi.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden lisääminen (alueellinen yhteistyö, kuntalaisten osallisuus, digitaalinen sisällöntuotanto, kulttuurikasvatussuunnitelma)
- Taiteen ja kulttuurin hyödyntäminen kaupungin elin- ja vetovoiman sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi (kulttuurihyvinvointisuunnitelma, säännöllinen ja monipuolinen näyttely- ja tapahtumatarjonta, toiminta matalan kynnyksen tiloissa kuten kulttuuritila Näkkäri ja kirjastot)
- Kulttuurisisältöjen joustava tuotannonohjaus sekä evaluointi, kulttuurin tuotantoprosessien avaaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen.
- Museoiden yhteisvaraston selvitystyön valmistuminen

Kulttuuriavustuksilla mahdollistetaan taide- ja kulttuuritoimijoiden kuntalaisille tuottama pitkäjänteinen ja säännöllinen kulttuuritoiminta ja harrastusmahdollisuudet. Ostopalvelu- ja yhteistyösopimuksissa huomioidaan erityisesti paikalliset vetovoimatekijät sekä eri kuntalaisryhmien toiveet ja tarpeet, ml. lastenkulttuuri ja kulttuurihyvinvointi.

Museoissa toimintavuonna 2021 Veturitallissa järjestetään kolme päätilanäyttelyä sekä pienempiä gallerianäyttelyitä. Näyttelyiden ohessa Veturitallissa voidaan järjestää myös konsertteja tai muita tapahtumia näyttelyn sisällön niin salliessa. Julkisen taiteen huoltosuunnitelma luodaan tuleviksi vuosiksi.

Historiallisessa museossa pääpaino on kokoelmatyössä, jota jatketaan mm. inventoinnein ja yhteisvarasto-hanketta valmistellaan selvitystyöllä tarvittavien tilojen laadusta ja neliömäärästä.

Kirjastopalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuntalaisille (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Kirjastopalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä edistää ajantasaisen tiedon saatavuutta ja käyttöä. Eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastuksen ja monipuolisen lukutaidon tukeminen on osa kirjaston toimintaa. Aktiivisella kokoelmanhoitotyöllä kirjastot kehittävät asiakkaiden mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseksi yleisillä kirjastoilla on merkittävä tehtävä. Salossa kirjastopalvelut ovat kuntalaisille helposti saavutettavia. Osa lähikirjastoista toimii myös kaupungin palvelupisteinä. Ne mahdollistavat myös kaupungin muiden palveluiden tavoitettavuuden keskusta-alueen ulkopuolella.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Kirjaston sivistystehtävän toteutumisen edellytysten heikkeneminen .
- Palveluiden kysynnän väheneminen koronan tai muiden pandemioiden vuoksi.
- Henkilöstön määrän väheneminen, ikääntyminen ja mahdolliset lisääntyvät sairauspoissaolot. Talouden sopeuttamistoimien vuoksi sijaisia tai tuntityöntekijöitä ei pal-
kata.
- Toiminnan kehittäminen on vaikeaa nykyisillä resursseilla. Toiminnassa keskitytään ylläpitämiseen kehittämisen sijaan. Käyttötalouden raami asettaa tiukat reunaehdot palveluiden toteuttamiselle.
- Kaluston ja kiinteistöjen ajan myötä lisääntyvät korjaustarpeet.
- Yleinen kustannusten nousu (aineistot, leasingmaksut, erilaiset käyttömaksut).

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhteistyössä koulujen kanssa.
- Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ajantasaisia aineistoja tarjoamalla.

Kirjastopalveluiden tulot kertyvät lähinnä asiakkaiden ottamista kopioista ja tulosteista sekä poistokirjojen myynnistä, huomautusmaksuista ja noutamattomista varauksista, korvattavista aineistoista ja kaukolainamaksuista.

Palveluiden ostot sisältävät muun muassa ICT-palvelut (tietoliikenneverkkojen käyttömaksut ja lisenssit). Kirjaston uusi käyttöjärjestelmä otetaan käyttöön toukokuussa 2021. Käytökustannukset laskevat pitkällä aikavälillä.

Kirjastopalveluiden vakituiseen henkilöstöön kuuluu 36 työntekijää. Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisten kirjastojen laatusuosituksen mukaan kirjastossa tulisi olla yksi kirjastoammatillinen työntekijä jokaista tuhatta asukasta kohden. Salon asukasluku on 51.778 (30.07.2020). Henkilöstön määrään ei ole odotettavissa muutoksia.

Liikuntapalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Liikuntapalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia yksilöllisen ja yhteisöjen hyvinvoinnin lisäämiseen eri puolilla kaupunkia sekä aktiivisia elämyksiä Salossa asuville ja vieraille. Liikuntalaki (390/2015) velvoittaa kunnan järjestämään liikuntapalveluja. Palvelut ja-
kautuvat liikuntatoimintaan, liikuntapaikkoihin ja kansalais- ja seuratoiminnan tukemiseen. Palveluja tuotetaan ja kehitetään yhdessä kuntalaisten, erilaisten kaupunkiyhteisöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Koronavirustilanteen aiheuttama palvelujen käytön väheneminen ja tästä aiheutuvat haittavaikutukset yksilötasolla
- Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia ei tavoiteta
- Kehittämistyötä vaikeuttaa resurssien vähyyden lisäksi laaja-alaisen tiedon puute kuntalaisten koetusta terveydestä ja hyvinvoinnista

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Kaupunkitason hyvinvointisuunnitelman ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2021-2024 valmistuminen ja liikuntapalvelujen merkitys osana ennaltaehkäiseviä palveluja (esim. lasten harrastamisen tukeminen, ryhmämuotoisen liikuntaneuvonnan toimintamallin kehittäminen ja vakiinnuttaminen, ikääntyneiden toimintakykyä ylläpitävän kuntosalitoiminnan lisääminen moniammatillisesti)
- Liikuntapaikkasuunnitelman valmistuminen ja tulevaisuuden suunnittelu
- Palvelujen saavutettavuuden kehittäminen mm. digitalisaation avulla
- Kaupungin elinvoiman kasvattaminen liikuntatapahtumien avulla

Määrärahoista suurin osa käytetään liikuntapaikkojen tarjontaan, aukipitoon, hoitoon ja kunnossapitoon. Merkittävä osa kaupunkilaisista ei liiku terveytensä kannalta riittävästi. Liikuntapalvelujen hyvällä saavutettavuudella ja runsaalla käytöllä voidaan pienentää kaupungin menoja, jotka aiheutuvat esim. sairastumisesta, työ- ja toimintakyvyn heikkenemisestä ja erilaisista sosiaalisista haasteista.

Toimintatuottojen (myyntituotot ja muut toimintatuotot) tavoitetta on laskettu 38.000 euroa pienemmäksi kuin vuoden 2019 toteuma oli. Koronavirustilanne on aiheuttanut palvelujen käytön vähenemistä sekä liikuntapaikoilla että liikuntatoiminnassa ja tältä osin tulevaisuutta on vaikea ennakoida. Toimintakulut ovat pienentyneet 0,4 prosenttia, vaikka sisäiset vuokrat ovat nousseet 2,5 prosenttia (68.000 euroa).

Vuoden 2021 tapahtumien osalta n. 10.000 osallistujan Power cup-turnauksella on merkittävä taloudellinen vaikutus kaupungin talousalueella. Liikuntapalvelut pyrkii edesauttamaan erilaisten liikuntatapahtumien järjestämistä Salossa.

Kansalaisopisto

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Kansalaisopiston toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä ja kuvataidekoulun, käsityökoulun, teatterikoulun sekä sirkuskoulun osalta taiteen perusopetuksesta säädettyyn lakiin. Maahanmuuttajakoulutukset perustuvat perusopetuslakiin- ja asetukseen sekä lakiin kotoutumisen edistämisestä.

- opiskelijoiden rajattoman oppimisen, hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden edistäminen
- kestävän kehityksen ja monikulttuurisuuden toteutuminen
- opintotarjonnan ylläpitäminen laadukkaana, monipuolisena ja hyvin saavutettavana
- opiston erityistehtävien laadukas toteuttaminen ja edelleen kehittäminen
- yhteistyö ja verkostoituminen opiston toiminnan kannalta merkittävien toimijoiden kanssa
- myyntipalvelu- ja hanketoiminnan hyödyntäminen toiminnan kehittämiseksi
- henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä osaamisen kehittäminen

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Opiston sivistystehtävän toteuttamisen edellytysten heikkeneminen sekä erityistehtävien hyvän hoitamisen vaarantuminen
- Osallistujaryhmien yksipuolistuminen ja aliedustettujen ryhmien saavuttamattomuus

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Painopisteet:

- Tarjonnan saavutettavuus ja monipuolisuus varmistetaan uudistamalla pedagogisia ratkaisuja, järjestämällä toimintaa kattavasti toiminta-alueella sekä kohdentamalla tarjontaa eri osallistujaryhmille. Erityistä huomiota kiinnitetään aliedustettuihin ryhmiin. Lisätään verkkokurssitarjontaa.
- Taiteen perusopetuksen turvaaminen ja saavutettavuus muuttuvassa kysyntätilanteessa. Sirkustaiteen opetuksen aloittaminen. Kaupungin kulttuuriasiain yksikön kanssa tehtävä yhteistyö esitysproduktioiden toteuttamisessa. Yhteistyötä ylläpidetään kolmannen sektorin, alueella toimivien yhdistysten, muiden oppilaitosten sekä kaupungin muiden yksiköiden kanssa.
- Maahanmuuttajakoulutusten toteuttaminen kysyntää vastaavalla tasolla. Opistolla on erityistehtävä lukutaitokoulutuksen sekä aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen järjestämiseksi. Koulutus toteutetaan yhdistämällä aikuisille maahanmuuttajille suunnatun lukutaitokoulutuksen (UMAKO), Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja päättövaiheen (AIPE) opiskelijoiden sekä omaehtoisten kielikurssilaisten ja hankkeisiin osallistuvien opetustapahtumia.

Kurssien rahoitus vaihtelee eri kurssilajien ja koulutustyyppien mukaan. Valtaosa on vapaana sivistystyönä valtionosuudella järjestettävää koulutusta. Valtionosuutta saadaan opiston pe-

rustoiminnan kursseihin, maahanmuuttajien lukutaitokoulutukseen sekä aikuisten perusopetukseen. Opetusta järjestetään taito- ja taideaineissa, kielissä, tieto- ja viestintätekniikassa, liikunnassa ja yhteiskunnallisissa aineissa. Vapaan sivistystyön ohella kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti lapsille ja nuorille sekä aikuisille neljällä taiteenalalla: kuvataiteessa, käsityössä ja teatteritaiteessa sekä sirkustaiteessa. Lisäksi opisto toteuttaa myyntipalvelu- ja henkilöstökoulutusta sekä hanketoimintaa. Kaupungin työllisyyspalvelut on keskeinen yhteistyötaho, jolle opisto järjestää kuntouttavan työtoiminnan kursseja.

Opiston maksutuotot koostuvat kurssimaksuista, myyntituotot materiaalmaksuista, sopimusten mukaisista ulkopuolisille sekä kaupungin muille yksiköille myytävistä koulutuksista ja tuet ja avustukset valtionavustuksista sekä erityisavustuksista.

Kansalaisopiston henkilökunta käsittää rehtorin, apulaisrehtorin, 1,5 kurssisihteeriä, toimistosihteerin, määräaikaisen koulutussuunnittelijan sekä 9 opettajaa, joista kaksi on suunnittelijaopettajia ja yksi tuntiopettaja. Nämä palkat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan. Suurimman osan opiston opetuksesta hoitavat määräaikaiset, kurssien ajaksi palkattavat tuntiopettajat ja luennoijat, joita on lukuvuodessa reilut 200 henkeä. Työsuhteen kesto vaihtelee yhdestä kurssikerrasta koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Tuntiopettajien palkkamäärärahat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan.

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

41 VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	984 355	1 044 800	0	926 000	931 000	-10,9
Maksutuotot	308 763	351 000	0	305 000	311 223	-11,3
Tuet ja avustukset	208 008	40 000	0	163 000	163 000	307,5
Muut toimintatuotot	448 879	306 900	1 742 700	412 928	422 928	37,8
Toimintatuotot	1 950 005	1 742 700	1 742 700	1 806 928	1 828 151	4,9
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-5 455 551	-5 395 666	0	-5 524 321	-5 524 321	2,4
Palkat ja palkkiot	-4 348 788	-4 288 635	0	-4 354 983	-4 354 983	1,5
Henkilösivukulut	-1 106 763	-1 107 031	0	-1 169 338	-1 169 338	5,6
Eläkekulut	-963 918	-981 601	0	-1 009 009	-1 009 009	2,8
Muut henkilösivukulut	-142 845	-125 430	0	-160 329	-160 329	27,8
Palvelujen ostot	-1 386 479	-1 629 528	0	-1 566 100	-1 566 100	-3,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-880 204	-963 642	0	-924 236	-924 236	-4,1
Avustukset	-367 250	-335 000	0	-335 000	-335 000	0,0
Muut toimintakulut	-265 402	-256 402	-8 506 811	-242 605	-242 605	-5,4
Toimintakulut	-8 354 886	-8 580 238	-8 506 811	-8 592 262	-8 592 262	0,1
Toimintakate	-6 404 881	-6 837 538	-6 764 111	-6 785 334	-6 764 111	-1,1

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

41 VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 127 915	1 168 800	1 050 000	1 055 000	-9,7
Maksutuotot	309 185	351 000	305 000	311 223	-11,3
Tuet ja avustukset	208 008	40 000	163 000	163 000	307,5
Muut toimintatuotot	547 969	419 110	508 188	518 188	23,6
Toimintatuotot	2 193 077	1 978 910	2 026 188	2 047 411	3,5

41 VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 455 551	-5 395 666	-5 524 321	-5 524 321	2,4
Palkat ja palkkiot	-4 348 788	-4 288 635	-4 354 983	-4 354 983	1,5
Henkilösivukulut	-1 106 763	-1 107 031	-1 169 338	-1 169 338	5,6
Eläkekulut	-963 918	-981 601	-1 009 009	-1 009 009	2,8
Muut henkilösivukulut	-142 845	-125 430	-160 329	-160 329	27,8
Palvelujen ostot	-2 400 063	-2 476 738	-2 551 860	-2 551 860	3,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-884 633	-963 643	-924 236	-924 236	-4,1
Avustukset	-367 250	-335 000	-335 000	-335 000	0,0
Muut toimintakulut	-4 015 826	-4 076 104	-4 153 195	-4 153 195	1,9
Toimintakulut	-13 123 323	-13 247 151	-13 488 612	-13 488 612	1,8
Toimintakate	-10 930 246	-11 268 241	-11 462 424	-11 441 201	1,5

Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalveluiden tuloskortti

Sujuvat prosessit

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuu-taho
1. Asiakslähtöiset palvelut.	1.1. Palvelualueiden välillä on hyvin yhteensopivat prosessit	1.1.1. Laajennetun kaupunkikehityspalvelujen johtoryhmän kuukausittainen strategian seurantatyö / Päivittäisjohtamisen taulu.	1.1.1. JPP-mittari, sujuvat prosessit, 1-3 / tavoite 2	Laajennetun johtoryhmän työskentely ei toteudu suunnitellusti tai ole tuloksellista.	2 x 2 = 4	Kaupunkikehitysjohdaja
	1.2 Kaupunkikehityslautakunnan vastuulla olevat perusrakenne ja palvelut toimivat teknisesti odotetulla tasolla ja tukevat laadultaan kaupungin kasvua ja kehitystä.	1.2.1. Arjen prosessit toimivat ja niitä kehitetään jatkuvan parantamisen periaattein.	1.2.1. Johdon kokonaisarvio palvelukohtaisten mittarien perusteella täyttää tavoitteen (kaikki palvelut "vihreällä" tai enintään kaksi palvelua "keltaisella" ja niiden haasteiden johdosta on sovittu toimenpiteet).	Tavoitteen alitettavaan tasoon ei pystytä reagoimaan ajoissa tai sitä ei havaita.	3 x 1 = 3	Kaupunkikehitysjohdaja

Aktiivinen yrittäjyys

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Asukasluku kehittyy positiivisesti.	1.1. Asukasluvun positiivinen kehitys	1.1.1. Yritysten ja asukkaiden kysyntään vastaava perusrakenne valmiina	1.1.1. Luovutettavissa olevia tontteja 2 v, kaavoitettuja tontteja 5 v. ja raakamaata 10 v. tarvetta vastaava määrä.	Kysynnän kasvuun ei varauduta tai tarvittavat maapoliittiset päätökset eivät synny.	3 x 1 = 3	Kaupunkikehitysjohtaja
	1.2. Yritysten tarpeisiin vastaavat kaavoitus- ja tonttiprosessit	1.2.1. Toimitaan yritysten hankkeita edistävällä tavalla konsernin sisäisesti tiimityössä.	1.2.1. Hankkeet toteutuvat yhteisesti sovitulla aikataululla	Joku olennainen taho jää tiimin ulkopuolelle ja siitä aiheutuu viivästystä, jos suunnitelmia joudutaan myöhemmin muuttamaan puuttuneen tiedon takia	2 x 2 = 4	Kaupunkikehitysjohtaja
2. Toimii vahvana kumppanina yrityksille ja muille toimijoille.	2.1. Yrittäjyysilmapiiri paranee	2.1.1. Elinkeinopoliittinen ohjelma	2.1.1. Salon asema eri mitauksissa paranee (V-Suomen yrittäjien ja OP:n vuosittainen maakuntaennuste, Suomen yrittäjien kysely 2 vuoden välein).	Salon asema heikkenee ja tulokset heikkenevät	1 x 1 = 1	Kaupunkikehityspalvelujen tehtäväalueiden päälliköt

Luova edelläkävijä

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Uudistaa ennakkoluulottomasti ja rohkeasti palveluja ja toimintatapoja.	1.1. Joka päivä parempi Salo - jatkuvan parantamisen toimintamalli ja strategian onnistunut jalkautus	1.1.1. Uuden toimintamallin eteneminen. Jatkuvan oppimisen malli ja hyvä perehdytys.	1.1.1. JPP-mittari, luova edelläkävijä	Strategian jalkautus epäonnistuu ja jokin päivä parempi Salo ei muutu arjen tekemiseksi työyksiköissä.	2 x 2 = 4	Kaupunkikehityspalvelujen tehtävälueiden päälliköt

Osaava henkilöstö

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Keskeiset keinot	Mittari ja tavoitetaso	Keinoon kohdistuvat riskit ja riskienhallintatoimenpiteet (vastuuhenkilö)	Riskin vaikutus, todennäköisyys ja riskiluku	Vastuutaho
1. Muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä ammatillinen osaaminen.	1.1 Palvelualueiden johto seuraa ja osallistuu riittävästi valtakunnallisiin ja alueellisiin keskusteluihin ja tunnistaa oman toimialansa tulevaisuuden haasteet. Koulutussuunnittelussa, kehityskeskustelujen osaamiskartoituksissa ja työkyvyn tuen toimenpiteissä huomioidaan ennakoiden nämä tulevaisuuden näkymät.	1.1.1. Lisätään esimiesten ja palvelualueiden välistä keskustelua osaamisen ja työkyvyn haasteista muuttuvassa toimintaympäristössä. Luodaan ja otetaan käyttöön helposti muunneltavia koulutusikäytäntöjä, työssä oppimisen menetelmiä ja työkyvyn tuen toimenpiteitä.	1.1.1. Johdon kokonaisarvio positiivinen tai tavoitteen alittavat seikat tunnistettu ja korjaavat toimenpiteet sovittu.	Muutokset eivät ole ennakoitavissa ja osaamisen tarpeet muuttuvat niin nopeasti, ettei ennakointi onnistu. Palvelualueiden välisen keskustelun käymiselle ei ole aikaa ja/tai motivaatiota.	2 x 2 = 4	Kaupunkikehityspalvelujen tehtäväläisten päälliköt

Kaupunkikehityspalveluiden toimintastrategia 2021–2023

Rakentamiskelpoisia ja tavoiteltuja tontteja on riittävästi tarjolla niin asumiseen kuin yritystoimintaan, niin että tekniset edellytykset ovat olemassa kaupungin asukasluvun laskun päättymiselle. Viestitään kaupungin tarjoamista mahdollisuuksista aktiivisesti. Salon kaupunkikehityspalvelut on yhteistyöhaluinen kumppani ja reagoi nopeasti, kun ilmenee tarve kaavoitushankkeisiin tai perusrakenteen kehittämiseen. Julkinen toimintaympäristö edistää kaikkien väestöryhmien liikkumista ja yhdessä oloa sekä työllisyyden paranemista. Kaupungin vastuulla oleva perusrakenne on kunnossa ja ympäristö on viihtyisää ja turvallista liikua.

Kaupunkikehityspalvelujen hallinto

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Suurin menoerä on Turun kaupungille maksettava pelastustoimen sopimuskorvaus kustannuspaikalla 5022 VS Aluepelastuslaitos.

Maankäyttöpalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tavoitteena vuonna 2021 ovat: Hoitaa kunnan lakisääteisten kiinteistöinsinöörin ja kiinteistörekisterinpitäjän tehtävät. Tavallisimpina tehtävinä ovat kiinteistönmuodostukset, joilla luodaan edellytykset mm. tonttien rakennus- ja kiinnityskelpoisuudelle. Tehtäviin kuuluvat myös yksityistie- ja osoiteasiat sekä kaupanvahvistajan tehtävät.

Kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito tuottamalla kartta- ja rekisteripalveluja, internet karttapalvelua, geodeettisia laskentapalveluja ja sisäistä paikkatietokoulutusta.

Kaupungin maaomaisuuden hallinnointi valmistelemalla maanhankintaan ja luovutukseen sekä tonttien ja muiden alueiden varauksiin ja vuokrauksiin liittyvät asiat mukaan lukien tonttimarkkinointi. Tehtävänä on myös mm. talous- ja virkistysmetsien hoito ja puunmyynti. Tuottaa mm. karttojen ylläpidon, rakennusvalvonnan, kunnallistekniikan ja kiinteistönmuodostuksen edellyttämiä maastomittauksia.

Palvelut muodostuvat lakisääteisistä tehtävistä, kaupungin maaomaisuuden moninaiskäytön edellytysten järjestelyistä ja muista kaupungin sekä yleisen rakentamisen ja vakuusjärjestelmän toimintaedellytysten vaatimista tehtävistä. Haasteena on tuottaa nämä palvelut kustannustehokkaasti prosesseja koko ajan kriittisesti tarkastellen ja kehittäen.

Tavoitteena on myös kaupungin kärkihankkeiden edistäminen. Salon keskustan ja asemanseudun kehittäminen. Kt 52 tiealueen asemakaavan laatimisen jatkaminen. Espoo-Salo oikorata ns. tunnin juna- hankkeen laatimisen jatkaminen. Kaupungin tehtävänä on ratahankkeeseen liittyvien yleiskaavojen tarkistaminen.

Vuoden 2021 aikana täydennetään ja päivitetään Salon yleiskaavallista ohjelmaa. Asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia laaditaan kysyntää vastaten ja tonttitarjontaa monipuolistuen. Kehittämissuunnitelmia laaditaan tarpeen mukaan asemakaavoituksen pohjaksi. Salon keskustaan kehitetään viihtyisämmäksi ja elävämmäksi kaupunkiympäristöksi.

Maaseutualueiden asumista ja palvelujen sekä elinkeinotoimintojen kehittymistä edistetään MRL:n mahdollistamien lupamenettelyjen ja tarvittaessa kaavoituksen keinoin. Kaupungin kaavoitus ja aktiivinen maankäyttöpoliittikka nähdään keskeisenä kehitysresurssina strategian toteutuksessa.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Riskinä on henkilöstöresursseissa ohuen organisaation haavoittuvuus. Tehtävät ovat erityisasiantuntijuutta edellyttäviä ja näin poikkeustilanteissa on heikko mahdollisuus varahenkilön käyttämiseen.

Ajan tasalla olevien yleiskaavojen puute taajamissa saattaa muodostaa esteen kehitykselle ja tehokkaalle maapolitiikan hoidolle.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet ovat: Resurssit priorisoidaan siten, ettei palvelutaso laske merkittävästi kokonaisuuden kannalta kriittisimmissä toiminnoissa. Maanvuokra-, palvelujen myynti- ja puunmyyntitulojen hankkimiseen kiinnitetään koko ajan huomiota. Toimintamenoista pääosa on henkilöstömenoja. Henkilöstömenoja vähentää resurssien yhteiskäyttö yksiköiden välillä mm. paikkatietojen osalta. Henkilökunnan määrän vähenemisen myötä henkilöstömenot, kuten muutkin toimintakulut on saatu pienenemään. Muut kulut koostuvat mm. tila- ja leasingvuokrista sekä ohjelmistojen käyttöoikeusmaksuista sekä yksityistieavustuksista. Palvelujen ostot käsittävät lähinnä tulojen hankkimisesta koituvia menoja. Tuloista maanvuokratulot muodostavat merkittävimmän osan, mutta myös puunmyyntituloja on saatu hankittua aiempaa enemmän.

Maanhankintaan on budjetoitu määräraha, jota on tarkoitus käyttää kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla maapoliittisessa ohjausryhmässä tapauskohtaisesti käsiteltynä ja sen mukaisesti kaupunginhallituksen päättämänä. Maanhankintaan varattua määrärahaa tarvitaan myös mahdollisten etuosto-oikeuden käyttämistilanteissa tai kun kaupunki on velvollinen maksamaan maanlunastuskorvauksia tai hankkimaan omistukseensa asemakaavan mukaisia yleisiä alueita.

Painopisteinä ovat myös kaupungin kärkihankkeiden edistäminen sekä kaavoituksen ja kaavojen toteuttaminen. Tällä hetkellä erityisesti Espoo-Salo oikoradasta sekä kt 52 aluevaraussuunnitelmista johtuvat kaavamuutoshankkeet sekä Salon keskustaajaman (Salo-Halikko) asemakaavojen laadinta ja uudistaminen on keskiössä.

Ulkopuolisiin palveluihin tarvittava rahoitus riippuu pitkälti eri kaavahankkeiden valmistelun edellyttämistä erityisselvityksistä sekä kärkihankkeiden etenemisestä. Selvitysten tarkka määrä selviää vasta kaavaprosessien aikana. Konsulttimäärärahoja tarvitaan erityisesti kärkihankkeissa sekä keskustan liikennetarkasteluissa sekä asemanseutu-Salorankatu välisen kaavallisten ratkaisujen kehittämisessä sekä liikenneyhteyksien parantamisessa. Muut kulerät ovat varsin pieniä ja pysyvät aiemmalla tasolla.

Valmistaudutaan Meriniityn, Salorankatuun rajoittuvien kortteleiden, asemanseudun, Hali-konrinteen, Riikin ja Metsäjaanun työpaikka-alueiden kehittämiseen elinkeinotoimintojen pitkän aikavälin tarpeiden mukaisesti. Yleiskaavallista ohjelmaa edistetään. Ranta-alueiden selvitystä jatketaan. Asemakaavoituksessa keskitytään keskusta-alueen asuntopainotteisten asemakaavojen laadintaan.

Maankäyttöpalvelujen vuoden 2021 toimintakuluiksi on hallintokunnan esityksenä budjetoitu noin 2,76 milj. euroa ja toimintatuotoiksi 4,37 milj. euroa. Palvelualueen toimintakate on noin 1,61 milj. euroa positiivinen.

Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tavoitteena on pitää kaupungin kunnossapidonvastuulla olevat kadut ja tiet lain vaatimassa kunnossa sekä sopeuttaa nykyiset toimintamallit uuden organisaation mukaiseksi.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Suurimpana riskinä on normaalia kovemmat sää olosuhteet. Talousarvion on laadittu normaalien sääolosuhteiden mukaisesti.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Palvelualue vastaa koko kaupungin katuinfran ja puistoalueiden kunnossapidosta, saneerausista, uusien katujen ja alueiden suunnittelusta ja rakentamisesta.

Toimintamenojen ja –tulojen perustelut :

- Itäisen ohikulkutien valmistuttua ja keskustan läpikulkuliikenteen vähennyttyä, keskustaa pystytään kehittämään entistä viihtyisämmäksi.
- Vanhojen heikkokuntoisten asuntoalueiden katuinfran saneeraus

Tilapalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Tilapalvelujen palvelualue koostuu kolmesta yksiköstä: Isännöintiyksikkö, talonsuunnittelu-yksikkö sekä kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitoyksikkö. Jokainen yksikkö vastaa omalta osaltaan kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta, vuosikorjauksista sekä uudisrakennuskohteiden rakennuttamisesta ja suunnittelusta siten, että niissä on hyvä ja turvallinen toimia. Tilapalvelujen osaston keskeisenä tavoitteena on järjestää kiinteistöjen hoito ja kunnossapito kustannustehokkaasti ja saada omat kiinteistöt mahdollisimman tehokkaaseen hyötykäyttöön. Uusiutuvien energiaratkaisujen käyttöä pyritään lisäämään ja vastaavasti fossiilisista polttoaineista kiinteistöjen lämmityksessä pyritään pääsemään eroon. Tyhjillään olevista kiinteistöistä luovutaan ja niitä esitetään myytäviksi. Lisäksi tavoitteena on toimia paikallisten yritysten kumppanina erilaisissa kiinteistöjen älykkäiseen teknologiaan liittyvien tuotekehityshankkeiden osalta.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Palvelualueen merkittävin riski on henkilöstöresurssien supistuminen eläköitymisen myötä ja ns. hiljaisen tiedon häviäminen. Lisäksi riskinä nähdään kaupungin talouden tuoma haaste vastata kiinteistöjen korjausvelkaan, sisäilmaongelmien tuomat akuutit korjaustarpeet sekä kiinteistöjen peruskorjausten lisääntyvä määrä suhteessa resursseihin. Riskinä nähdään myös tyhjilleen jäävien tilojen tuleva käyttö mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen, mitä niille tehdään. Tyhjien tilojen käytön uudelleen suunnittelu tulee vaatimaan tilapalvelujen resursseja.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Tilapalvelujen osaston tärkeimpänä painopisteenä on toteuttaa uudet käynnissä olevat ja käynnistyvät rakennushankkeet laadukkaasti, terveellisesti ja turvallisesti. Muina painopisteinä tulee vuonna 2021 edelleen olemaan energiatehokkuuden parantaminen kiinteistöjen ylläpidossa uusimalla mm. ilmanvaihtolaitteistoja, uudistamalla valaistuksia ja niiden ohjauksia sekä pääsemään eroon tilojen yllälämmittämisestä sekä edelleen lisätä uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä kiinteistöjen lämmityksessä ja energian käytössä.

Tilapalvelujen toimintatuotot koostuvat pääosin asuntojen ja toimitilojen ulkoisista (n. 20 prosenttia) ja sisäisistä (n. 80 prosenttia) vuokrista. Toimintamenot koostuvat henkilöstön palkkakuluista (n. 20 prosenttia), kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon liittyvistä ostopalvelujen ja materiaalien kustannuksista (n. 40 prosenttia) sekä sähkö- ja lämpöenergian hankintamenoista (n. 40 prosenttia).

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden perustehtävä ja tavoite on tuottaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelua tilaaja-asiakkaan ja Rapu-tuottajan yhteisesti laaditun palvelusopimuksen mukaisesti, palveluprosesseja kaiken aikaa kehittäen ja parantaen. Toteuttaen samalla ammattialakohtaista lainsäädäntöä ja ohjeistusta ja kaikkea muuta työelämää säätelevää lainsäädäntöä ja ohjeistusta, kaupungin arvot, strategia ja ennen kaikkea taloudelliset perusteet ja resurssit huomioiden.

Merkittävät vahvuudet ovat ammattitaitoinen, monipuolisesti koulutautunut henkilökunta, kaiken aikaa paranneltavat palveluprosessit ja yhteistyö kaupungin eri toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. Seurataan ja osallistutaan valtakunnallisiin, ammatillisiin kehittämishankkeisiin, esim. Motivan julkishallinnon elintarvikkeiden vastuullisuuskriteerien pilotointi Salon kaupungin elintarvikkeiden hankinnan kilpailutuksessa v.2017, elintarvikkeiden hankintakaudelle 2018-2019 + kaksi optiovuotta 2020-2021.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Merkittäviä riskejä ovat henkilökunnan tuki- ja liikuntaelin sairaudet ja vaivat ja näistä johtuvien poissaolojen suuri määrä uudelleen sijoitushaasteineen. Merkittäväksi riskiksi voidaan myös katsoa kaupungin suurimman valmistuskeittiön, Salon keskuskeittiön rakenteellinen ikääntyminen ja asiakasmäärien lasku perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa, ohjautuen sisäisten tulojen vähennykseen ja tätä kautta talouden epätasapainoon.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden tärkein ja jatkuva toiminnan painopiste on tuottaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelua lainsäädännön mukaisesti, toimintaa sanalla kaiken aikaa kehittäen ja parantaen palveluprosessi-, henkilöstö-, asiakas- ja taloudellisuus näkökulmista. Merkittävien riskien ehkäisyksi/ painopisteeksi suunnitellaan teknologian lisäämistä ja hyödyntämistä, esim. siivousrobottikokeilulla ja valmistus- ja palvelukeittiöprosessi- ja Ravun ohjausryhmäyhteistyönä kehittäen- ja järkeistään.

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut tuottavat ja myyvät asiakkailleen ”Rapu-palvelua”, pyrkien rahoittamaan toimintansa sisäisillä ja ulkoisilla tuloillaan; tavoite = tuotot kattava kulut. Kulut koostuvat palkkakuluista noin (61 prosenttia), aineista ja tarvikkeista noin (24 prosenttia), palvelujen ostosta noin (7 prosenttia), muista kuluista noin (5 prosenttia) ja investoinneista ja ns. hallinnon vyöryistä noin (3 prosenttia). Palvelujen oston määräraharviota tarkennettava vuoden 2021 talousarvioon. Selvitetään puhtaanapitopalveluista (toimintatietokortti), mikä kohde näistä voitaisiin pilotoida suoritettavaksi ostopalveluna.

Sisäisten kustannusten tarkastelu

Ravitsemis- ja puhtaanapidon tekemä ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelutyö on kirjanpitolainsäädännön mukaisesti kaikkine kustannuksineen joko laskutettava tai muulla tavoin siirrettävä asiakkaan kustannukseksi mahdollisemman oikeudenmukaisesti kohdentaen.

Ravitsemispalveluissa laskutus on tehty asiakkaan ateriapalvelutilauksiin perustuen Jamix-tuotannonohjausjärjestelmällä ruokapalveluohjaajan, toimistosihteerin ja palvelupisteiden vastuuhenkilöiden (asiakkaan tilauksen tarkistus ja siirto Jamix-ohjelmaan) yhteistyönä. Puhtaanapidossa laskutus on tehty palveluesimiesten ja hallinnon toimistosihteerin yhteistyönä siivoustuntilaskutuksena sisäisen vuokralaskutuksen yhteydessä.

Puhtaanapidon hintaa on nostettu kerran vuoden 2012 alusta ja ravitsemispalveluiden kaksi kertaa vuosien 2012 ja 2019 alusta. Merkittävimmät kustannukset ovat 1. henkilöstökustannukset, 2. aineet ja tarvikkeet: näistä elintarvikkeet ja 3. palveluiden ostot. Kaikki nämä ovat nousseet viime vuosina ja kustannukset näyttävät nousevan vuoden loppuun ja ensi vuoden alussa. Kustannusten nousu aiheuttaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelujen palvelutuotantoon hinnan nostotarvetta ja viime vuosina merkittävästi noussut ns. vyörykustannus samoin. Näin ollen on välttämätöntä nostaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelutyön sisäisiä palveluhintoja vuoden 2021 alusta, 0,10 euroa/ateriasuorite ja 0,20 euroa/siivoustunti.

Liikennepalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Liikennepalveluyksikkö keskittyy tehtäviinsä ylläpitää ja koordinoita vastuullaan olevia koulu- ja ateriakuljetuspalveluja sekä Salon sisäinen joukkoliikenteen, Paikun kehittämiseen. Yksikön tavoitteena on strategian kärkihankkeessa määritellysti rakentaa Saloon tulevaisuuden liikennejärjestelmää, joka mahdollistaa sujuvan liikkumisen kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi yksikkö vastaa toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen lakisääteisten tehtävien valmistelusta kaupunkikehityslautakunnalle sekä liikennettä koskevien laki- ja direktiivimuutosten huomioimisesta kaupungin kuljetuksissa. Yksikön edustajat osallistuvat myös maakunnalliseen ja valtakunnalliseen viranomaisten kustantamien henkilökuljetusten, joukkoliikennejärjestelmän ja matkaketjujen kehittämistyöhön. Lisäksi liikennepalvelut ovat tiiviisti mukana Business Finlandin (BF) rahoittamassa Seniorien ja juniorien elämänlaadun parantaminen innovatiivisilla, älykkäillä ja turvallisilla liikennepalveluilla -hankkeessa.

Koulu- ja ateriakuljetusten osalta yksikkö toimii entiseen tapaan tukipalveluna toisille palvelualueille ja koordinoi kuljetukset ao. lautakuntien hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Yksikkö myös varautuu päivittämään Salon esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteet, jos oppivelvollisuusikään ja sitä kautta koulukuljetusoikeuteen tulee muutoksia vuoden 2021 aikana. Joukkoliikenteen kehittämisessä yksikön keskeinen tavoite on parantaa joukkoliikenteen kulkutapaosuutta. Vuonna 2021 yksikkö tulee keskittymään joukkoliikenteen tunnettuuden parantamiseen kehittämällä tiedotusta, parantamalla matkaketjuja sekä joukkoliikenteen saavutettavuutta. Osana joukkoliikenteen systemaattista kehittämistä valmistellaan joukkoliikenteen palvelutasomäärityksen päivitys tulevan joukkoliikenteen hankinnan perustaksi. Päivittämisessä hyödynnetään kertyneitä joukkoliikenteen matkustustilastoja, valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen 2016 tuloksia, syksyllä 2020 BF-hankkeessa tehtyä asiakaskyselyä sekä asiakaspalautteita. Kaikkien yksikön koordinoimien kuljetusten osalta valmistaudutaan elokuun 2021 alussa voimaantulevan EU:n puhdas ajoneuvo -direktiivin toimeenpanoon.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

Liikennepalveluyksikön osalta riskit kohdistuvat henkilöresurssien riittävyyteen yksikön palveluista dynaamisimman kokonaisuuden muodostavien koulukuljetusten osalta. Liikennepalvelut ovat kiinnittäneet huomioita, että terveydellisin ja vaarallisuuden perusteella myönnettyjen koulukuljetusten osuus kasvaa. Sen lisäksi että erityiskuljetukset lisäävät henkilöresurssin tarvetta on riskinä, että joukkoliikenneverkon merkittävästä parannuksesta huolimatta ei koulukuljetusten tilausajoja voida vähentää erityiskuljetettavien määrän lisääntymisen vuoksi. Kuljetusten näkökulmasta tärkeää olisi tarkastella perinteisiä koulualueita sekä esiopetuksen ja koulujen aloitus- ja lopetusajoja kokonaisuutena koko kouluverkon osalta. Myös koulujen ennalta-arvaamattomat siirrot väistöiloihin lisäävät koulukuljetuskustannuksien kasvun riskiä, sillä lakisääteiset koulukuljetukset on järjestettävä kattotta.

Liikennejärjestelmän näkökulmasta riskinä on kaupungin tiukan taloustilanteen vaikutus joukkoliikenteen toimivuuden kannalta välttämättömien ilta- ja viikonloppuyhteyksien käynnistämiseen. Vasta ilta- ja viikonloppuyhteyksien myötä voi joukkoliikenne tosiasiallisesti tarjota vaihtoehdon kulkumuotona henkilöautoilulle ja sitä kautta edistää liikkumisen kestävyttä kärkihankkeessa määritellysti. Myös koronapandemian kaltaiset äkilliset ja ennalta-arvaamattomat yhteiskuntaan merkittävästi vaikuttavat tekijät heijastuvat kaupungin kuljetuksiin esimerkiksi vähentyvinä joukkoliikenteen lipputuloina.

Talouden näkökulmasta EU:n (EU:2019/1161) direktiivi edistämisestä tulee voimaanastuessaan kasvattamaan kustannuksia kaikkien kuljetushankintojen osalta viimeistään vuonna 2021.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Liikennepalveluyksikön työn painopiste on yksikön vastuulla olevien palvelujen ylläpitämisessä ja kehittämisessä sekä päättyvien kuljetussopimusten uudelleen kilpailuttamisessa. Lisäksi resursseja tullaan edelleen kohdistamaan tiedotukseen, jotta joukkoliikenteen ja palveluliikenteen käyttö kasvaisi ja uusien sopimuskausien alkaessa kuljetukset käynnistyivät kuntalaisten kannalta mahdollisimman onnistuneesti.

Talousarvion perusteena on käytetty olemassa olevia, indeksitarkistettuja kuljetus- ja palvelusopimuksia, Paikku-liikenteen käynnistymisen jälkeen saatuja joukkoliikenteen matkamäärä- ja lipputulotietoja sekä kuluvan vuoden menototeumaa. Tulevien hankintojen osalta on huomioitu EU-direktiivin vaatimukset puhtaiden ja energiatehokkaiden tieliikenteen moottoriajoneuvojen osuuden kasvattamisesta sekä hankinnan valmisteluvaiheessa tiedossa olevat kuljetustarpeiden muutokset. Joukkoliikenteen osalta talousarvioon on kirjattu maltillinen 5 prosentin matkamäärien kasvun tuoma 100.000 euron lipputulojen kasvu, joka toteutuessaan ohjataan joukkoliikenteen kehittämiseen. Muutoin liikennepalvelujen talousarvioon kirjatut palveluostojen menot perustuvat nykyisten sopimusten mukaisiin kustannuksiin. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioon tehtiin seuraavat tekstiilisäykset: Selvitetään, miten vesibussiliikenne kaupungin keskustasta Mathildedaliin voitaisiin toteuttaa. Selvitystyössä tulisi ilmetä kustannusvaikutukset sekä liikenteen käynnistämisestä aiheutuvat rakennustarpeet. Varsinainen toiminta toteutetaan selvityksen jälkeen yhteistyössä yrittäjien kanssa, ei kaupungin omana toimintana. Koulukuljetusperiaatteet tulee tarkentaa muuttuneen suurpetotilanteen vuoksi.

Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

50 KAUPUNKI KEHITYSLAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	1 849 434	2 056 731	0	1 970 400	1 970 400	-4,2
Maksutuotot	340 050	115 000	0	138 339	138 339	20,3
Tuet ja avustukset	424 370	250 000	0	250 259	250 259	0,1
Muut toimintatuotot	5 626 945	5 816 824	8 162 495	5 978 282	5 978 282	2,8
Toimintatuotot	8 240 799	8 238 555	8 162 495	8 337 280	8 337 280	1,2
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-15 055 890	-15 486 968	0	-15 749 674	-15 566 817	0,5
Palkat ja palkkiot	-12 011 501	-12 369 755	0	-12 479 253	-12 328 578	-0,3
Henkilösivukulut	-3 044 389	-3 117 213	0	-3 270 421	-3 238 239	3,9
Eläkekulut	-2 645 324	-2 752 306	0	-2 810 481	-2 783 857	1,1
Muut henkilösivukulut	-399 065	-364 907	0	-459 940	-454 382	24,5
Palvelujen ostot	-17 018 908	-18 657 836	0	-18 501 031	-18 306 031	-1,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 981 244	-9 902 511	0	-9 718 191	-9 703 191	-2,0
Avustukset	-367 954	-370 000	0	-385 000	-385 000	4,1
Muut toimintakulut	-664 678	-575 947	-44 094 413	-545 265	-545 265	-5,3
Toimintakulut	-43 088 674	-44 993 262	-44 094 413	-44 899 161	-44 486 304	-1,1
Toimintakate	-34 847 875	-36 754 707	-35 931 918	-36 561 881	-36 149 024	-1,6

Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

50 KAUPUNKI KEHITYSLAUTAKUNTA	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	19 958 457	19 499 532	19 645 301	19 645 301	0,7
Maksutuotot	341 585	115 000	138 339	138 339	20,3
Tuet ja avustukset	424 370	250 000	250 259	250 259	0,1
Muut toimintatuotot	23 879 705	24 461 681	25 110 324	25 110 324	2,7
Toimintatuotot	44 604 118	44 326 213	45 144 223	45 144 223	1,8
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 055 890	-15 486 968	-15 749 674	-15 566 817	0,5
Palkat ja palkkiot	-12 011 501	-12 369 755	-12 479 253	-12 328 578	-0,3
Henkilösivukulut	-3 044 389	-3 117 213	-3 270 421	-3 238 239	3,9
Eläkekulut	-2 645 324	-2 752 306	-2 810 481	-2 783 857	1,1
Muut henkilösivukulut	-399 065	-364 907	-459 940	-454 382	24,5
Palvelujen ostot	-17 867 159	-19 440 002	-19 281 888	-19 086 888	-1,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 984 581	-9 902 510	-9 718 191	-9 703 191	-2,0
Avustukset	-367 954	-370 000	-385 000	-385 000	4,1
Muut toimintakulut	-1 588 574	-1 506 160	-1 501 877	-1 501 877	-0,3
Toimintakulut	-44 864 159	-46 705 640	-46 636 630	-46 243 773	-1,0
Toimintakate	-260 041	-2 379 427	-1 492 407	-1 099 550	-53,8

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Toimintastrategia vuosille 2021-2023

Rakennus- ja ympäristövalvonnan strategia pohjautuu koko kaupungin strategiaan ja painopisteisiin.

Toiminnan viranomaisluonteen ja lakisääteisyysden takia painopisteistä etenkin sujuvat prosessit korostuvat. Lupien käsittely ja valvonnan toteuttaminen pyritään järjestämään sujuvasti. Viranomaisluonteesta huolimatta toiminnan asiakaspalveluun tulee kiinnittää huomiota.

Asiantuntijaorganisaatioiden henkilöstön koulutukseen ja osaamiseen kiinnitetään huomiota, mutta samalla pyritään turvaamaan henkilöstön toimintakyky kiireisessä ja ajoittain henkisesti raskaassa toimintaympäristössä.

Talouden toteumaa seurataan tiiviisti ja poikkeamiin puututaan nopeasti mahdollisuuksien rajoissa.

Johtamisessa painotetaan päivittäisjohtamisen -mallia Palveluissa tavoitteet tulee olla painopistealueilla selkeät ja niiden seurantaan tulee muodostaa riittävä mittarointi.

Rakennusvalvonta

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Rakentamisen lupien sähköisen asiointipalvelun kokonaisuuden kilpailutuksen (Kuntien Tiera) täytäntöönpano
- Väestötietojärjestelmään (VTJ) tuotettavan pysyvän huoneistotunnisteen (PHT) ja rakennusten uuden tilastollisen luokittelun (rakennusluokitus 2018) käyttöönotto rakennusvalvonnan prosesseissa
- Digitointiprojekti ulkoisena hankintana valikoiduista kiinteistöistä, joilla on suuri rakennuskanta
- Rakentamisen lupien käsittelyajat pidetään nykyisellä vakiintuneella tasolla tai nopeutetaan hieman
- Rakentamisen lupien lupakäsittelyä ja seurantaa kehitetään sähköisessä asiointipalvelussa
- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen valmistautuminen

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Korona epidemian pitkittymisen mahdollinen vaikutus rakentamiseen yleisesti ja sitä kautta rakennuslupien määrään ja niistä saataviin tuloihin
- Mahdolliset muutokset ohjelmistoissa ja kustannuksissa sähköisen asiointipalvelun kokonaisuuden kilpailutuksen johdosta
- Uuden rakennusjärjestyksen myötä myös taksa tulee uudistaa ja uuden rakennusjärjestyksen ja taksan vaikutus tuloihin on hankala ennustaa tarkasti
- Muutokset henkilöstöressurssissa johtavat helposti resurssin riittämättömyyteen varsinkin lupakäsittelyn ja valvonnan puolella, mikä pidentää rakentamisen lupien käsittelyaikoja ja heikentää rakennetun ympäristön valvonnan laatua
- Pysyvän huoneistotunnisteen (PHT) käyttöönoton vaikutus henkilöresurssiin on vaikeasti arvioitavissa
- Ohjelmistojen kehitys ei tue PHT:n ja uuden rakennusluokituksen 2018 käyttöönottoa
- Ulkoinen digitointiprojekti kokonaisuutena ei vastaa laadullisesti kaupungin vaatimuksia
- Arkistoasiakirjojen myyntipalvelun toimitusaikojen merkittävä viivästyminen

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet:

- Rakentamisen lupien sujuva käsittely
- Rakennetun ympäristön valvonnan onnistuminen
- Talouden jatkuva seuranta
- Myyntipalvelun asiakirjojen toimitusajan varmistaminen
- Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen seuranta ja mahdollinen ennakointi

Rakentamisen määrän ennakoidaan olevan vuonna 2021 samalla tasolla kuin vuodelle 2020 on ennakoitu. Lupapiste Kaupan myyntituloja on tarkistettu saadun kokemuksen perusteella alemmaksi kuin vuodelle 2020 budjetoitiin.

ICT-kulut nousevat vuodelle 2021. Suunnitteilla on digitoida projektiluonteisesti keskeisten laajojen rakennuskohteiden paperiarkisto ulkopuolisena työnä. Lisäksi nousupaineita aiheuttaa paikkatieto- ja rakennusvalvontaohjelmiston osin ennakoinnattomat kehittämiskulut. Rakennusvalvonta on mukana Trimblen Locus ja Cloud ohjelmistojen kehittämisessä

yhdessä kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Lakisääteistä rakennus- ja huoneistorekistereitä ylläpidetään Trimblessä. Näiden lisäksi rakentamisen lupien sähköisen asiakaspalvelun tehostaminen mm. päätöksenteko-ominaisuudella nostaa ICT-kustannuksia.

Ympäristönsuojelu

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ja muu valvonta toteutetaan suunnitellusti.
- Ympäristönsuojelumääräykset uudistetaan Kuntaliiton mallin mukaisiksi
- Otetaan käyttöön sähköiset allekirjoitukset kaikissa asiakirjoissa, joissa se on mahdollista

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Maa-aineslupien jatkolupahakemusten mahdollinen suuri määrä voi lisätä riskiä käsittelyaikaisten pidentymiseen ja vaikeuttaa valvontasuunnitelman toteutusta.
- Maa-aineslupien odotettua pienempi määrä voi vähentää tuloja merkittävästi
- Yllättävät muutokset henkilöstöressursseissa

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Painopisteet

- Valvontasuunnitelman mukainen valvonta
- Sujuva lupakäsittely
- Tehokas valitukseen ja neuvontapyyntöihin reagointi

Vuoden 2021 arvio tuloista perustuu vuonna 2019 toteutuneeseen tulokseen. Valvontakohdeiden määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia vuosittain. Pääosa tuloista tulee maa-ainesten oton valvonnasta sekä lupamaksuista, joiden määrää on erittäin vaikea ennustaa. Henkilöstömäärässä ei tapahdu muutoksia. Asiantuntijapalveluihin on varattu Salon imagon ja asukkaiden kannalta tarpeellisiin palveluihin kuluvat menot. Tämä tarkoittaa Valonian osallistumismaksua, Benviroc Oy:n kasvihuonekaasutaselaskelmaa sekä 5.000 euron varasta VieKas LIFE -vieraslajihankkeeseen liittymiseksi. Lisäksi asiantuntijapalveluihin on varattu 2.800 euroa yllättäviin kuluihin, kuten esimerkiksi vesinäytteiden analysointiin. ICT-palvelujen maksujen on oletettu pysyvän samalla tasolla kuin vuonna 2020. Ympäristönsuojelun avustuksiin esitetään 5.000 euron korotusta, jolloin kokonaissumma on 10.000 euroa. Vuosina 2018-2020 anottujen avustusten kokonaissumma on joka vuosi noussut ja vuonna 2020 lautakunnalta haettiin avustuksia yhteensä 14.460 euroa. Uudella kokonaissummalla pystyttäisiin paremmin vastaamaan salolaisyhdistysten tarpeisiin.

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Riskiperusteisen valvonnan toteutuminen. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksista toteutuu toimialoitain vähintään 90 prosenttia.
- Uusintatarkastuksista 90 prosenttia toteutunut kolmen työviikon sisällä toimijalle annetusta korjauksen määräajasta.
- Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisten huoneistojen ilmoitusten käsittelyprosessit toimivia. Vähintään 90 prosenttia ilmoituksista käsitellään kahden viikon sisällä vireille tulosta.
- Poikkeamahallinnan kehittäminen. Käsitellään ja seurataan toiminnassa havaittavia poikkeamia dokumentoidusti. Tavoitteena saada esille parantamista vaativat toiminnan kohdat.
- Valvontakäytäntöjen yhtenäistämistä jatketaan. Toimenpiteinä ohjeiden päivitys ja interkalibrointiin osallistuminen.

Palvelualueen merkittävimmät riskit

- Henkilöresursseissa tapahtuvat äkilliset muutokset ja eläinlääkintähuollon rekrytointi-vaikkeudet.
- Koronaepidemiatilanteen pahenemisen seurauksena eläinlääkäripalvelujen järjestämisen vaikeutuminen ja tarkastustoiminnan rajoittaminen.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Ympäristöterveydenhuollon painopisteenä on ympäristöterveydenhuollon vuosille 2020-2024 laaditun valvontasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti lisätä valvonnan vaikuttavuutta ja laatua toteuttamalla valvontaa riskiperusteisesti sekä yhtenäistämällä valvontakäytäntöjä. Toimijoita tuetaan ja kannustetaan huolehtimaan lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksien täyttämiseen. Valvonta osallistuu aktiivisesti tärkeiksi katsomiinsa valtakunnallisiin valvontahankkeisiin ja huomioi niiden tulokset toiminnassaan.

Ympäristöterveydenhuollon arvioidut tulot perustuvat suunnitelmallisesta elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonnasta kertyviin tuloihin sekä valtion maksamiin eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta maksettaviin korvauksiin. Tulot on arvioitu 1.1.2020 käyttöön otetun maksutaksan perusteella. Toimintamenoissa ei merkittäviä muutoksia aiempaan.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

70 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	80 264	122 600	0	3 915 597	3 917 597	3 095,4
Maksutuotot	605 416	556 000	0	815 000	815 000	46,6
Tuet ja avustukset	22 585	0	0	121	121	
Muut toimintatuotot	0	0	4 705 046	340 840	340 840	
Toimintatuotot	708 264	678 600	4 705 046	5 071 558	5 073 558	647,7
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 683 416	-1 759 305	0	-4 281 638	-4 126 356	134,5
Palkat ja palkkiot	-1 302 871	-1 370 177	0	-3 364 862	-3 217 462	134,8
Henkilösivukulut	-380 545	-389 128	0	-916 776	-908 894	133,6
Eläkekulut	-334 443	-349 354	0	-795 160	-788 639	125,7
Muut henkilösivukulut	-46 102	-39 774	0	-121 616	-120 255	202,3
Palvelujen ostot	-207 808	-283 821	0	-783 202	-756 202	166,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 908	-24 710	0	-49 570	-49 570	100,6
Avustukset	-8 582	-10 000	0	-1 214 000	-1 209 000	11 990,0
Muut toimintakulut	-29 791	-46 200	-6 284 993	-121 632	-121 632	163,3
Toimintakulut	-1 947 504	-2 124 036	-6 284 993	-6 450 042	-6 262 760	194,9
Toimintakate	-1 239 240	-1 445 436	-1 579 947	-1 378 484	-1 189 202	-17,7

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

70 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLTK	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	80 264	122 600	3 915 597	3 917 597	3 095,4
Maksutuotot	631 088	556 000	815 000	815 000	46,6
Tuet ja avustukset	22 585	0	121	121	
Muut toimintatuotot	0	0	340 840	340 840	
Toimintatuotot	733 936	678 600	5 071 558	5 073 558	647,7
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 683 416	-1 759 305	-4 281 638	-4 126 356	134,5
Palkat ja palkkiot	-1 302 871	-1 370 177	-3 364 862	-3 217 462	134,8
Henkilösivukulut	-380 545	-389 128	-916 776	-908 894	133,6
Eläkekulut	-334 443	-349 354	-795 160	-788 639	125,7
Muut henkilösivukulut	-46 102	-39 774	-121 616	-120 255	202,3
Palvelujen ostot	-269 535	-334 601	-855 824	-828 824	147,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 278	-24 710	-49 570	-49 570	100,6
Avustukset	-8 582	-10 000	-1 214 000	-1 209 000	11 990,0
Muut toimintakulut	-107 626	-118 756	-194 108	-194 108	63,5
Toimintakulut	-2 087 438	-2 247 372	-6 595 140	-6 407 858	185,1
Toimintakate	-1 353 501	-1 568 772	-1 523 582	-1 334 300	-14,9

Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen

	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toimintatuotot						
Myyntituotot	13 585 641	13 783 821	0	13 140 990	13 297 009	-3,5
Maksutuotot	17 704 594	18 518 042	0	18 709 628	18 715 851	1,1
Tuet ja avustukset	4 730 401	4 256 609	0	4 777 866	4 777 866	12,2
Muut toimintatuotot	8 074 551	8 836 872	45 301 328	8 669 733	8 575 583	-3,0
Toimintatuotot	44 095 187	45 395 344	45 301 328	45 298 217	45 366 309	-0,1
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-161 142 634	-165 660 893	0	-168 022 858	-166 448 463	0,5
Palkat ja palkkiot	-128 862 010	-133 637 474	0	-134 067 018	-132 750 276	-0,7
Henkilösivukulut	-32 280 624	-32 023 419	0	-33 955 840	-33 698 187	5,2
Eläkekulut	-27 935 651	-28 459 454	0	-28 988 442	-28 775 299	1,1
Muut henkilösivukulut	-4 344 973	-3 563 965	0	-4 967 398	-4 922 888	38,1
Palvelujen ostot	-148 024 607	-149 387 273	0	-148 933 365	-155 878 530	4,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 810 815	-18 212 888	0	-18 855 802	-18 862 956	3,6
Avustukset	-17 452 643	-18 477 889	0	-19 182 900	-14 335 349	-22,4
Muut toimintakulut	-5 597 463	-5 745 298	-353 208 364	-5 987 757	-5 775 699	0,5
Toimintakulut	-350 028 163	-357 484 241	-353 208 364	-360 982 682	-361 300 997	1,1
Toimintakate	-305 932 976	-312 088 897	-307 907 036	-315 684 465	-315 934 688	1,2
Verotulot	188 423 845	190 880 000	0	194 656 000	195 156 000	2,2
Valtionosuudet	110 039 464	124 428 966	0	122 321 000	122 665 000	-1,4
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	545 824	541 000	0	545 824	545 824	0,9
Muut rahoitustuotot	1 887 318	1 856 305	0	1 826 986	1 826 986	-1,6
Korkokulut	-1 273 731	-1 600 000	0	-1 300 000	-1 300 000	-18,8
Muut rahoituskulut	-26 926	-12 500	0	-2 327	-2 327	-81,4
Rahoitustuotot- ja kulut	1 132 485	784 805	0	1 070 483	1 070 483	36,4
Vuosikate	-6 337 182	4 004 874	-307 907 036	2 363 018	2 956 795	-26,2
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 480 018	-13 918 671	0	-13 336 792	-13 836 792	-0,6
Arvonalentumiset	-10 000	0	0	0	0	
Poistot ja arvonalentumiset	-13 490 018	-13 918 671	0	-13 336 792	-13 836 792	-0,6
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	1 232 777	0	0	30 000 000	0	
Satunnaiset kulut	-227 586	0	0	0	0	
Satunnaiset erät	1 005 191	0	0	30 000 000	0	
Tilikauden tulos	-18 822 009	-9 913 797	-307 907 036	19 026 226	-10 879 997	9,7
Poistoeron muutos	461 672	534 524	0	461 672	461 672	-13,6
Tilikauden ylijäämä/ali-jäämä	-18 360 337	-9 379 273	-307 907 036	19 487 898	-10 418 325	11,1

Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen ja sisäinen

	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA2021	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	35 899 042	35 128 554	34 347 687	34 503 706	-1,8
Maksutuotot	17 928 880	18 560 342	18 921 928	18 928 151	2,0
Tuet ja avustukset	4 741 822	4 256 609	4 777 866	4 777 866	12,2
Muut toimintatuotot	26 471 169	27 799 059	27 932 155	27 858 005	0,2
Toimintatuotot	85 040 913	85 744 564	85 979 636	86 067 728	0,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-161 142 634	-165 660 893	-168 022 858	-166 448 463	0,5
Palkat ja palkkiot	-128 862 010	-133 637 474	-134 067 018	-132 750 276	-0,7
Henkilösivukulut	-32 280 624	-32 023 419	-33 955 840	-33 698 187	5,2
Eläkekulut	-27 935 651	-28 459 454	-28 988 442	-28 775 299	1,1
Muut henkilösivukulut	-4 344 973	-3 563 965	-4 967 398	-4 922 888	38,1
Palvelujen ostot	-170 409 957	-170 905 306	-170 313 362	-177 564 527	3,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 905 527	-18 212 888	-18 855 802	-19 042 956	4,6
Avustukset	-17 467 938	-18 477 889	-19 182 900	-14 335 349	-22,4
Muut toimintakulut	-24 045 674	-24 576 485	-25 289 179	-25 077 121	2,0
Toimintakulut	-390 971 730	-397 833 461	-401 664 101	-402 468 416	1,2
Toimintakate	-305 930 817	-312 088 897	-315 684 465	-316 400 688	1,4
Verotulot	188 423 845	190 880 000	194 656 000	195 156 000	2,2
Valtionosuudet	110 039 464	124 428 966	122 321 000	122 665 000	-1,4
Rahoitustuotot- ja kulut					
Korkotuotot	545 824	541 000	545 824	545 824	0,9
Muut rahoitustuotot	1 887 318	1 856 305	1 826 986	1 826 986	-1,6
Korkokulut	-1 273 731	-1 600 000	-1 300 000	-1 300 000	-18,8
Muut rahoituskulut	-26 926	-12 500	-2 327	-2 327	-81,4
Rahoitustuotot ja -kulut	1 132 485	784 805	1 070 483	1 070 483	36,4
Vuosikate	-6 335 024	4 004 874	2 363 018	2 490 795	-37,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 480 018	-13 918 671	-13 336 792	-13 836 792	-0,6
Arvonalentumiset	-10 000	0	0	0	
Poistot ja arvonalentumiset	-13 490 018	-13 918 671	-13 336 792	-13 836 792	-0,6
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	1 232 777	0	30 000 000	0	
Satunnaiset kulut	-227 586	0	0	0	
Satunnaiset erät	1 005 191	0	30 000 000	0	
Tilikauden tulos	-18 819 851	-9 913 797	19 026 226	-11 345 997	14,4
Poistoeron muutos	461 672	534 524	461 672	461 672	-13,6
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-18 358 179	-9 379 273	19 487 898	-10 884 325	16,0

Liikelaitos Salon Vesi

Liikelaitos Salon veden toimintastrategia 2021 – 2023

Liikelaitos Salon Vesi toimittaa asiakkailleen Sosiaali- ja Terveysministeriön laatuvaatimukset täyttävää vettä ja huolehtii jäte- ja sadevesien viemäroinnistä sekä jätevesien puhdistamisesta toiminta-alueellaan siten, että vesistöt ja muu ympäristö säilyvät mahdollisimman puhtaina. Liikelaitos hoitaa taloutensa kaupunginvaltuuston antamien talousarvioita-voitteiden mukaisesti.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

- Kilpailukykyiset taksat muihin vesihuoltolaitoksiin nähden, ottaen huomioiden tekniset ja taloudelliset tekijät.
- Liikelaitoksen talouden pitäminen erinomaisessa kunnossa.
- Toteutetaan esitetyt kehittämissuunnitelman mukaiset hankkeet aikataulun mukaisesti.
- Varmistetaan, että vesihuoltolaitoksen toiminta on lakien ja ympäristölupien edellyttämällä tasolla. Kiinnitetään erityistä huomiota hulevesien eriyttämiseen jätevesiviemäristä.
- Yhdistetään mahdollisuuksien mukaan alueen vesihuoltoverkostot.
- Varmistetaan kuluttajille puhtaan veden korkea laatu saneeraamalla vesihuoltoa koko toiminta-alueella.
- Verkostotiedot siirretään sähköiseen muotoon mahdollisimman nopeasti. Vesihuoltoverkostojen paikkatiedot tallennetaan kaikkien käytössä olevaan tietokantaan.
- Liikelaitos Salon Veden on valmistettava päätös vesihuollon toiminta-alueen määrittämisestä

Merkittävimmät riskit

Palvelualueen merkittävin riski on verkoston vanheneminen ja siitä aiheutuvat äkilliset vuodot ja rikkoutumiset. Edellisestä seuraa kustannusten nousua ja häiriöitä vesihuollossa. Ilmastonmuutos myös osaltaan vaikuttaa veden kulutukseen kuumien jaksojen nostaessa veden kulutusta. Lisäksi äkilliset rankkasateet aiheuttavat ongelmia prosessin hallinnassa viemäripuolella.

Palvelualueen painopistealueet sekä keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Vesihuollon kehittämissuunnitelma valmistui ajanjaksolle 2016-2021. Suunnitelma ohjaa kaupunkialueen vesihuollon kehitystä sekä liikelaitoksen toimintaa toiminta-alueella, että haja-asutusalueella. Puhtaan veden osalta tärkeä tehtävä on huolehtia jatkuvasti siitä, että koko toiminta-alueella tarjotaan asiakkaille laadukasta ja vaatimukset täyttävää puhdasta vettä. Edellisestä seuraa, että vesijohtoverkostoa ja vesihuollon valvontajärjestelmää päivitetään jatkuvasti Salon veden toiminta-alueella. Viemärilaitoksen osalta saneerataan viemäriverkostoa erillisviemäroinnin lisäämiseksi ja vuotovesien vähentämiseksi sekä päivitetään viemärilaitostekniikkaa.

Toimintamenot: Vesilaitoksen osalta merkittävimmät toimintamenot ovat henkilöstökulut sekä verkoston että tekniikan yllä- ja kunnossapitokulut. Verkoston kunnossa pitäminen on suurin menoihin vaikuttava tekijä.

Toimintatulot: Vesihuollon taksaan kuuluvat käyttömaksu, perusmaksu ja liittymismaksu. Käyttömaksun suuruus on puhtaan veden osalta 1,39 euroa/m³ (alv 0) ja jäteveden osalta 2,42 euroa/m³ (alv 0). Liittymismaksu määräytyy kiinteistön kerrosalan mukaan. Tilaustyöt laskutetaan tilaajalta, aiheutuneiden kustannusten mukaan. Vuoden 2020 alussa käyttömaksuja korotettiin 5 prosenttia.

Kaupunginjohtajan tekemät muutokset toimielimen talousarvioesitykseen

Liikelaitos Salon Veden osalta on tehty vähennyksiä kunnossapitopalvelujen ja koneiden huollon osalta yhteensä 100.000 euroa.

Liikelaitos Salon Veden tuloslaskelma

	TP 2019	MTA 2020	Raami 2021	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Liikevaihto	8 677 733	9 213 185	0	9 188 250	9 188 250	-0,3
Liiketoiminnan muut tuotot	14 730	0	8 654 060	0	0	
Muut tuet ja avustukset	7 259	0	0	7 259	7 259	
Materiaalit ja palvelut	-2 529 026	-2 580 073	0	-2 417 790	-2 317 790	-10,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 201 000	-1 104 320	0	-1 123 090	-1 123 090	1,7
Ostot tilikauden aikana	-1 201 000	-1 104 320	0	-1 123 090	-1 123 090	1,7
Palvelujen ostot	-1 328 026	-1 475 753	0	-1 294 700	-1 194 700	-19,0
Henkilöstökulut	-1 015 978	-1 189 399	0	-1 228 521	-1 228 521	3,3
Palkat ja palkkiot	-796 921	-946 790	0	-959 540	-959 540	1,3
Henkilösivukulut	-219 057	-242 609	0	-268 981	-268 981	10,9
Eläkekulut	-191 383	-214 847	0	-233 662	-233 662	8,8
Muut henkilösivukulut	-27 674	-27 762	0	-35 319	-35 319	27,2
Poistot ja arvonalentumiset	-2 674 574	-2 681 329	0	-2 674 448	-2 674 448	-0,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 674 574	-2 681 329	0	-2 674 448	-2 674 448	-0,3
Liiketoiminnan muut kulut	-137 350	-139 849	-3 751 911	-131 301	-131 301	-6,1
Liikelylijäämä (-)alijäämä) yhteensä	2 342 795	2 622 535	4 902 149	2 743 449	2 843 449	8,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 562 806	-1 562 805	0	-1 562 805	-1 562 805	0,0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0,0
Korvaus peruspääomasta	-1 562 805	-1 562 805	0	-1 562 805	-1 562 805	0,0
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0	
Ylijäämä(alijäämä) enn.sa-tunn.eriä yhteensä	2 342 795	2 622 535	4 902 149	2 743 449	2 843 449	8,4
Poistoeron lisäys(-)tai vähennys(+)	72 852	0	0	72 852	72 852	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	852 842	1 059 730	4 902 149	1 253 496	1 353 496	27,7

Liikelaitos Salon Veden rahoituslaskelma

	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021	Ero%
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (alijäämä)	2 342 795	2 622 535	2 743 449	2 843 449	8,4
Poistot ja arvonalentumiset	2 674 574	2 681 329	2 674 448	2 674 448	-0,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 562 806	-1 562 805	-1 562 805	-1 562 805	0,0
	3 454 563	3 741 059	3 855 092	3 955 092	5,7
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 635 066	-2 440 000	-5 880 000	-5 880 000	141,0
	-1 635 066	-2 440 000	-5 880 000	-5 880 000	141,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 819 497	1 301 059	-2 024 908	-1 924 908	-247,9
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos muilta	180 335	0	0	0	
Korottomien velkojen muutos muilta	-360 754	0	0	0	
	-180 420	0	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-180 420	0	0	0	
Rahavarojen muutos	1 639 077	1 301 059	-2 024 908	-1 924 908	-247,9

Rahavarat	31. 12.	6 577 959	
	1. 1.	4 938 882	1 639 077

Tuloslaskelma perusteluineen ja verorahoitus

Ulkoiset (sisältää vesilaitoksen)

	TP 2019 €	M-%	MTA 2020 €	M-%	LTK 2021 €	M-%	TA 2021 €	M-%
Toimintatuotot	52 794 909	0,1 %	54 608 529	3,4 %	54 493 726	-0,2 %	54 561 818	-0,1 %
Myyntituotot	22 253 822	4,0 %	22 997 006	3,3 %	22 329 240	-2,9 %	22 485 259	-2,2 %
Maksutuotot	17 704 594	3,3 %	18 518 042	4,6 %	18 709 628	1,0 %	18 715 851	1,1 %
Tuet ja avustukset	4 737 660	-9,4 %	4 256 609	-10,2 %	4 785 125	12,4 %	4 785 125	12,4 %
Muut toimintatuotot	8 098 833	-5,9 %	8 836 872	9,1 %	8 669 733	-1,9 %	8 575 583	-3,0 %
Toimintakulut	-353 708 358	4,2 %	-361 393 562	2,2 %	-364 760 294	0,9 %	-364 978 609	1,0 %
Henkilöstökulut	-162 158 612	3,5 %	-166 850 292	2,9 %	-169 251 379	1,4 %	-167 676 984	0,5 %
Palkat ja palkkiot	-129 658 931	3,9 %	-134 584 264	3,8 %	-135 026 558	0,3 %	-133 709 816	-0,6 %
Henkilösivukulut	-32 499 681	2,1 %	-32 266 028	-0,7 %	-34 224 821	6,1 %	-33 967 168	5,3 %
Eläkekulut	-28 127 034	3,2 %	-28 674 301	1,9 %	-29 222 104	1,9 %	-29 008 961	
Muut henkilösivukulut	-4 372 647	-4,5 %	-3 591 727	-17,9 %	-5 002 717	39,3 %	-4 958 207	
Palvelujen ostot	-149 350 475	5,8 %	-150 863 026	1,0 %	-150 228 065	-0,4 %	-157 073 230	4,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 011 815	0,0 %	-19 317 208	1,6 %	-19 978 892	3,4 %	-19 986 046	3,5 %
Avustukset	-17 452 643	0,1 %	-18 477 889	5,9 %	-19 182 900	3,8 %	-14 335 349	-22,4 %
Muut toimintakulut	-5 734 813	4,4 %	-5 885 147	2,6 %	-6 119 058	4,0 %	-5 907 000	0,4 %
Toimintakate	-300 913 449	5,5 %	-306 785 033	2,0 %	-310 266 568	1,1 %	-310 416 791	1,2 %
Verotulot	188 423 845	4,1 %	190 880 000	1,3 %	194 656 000	2,0 %	195 156 000	2,2 %
Valtionosuudet	110 039 464	3,3 %	124 428 966	13,1 %	122 321 000	-1,7 %	122 665 000	-1,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-430 320	-9,4 %	-778 000	80,8 %	-492 322	-36,7 %	-492 322	-36,7 %
Korkotuotot	545 824	30,1 %	541 000	-0,9 %	545 824	0,9 %	545 824	0,9 %
Muut rahoitustuotot	1 887 318	-15,3 %	1 856 305	-1,6 %	1 826 986	-1,6 %	1 826 986	-1,6 %
Korkokulut	-1 273 731	-13,2 %	-1 600 000	25,6 %	-1 300 000	-18,8 %	-1 300 000	-18,8 %
Muut rahoituskulut	-1 589 731	-4,0 %	-1 575 305	-0,9 %	-1 565 132	-0,6 %	-1 565 132	-0,6 %
Vuosikate	-2 880 460	-243,1 %	7 745 933	-368,9 %	6 218 110	-19,7 %	6 911 887	-10,8 %
Poistot ja arvон alentumiset	-16 164 591	-7,0 %	-16 600 000	2,7 %	-16 011 240	-3,5 %	-16 511 240	-0,5 %
Satunnaiset erät	1 005 191	***	0		30 000 000		0	
Tilikauden tulos	-18 039 860	17,3 %	-8 854 067	-50,9 %	20 206 870	-328,2 %	-9 599 353	8,4 %
Poistoeron muutos	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	-17 505 336	18,0 %	-8 319 543	-52,5 %	20 741 394	-349,3 %	-9 064 829	9,0 %

Ulkoiset ja sisäiset (sisältää vesiliikelaitoksen)

	TP 2019 €	M-%	MTA 2020 €	M-%	LTK 2021 €	M-%	TA 2021 €	M-%	SV2022 1 000 €	M-%	SV2023 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	93 740 635	0,1 %	94 957 749	1,3 %	95 175 145	0,2 %	95 243 237	0,3 %	95 225	0,0 %	95 225	0,0 %
Myyntituotot	44 567 223	4,0 %	44 341 739	-0,5 %	43 535 937	-1,8 %	43 691 956	-1,5 %	43 674	0,0 %	43 674	0,0 %
Maksutuotot	17 928 880	3,3 %	18 560 342	3,5 %	18 921 928	1,9 %	18 928 151	2,0 %	18 928	0,0 %	18 928	0,0 %
Tuet ja avustukset	4 749 081	-9,4 %	4 256 609	-10,4 %	4 785 125	12,4 %	4 785 125	12,4 %	4 785	0,0 %	4 785	0,0 %
Muut toimintatuotot	26 495 451	-5,9 %	27 799 059	4,9 %	27 932 155	0,5 %	27 838 005	0,1 %	27 838	0,0 %	27 838	0,0 %
Toimintakulut	-394 654 083	4,2 %	-401 742 782	1,8 %	-405 441 713	0,9 %	-405 660 028	1,0 %	-408 407	0,7 %	-410 872	0,6 %
Henkilöstökulut	-162 158 612	3,5 %	-166 850 292	2,9 %	-169 251 379	1,4 %	-167 676 984	0,5 %	-168 630	0,6 %	-169 473	0,5 %
Palkat ja palkkiot	-129 658 931	3,9 %	-134 584 264	3,8 %	-135 026 558	0,3 %	-133 709 816	-0,6 %	-134 469	0,6 %	-135 141	0,5 %
Henkilösivukulut	-32 499 681	2,1 %	-32 266 028	-0,7 %	-34 224 821	6,1 %	-33 967 168	5,3 %	-34 161	0,6 %	-34 332	0,5 %
Eläkekulut	-28 127 034	3,2 %	-28 674 301	1,9 %	-29 222 104	1,9 %	-29 008 961	-29 175	-29 175	-29 321	-29 321	
Muut henkilösivukulut	-4 372 647	-4,5 %	-3 591 727	-17,9 %	-5 002 717	39,3 %	-4 958 207	-4 986	-4 986	-5 011	-5 011	
Palvelujen ostot	-171 737 982	5,8 %	-172 381 059	0,4 %	-171 608 062	-0,4 %	-178 453 227	3,5 %	-179 942	0,9 %	-181 382	0,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 106 527	0,0 %	-19 317 208	1,1 %	-19 978 892	3,4 %	-19 986 046	3,5 %	-20 100	0,6 %	-20 180	0,4 %
Avustukset	-17 467 938	0,1 %	-18 477 889	5,8 %	-19 182 900	3,8 %	-14 335 349	-22,4 %	-14 335	0,0 %	-14 335	0,0 %
Muut toimintakulut	-24 183 024	4,4 %	-24 716 334	2,2 %	-25 420 480	2,8 %	-25 208 422	2,0 %	-25 400	0,8 %	-25 502	0,4 %
Toimintakate	-300 913 448	5,5 %	-306 785 033	2,0 %	-310 266 568	1,1 %	-310 416 791	1,2 %	-313 182	1,0 %	-315 647	0,8 %
Verotulot	188 423 845	4,1 %	190 880 000	1,3 %	194 656 000	2,0 %	195 156 000	2,2 %	196 500	0,7 %	199 800	1,7 %
Valtionosuudet	110 039 464	3,3 %	124 428 966	13,1 %	122 321 000	-1,7 %	122 665 000	-1,4 %	124 700	1,7 %	125 500	0,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-430 320	-9,4 %	-778 000	80,8 %	-492 322	-36,7 %	-492 322	-36,7 %	-497	1,0 %	-497	0,0 %
Korkotuotot	545 824	30,1 %	541 000	-0,9 %	545 824	0,9 %	545 824	0,9 %	541	-0,9 %	541	0,0 %
Muut rahoitustuotot	1 887 318	-15,3 %	1 856 305	-1,6 %	1 826 986	-1,6 %	1 826 986	-1,6 %	1 827	0,0 %	1 827	0,0 %
Korkokulut	-1 273 731	-13,2 %	-1 600 000	25,6 %	-1 300 000	-18,8 %	-1 300 000	-18,8 %	-1 300	0,0 %	-1 300	0,0 %
Muut rahoituskulut	-1 589 731	-4,0 %	-1 575 305	-0,9 %	-1 565 132	-0,6 %	-1 565 132	-0,6 %	-1 565	0,0 %	-1 565	0,0 %
Vuosikate	-2 880 459	-243,1 %	7 745 933	-368,9 %	6 218 110	-19,7 %	6 911 887	-10,8 %	7 521	5,7 %	9 156	21,7 %
Poistot ja arvon alentumiset	-16 164 591	-7,0 %	-16 600 000	2,7 %	-16 011 240	-3,5 %	-16 511 240	-0,5 %	-17 301	4,8 %	-17 301	0,0 %
Satunnaiset erät	1 005 191	***	0		30 000 000		0		0		30 000	
Tilikauden tulos	-18 039 859	17,3 %	-8 854 067	-50,9 %	20 206 870	-328,2 %	-9 599 353	8,4 %	-9 780	-147,5 %	21 855	-323,5 %
Poistoeron muutos	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	-17 505 335	18,0 %	-8 319 543	-52,5 %	20 741 394	-349,3 %	-9 064 829	9,0 %	-9 245	-143,7 %	22 390	-342,2 %

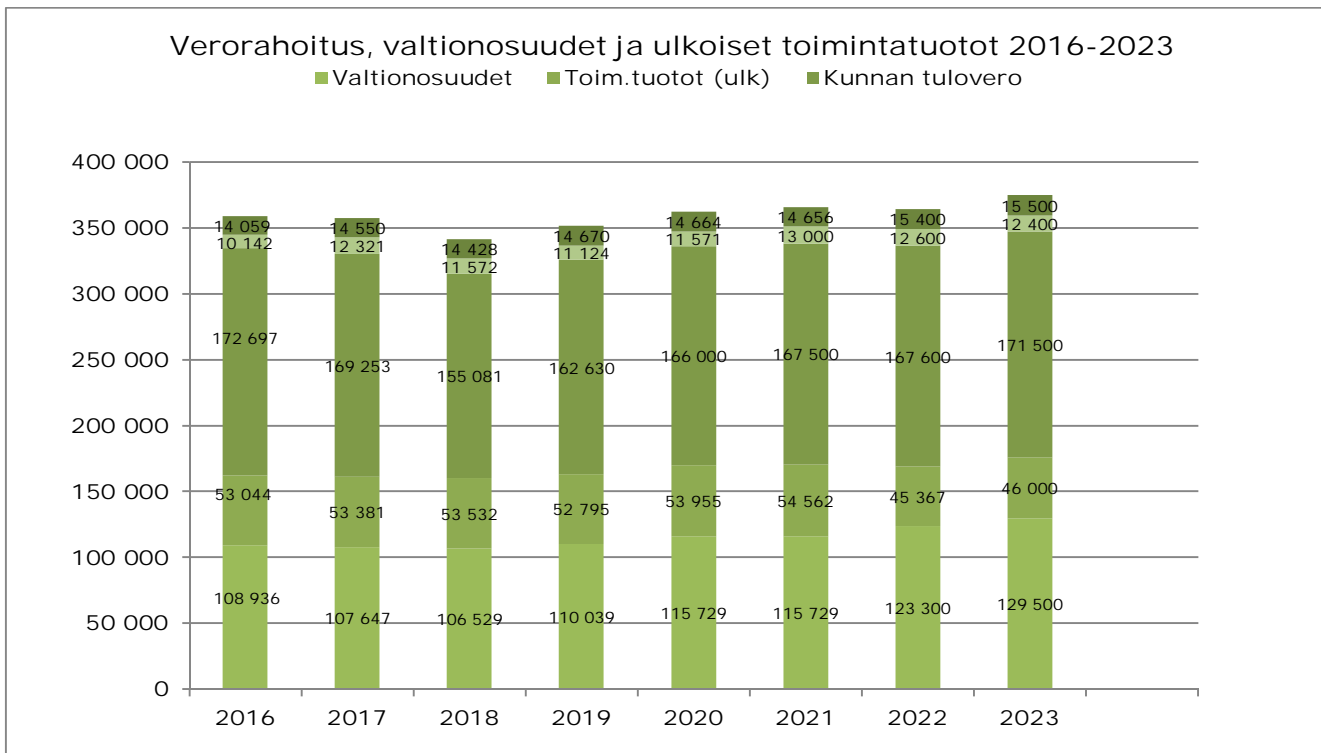
Kaupunginvaltuuston ponsi: Valmistellaan konkreettiset talouden tasapainottamistoimet siten, että Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämiseen ei ole tarvetta taloudellisista syistä taloussuunnitelmakaudella.

Salon kaupungin tuloslaskelma 2021		
Perustelut		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	43 691 956	
Käyttötalousosan myyntituotot		
Maksutuotot	18 928 151	
Käyttötalousosan maksutuotot		
Tuet ja avustukset	4 785 125	
Sis. mm. työllistämiskorvaukset		
Muut tuotot	27 838 005	+
Tonttien ja rakennusten vuokrat		
Käyttötalousosan muut tulot		
Käyttötalouden toimintatuotot yhteensä		<u>95 243 237</u>
Toimintakulut		
Palkat ja palkkiot	-133 709 816	
Palkat, kokous- ym. palkkiot, luontaisedut		
Henkilöstösivukulut	-33 967 168	
Sosiaaliturvamaksut ja muut työnantajan sivukulut		
Eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet		
Palvelujen ostot	-178 453 227	
Sis. mm. kuntayhtymien maksuosuudet		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 986 046	
Tarvike- yms. ostot käyttötaloudessa		
Avustukset	-14 335 349	
Sosiaaliset ja vapaaehtoiset avustukset		
Muut toimintakulut	-25 208 422	
Sisäiset ja ulkoiset vuokrat		
Muut käyttötalouden kulut		
Käyttötalouden toimintamenot yhteensä		<u>-405 660 028</u>
Toimintakate		<u>-310 416 791</u>
Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla		
Verotulot		<u>195 156 000</u>
Verotulot on jaettu seuraavasti: Kunnan tulovero 167.500.000 €, kiinteistövero 14.656.000 € ja osuus yhteisöveron tuotosta 13.000.000 €. Kunnan tulovero on arvioitu 20,75 %:n pohjalta. Kiinteistöveron tuotto on laskettu seuraavasti: Vakituinen asunto 0,55 %, yleinen 0,93 %, vapaa-ajan asunto 1,30 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %, voimalaitokset 2,5 %		
Valtionosuudet		<u>122 665 000</u>
Valtionosuus perustuu Suomen Kuntaliiton ja VM:n ennakkoarvioon.		
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	545 824	
Antolainojen, Salon Kaukolämpö Oy:n lainojen ja talletusten korot		
Muut rahoitustuotot	1 826 986	
Kuntayhtymien peruspääomalle maksettavaa korkoa, korvaus Liikelaitos Salon veden peruspääomasta sekä muita rahoitustuottoja joita ovat mm. viivästyskorot ja verotililyskorot.		

Salon kaupungin tuloslaskelma 2021	
Perustelut	
Korkokulut	-1 300 000
Pankkilainojen korot	
Muut rahoituskulut	-1 565 132 +/-
Liikelaitos Salon Veden korvaus peruspääomasta, pankki-palvelumaksut yms. Korvaus peruspääomasta on tuloslas-kemassa sekä tuottona että kuluna.	-492 322
Vuosikate	6 911 887
<p>Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava väli-tulos. Se ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tuotot ja kulut. Satun-naisten tuottojen ja kulujen siirtämisellä vuosikatteen jäl-keen taataan vuosikatteen vertailtavuus</p>	
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikuttei-sista menoista.	-16 511 240
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista.	
Satunnaiset tuotot ja kulut:	
Satunnaiset tuotot	0
Mm. tonttien ja muun omaisuuden myynnistä saatavat kir-janpitoarvon ylittävät voitot, joita ei ole kirjattu muihin toi-mintatuottoihin	
Satunnaiset kulut	0 +/-
	0
Tilikauden tulos	-9 599 353
<p>Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja me-nojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata pääomaa.</p>	
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	534 524
Tilikauden yli- /alijäämä	-9 064 829

Verorahoitus ja ulkoiset toimintatuotot 2018 – 2022

	TP 2019		MTA 2020		TA 2021		TS 2022		TS 2023	
Verotulot	188 424	53,6 %	192 235	53,1 %	195 156	52,4 %	196 500	53,6 %	199 800	53,8 %
Veroprosentti	20,75 %		20,75 %		20,75 %		20,75 %		20,75 %	
Kunnallisvero	162 630		166 000		167 500		168 500		171 900	
Kiinteistövero	14 670		14 664		14 656		15 400		15 500	
Osuus yhteisöveron tuotosta	11 124		11 571		13 000		12 600		12 400	
Valtionosuudet	110 039	31,3 %	115 729	32,0 %	122 665	32,9 %	124 700	34,0 %	125 500	33,8 %
Toimintatuotot (ulkoiset)	52 795	15,0 %	53 955	14,9 %	54 562	14,7 %	45 367	12,4 %	46 000	12,4 %
Yhteensä	351 258	100 %	361 919	100 %	372 383	100 %	366 567	100 %	371 300	100 %

Investointisuunnitelma 2021–2025

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Investointimenot (ilman liikelaitosta)									
10	Korvausinvestoinnit									
	111 KI/Rakennukset									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9154	Ollikkalan päiväkodin peruskorjaus	19 898		0	0	0	0	0	0	0
9170	Kärävuoren päiväkoti			-800 000	0	0	0	-400 000	-400 000	0
9172	Muurlan päiväkoti	-227 684	-1 000 000	0	0	0	0	0	0	0
9176	Tupurin päiväkodin peruskorjaus			-800 000	0	0	0	-400 000	-400 000	0
9238	Meri-Halikon päiväkoti			-700 000	0	0	0	0	0	-700 000
9239	Kaivolan tilaratkaisut			-3 700 000	0	0	0	0	0	-3 700 000
	Perusopetus ja nuorisopalvelut			0						
9167	Ylhäistentie 2 (ent amk tilat)	-366 023		0	0	0	0	0	0	0
9171	Armfeltin koulun entisen lukio-osan korjaus			-1 300 000	0	0	-500 000	-800 000	0	0
9173	Hermannin	-649 390	-600 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0	0
9178	Hakastaron koulun peruskorjaus			0	-200 000	0	0	0	0	0
9237	Meri-Halikon koulu			-950 000	0	0	0	0	-450 000	-500 000
	Sivistyspalvelujen hankkeet yhteensä	-1 223 199	-1 600 000	-9 250 000	-1 200 000	-1 000 000	-500 000	-1 600 000	-1 250 000	-4 900 000
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9251	Jäähallin uudisrakennus		-60 000	-5 600 000	-100 000	-100 000		-2 000 000	-3 500 000	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	0	-60 000	-5 600 000	-100 000	-100 000	0	-2 000 000	-3 500 000	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9152	Muurlan koulun vesikaton korjaus	-450 632		0	0	0	0	0	0	0
9159	Moision koulun korjaukset	-120 278		-500 000	-500 000	-500 000	0	0	0	0
9167	Ylhäistentie 2 (ent amk tilat)		-350 000	-400 000	-250 000	-50 000	-250 000	-100 000	0	0
9202	Keittiöiden saneeraustyöt	11 115		0	0	0	0	0	0	0
9203	Vuohensaaren kehittäminen	-23 546	-285 000	-415 000	-235 000	-100 000	-235 000	-80 000	0	0
9204	Energiasäästökorjaukset	-223 619	-200 000	-850 000	-300 000	-200 000	-250 000	-200 000	-120 000	-80 000
9205	Kiinteistöjen hälytysjärjestelmät	-240 733	-100 000	-480 000	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-80 000
9208	Sisäilmakorjaukset	-1 280 763	-500 000	-2 500 000	-800 000	-600 000	-600 000	-500 000	-400 000	-400 000
9210	Salohallin valaistus			-70 000	-70 000	-70 000				
9214	Suojeltujen ja SAMU-rakennusten korjaukset	-57 057	-40 000	-120 000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000	0	0
9218	Veturitallin vesikaton korjaus	-105 206		0	0	0	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
9219	Perniön paloaseman lattian korjaus	-114 326		0	0	0	0	0	0	0
9223	Pääkirjaston valaistuksen korjaus		-90 000	0	0	0	0	0	0	0
9224	Lämmitystapamuutokset	-214 302	-250 000	-1 600 000	-350 000	-350 000	-350 000	-300 000	-300 000	-300 000
9227	Piritan kansalaisopiston vesikatkon korjaus		-90 000	0	0	0	0	0	0	0
9228	Alhaisten koulun liikuntasalin lattian korjaus		-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9229	Muurlan koulun korjaus, vanha osa		-400 000	-400 000	-500 000	-400 000	0	0	0	0
9230	Salohallin vesikatkon korjaus		-170 000	0	0	0	0	0	0	0
9231	Armfeltin koulun korjaukset		-70 000	-300 000	-400 000	-300 000	0	0	0	0
9233	Kiskolan vesikatto			-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0	0
9234	Meri-Halikon päiväkodin vesikatto			-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0	0
9235	Halikon terveysaseman julkisivun korjaus			-250 000	-250 000	-250 000	0	0	0	0
9236	Paukkulakodin korjaukset			-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-2 819 347	-2 595 000	-8 215 000	-4 175 000	-3 290 000	-1 825 000	-1 320 000	-920 000	-860 000
	111 KI /Rakennukset yhteensä	-4 042 547	-4 255 000	-23 065 000	-5 475 000	-4 390 000	-2 325 000	-4 920 000	-5 670 000	-5 760 000
	113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9555	Muurlan päiväkodin pihan kunnostus		-100 000	0	0	0	0	0	0	0
	Perusopetus ja nuorisopalvelut									
9556	Muurlan koulun pihan kunnostus		-100 000	0	0	0	0	0	0	0
	Lasten ja nuorten palvelujen hankkeet yhteensä	0	-200 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9550	Urheilupuiston skeittiparkki	-10 000		0	0	0	0	0	0	0
9554	Liikuntapalvelujen kiinteät rakenteet	-94 758		0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	-104 758	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9220	Salon pääkirjaston pihan muutostyöt		-200 000	0	0	0	0	0	0	0
	Liikenneväylät									
9351	Uudelleen päällystettävät kadut	-694 770	-500 000	-3 500 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	Katuinfran saneeraus									
9400	Liikenneturvallisuuskohteet	-70 995	0	0	-90 000	0	0	0	0	0
9401	Katujen kuivatus	-42 174	0	0	-50 000	0	0	0	0	0
9402	Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyenliik.väylät	-121 655	-50 000	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9404	Salonkadun kiertoliittymä			-600 000	0	0	0	-600 000	0	0
9412	Lanskalantien liittymä Teijontielle			-120 000	0	0	-60 000	-60 000	0	0
9413	Meriniityn katu ympäristön saneeraus			-2 000 000	0	0	-200 000	-600 000	-600 000	-600 000

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
9415	Olemassa olevien kaava-alueiden saneeraus	-69 521	-100 000	-800 000	-200 000	-200 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
9416	Muu katurakentaminen	-79 498	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9418	Helsingintien-Otsonkadun kiertoliittymä			-600 000			-600 000			
9421	Liikennevalojen saneeraus	-34 989		-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9424	Vuohensaaren tie			-350 000	-350 000	-350 000	0	0	0	0
9426	Inkerinkatu-Kirkkokatu -välisten katualueiden saneeraus		-160 000	-700 000	-350 000	-350 000	-350 000	0	0	0
	Katuvalaistus			0						
9502	Katuvalaistuksen saneeraus yhdessä Lounea/Caruna	-291 390	-300 000	-500 000	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000
9503	Katuvalaistuksen saneeraus (SpNa)	-123 958	-100 000	-600 000	-150 000	-150 000	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000
	Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa			0						
9512	Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa		-100 000	-680 000	-280 000	-280 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Puistot			0						
9520	Uudet ja kunnostettavat puistot		0	-950 000	0	0	-140 000	-270 000	-270 000	-270 000
9521	Heikkokuntoiset puistot	-94 735	-50 000	-60 000	-80 000	-60 000	0	0	0	0
9522	Leikkipaikkojen peruskunnostus	-122 490		0	0	0	0	0	0	0
9533	Vanhoiden leikkipaikkojen saneeraus		-50 000	-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0	0
9524	Taajamien asuin ympäristön parantaminen	-46 259	0	0	0	0	0	0	0	0
9525	Perhepuiston peruskunnostus	-19 425	-50 000	-100 000	-90 000	0	0	0	-50 000	-50 000
9526	Horninpuiston peruskunnostus	-28 779	0	-50 000	0	0	-50 000	0	0	0
9529	Salonjoen rantapuistojen viherrakentaminen	-22 466	-50 000	-2 090 000	0	0	-1 090 000	-1 000 000	0	0
9530	Venelaitureiden peruskunnostus	-54 711	0	0	0	0	0	0	0	0
9531	Sibeliuspuiston uudistaminen		0	-80 000	0	0	-80 000	0	0	0
9427	Vähäjoen kunnostus			-160 000	-110 000	-110 000	-50 000			
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-1 917 814	-1 760 000	-14 840 000	-2 950 000	-2 700 000	-4 120 000	-3 780 000	-2 120 000	-2 120 000
	113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-2 022 572	-1 960 000	-14 840 000	-2 950 000	-2 700 000	-4 120 000	-3 780 000	-2 120 000	-2 120 000
	116 KI /Koneet ja kalusto									
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9630	Liikuntapalvelujen irtain	-253 284	0	-80 000	-80 000	0	-80 000	0	0	0
9649	Perniön museon perusnäyttelyn uudistaminen		-30 000	0	0	0	0	0	0	0
9655	Pääkirjaston osastojen uudistaminen			-75 000	0	0	-75 000	0	0	0
9665	Pääkirjaston palautusautomaatti			-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	-253 284	-30 000	-215 000	-140 000	-60 000	-155 000	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9650	Maankäyttöpalvelut			0	-320 000	0	0	0	0	0
9651	Ravitsemispalvelut	-86 364	-100 000	-420 000	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000	-60 000	-60 000
9653	Tilapalvelut	-97 000	0	-320 000	-120 000	-120 000	-100 000	-100 000	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-183 364	-100 000	-740 000	-590 000	-220 000	-200 000	-200 000	-60 000	-60 000
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	-436 648	-130 000	-955 000	-730 000	-280 000	-355 000	-200 000	-60 000	-60 000
	<i>Korvausinvestoinnit yhteensä</i>	<i>-6 501 767</i>	<i>-6 345 000</i>	<i>-38 860 000</i>	<i>-9 155 000</i>	<i>-7 370 000</i>	<i>-6 800 000</i>	<i>-8 900 000</i>	<i>-7 850 000</i>	<i>-7 940 000</i>
20	<i>Laajennusinvestoinnit</i>									
	211 LI/Rakennukset									
	Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen hankkeet									
9108	Salon sairaala 2023	-44 693	-200 000	-17 650 000	-200 000	-400 000	-1 750 000	-4 750 000	-8 000 000	-2 750 000
	Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen hankkeet yhteensä	-44 693	-200 000	-17 650 000	-200 000	-400 000	-1 750 000	-4 750 000	-8 000 000	-2 750 000
	Sivistystyöpalvelujen hankkeet									
	Perusopetus ja nuorisopalvelut									
9156	Märynummen tilaratkaisut	-24 033	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sivistystyöpalvelujen hankkeet yhteensä	-24 033	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9644	Veturitallin toimitilan laajennus		-620 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	0	-620 000	0	0	0	0	0	0	0
	211 LI/Rakennukset yhteensä	-68 726	-820 000	-17 650 000	-200 000	-400 000	-1 750 000	-4 750 000	-8 000 000	-2 750 000
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9552	Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen	-317 143		-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
9557	Padel-kenttä			0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	-317 143	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	311 UI/Rakennukset									
	Sosiaali- ja terveystalvelujen hankkeet									
9185	Asumisyksikkö, vanhuspalvelut/kehitysvam- mah			0	-50 000	0				
	Sosiaali- ja terveystalvelujen hankkeet yhteensä	0	0	0	-50 000	0	0	0	0	0
	Sivistystalvelujen hankkeet									
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9179	Ollikkalan päiväkot	-943 094	-2 025 000	0	0	0	0	0	0	0
	Perusopetus ja nuorisotalvelut									
9156	Märynummen tilaratkaisut		-2 000 000	-2 550 000	-2 550 000	-2 550 000	0	0	0	0
9157	Kirkonkylän koulu, Perniö		-2 400 000	-10 800 000	-8 400 000	-8 400 000	-2 400 000	0	0	0
	Sivistystalvelujen hankkeet yhteensä	-943 094	-6 425 000	-13 350 000	-10 950 000	-10 950 000	-2 400 000	0	0	0
	Vapaa-ajan talvelujen hankkeet									
9181	Museokokoelmien yhteisvarasto		0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
	Vapaa-ajan talvelujen hankkeet yh- teensä	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
	Kaupunkikehitystalvelujen hankkeet									
9183	Satamakatu 9, lämpimän tallitilan lisäämi- nen	0	0	-800 000	-400 000	0	-400 000	-400 000	0	0
9221	Torin huoltorakennuksen rakentaminen		-30 000	-370 000	-150 000	-150 000	-220 000			
9092	Uhrilähteenkatu 8	-40 000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehitystalvelujen hankkeet yhteensä	-40 000	-30 000	-1 170 000	-550 000	-150 000	-620 000	-400 000	0	0
	311 UI/Rakennukset yhteensä	-983 094	-6 455 000	-14 550 000	-11 580 000	-11 130 000	-3 020 000	-400 000	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Kaupunkikehitystalvelujen hankkeet									
	Kaava-alueet									
9303	Tavolan alue, Halikko		-70 000	-470 000	-70 000	-70 000	-150 000	-100 000	-150 000	0
9311	Uudet kaava-alueet	-15 253	-	-2 270 000	-70 000	-70 000	-500 000	-500 000	-500 000	-700 000
9312	Tammilehdonpolku	-36 382		0	0	0	0	0	0	0
9313	Märyntie eteläosa	-76 720		0	0	0	0	0	0	0
9314	Mäiturinkuja, Halikko	-37 184		0	0	0	0	0	0	0
9315	Suomusjärven uudet kaava-alueet		0	-400 000	-200 000	0	-200 000	-200 000	0	0
9316	Halikonrinne		-250 000	-300 000	-250 000	-250 000	-50 000	0	0	0
9317	Myllyn alue, Hähkänä		-240 000	0	0	0	0	0	0	0
9318	Haukkalankuja		-150 000	0	0	0	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
9319	Alhaistenkadun kunnallistekniikka			-670 000	-70 000	-70 000	-600 000			
9320	Kivilehdon kunnallistekniikka			-80 000	-80 000	-80 000				
9321	Tukkirannantie			-70 000	-70 000	-70 000				
	Liikenneväylät									
9350	Uusien alueiden asfaltointi	-298 711	-200 000	-1 400 000	-300 000	-200 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
	Katuinfran saneeraus			0		0				
9405	Jäänpidätysrakenteet	-479 691		0	0	0	0	0	0	0
9411	Perniön urheilukentän yhteys Haarlantielle		-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9422	Helenansilta (esisuunnittelu)		0	-60 000	0	0	0	0	-60 000	0
9423	Lumenkaatopaikat	-28 086	0	-1 100 000	0	0	0	0	-1 100 000	0
9425	Makasiinitie KLV:n rakentaminen		-65 000	0	0	0	0	0	0	0
9428	Ratapihan alikulku			-2 300 000		0				-2 300 000
	Katuvalaistus									
9500	Uuden katuvalaistuksen rakentaminen	-38 565	-70 000	-350 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
	Puistot									
9532	Viitannummenpuiston ulkoilureitti		0	-160 000	-110 000	-110 000	-50 000	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-1 010 592	-1 095 000	-9 630 000	-1 290 000	-990 000	-1 920 000	-1 170 000	-2 180 000	-3 370 000
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-1 010 592	-1 095 000	-9 630 000	-1 290 000	-990 000	-1 920 000	-1 170 000	-2 180 000	-3 370 000
	316 UI/Koneet ja kalusto									
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet									
9658	Liikuntapalveluiden irtain		-30 000	0	0	0	0	0	0	0
9657	Kansalaisopiston teatteritekniikka		0	-75 000	-75 000	-30 000	-45 000	0	0	0
9642	Kirjaston kalusteet	-36 518		0	0	0	0	0	0	0
9666	Prosenttitaide			-164 000	-42 000	-42 000	0	-122 000	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	-36 518	-30 000	-239 000	-117 000	-72 000	-45 000	-122 000	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9652	Yleisten alueiden ylläpito kehittäminen	-130 000	-70 000	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-130 000	-70 000	0	0	0	0	0	0	0
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	-166 518	-100 000	-239 000	-117 000	-72 000	-45 000	-122 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet	84 000	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Laajennusinvestoinnit yhteensä</i>	84 000	0	0	0	0	0	0	0	0
30	<i>Uusinvestoinnit</i>									
	310 UI/Maa- ja vesialueet									
	Kiinteä omaisuus									
9050	Maa- ja vesialueet, tontit	183 532	70 000	0	0	0	0	0	0	0
	Kiinteä omaisuus yhteensä	183 532	70 000	0	0	0	0	0	0	0
	310 UI/Maa- ja vesialueet yhteensä	183 532	70 000	0	0	0	0	0	0	0
	311 UI/Rakennukset									
	Kiinteä omaisuus									
9052	Käyttöomaisuuden myynti, rakennukset	101 497		0	0	0	0	0	0	0
	Kiinteä omaisuus yhteensä	101 497	0	0	0	0	0	0	0	0
	311 UI/Rakennukset yhteensä	101 497	0	0	0	0	0	0	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Kaupunginhallituksen hankkeet									
	Kiinteä omaisuus									
9093	Vesihuoltoverkosto (yhtiöttäminen)			40 000 000				40 000 000		
	Kaupunginhallituksen hankkeet yhteensä			40 000 000	0	0	0	40 000 000	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9405	Jäänpidätysrakenteet	228 882		0	0	0	0	0	0	0
	Puistot									
9532	Viitannummenpuiston ulkoilureitti			55 000	0	55 000				
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	228 882	0	55 000	0	55 000	0	0	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	228 882	0	40 055 000	0	55 000	0	40 000 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	320 UI /Osakkeet ja osuudet									
	Arvopaperit									
9000	Osakkeet	39 229		0	0	0	0	0	0	0
9060	Käyttöomaisuuden myynti, osakkeet			0	0	0	0	0	0	0
	Arvopaperit yhteensä	39 229	0	0	0	0	0	0	0	0
	320 UI /Osakkeet ja osuudet yhteensä	39 229	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Uusinvestoinnit yhteensä</i>	553 140	70 000	40 055 000	0	55 000	0	40 000 000	0	0
	Investointitulot yhteensä (ilman liikelaitosta)	637 140	70 000	40 105 000	0	105 000	0	40 000 000	0	0
	Investoinnit, netto (ilman liikelaitosta)	-10 092 217	-31 605 000	-68 556 000	-41 536 000	-22 101 000	-16 223 000	5 208 000	-19 730 000	-15 760 000

Liikelaitos Salon Veden Investointisuunnitelma 2021-2025

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Investointimenot (Liikelaitos Salon Vesi)									
10	<i>Korvausinvestoinnit</i>									
	113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vesihuollon saneeraus									
9750	Vesijohtoverkoston saneeraus	-295 445	-400 000	-3 600 000	-800 000	-400 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
9751	Viemäriverkoston saneeraus	-442 319	-400 000	-3 600 000	-800 000	-400 000	-800 000	-800 000	-800 000	-800 000
9752	Vesijohtoverkoston uv-laitteet	-30 724	0	-450 000	-100 000	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9753	Vesihuollon automaatiojärjestelmät	-50 270	0	-370 000	-80 000	-50 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
9754	Vedenottamot	-101 973	-100 000	-470 000	-100 000	-70 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9755	Viemäriverkoston kapasiteettikyvyn muuttaminen		0	-900 000	-200 000	-100 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
9756	Pumppaamoiden saneeraus	-92 036	-120 000	-950 000	-200 000	-150 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
9760	Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus	-213 993	0	-1 300 000	-300 000	-100 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
9763	Itärannan pääviemärin korjaus		0	-2 800 000	-600 000	-400 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
9766	Härän alue			-210 000	-210 000	-210 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-1 226 760	-1 020 000	-14 650 000	-3 390 000	-1 930 000	-3 180 000	-3 180 000	-3 180 000	-3 180 000
	116 KI/Koneet ja kalusto									
9850	Vesihuoltolaitoksen irtain		-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	0	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	<i>Korvausinvestoinnit yhteensä</i>	-1 226 760	-1 070 000	-14 900 000	-3 440 000	-1 980 000	-3 230 000	-3 230 000	-3 230 000	-3 230 000
20	<i>Laajennusinvestoinnit</i>									
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Haja-asutusalueiden vesihuolto									
9800	Halikko-Hajala vesihuolto		-20 000	0	0	0	0	0	0	0
9801	Salo-Muurla vesihuolto		-30 000	0	0	0	0	0	0	0
9802	Kukinhuoneenharjun pohjavesilaitos	-32 997	-40 000	-1 100 000	-100 000	-100 000	-500 000	-500 000	0	0
9804	Viemäriverkoston laajennus toim. alueiden lähialueilla		-100 000	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-32 997	-190 000	-1 600 000	-200 000	-200 000	-600 000	-600 000	-100 000	-100 000
	<i>Laajennusinvestoinnit yhteensä</i>	-32 997	-190 000	-1 600 000	-200 000	-200 000	-600 000	-600 000	-100 000	-100 000
30	<i>Uusinvestoinnit</i>									
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Uusien alueiden vesihuolto									
9711	Uusien kaava-alueiden vesihuolto	-79 311	-100 000	-2 100 000	-500 000	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
9712	Tammilehdonpolku	-18 181		0	0	0	0	0	0	0
9713	Märyntien eteläosa	-162 920		0	0	0	0	0	0	0
9716	Suomusjärven uudet kaava-alueet			-400 000	-200 000	0	-200 000	-200 000	0	0
9718	Myllyn alue, Hähkänä		-290 000	0	0	0	0	0	0	0
9719	Halikonrinne	-70 927	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000		0	0	0
9720	Haukkalankuja		-100 000	0	0	0	0	0	0	0
9722	Alhaistenkadun kunnallistekniikka			-60 000	-60 000	-60 000				

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Haja-asutusalueiden vesihuolto									
9721	Perniö-Teijo yhdysvesijohto		-70 000	-250 000	-200 000	-150 000	-100 000	0	0	0
9807	Kaukola-Tuohittu vesihuolto		-20 000	0	0	0	0	0	0	0
9810	Kisko-Muurla vesihuolto	-43 970	-400 000	-1 700 000	-1 000 000	-500 000	-1 000 000	-200 000	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-375 309	-1 180 000	-4 710 000	-2 160 000	-1 010 000	-1 800 000	-900 000	-500 000	-500 000
	<i>Uusinvestoinnit yhteensä</i>	-375 309	-1 180 000	-4 710 000	-2 160 000	-1 010 000	-1 800 000	-900 000	-500 000	-500 000
	Investointimenot yhteensä (Liikelaitos Salon Vesi)	-1 635 066	-2 440 000	-21 210 000	-5 800 000	-3 190 000	-5 630 000	-4 730 000	-3 830 000	-3 830 000
	Investointitulot (Liikelaitos Salon Vesi)									
	Investointitulot yhteensä (Liikelaitos Salon Vesi)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Investoinnit, netto (Liikelaitos Salon Vesi)	-1 635 066	-2 440 000	-21 210 000	-5 800 000	-3 190 000	-5 630 000	-4 730 000	-3 830 000	-3 830 000

Investoinnit yhteensä

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Investointimenot									
10	Korvausinvestoinnit	-7 728 527	-7 415 000	-53 760 000	-12 595 000	-9 350 000	-10 030 000	-12 130 000	-11 080 000	-11 170 000
20	Laajennusinvestoinnit	-464 583	-1 270 000	-21 780 000	-1 430 000	-1 630 000	-3 100 000	-6 100 000	-8 100 000	-2 850 000
30	Uusinvestoinnit	-4 171 314	-25 430 000	-54 331 000	-33 311 000	-14 416 000	-8 723 000	-21 292 000	-4 380 000	-5 570 000
	Investointimenot, yhteensä	-12 364 424	-34 115 000	-129 871 000	-47 336 000	-25 396 000	-21 853 000	-39 522 000	-23 560 000	-19 590 000
	Investointitulot									
10	Korvausinvestoinnit	0	0	50 000	0	50 000	0	0	0	0
20	Laajennusinvestoinnit	84 000	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Uusinvestoinnit	553 140	70 000	40 055 000	0	55 000	0	40 000 000	0	0
	Investointitulot, yhteensä	637 140	70 000	40 105 000	0	105 000	0	40 000 000	0	0
	Investoinnit, netto	-11 727 283	-34 045 000	-89 766 000	-47 336 000	-25 291 000	-21 853 000	478 000	-23 560 000	-19 590 000

Investoinnit yhteensä, ilman yhtiöittämistä

Proj. nro	Selitys	TP 2019 €	MTA 2020 €	Kust.yht. 2021-2025	LTK 2021 €	TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €
	Investointimenot									
10	Korvausinvestoinnit	-7 728 527	-7 415 000	-53 760 000	-12 595 000	-9 350 000	-10 030 000	-12 130 000	-11 080 000	-11 170 000
20	Laajennusinvestoinnit	-464 583	-1 270 000	-21 780 000	-1 430 000	-1 630 000	-3 100 000	-6 100 000	-8 100 000	-2 850 000
30	Uusinvestoinnit	-4 171 314	-25 430 000	-37 331 000	-16 311 000	-14 416 000	-8 723 000	-4 292 000	-4 380 000	-5 570 000
	Investointimenot, yhteensä	-12 364 424	-34 115 000	-112 871 000	-30 336 000	-25 396 000	-21 853 000	-22 522 000	-23 560 000	-19 590 000
	Investointitulot									
10	Korvausinvestoinnit	0	0	50 000	0	50 000	0	0	0	0
20	Laajennusinvestoinnit	84 000	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Uusinvestoinnit	553 140	70 000	55 000	0	55 000	0	0	0	0
	Investointitulot, yhteensä	637 140	70 000	105 000	0	105 000	0	0	0	0
	Investoinnit, netto	-11 727 283	-34 045 000	-112 766 000	-30 336 000	-25 291 000	-21 853 000	-22 522 000	-23 560 000	-19 590 000

Investointisuunnitelman 2021–2025 perustelut

10 Korvausinvestoinnit

111 KI /Rakennukset

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

9170 Kärävuoren päiväkodin peruskorjaus (2023-2024)

Kärävuoren päiväkoti on valmistunut 1988, joten se on ikänsä puolesta peruskorjauksen tarpeessa. Arvioidut kustannukset ovat suuruusluokka-arvioita ja ne tarkentuvat rakennuksessa tehtävän kuntotutkimuksen jälkeen.

9176 Tupurin päiväkodin peruskorjaus (2023)

Tupurin päiväkoti on valmistunut 1991, joten se alkaa olla ikänsä puolesta peruskorjauksen tarpeessa. Arvioidut kustannukset ovat suuruusluokka-arvioita ja ne tarkentuvat rakennuksessa tehtävän kuntotutkimuksen jälkeen.

9238 Meri-Halikon päiväkoti (2025)

Päiväkodin rakennus, kerrosala 740 m², on vanha ja sokkeloinen. Teknisesti rakennus tarvitsee peruskorjausta. Kustannuksia on arvioitu Märyn vanhan koulurakennuksen urakkarjousten keskihinnan, n. 920 euroa/m², jolloin kustannuksiksi tulee noin 700.000 euroa (2025).

9239 Kaivolan tilaratkaisut (2025-2026)

Kaivolan päiväkoti on vuosia toiminut tiloissa, joissa on todettu sekä toiminnallisia että teknisiä puutteita. Rakennus on suhteellisen pieni, oikeastaan vaan yhdelle päiväkotiryhmälle soveltuva. Koska rakennus on pitkälti toiminnallisesti tiensä päässä voisi kyseeseen tulla Kaivolan koulun ja päiväkodin yhdistäminen samaan rakennukseen.

Kaivolan nykyinen koulu on alkujaan rakennettu 1983, laajennettu liikuntasalilla 1990 ja viimeisin kahden luokan laajennus on tehty 1997. Rakennusta ei ole kokonaisuudessaan peruskorjattu siis vuoden 1983 jälkeen. Rakennuksen tekniikka alkaa olla vanhentunutta ja lämmitysöljyä paljon kuluttava. Eli myös rakennuksen lämmitysjärjestelmä olisi syytä muuttaa ympäristöystävällisemmäksi. Rakennusoikeutta tontilla on runsaasti käyttämättä. Koulun peruskorjaukseen olisi syytä varata n. 2,0 miljoonaa euroa ja tarvittava määräraha päiväkotiosan rakentamiseen riippuu tilantarpeesta; yhdelle, kahdelle vai mahdollisesti kolmelle päiväkotiryhmälle. Arviot vaihtelevat n 1,0 – 1,7 miljoonaa euroa.

Perusopetus ja nuorisopalvelut

9171 Armfeltin koulun entisen lukio-osan peruskorjaus (2021-2023)

Halikon entinen lukio-osa valmistunut 1984 ja rakennusosassa tehty pieniä muutoksia ja korjauksia 2006 – 2009. Rakennusosan kerrosala on 2.445 m². Rakennusosassa on ollut erityisesti julkisivurakenteissa ongelmaa sekä erityisesti ilmavaihto on ollut riittämätöntä. Rakennusosassa länsisivun ikkunat ja opettajan huone remontoitiin 2018. Mahdolliset toiminnalliset muutostarpeet selviävät hankesuunnitelman teon yhteydessä vuoden 2021 aikana. Joka tapauksessa talotekniikka on kauttaaltaan uusimisen tarpeessa. Varsinainen korjaustyö toteutettaisiin vuosien 2022-2023 aikana. Korjaustyön ajaksi on tilojen toiminta siirrettävä väistöön.

Rakennusosaan teknisesti liittyvän ns. Myllyn julkisivut valesokkeleineen ja osin ilmanvaihto on tarkoitus kiireellisempänä korjata kesällä 2021. Tämä ns. tekninen korjaus on kaupunkikehityslautakunnan määrärahoissa.

9173 Hermannin (2021)

Hermannin Torikadun kiinteistön korjaukset jatkuvat loppuvuodesta 2020. Korjauksiin sisältyy A-rakennuksen 2. ja 3. kerroksen onkalovälipohjien eristeiden vaihto ja uusine kansi- ja pintarakenteineen, koulun tarvitsemat toiminnalliset muutokset, verkkokaapeloin-

tien uudistaminen, koko rakennuksen kattava siivous, C-rakennuksen julkisivu- ja vesikatto korjaus. Aloittamisen käynnistyminen vasta marraskuussa tarkoittaa sitä, että lisätalousarviossa vuodelle 2020 varattuja määrärahoja (600.000 euroa) ei saada käytettyä täysimääräisesti. Tästä johtuen vuodelle 2021 pitää varata arvioitua (700.000 euroa) suurempi määräraha. Urakkatarjoukset saadaan vasta syyskuun puolivälissä, joten tarkempi arvio vuoden 2021 määrärahasta voidaan tehdä vasta urakkasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Vuoden 2021 määräraha-arvio on noin 1.000.000 euroa.

9237 Meri-Halikon koulu (2024-2025)

Meri-Halikon koulun toimintaa on kahdessa rakennuksessa vilkkaasti liikennöidyn tien molemmin puolin. Uudemman ylärakennuksen kerrosala on 250 m² ja alempi, vanhempi rakennus n. 340 m². Kummankin rakennuksen tekniikka olisi uusittava, ulkoseinät uusittava, vesikatot uusittava sekä näin laajan korjaamisen yhteydessä muutettava kohteiden lämmitys energiatehokkaammiksi. Erityisesti ylärakennus on toiminnallisesti epäkäytännöllinen, teknisen opetus tilat ovat mm. matalassa kellaritilassa. Ylärakennuksen korjaamisen arvioidut kustannukset ovat luokkaa noin 450.000 euroa (2024) ja alarakennuksen noin 500.000 euroa (2025).

Vapaa-aikapalvelut

9251 Jäähallin uudisrakentaminen (2021, 2023-2024)

Jäähalli on rakennettu Urheilupuiston vanhan tekojääradan päälle kattamalla vanha rata-alue liimapuukaarin vuonna 1987. Rakennuksen oheistilat ovat käyttöikänsä päässä sekä toiminnallisesti että teknisesti. Uudisrakentaminen on syytä tehdä siten, että erityisesti energiataloudellinen tehokkuus paranee. Uudisrakentamisessa tulee huomioida myös yhtiön jäähalli ja miettiä tilojen käyttö käyttäjien ja yleisön kannalta molempien hallien osalta toiminnallisesti mahdollisimman hyvin.

Rakennuksen säänvastaiset ja kantavat rakenteet ovat kaikki alkuperäisiä. Hallin teknistä jäädytystä hoidetaan edelleen aikanaan 70-80 -luvulla tekojäätä palvelleesta rakennusmassan ulkopuolisesta rakennuksesta, jossa sijaitsevat myös jääkoneen huoltotilat. Jäähallista on vuoden 2020 aikana tehty kattava kuntoarvio/-tutkimus, jonka tulosten perusteella esitetään uuden jäähallin rakentamista vuosina 2023-2024. Vuodelle 2021 esitetään 100.000 euron määrärahaa rakennussuunnitelman alkuun saattamiseksi. Jäähallin tarvekartoitus ja hankesuunnitelma sekä raportti tehdystä kuntokartoituksesta ovat talousarvioesityksen liitteenä. Rakenteellinen turvallisuustarkastus tehdään syksyn aikana.

Valtionavun saamiseksi hanke tulee saada osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten avustamisen rahoitussuunnitelmaan (4-vuotinen suunnitelma). Jotta hanke voitaisiin saada rahoitussuunnitelmaan joulukuun 2020 haussa, tulee talousarvio käsittelyssä päättää jäähallin rakentamisaikataulusta, investointimäärärahojen varaamisesta ja investoinnin aikataulusta. Valtionavun saaminen laitetaan investoinnin toteutumisen ehdoksi. Päätetyssä aikataulussa pysyminen on tärkeää, koska jos hanke saadaan osaksi rahoitussuunnitelmaa päätetyille vuosille, vaarantaa sen siirtämisen valtionavun saamisen.

Kaupunkikehityspalvelut

9159 Moisio koulun korjaukset (2021)

Moisio koulun C-osan ilmanvaihtokoneen ja vesikatton uusinta. Ilmanvaihtokone on vanha ja alitehoinen tarpeeseen nähden. Vanha konehuone joudutaan poistamaan ja rakentamaan uusi, näin ollen myös vesikatto on syytä uusita. C-osassa sijaitsevat kotitalousluokat ovat kokonaisuudessaan päivittämisen tarpeessa ja tämä saattaa vaatia muutoksia myös LVI-puolelle. Ainakin valurautaisia pohjaviemäreitä pitää korjata. Hammashoitolan lattiapinnoitteita pitää uusita.

9167 Ylhäistentie 2 korjaukset (2021-2022)

Osoitteessa Ylhäistentie 2 sijaitseva entisen Turun AMK-rakennuksen vanhemman osan vesikate on uusimisen tarpeessa. Vuotoja ei ole vielä ollut, mutta jottei niitä tulisi, niin huopakate tulee uusita. Työ esitetään tehtäväksi kesän 2021 aikana. Kustannusarvio on noin 200.000 euroa. Lisäksi jatketaan loppukesästä 2020 alkanutta salaojaremonttia. Vuonna 2022 tulee uusita laajennuksen huopakate, kustannusarvio on noin 100.000 euroa. Myös

piha-alue rakennuksen edustalla vaatii korjausta maan painumisen takia, mutta tämä otetaan ohjelmaan sitten, kun tiedetään mitä toimintaa rakennuksessa tullaan jatkossa harjoittamaan.

9203 Vuohensaaren kehittäminen (2021-2023)

Vuohensaaren kehittämistä jatketaan vuoden 2020 aikana purkamalla vanhat sosiaalitytöt (suihku- ja WC-rakennelmat). Nykyiset yrittäjät ovat esittäneet majoituskapasiteetin lisäämistä ja purettavien suihku- ja wc-tilojen paikoille olisi suhteellisen helposti asennettavissa muutama majoitusmökki (2021-2022). Tämä vaatii kuitenkin ensin asemakaavan valmistumista. Vuoden 2021 aikana on tarkoitus lisätä parkkipaikkoja sekä parantaa aluevalaistusta muuttamalla vanhat elohopeavalaisimet led-valoiksi. Myös asuntoautojen ja -vaunujen sähköpisteiden sijoittelua on parannettava (2021-2022). Vuohensaaren tanssilava on ehostettava, mm. lattian pintamateriaali pitää uusia, vesikattoa korjata ja osaan julkisivua on asennettava tuulisuojausta. Näin lavan käyttöä voitaisiin monipuolistaa (2021-2022).

9204 Energiasäästökorjaukset (2021-2025)

Tavoitteena on saada käyttöön uusiutuvia energiamuotoja (maalämpö, ilmavesi) korvaamaan ensisijaisesti öljyä sekä paikallisesti aurinkopaneeleja sähkötuotantoon. Kiinteistöjen valaistuksen osalta nykyistä valaistusta pyritään korvaamaan led-valaisimilla ja lisäämään älykäästä valaistuksen ohjausta sekä talotekniikkaa. Ilmanvaihdon energiatehokkuutta parannetaan ottamalla käyttöön energiatehokkaampia puhaltimia ja lämmöntalteenottolaitteita.

9205 Kiinteistöjen hälytysjärjestelmät ja automaatio (2021-2025)

Rakennusautomaatio vaatii jatkuvaa päivittämistä. Tavoitteena on myös parantaa järjestelmien yhteensopivuutta ja käytettävyyttä sekä saada aikaan energiasäästöä.

9208 Sisäilmakorjaukset (2021-2025)

Sisäilmaongelmien korjauksiin on tarpeen varata oma määräraha, jottei kuluteta vuosikorjausten määrärahaa. Ongelmien selvittelyyn ja akuutteihin korjauksiin on useimmiten tarpeen päästä nopeasti ja tästä syystä on hyvä varata oma määräraha näihin korjauksiin, vuonna 2021 800.000 euroa ja vuonna 2022 600.000 euroa sekä jatkossa alenevasti 500.000, 400.000 ja 400.000 euroa vuosittain. Tavoitteena on kuitenkin mahdollisuuksien mukaan ottaa todetut epäkohdat huomioon kunkin kohteen seuraavan peruskorjauksen yhteydessä.

9210 Salohallin valaistus (2021)

Salohallin valaistuksen uudistaminen led-valoiksi aloitettiin jo muutama vuosi sitten, jolloin uusittiin hallin ja oleskelutason valaistus. Nyt on tarkoitus jatkaa muutosta pukuhuoneiden, käytävien ja pesutilojen osalta. Valaistuksen ohjauksessa otetaan käyttöön liiketunnistimet, jotta turha valojen käyttö saadaan kuriin.

9214 Suojeltujen ja SAMU-rakennusten korjaukset (2021-2023)

Asemapuiston Satamakadun vierustalla olevan mökin ja varaston julkisivut sekä vesikatot ovat huonokuntoisia ja ne olisi kunnostettava. Kyläkeskuksissa olevien pienten museorakennusten kunto ovat osin huonokuntoisia, lähinnä vesikatot ovat sellaisia, joita ensisijaisesti tulee suunnitelmavuosien aikana kunnostaa.

9224 Lämmitystapamuutokset (2021-2025)

Tavoitteena on päästä eroon fossiilisten polttoaineiden käytöstä seuraavan noin kymmenen vuoden aikana. Valtioneuvoston selonteossa VNS 7/2017 vp keskipitkän aikavälin ilmasto- ja energiapolitiikassa on maininta, jossa kaikkia julkisen sektorin toimijoita kannustetaan luopumaan öljyn käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2025 mennessä. Tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää vuosittaisia muutoksia eri kiinteistöjen lämmönlähteisiin. Tulevaisuuden palveluverkko ja kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien kunto määrittävät missä järjestyksessä muutoksia tehdään. Kutakin kohdetta tarkastellaan sen ominaisuuksien ja sijaintiolosuhteiden perusteella ja valitaan kohteeseen sopivin uusiutuvaan energiaan perustuva lämmitysjärjestelmä.

9229 Muurlan koulun korjaus (2021)

Muurlan koulussa sisäilmahaasteiden pohjalta tehtyjen kuntotutkimusten perusteella koulun vanhan osan ulkoseinä- ja alapohjarakenteet sekä ikkunat ovat korjauksen tarpeessa.

Puujulkisivut ja ikkunat on uusittu vuoden 2020 aikana ja vuonna 2021 on tarkoitus korjata kellarikerroksen maanvastaisia seiniä ja alapohjaa siltä osin kuin se on tarpeellista.

9231 Armfeltin koulun korjaukset (2021)

Halikon entisen lukio-osaan liittyvän Mylly-osan valesokkelien eristemateriaali on vaurioitunut ja ne on uusittava. Osa ikkunoista on myös uusittava. Edellä mainittujen lisäksi alapohjaviemärissä on todettu vikoja, joista osa saatiin korjattua kesällä 2020, mutta osa vaurio- paikoista on korjattava sisäkautta. Mylly-osan ilmanvaihto on todettu puutteelliseksi, joten myös sitä parannetaan korjauksen yhteydessä. Valesokkelien ja ulkoseinien korjaaminen on mahdollista tehdä ulkokautta.

9233 Kiskolan vesikatto (2021)

Kiskossa sijaitsevan Kiskola-nimisen rakennuksen (sijaitsee mm. kirjasto) vesikatto on vuotanut ajoittain. Vuotokohtia on yritetty paikallistaa ja korjata. Peltikate on vanha ja erilaisia läpivientejä ja taitteita on useita. Katemateriaali tulee säilymään peltinä, lisätään aluskate ja tarvittaessa korjataan/uusitaan alusrakenteita.

9234 Meri-Halikon päiväkodin vesikatto (2021)

Meri-Halikon päiväkodin vesikatto on alkuperäinen ja on vuotanut ajoittain. Katto on monimuotoinen ja siitä puuttuu vanhan tyylin mukaisesti aluskate. Katemateriaali tulee säilymään peltinä, lisätään aluskate ja tarvittaessa korjataan/uusitaan alusrakenteita.

9235 Halikon terveysaseman julkisivun korjaus (2021)

Halikon terveysaseman etelä- ja länsipuolen julkisivut ovat vuosien saatossa päässeet rapautumaan. Julkisivua on paikkailtu yksittäisten tiilien osalta, mutta se ei ole enää vaihtoehto vaan etelä- ja länsipuolen julkisivut on uusittava ulkokuoren ja eristeiden osalta. Myös ikkunat näiden julkisivujen osalta on uusittava.

9236 Paukkulakodin korjaukset (2021)

Paukkulakodin keittiö on valmistuskeittiö, joka on alun perin rakennettu 1995 ja myöhemmin laajennettu toiminnan laajennustarpeen kasvettua 2005. Rakennuksen keittiö on suunniteltu aikana, jolloin talon asukkaiden ajateltiin tulevan omatoimisesti ruokailemaan keittiön yhteydessä olevaan ruokasaliin. Nykyasukkaat ruokailevat kuitenkin asumisyksiköissä. Keittiöalueen alapohjarakenteessa on laajamittaista kosteusvaurioita lähinnä aikansa lattiakaivo ratkaisusta johtuen. Myös pintamateriaalit ovat vaurioituneet. Alkuperäinen keittiöosa on siis vuodelta 1995, jolloin käytössä ei ollut nykyisenkaltaisia vesieristysmateriaaleja ja vauriot ovat siten päässeet leviämään laajahkosti kaivojen ympäristöön. Koska keittiön lattia on suurelta osalta uusittava ja lisäksi keittiön toimintaan on tullut vuosien saatossa muutostarpeita, on tarkoituksen mukaista tehdä tarvittavat muutokset yhdellä kertaa.

113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kaupunkikehityspalvelut

Liikenneväylät

9351 Uudelleen päällystettävät kadut (2021-2025)

Huonokuntoisten asfaltoitujen katujen uudelleen päällystäminen.

Katuinfran saneeraus

9402 Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät (2021-2025)

Huonokuntoisten jalkakäytävien ja kevyenliikenteen väylien uudelleen pinnoitus ja rakentaminen.

9404 Salonkadun kiertoliittymä (2023)

Kiertoliittymän toteutus Salonkadun – Helsingintien - Koskenpäänkadun risteykseen.

9412 Lanskalantien liittymä Teijontielle (2022-2023)

Lanskalatien - Teijontien liittymän rakentaminen kaavan mukaiseen paikkaan.

9413 Meriniityn katu ympäristön parantaminen (2022-2025)
Meriniityn teollisuusalueen katuinfran saneeraus ja yleisilmeen parantaminen.

9415 Olemassa olevien kaava-alueiden saneeraus (2021-2025)
Vanhempien heikkokuntoisten kaava-alueiden katujen perusparantaminen, joissa on jo saneerattu sähkö/televerkko sekä vesihuoltoverkostot (maalaiset infra). 2021 Härän alueen saneerauksen loppuun saattaminen.

9416 Muu katurakentaminen (2021-2025)
Suunnitelmavuosille on varattu katurakentamiseen tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan tarkemmin talousarviovuosittain.

9418 Helsingintien-Otsonkadun kiertoliittymä (2022)
Risteys järjestelyjen selkeyttäminen rakentamalla uusi kiertoliittymä Helsingintie – Otsonkadun – Rauhalinnankaaren liittymään.

9421 Liikennevalojen saneeraus (2021)
Vanhojen elinkaarenpäässä olevien liikennevalokojien ja opasteiden vaihto uusiin led-opasteihin. Uusimisella parannetaan liikennevalojen toimintavarmuutta ja uusi tekniikka mahdollista sujuvamman liikennevalojen toiminnan.

9424 Vuohensaaren tie (2021)
Vuohensaaren tien parantaminen ja päällystäminen vuonna 2021.

9426 Inkerinkatu-Kirkkokatu välisten katualueiden saneeraus (2021-2022)
Nykyisen jalkakäytävän muuttaminen pyörätieksi Inkerinkadun eteläiselle puolelle, välillä Paasionkatu – jokiranta. Lisäksi katualueiden parantamiseen sisältyy korotettujen / kavennettujen risteysalueiden toteutus Inkerinkatu-Rummunlyöjäkatu, Inkerinkatu-Kirkkokatu, sekä Inkerinkatu-Esterinkatu –risteysalueille. Kirkkokadulle sekä Rummunlyöjäkadulle välillä Inkerinkatu-Savenvalajankatu nykyisen ajoradan ja jalkakäytävän nostaminen. Lisäksi edellä mainituille alueille jalkakäytävien laatoituksen uusiminen

Katuvalaistus

9502 Katuvalaistuksen saneeraus yhd. Lounea/Caruna (2021-2025)
Vanhojen yhteiskäytössä olevien puupylväiden ja niissä olevien ilma johtolinjojen purkaminen ja uusien maakaapelilinjojen rakentaminen yhdessä muiden verkkoyhtiöiden kanssa. Samassa yhteydessä kaupunki rakentaa uudet katuvalot.

9503 Katuvalaistuksen saneeraus (SpNa-vaihto ym.) (2021–2025)
Salon kaupungin katuvalojen vaihto energiatehokkaiksi Led-valaisimiksi sekä ohjausjärjestelmän nykyaikaistaminen.

Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa

9512 Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa (2021-2025)
Suunnitelmavuosille kaavailtu tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan talousarviovuosittain. Vuonna 2021 on yhteishankkeina Piihovin liityntä pysäköintialueen toteuttaminen, Perniön keskustan tulvan suojele hankeen toteuttaminen ja yhteiskäytössä olevien liikennevalojen etäohjauksen toteuttaminen. 2022 Märynummen kevyenliikenteen väylän rakentaminen Vaskiontien varteen.

Puistot

9520 Uudet ja kunnostettavat puistot (2022-2025)
Uusien ja kunnostettavien puistojen vuosittainen investointimääräraha suunnitelmavuosille 2021-2025.

9521 Heikkokuntoiset puistot (2021)
Pahkavuoren kaupunginosassa sijaitsevien Peuranpuistojen I ja II sekä Kilinpuiston perusparantaminen mm. käytävien, kalusteiden ja kasvillisuuden osalta. Näiden lisäksi muiden keskeisten viheralueiden ja niissä olevien varusteiden, kuten kiintopenkkien ja roska-astioiden lisäämistä ja kunnostamista sekä huonokuntoiseksi arvioitun kasvillisuuden uusimista.

9533 Vanhojen leikkipaikkojen saneeraus (2021)

Salon kaupungin ylläpitämien julkisten leikkipaikkojen määrä on tällä hetkellä 83 kpl. Vanhojen ja huonokuntoisten leikkipaikkojen uudistamiseen tarkoitettu määräraha. Tavoitteena on tehdä 2-3 leikkipaikan saneeraus sekä pienempiä, lähinnä leikkivälineisiin liittyviä uusimis- ja kunnostustöitä. Kunnostustöiden yhteydessä ko. leikkipaikkojen turvallisuus kohenee ja leikkipaikkojen käytettävyyttä parannetaan mm. lisäämällä mahdollisesti niistä vielä puuttuva valaistus.

9526 Horninpuiston peruskunnostus (2022)

Torin uusi huoltorakennus tuo muutos- ja parannustarpeita Horninpuistoon ja nykyisen ns. ympyräparkin ympäristöön.

9529 Salonjoen rantapuistojen viherrakentaminen (2022-2023)

Salonjoen rantamuurin jatkorakentaminen joen itäiselle rannalle junasillalta Vähäjoen suulle saakka. Salonjoen rantamuurin jatkorakentamiseen liittyvät jälkityöt. Jälkityöt tarkoittavat rantamuurin rakentamisen jälkeen tehtäviä maisemointeja, jolloin alueelle perustetaan puistokäytävät, asennetaan valaistus tarvittaviin kohtiin ja muotoillaan penkereet sellaiseen muotoon, että ne ovat jatkossa otettavissa puistojen hoidon piiriin. Salonjoen rantapuistojen muut perusparannus- ja kunnostustyöt, joilla pyritään edistämään ko. alueiden merkitystä kaupunkiympäristön viihtyisyydessä.

9531 Sibeliuspuiston uudistaminen (2022)

Sibeliuspuisto on merkittävä vihheralue kaupungin keskustassa, joka on toteutettu nykyiseen olomuotoon 1990-luvulla. Alueen varusteet ja rakenteet ovat elinkaarensa päässä ja ne vaativat uudistamista. Myös alueen valaistus on nykyisellään puutteellinen ja edellyttää uudistamista.

9427 Vähäjoen kunnostus (2021-2022)

Vähäjoen luonnonmukaisen peruskuivatuksen kunnostaminen välillä Tahkonkadun silta ja Perhepuiston pyörätien silta. Tavoitteena on parantaa uoman vedenottokykyä, vähentää ajoittaisia tulvahaittoja sekä parantaa Vähäjoen ekologista tilaa monimuotoistamalla uomaa ja rantavyöhykettä. Kunnostustoimilla vähennetään osaltaan myös Saaristomereen päätyvää ravinnekuormitusta. Samalla Vähäjoen varren rantapenkereitä muotoillaan ja maisemoidaan ko. välillä tarvittavilta osin.

116 KI /Koneet ja kalusto

Sivistyspalvelut

Vapaa-aikapalvelut

9630 Liikuntapalveluiden irtain omaisuus (2022)

Salohalli on valmistunut 21 vuotta sitten vuonna 1998. Salohallin kuntosali on ollut runsaassa käytössä koko ajan ja esim. syksyllä 2019 siellä on 18 eri yhdistyksen kuntosalivuoroja ja lisäksi 17 liikuntapalvelujen tai kaupungin sisäisten käyttäjien hallinnoimia vuoroja (esim. eläkeläiset, erityisryhmät ja nuoret). Salohallin kuntosalivälineistö pitäisi uusia siten, että se soveltuu sekä kilpaurheilijoille että eri-ikäisille käyttäjille. Esitetään koko välineistön vaihtamista uuteen. Salohallin vanhat kuntosalivälineet voidaan osin uudelleen sijoittaa liikuntapalvelujen hallinnoimiin ja asiakasmäärältään pienempiin lähikuntosaleihin ja osin mahdollisesti sijoittaa sisäisesti koulujen ylläpitämiin kuntosaleihin tai myydä edullisesti esim. kyläyhdistysten ylläpitämiin kuntosaleihin. Kustannusarvio 80.000 euroa.

9655 Pääkirjaston osastojen uudistaminen (2022)

Uudistetaan lehtiosaston hyllyt ja lastenosasto sisustuksineen. Lastenosaston uudistaminen kannattaa toteuttaa yhteistyössä esim. sisustussuunnittelun opiskelijoiden kanssa. Kustannusarvio 75.000 euroa. Investointia suunniteltaessa selvitetään mahdollisuus saada osa pääkirjastosta omatoimikirjastoksi.

9665 Pääkirjaston palautusautomaatti (2021)

Palautusautomaatti pääkirjastoon. Tavoitteena on korvata nykyinen automaatti vuodelta 2004. Nykyiseen laitteeseen ei saa enää varaosia, eikä sen ohjausohjelmaa pystytä päivittämään. Uudella palautusautomaatilla on mahdollista parantaa kirjastopalveluiden logistisia toimintoja. Hankinnan arvo on 60.000 euroa.

Kaupunkikehityspalvelut

9651 Ravitsemispalvelut (2021-2025)

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut varaa 100.000 euroa välttämättömiin valmistus- ja palvelukeittiöiden kone- ja laitehankintoihin. Tarkennettuna sekoittaviin, monitoimipartyhmiin, vihannesleikkureihin ja kahden korin, ammattikeittiöastianpesukoneeseen.

9653 Tilapalvelut (2021-2023)

Tilapalvelujen kiinteistöhuollon kiinteistöhoitokoneet ovat suurelta osin jo varsin iäkkäitä ja niiden korjaamiseen menee huomattava summa vuodessa. Niitä tulee päivittää nykyaikaisemmiksi ja siitä syystä varataan lähivuosille määrärahat uudistamista varten. Vanhat myydään huutokaupalla eteenpäin.

20 Laajennusinvestoinnit

211 LI/Rakennukset

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

9108 Salon sairaala 2023 (2021-2027)

Salon sairaala 2023-hankkeen suunnittelumäärärahavaraus vuodelle 2021. Investointisuunnitelman suunnitelmavuosille 2022-2025 varataan rakentamiskustannuksia yhteensä 22 miljoonaa euroa. Suunnitelman ulkopuolisille vuosille 2026-2027 varataan rakentamiskustannuksiin määrärahaa 5 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston ponsi: Salon kaupunginvaltuusto pitää tärkeänä, että Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Salon sairaalan kiinteistöistä ja Salon omistamasta terveyskeskussairaalan kiinteöstä muodostetaan kiinteistöyhtiö.

213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Sivistyspalvelut

Vapaa-aikapalvelut

9552 Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen (2021)

Liikuntapalvelut ja viheralueyksikkö yhdessä ovat toteuttaneet isojen koulujen pihalle lähiliikuntapaikkoja (kuntaliitoksen jälkeen Ollikkala 2013, Armfelt/alakoulu 2016, Uskela/Kavilankatu 2018 ja Tupuri 2019). Kaikkiin hankkeisiin on saatu valtionapua. Vuonna 2021 valmistuvan kaupunkitason liikuntapaikkasuunnitelman yhteydessä päätetään lähiliikuntapaikkojen toteuttamisesta ja ylläpidosta jatkossa eri palvelualueiden yhteistyönä. Suunnittelu tulee jatkossa ostaa pääosin ulkoa, koska kaupungissa ei ole enää viheraluesuunnittelijaa, joka voisi tehdä valtionapuanomukseen ja hankinnan kilpailuttamiseen tarvittavat asiakirjat. Esitetty määräraha varataan lähiliikuntapaikkasuunnitteluun, jotta valtionapua on mahdollista hakea syksyllä 2021 vuoden 2022 hankkeiden osalta.

216 LI/Koneet ja kalusto

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

9659 Märnynummen päiväkodin irtain (2021)

Märnynummen päiväkodin sisäkalusteiden uusintaan varataan 330.000 euroa.

Perusopetus ja nuorisopalvelut

9620 Perusopetuspalvelujen yhteiset (2021)

Uusien oppimisympäristöjen kalustehankintoihin varataan 150.000 euroa

9626 Kirkonkylän koulun irtain (2022-2023)
Perniön Kirkonkylän koulun kalusteiden uusintaan varataan vuosille 2022 ja 2023 yhteensä 1.500.000 euroa.

9660 Märynummen koulun irtain (2021)
Märynummen koulun sisäkalusteiden uusintaan varataan 220.000 euroa.

9664 Hermannin koulun irtain (2021)
Hermannin koulun Torikadun AV-hankintoihin sekä muiden sisäkalusteiden uusintaan varataan yhteensä 300.000 euroa.

30 Uusinvestoinnit

310 UI /Maa- ja vesialueet

9050 Maa- ja vesialueet, tontit (2021-2025)
Määräraha maapoliittisen ohjelman mukaisten ja maapoliittisessa ohjausryhmässä valmistettujen maa-alueiden hankintaan. Määrärahaa käytetään myös mm. lunastustoimituksissa määrättyjen korvausten maksamiseen sekä velvoitteiden täyttämiseen yleisten alueiden hankinnassa ja niiden haltuunottokorvauksissa.

311 UI / Rakennukset

Sivistyspalvelut

Perusopetus ja nuorisopalvelut

9156 Märynummen tilaratkaisut (2019-2021)
Märynummen päiväkodin ja koulun uudisrakentaminen on käynnistynyt kesällä 2020. Uudisosan on suunniteltu valmistuvan kesällä 2021 ja vanhan osan korjauksen syksyllä 2021. Vuoden 2021 määrärahaa on tarpeen nostaa 100.000 eurolla, koska vanhan osan korjauksessa mitä todennäköisemmin tulee lisätöitä eikä kustannusarviossa ollut huomioituna LVIS-valvonnan kustannuksia, jotka joudutaan hankkimaan ulkoa. Metsäpäiväkodin tarvitsena koto ei myöskään ole rakennusurakassa.

9157 Kirkonkylän koulun uudisrakentaminen (2019-2022)
Kirkonkylän koulun vanha osa osoittautui tutkimuksissa niin huonokuntoiseksi, ettei sen korjaaminen ole taloudellisesti järkevää. Osa koulun oppilaista on nyt väistötiloissa. Hanke-suunnitelman hyväksymisen yhteydessä kustannusarvio on tarkentunut siten, että kokonaismäärärahan tarve budjettiä arviona vuosina 2019–2022 n. 13,2 miljoonaa euroa (ilman irtaimistohankintoja). Lopullinen kustannusarvio riippuu millä keittiöratkaisulla hanke toteutetaan. Hanke käynnistyi syksyllä 2019 vanhan lukiorakennuksen purkamisella. Hankkeen varsinainen rakennussuunnittelu valmistui elokuun alussa 2020 ja varsinainen rakentaminen käynnistyy marraskuussa 2020. Määrärahojen jakautumista eri vuosille tarkentuu vasta urakkasopimusten teon jälkeen. Kirkonkylän koulun uudisrakennukseen sijoitetaan myös kaksi esiopetusryhmää Puolukkapuiston päiväkodista sekä Saurun koulun oppilaat syksystä 2023 alkaen, jolloin Puolukkapuiston päiväkotia ja Saurun koulua ei enää tarvita.

Vapaa-aikapalvelut

9181 Museokokoelmien yhteisvarasto (2021)
Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 §2 ja §5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisen museon toimintaa hankaloittaa suuresti nykyisten kokoelmatilojen hajallaan olo sekä esineistön osin puutteelliset säilytysolosuhteet. Olosuhteista johtuen esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ei tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä, museolakia että museon tärkeintä tehtävää. Asialliset säilytysolosuhteet ovat myös edellytys museoiden valtionosuuden saamiselle. Valtionosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2020-2023) 212.413 euroa.

Pelkästään paikallismuseoissa säilytettyjä esineitä on vähintään 50.000 kappaletta, joiden lisäksi SAMUlla on yli 15.000 niteen kirjakokoelma. Paikallismuseoiden lisäksi sekä Elektro-niikkamuseolla että taidemuseolla on esineistöä säilytettävänä nykyisellään 9 varastorakennuksessa. Varastorakennusten lisäksi näyttelyiden ulkopuolista kokoelmaesineistöä on esillä eri tavoin säilytettynä myös paikallismuseoiden näyttely- ja takatiloissa. Taidekokoelma on sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin, eikä taidemuseon varastoon voida ottaa vastaan esim. remontin takia tiloista evakuoitavia teoksia. Mikäli paikallismuseoverkkoa tulevaisuudessa karsitaan, tarvitaan myös lakkautettavista museoista jäävälle esineistölle varastotilaa. Esineistöä ei tule museoettisten sääntöjen mukaan tehdä syystä, että esineistölle löydy säilytystilaa.

Yhteisvarastohankkeen toteuttamisen eri mahdollisuuksia tutkimaan palkataan kahdeksi kuukaudeksi konsultti, joka selvittää mikä on tarkoituksenmukaisinta esineistön säilyvyyden turvaamisen ja tilojen käytön osalta. Työ sisältää selvityksen tilojen tarpeen neliömäärästä, laadusta ja olosuhteista sekä kartoittaa mikä on tilojen tarkoituksenmukaisin järjestelytapa: jalostaa vanhaa kaupungin omaa rakennuskantaa, vuokrata ja muokata vuokra-kiinteistöä (ei valtionavun mahdollisuutta), ostaa halli ja muokata sitä tai rakentaa kokonaan uusi halli. Selvityksen pohjalta valmistellaan hankesuunnitelma, jolla haetaan pääsyä valtion investointeihin, kulttuurikohteiden perustamishankerahoitukseen. Hankkeen konsultointiin varataan 30.000 euroa.

Kaupunkikehityspalvelut

9183 Satamakatu 9 lämpimän tallitilan lisääminen (2022)

Kauniaistenkadulla sijaitseva kiinteistöhuollon varikko on tarkoitus siirtää Satamakatu 9:ssä sijaitsevalle ns. keskusvarikolle. Kiinteistöhuollon koneita ja laitteita varten pitää rakentaa lisää lämmintä tallitilaa, jotta nämä saadaan suojaan ja toiminta varmistettua myös talvisaikaan. Samaan rakennukseen sijoittuisi myös kuiva hiekkavarasto, lämmin suolavarasto ja yhdyskuntatekniikan kalustoa. Tallirakennus sijoitettaisiin nykyisen ns. verstasrakennuksen perään Kun yhdyskuntatekniikan kuorma- ja harja-auto saadaan pois nykyisestä huoltohallista, vapautuu siitä yhteinen koneiden huolto-/korjaustila. Tällä toimenpiteellä saataisiin Kauniaistenkadun kiinteistö laitettua myyntiin ja kaavan mukaiseen käyttöön.

9221 Torin huoltorakennuksen rakentaminen (2020-2022)

Salon torin huoltorakennuksen tarpeesta on tehty valtuustoaloite ja asiaan on vastattu vuoden 2019 talousarvion yhteydessä. Torikauppioiden ja yleisön käytössä ovat R-kioskin yhteydessä olevat WC-tilat, nämä eivät ole riittävät ja kesäkausiksi on tuotu irralliset vuokrattavat WC-yksiköt, joita joudutaan säännöllisesti tyhjentämään imuauton toimesta. Huoltorakennukseen sijoitettaisiin WC-tilojen (sisältää inva-WC:n) lisäksi torivalvojan toimisto ja torikauppioiden käytössä olevat myyntipöydät sekä toripenkit. Myös kaupungin kesäaikaiselle infopisteelle ollaan varaamassa tilaa huoltorakennuksen yhteyteen. Suunnittelu käynnistyi luonnostelulla jo syksyllä 2019 ja sitä jatketaan syksyllä 2020. Koska torilla ei ole rakennusoikeutta, vaatii rakentaminen poikkeusluvan. Projektin toteutus olisi määrärahojen puitteissa talvikautena 2021-2022.

313 UI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kaupunkikehityspalvelut

9303 Tavolan alue, Halikko (2021–2025)

Uuden tulevan kaava-alueen kaavakatuksen rakentaminen. 2021 Kunnallistekniikan suunnittelu.

9311 Uudet kaava-alueet (2021-2025)

Uusien kaavateiden ja mahdollisen kunnallistekniikan tekeminen äkillisten tarpeiden mukaan.

9315 Suomensjärven uudet kaava-alueet (2022)

Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9316 Halikonrinne (2021-2022)

Uuden teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen Märnynummen moottoriteliittymän läheisyyteen.

9319 Alhaistenkadun kunnallistekniikka (2021-2022)

Vuonna 2021 Alhaistenkadun muutostyöt uuden kaava-alueen tarpeiden mukaiseksi sekä kiertoliittymän suunnittelu Kirjolankadulle. Vuonna 2022 Kiertoliittymän rakentaminen Kirjolankadun, Ylhäistentien ja uuden palvelualueen risteykseen.

9320 Kivilehdon kunnallistekniikka (2021)

Kivilehdontien rakentaminen Kärrin asuntoalueelle. Rakentaminen mahdollistaa 5 uutta pientalotonttia.

9321 Tukkirannantie (2021)

Tukkirannantien Vartsalassa rakentaminen kaavan mukaiseksi.

Liikenneväylät

9350 Uusien alueiden asfaltointi (2021-2025)

Sorapintaisten katujen päällystäminen.

Katuinfran saneeraus

9422 Helenansilta (2024)

Uuden kevyenliikenteen yhteys Salonjoen yli Helenankadulta Inkereenkadulle. Hankesuunnitelman ja alustavien maaperätutkimuksien tekeminen. Hankesuunnitelman yhteydessä valitaan siltatyyppi, jonka perustella voidaan kilpailuttaa yleissuunnitelman laatimisen. Hankesuunnitelmassa muodostuu valitun vaihtoehdon pohjalta alustava hankeen kokonaiskustannusarvio.

9423 Lumenkaatopaikka uudelleen sijoittaminen (2024)

Uuden lumenvastaanottopaikan luvan hakeminen ja rakentaminen.

9428 Ratapihan alikulku (2025)

Ratapihan alikulkuyhteyden jatkaminen rautatieasemalta Meriniittyyn.

Katuvalaistus

9500 Uuden katuvalaistuksen rakentaminen (2021-2025)

Uusien kaava-alueiden katuvalaistuksen rakentaminen.

Puistot

9532 Viitannummenpuiston ulkoilureitti (2021-2022)

Valaistun ja maastonmuotoja myötäilevän ulkoilureitin rakentaminen Viitannummella sijaitsevaan Viitannummenpuistoon rannan ja Reikäkirveenkadun välille. Nykyisellään Viitannummen kaupunginosan ulkoilumahdollisuudet ovat reitistöjen osalta puutteelliset. Uusi rantaan johtava reitti tuo vaihtoehtoja ulkoiluun ja mahdollistaa paremmin myös Merikulmantien eteläpuolella sijaitsevan Viitanlaakson asukkaiden liikkumisen rantaan saakka. Hanke toteutetaan, mikäli saadaan valtionavustusta 55.000 euroa. Kyseinen avustus lisätään investointituloksi ohjelmaan.

316 UI/Koneet ja kalusto

Sivistyspalvelut

Vapaa-aikapalvelut

9657 Kansalaisopiston teatteritekniikka (2021-2022)

Salon kansalaisopiston teatterikoulussa opiskelee n. 150 lasta ja aikuista 16 eri ryhmässä. Opetuksen tulee mahdollistaa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Opetus perustuu vahvasti

esitysten luomiseen, joita toteutetaan vuosittain useita. Asianmukaiset tilat ja tekniikka antavat mahdollisuuden opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen opiskeluun sekä monimuotoisen teatteritaiteen ja muiden kulttuuritapahtumien tarjoamiseen eri-ikäisille kaupunkilaisille. Nykyinen teatterisali on muokattu auditoriotilasta. Auditorion muuttaminen teatteritilaksi ja muihin yleisötapahtumiin sopivaksi vaatii jo tehtyjen tilamuutosten lisäksi esittävän taiteen tarpeisiin soveltuvan valo- ja äänitekniikan rakentamista tilaan. Tekniikka on olennainen paitsi näkyvyyden, kuuluvuuden ja tilan monipuolisten käyttömahdollisuuksien lisäämiseksi, myös tilassa esitettävien taiteellisten sisältöjen vahvistamiseksi, esimerkiksi valojen ja äänien kautta luotava tunnelma. Tekniikalla toteutetaan taiteellisia ratkaisuja paitsi teatterikoulun, myös kansalaisopiston muiden esittävän taiteen kurssien ja ulkopuolisten tapahtumajärjestäjien tarpeisiin. Koska näyttämön yläpuoliset kantavat rakenteet ovat yli kolmen metrin päässä välikatosta, täytyy kaluston ripustus tilaan hoitaa trussien avulla. Trussit ovat kiinteitä, näyttämön sivulla ja yläpuolella sijaitsevia telinerakennelmia, joihin ripustetaan valaisimia, kaiuttimia ym. näyttämötekniisiä laitteita ja niiden virta- ja ohjaukskaapeleita. Pysyvä kalusto mahdollistaa myös uudenlaisia pedagogisia mahdollisuuksia, kun kansalaisopisto voi tarjota tulevaisuudessa esim. valo- ja äänitekniikan kursseja. Investointi maksaa itsensä takaisin jo kahdessa vuodessa, mikäli vuositasolla toteutuu 40 tilaisuutta, joihin pitää vuokrata valo- ja äänikalusto.

Kiinnostus salin käyttöön on herännyt laajemmin sen jälkeen, kun salia on muokattu harjoittelu- ja esitystarkoituksiin. Tanssin ja musiikin opetus sekä vuonna 2021 käynnistetty sirkustaiteen perusopetus tulevat käyttämään salia harjoitus- ja esitystilana. Teatterikoulun lisäksi salissa järjestetään opiston toimintana luentoja, musiikin opetusta, myyntipalvelukoulutusta sekä toiminnallista kielenopetusta maahanmuuttajille. Salissa järjestetään myös tanssinäytöksiä, konsertteja, lyhytelokuvaesityksiä ja muita tapahtumia yhdessä kulttuuripalveluiden, kaupungin muiden toimialojen ja salolaisten yhdistysten kanssa. Syksyllä 2020 kaupunkilaisille järjestetyn nimikilpailun myötä tilan nimeksi valittiin Näkkäri, jolla halutaan korostaa kulttuurin ja taiteen sitkeyttä, vahvuutta ja osuutta arjessa – myös Salossa. Tavoitteena onkin kehittää tilasta elävä ja yhteisöllinen, matalan kynnyksen kulttuuritila, joka tarjoaa laajasti eri kohderyhmille ja uusille yleisöille elämyksiä, oivalluksia ja kokemuksia.

9666 Prosenttitaide (2021, 2023)

Salon kaupungissa prosenttiperiaate on ollut käytössä 1970-luvulta lähtien. Julkisella taiteella on merkittävä tehtävä ihmisen elinympäristön toimintaa tukevana osana, hyvinvoinnin edistäjänä ja ympäristön elinvoimaisuuden ja viihtyisyyden ylläpitäjänä. Prosenttiperiaatteen seuraavina uusina hankkeina Märynummen ja Perniön uusiin kouluihin varataan taidehankintamääräraha, joka on 1 prosenttia rakentamishankkeen kokonaiskustannuksista.

Prosenttiperiaatteen noudattaminen rakennushankkeissa edistää merkittävästi kuvataiteen saavutettavuutta Märynummen ja Perniön alueilla. Julkinen taide on kenen tahansa saavutettavissa ilman pääsymaksuja ja aukioloaikoja. Taide auttaa myös luomaan alueelle identiteettiä, ja teoksista voi muodostua yhteisiä maamerkkejä. Asukkaat arvostavat kotiseutunsa taideteoksia, ja ne tuovat rakennushankkeeseen monenlaista myönteistä näkyvyyttä. Koulun yhteyteen hankitulla taiteella on myös erityinen merkitys osana koulussa toteutettavaa opetussuunnitelmaa: kuvataide tarjoaa yhden näkökulman ja työkalun lisää osaksi ilmiöoppimisen kokonaisuutta. Samalla tiloihin sopiva taide tuo uuteen kouluun väriä ja lisää viihtyisyyttä. Taidemuseon kokoelmassa ei ole vapaana uusiin tiloihin sijoitettavaa kohteen omaleimaista ilmettä nostavaa taidetta.

Taide voi olla saumattomasti osa rakennuksen arkkitehtuuria tai piha-aluetta. Teoksia voi olla rakennuksissa joko itsenäisinä objekteina tai rakenteisiin integroituna taiteena. Teoksia voidaan sijoittaa myös ulkoalueille, jolloin taide voi olla osa koulun ulkoalueen toiminnallisia elementtejä. Varhaisessa vaiheessa aloitettu suunnittelu on myös taloudellisesti paras ratkaisu esim. materiaali- ja valaistustöiden yhdistämisen kannalta. Hankinnoissa voidaan näin erityisesti huomioida sijoituspaikan luonne ja teosturvallisuus.

Prosenttitaiteen hankintaan voi hakea avustusta Taiteen edistämiskeskukselta (Taike) kohteeseen laaditulla hankesuunnitelmalla. Hakuaika on aina maaliskuussa. Avustus voi kattaa enimmillään 50 prosenttia taideteoksiin liittyvistä välittömistä kustannuksista. Alle 15.000 euron avustuksia ei myönnetä. Märyn koulun kokonaisbudjetti on 4,2 miljoonaa euroa (2021). Perniön koulun kokonaisbudjetti on noin 12,2 miljoonaa jaettuna kahdelle vuodelle (2021-2022). Taidehankintaan varattava prosentti on näin 164.000 euroa (vuonna 2021 Märynummen koulu 42.000 euroa, vuonna 2023 Perniön Kirkonkylän koulu 122.000 euroa)

320 UI / Osakkeet ja osuudet

Konsernipalvelut

9000 Osakkeet (2021-2025)

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 11.5.2020 § 29 että Salon kaupunki sitoutuu Turun Tunnin Juna Oy:n osakemerkintään ja pääomittamiseen enintään 3,74 miljoonan euron rahoitussitoumuksella. Vuosittaiset rahoitustarpeet on arvioitu osakassopimuksessa olevan alustavan suunnitteluhankkeen kustannusten jaksottumisarvion mukaan.

Liikelaitos Salon Veden yhtiöittämiseen on varattu määräraha kaupungin osakepääomakustannuksen osalta. Lisäksi investointiohjelmaan on varattu 40 miljoonan euron investointitulo liittyen liikelaitoksen verkoston apporttisiirrosta saatavaan investointituloon. Kyseiset määrärahavaraukset ovat kirjanpidollisia yhtiöittämiseen liittyviä määrärahavarauksia. Liikelaitos Salon yhtiöittämiseen varatut määrarahat siirrettiin vuodelle 2023.

Lisäksi vuodelle 2021 on varattu 50.000 euron määräraha muihin mahdollisiin pieniin osakeostoihin.

Liikelaitos Salon Vesi

10 Korvausinvestoinnit

113 KI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vesihuollon saneeraus

9750-9751 Vesijohto- ja viemäriverkoston saneeraus (2021-2025)

Verkostojen saneerauksia eri puolilla kaupunkia. Vuosittainen määräraha 800.000 euroa/verkosto. Verkostot ovat paikoin huonokuntoisia ja vuotavia. Vesijohtoverkoston osalta pumpatun ja myydyn veden erotus eli hukkaprosentti on melkein 17 prosenttia. Viemäriverkoston vuotojen osuus pahimmillaan yli 50 prosenttia.

9752 Vesijohtoverkoston uv-laitteet (2021-2025)

UV-desinfiointilaitteilla vaikutetaan veden mikrobiologiseen laatuun ja varmistetaan lähtevän veden puhtaus.

9753 Vesihuollon automaatiojärjestelmät (2021-2025)

Järjestelmän parantamisella varmistetaan laitoksen toimivuus ja vähennetään paikan päällä tapahtuvia käyntejä.

9754 Vedenottamot (2021-2025)

Ottamot ovat osin hyvinkin vanhoja rakennuksia, joiden tekninen taso ei vastaa tämän päivän vaatimuksia.

9755 Viemäriverkoston kapasiteettikyvyn muuttaminen (2021-2025)

Kiinteistöt johtavat runsaasti katoilta ja pihoilta tulevia sadevesiä jätevesiviemäriin. Vedet aiheuttavat tulvia ja huonontavat puhdistustulosta. Määräraha käytetään verkoston kapasiteettikyvyn parantamiseen.

9756 Pumppaamoiden saneeraus (2021-2025)

Huonokuntoisten vesihuoltopumppaamoiden kunnostamiseen.

9760 Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus (2021-2025)

Lupaehtojen tiukentumisesta johtuvaan laitoksen modernisointiin liittyvään saneeraukseen.

9763 Itärannan pääviemäriin korjaus (2021-2025)

Itärannan kokoojaviemäri palvelee koko kaupungin itäistä osaa Suomensjärveltä Saloon ja tulevaisuudessa myös Kiskon jäteveden ohjautuvat tätä kautta. Viemäriin hyvä kunto on koko kaupungin viemäroinnin kannalta oleellinen asia.

9766 Härän alue (2021)

Härän alueen 1960 luvulla rakennetun vesihuoltoverkoston saneeraaminen. Vuonna 2019 alkaneen Härän alueen saneerauksen loppuun saattaminen samassa yhteydessä saneerataan kadut (hanke 9415).

116 KI /Koneet ja kalusto

9850 Vesihuoltolaitoksen irtain (2021-2025)

Asiakkaiden kiinteistöissä sijaitsevien vanhojen mittalaitteiden vaihtoon ja kunnostukseen.

20 Laajennusinvestoinnit

213 LI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

Haja-asutusalueiden vesihuolto

9802 Kukinhuoneenharjun pohjavesilaitos (2021-2023)

Alueen veden antoisuuden ja muuhun tutkimukseen.

9804 Viemäriverkoston laajentaminen toiminta-alueiden lähialueilla (2021-2025)

Verkoston laajentamiseen.

30 Uusinvestoinnit

313 UI /Kiinteät rakenteet ja laitteet

9711 Uusien kaava-alueiden vesihuolto (2021-2025)

Kaava-alueilla tapahtuva rakentamista koskeva vesihuoltotyö.

9716 Suomensjärven uudet kaava-alueet (2022)

Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9719 Halikonrinne (2021)

Uuden teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentaminen Märnummen moottoriteliittymän läheisyyteen.

9721 Perniö-Teijo yhdysvesijohto (2021-2022)

Salon kaupunkialueen veden riittävyyden turvaamiseksi rakennetaan yhdysvesijohto välille Perniön vedenkäsittelylaitos – Teijo.

9722 Alhaistenkadun kunnallistekniikka (2021-2022)

Vuonna 2021 muutostyöt uuden kaava-alueen tarpeiden mukaiseksi sekä vuonna 2022 liikennemyyränrakentamiseen liittyvät vesihuoltolinjojen muutostyöt.

9810 Kisko-Muurla vesihuolto (2021-2023)

Kiskon vesihuollon parantamiseen sekä käyttöveden saannin turvaamiseen Muurlassa ja Kiskossa.

Rahoituslaskelma perusteluineen

	TP 2019 €		MTA 2020 €		TA 2021 €		TS 2022 1 000 €		TS 2023 1 000 €	
<i>Toiminnan rahavirta</i>										
Vuosikate	-2 880 459		7 745 933		6 911 887		7 521		9 156	
Satunnaiset erät	1 005 191		0		0		0		30 000	
Tulorahoituksen korjauserät	-158 376	-2 033 644	-1 083 000	6 662 933	-600 000	6 311 887	0	7 521	-30 000	9 156
<i>Investointien rahavirta</i>										
Investointimenot	-12 510 036		-34 115 000		-25 396 000		-21 983		-39 522	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	312 882		0		0		0		0	
Pysyv. vastaavien hyödykk. luov.tulot	482 635	-11 714 519	78 153 000	44 038 000	600 000	-24 796 000	0	-21 983	70 000	30 478
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>		-13 748 163		50 700 933		-18 484 113		-14 462		39 634
<i>Rahoituksen rahavirta</i>										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	-2 099 178		-62 500 000		-50 000		0		-51 000	
Antolainasaamisten vähennykset	351 993	-1 747 185	144 000	-62 356 000	350 000	300 000	350	350	350	-50 650
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000		31 846 067		30 134 113		26 112		25 016	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-16 153 127		-12 000 000		-12 000 000		-12 000		-12 000	
Valuuttakurssimuutokset	0		0		0		0		0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000 000	13 846 873		19 846 067	0	18 134 113	0	14 112	0	13 016
<i>Oman pääoman muutokset</i>		0								
Muut maksuvalmiuden muutokset										
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset.	-26 372		0		0		0		0	
Vaihto-omaisuuden muutos	193 549		0		0		0		0	
Saamisten muutos	2 249 367		0		50 000		0		0	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0		0		0		0		0	
Korottomien velkojen muutos	-8 355 512	-5 938 968	-2 000 000	-2 000 000	0	50 000	0	0	-2 000	-2 000
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		6 160 720		-44 509 933		18 484 113		14 462		-39 634
<i>Rahavarojen muutos</i>		-7 587 443		6 191 000		0		0		0
Rahavarat 31.12.	11 578 277		17 769 277		17 769 277		17 769		17 770	
Rahavarat 1.1.	19 165 724	7 587 447	11 578 277	-6 191 000	17 769 277	0	17 769	0	17 769	0

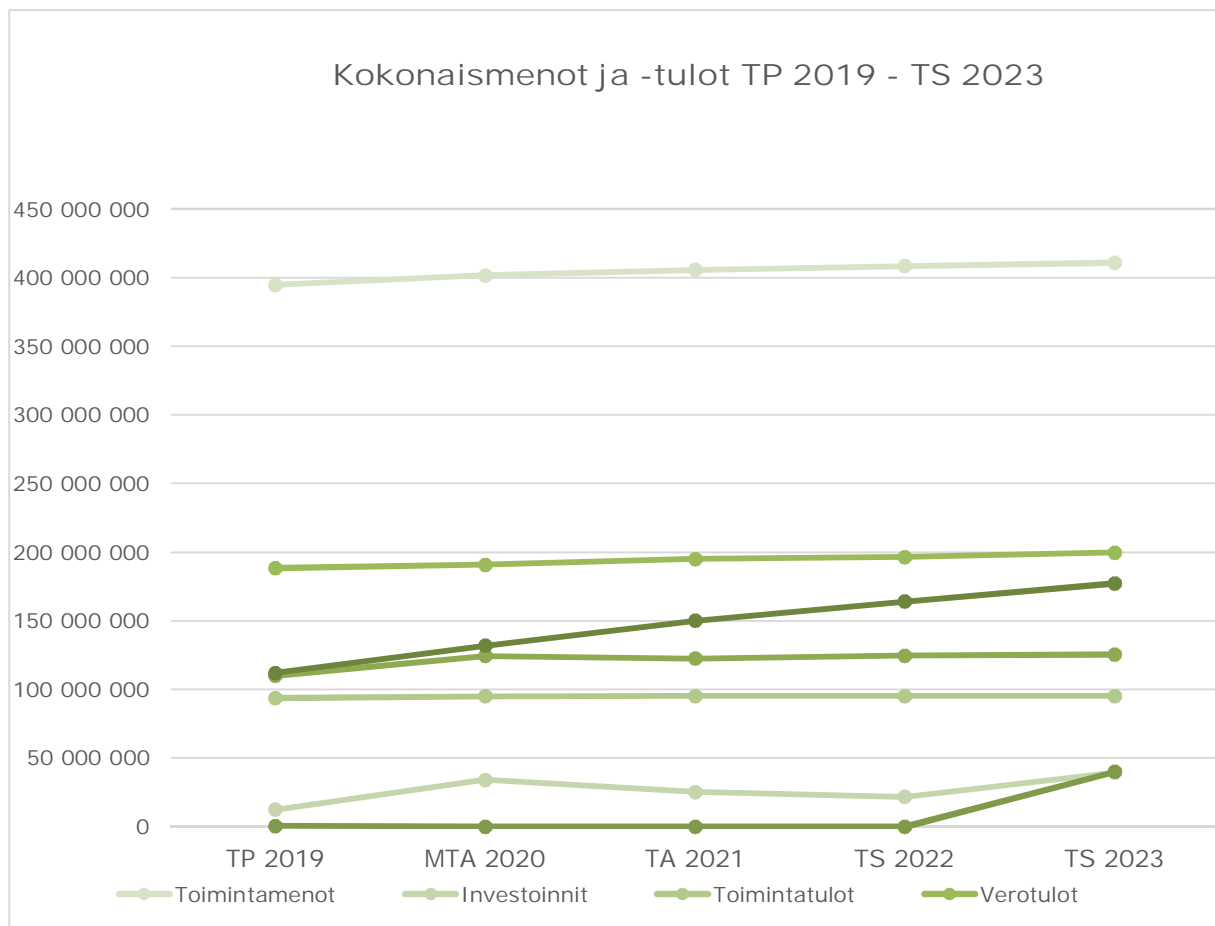
Salon kaupungin rahoituslaskelma 2021			
Perustelut			
Tulorahoitus			
Vuosikate		6 911 887	
Siirtyy tuloslaskelmasta.			
Satunnaiset erät		0	
Tulorahoituksen korjaukset		-600 000	6 311 887
Investointien rahavirta			
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-25 396 000	
Vuoden 2021 talousarvioon otettujen investointien rahoitus esitetään rahoituslaskemassa.			
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		600 000	-24 796 000
Vesiyhtiöittämissä kirjannapolliset erät.			
Toiminnan ja investointien rahavirta			-18 484 113
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-50 000	
Antolainasaamisten vähennykset		350 000	300 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset		30 134 113	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-12 000 000	18 134 113
Talousarviolainojen ohjelmien mukaiset lyhennykset vuodelle 2021			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		0	
Vaihto-omaisuuden muutos		0	
Saamisten muutos		50 000	
Sisältää jälkirahoitteisten valtionosuuksien kokonaismäärän			
Lyhytaikaisten saamisten muutos		0	
Korottomien velkojen muutos		0	50 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta			18 484 113
Kassavarojen muutos			0

Liitteet

Kokonaismenot ja -tulot

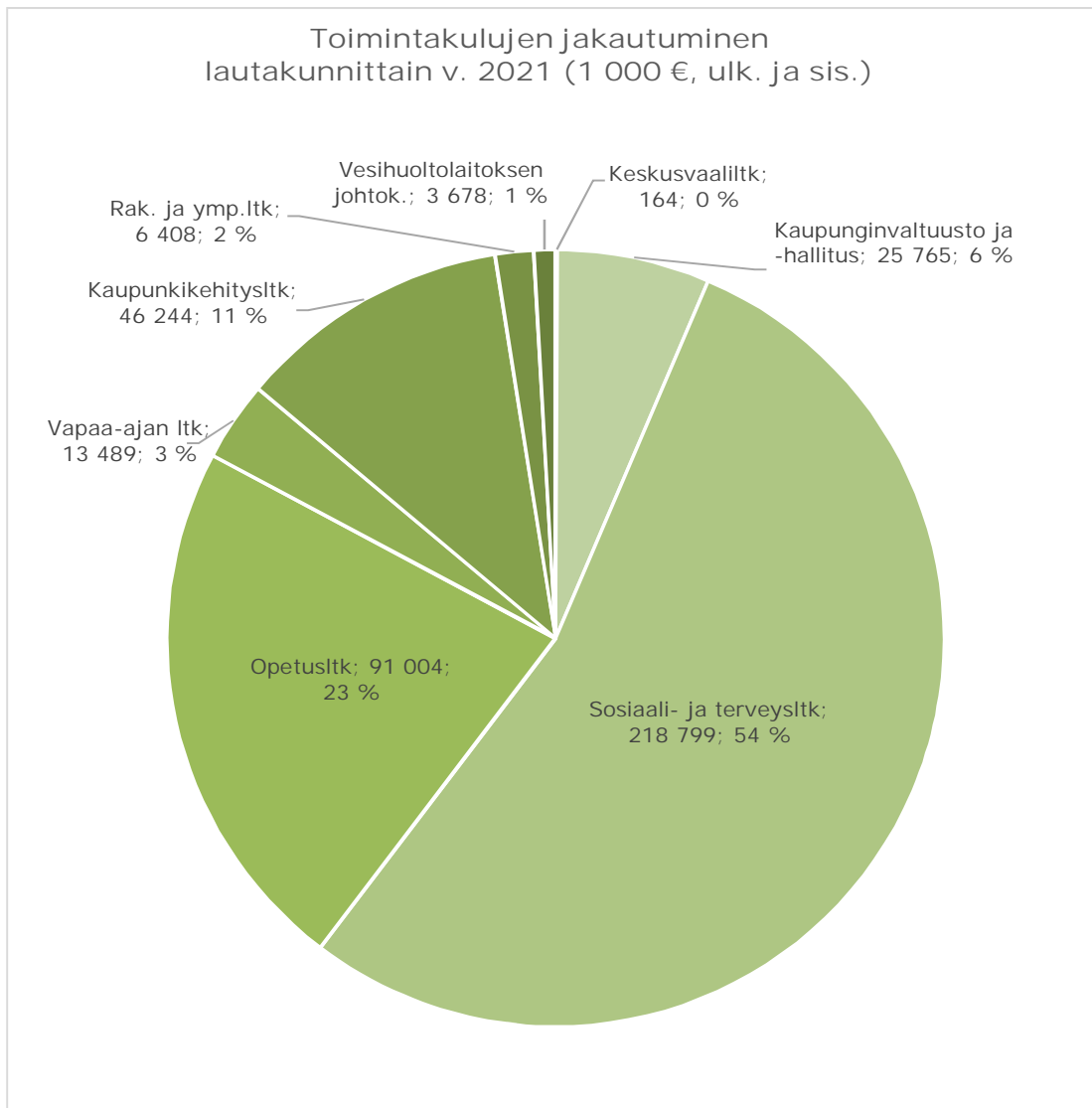
	TP 2019	MTA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintamenot	394 654 084	401 742 782	405 660 028	408 407 000	410 872 000
Investoinnit	12 510 036	34 115 000	25 396 000	21 853 000	39 522 000
Rahoituskulut	2 863 462	3 175 305	2 865 132	2 865 132	2 865 132
Antolainat	2 099 178	60 000 000	0	0	51 000 000
Lainojen lyhennykset	16 153 127	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Menot yhteensä	428 279 887	511 033 087	445 921 160	445 125 132	516 259 132
Toimintatulot	93 740 635	94 957 749	95 243 237	95 225 000	95 225 000
Verotulot	188 423 845	190 880 000	195 156 000	196 500 000	199 800 000
Valtionosuudet	110 039 464	124 428 966	122 665 000	124 700 000	125 500 000
Rahoitustulot	2 433 142	2 397 305	2 372 810	2 368 000	2 368 000
Antolainat	351 993	144 000	350 000	350 000	350 000
Investointitulot	637 140	70 000	105 000	0	40 000 000
Lainanotto	30 000 000	31 846 067	30 134 113	26 112 000	25 016 000
Tulot yhteensä	425 626 219	444 724 087	446 026 160	445 255 000	488 259 000
Varojen reaalimuutos	-2 653 668	-66 309 000	105 000	129 868	-28 000 132
Rahavarat 31.12.	11 578 277	-54 730 723	-54 625 723	-54 495 855	-82 495 987
Lainat 31.12. **	112 032 367	131 878 434	150 012 547	164 124 547	177 140 547
Lainojen muutos	13 846 873	19 846 067	18 134 113	14 112 000	13 016 000

** Vuoden 2020 luku on arvio vuoden lopun tilanteesta, mikäli lainojen muutos vuonna 2020 toteutuu.

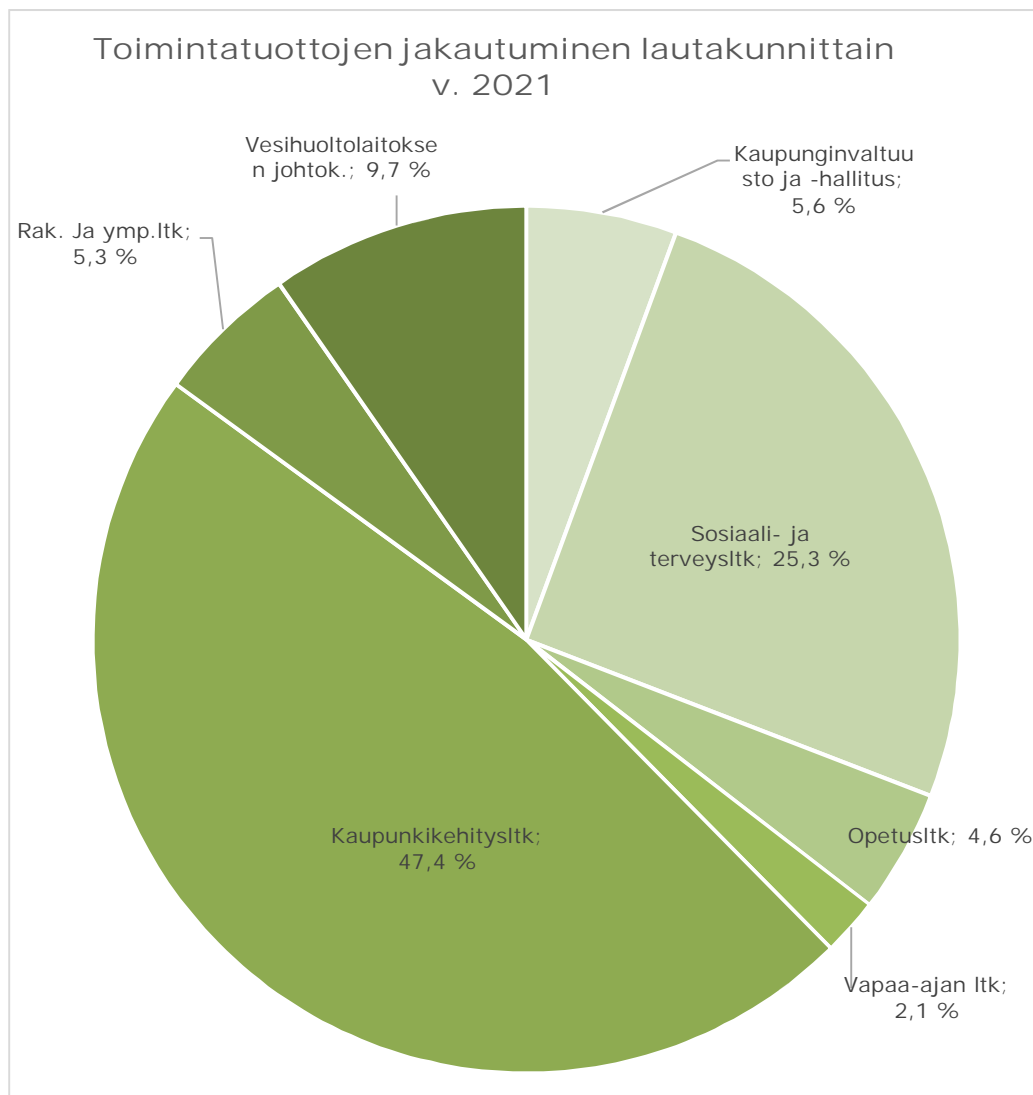
Toimintakulujen jakautuminen lautakunnittain v. 2021 (ulkoiset ja sisäiset)

	1.000 €	%
Tarkastusltk	109	0,0 %
Keskusvaaliltk	164	0,0 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	25 765	6,4 %
Sosiaali- ja terveystk	218 799	53,9 %
Opetusltk	91 004	22,4 %
Vapaa-ajan ltk	13 489	3,3 %
Kaupunkikehitysltk	46 244	11,4 %
Rak. ja ymp.ltk	6 408	1,6 %
Vesihuoltolaitoksen johtok.	3 678	0,9 %
Yhteensä	405 660	100,0 %

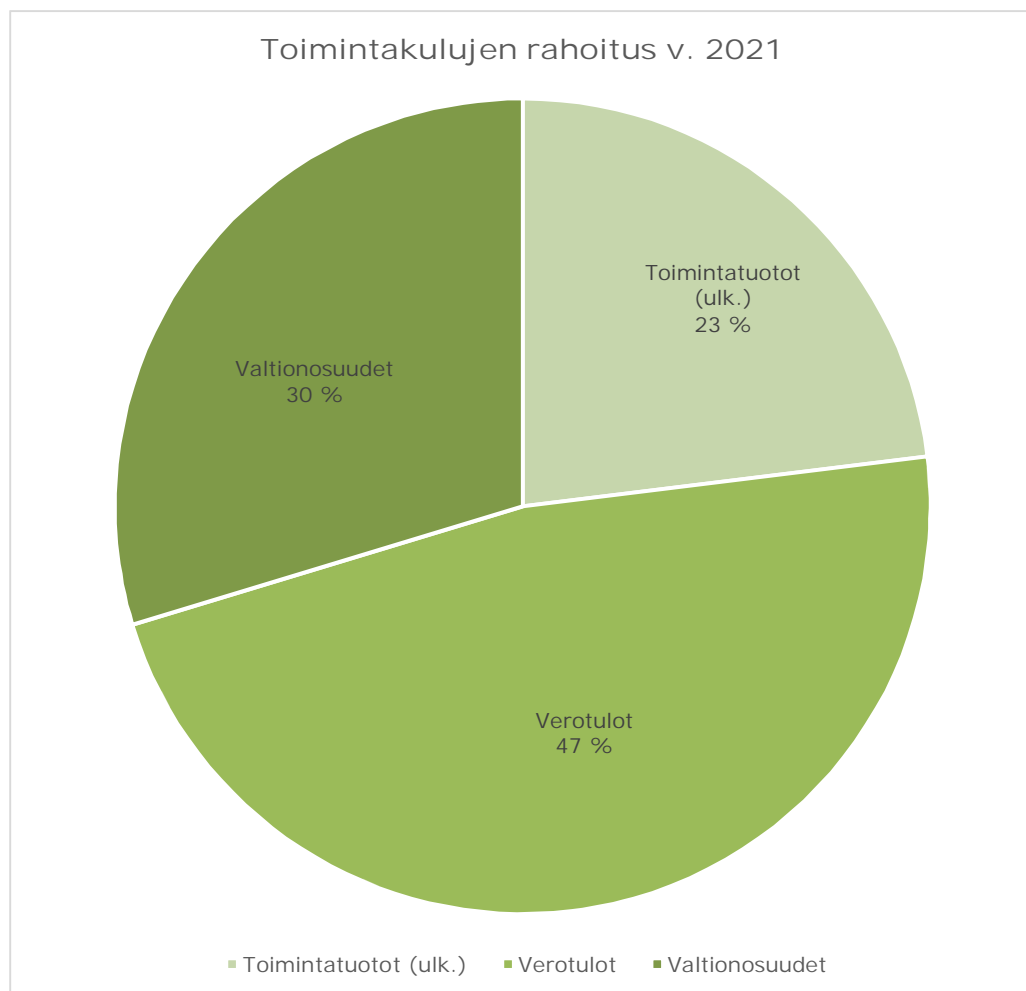
Toimintatuottojen jakautuminen lautakunnittain v. 2021 (ulkoiset ja sisäiset)

	1.000 €	%
Tarkastuslautakunta	0	0,0 %
Keskusvaalilautakunta	0	0,0 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	5 339	5,6 %
Sosiaali- ja terveyslautakunta	24 063	25,3 %
Opetuslautakunta	4 380	4,6 %
Vapaa-ajan lautakunta	2 047	2,1 %
Kaupunkikehityslautakunta	45 144	47,4 %
Rakennus- ja ympäristölautakunta	5 074	5,3 %
Liikelaitos Salon Veden johtokunta	9 196	9,7 %
Yhteensä	95 243	100,0 %

Rahoitus

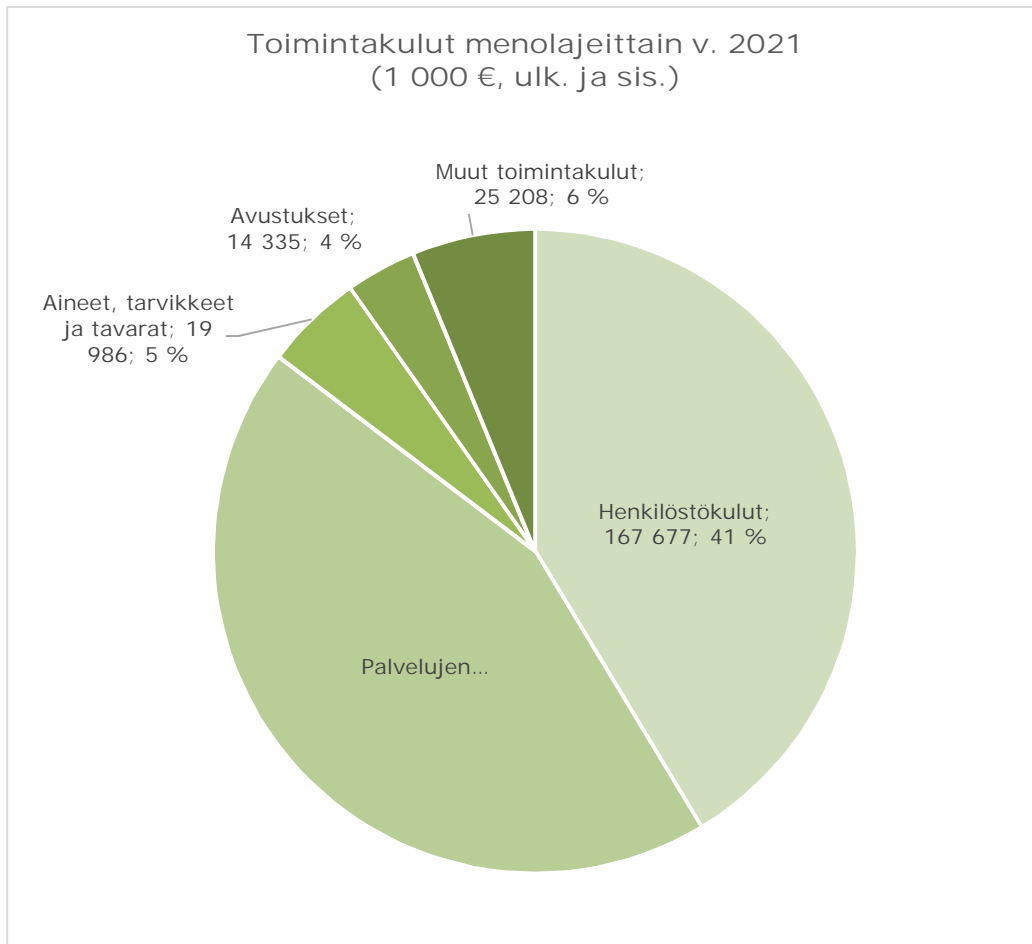
	1.000 €	%
Toimintatuotot (ulk.)	95 243	23,1 %
Verotulot	195 156	47,2 %
Valtionosuudet	122 665	29,7 %
Yhteensä	413 064	100,0 %

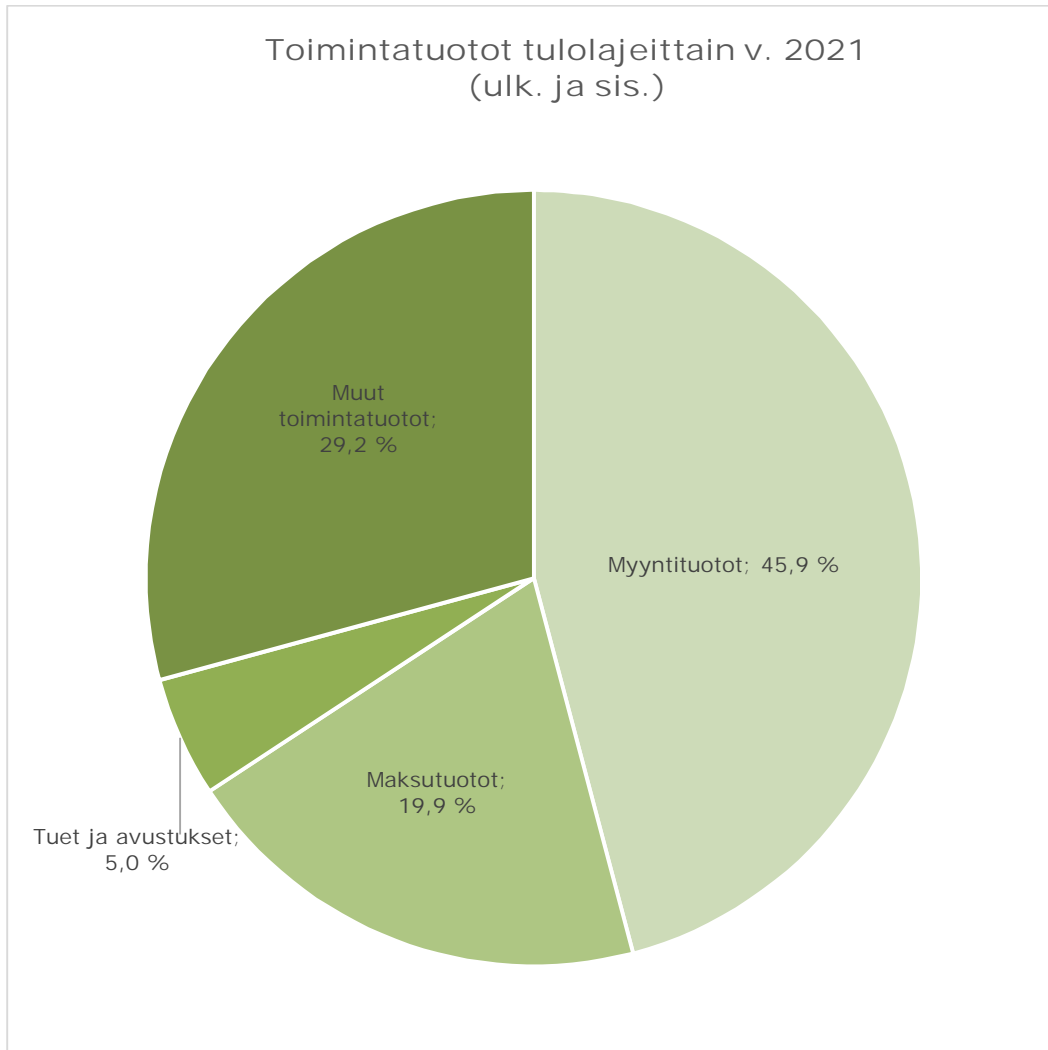
Toimintakulut menolajeittain v. 2021 (ulkoiset ja sisäiset)

	1.000 €	%
Henkilöstökulut	167 677	41,3 %
Palvelujen ostot	178 453	44,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 986	4,9 %
Avustukset	14 335	3,5 %
Muut toimintakulut	25 208	6,2 %
Yhteensä	405 659	100,0 %

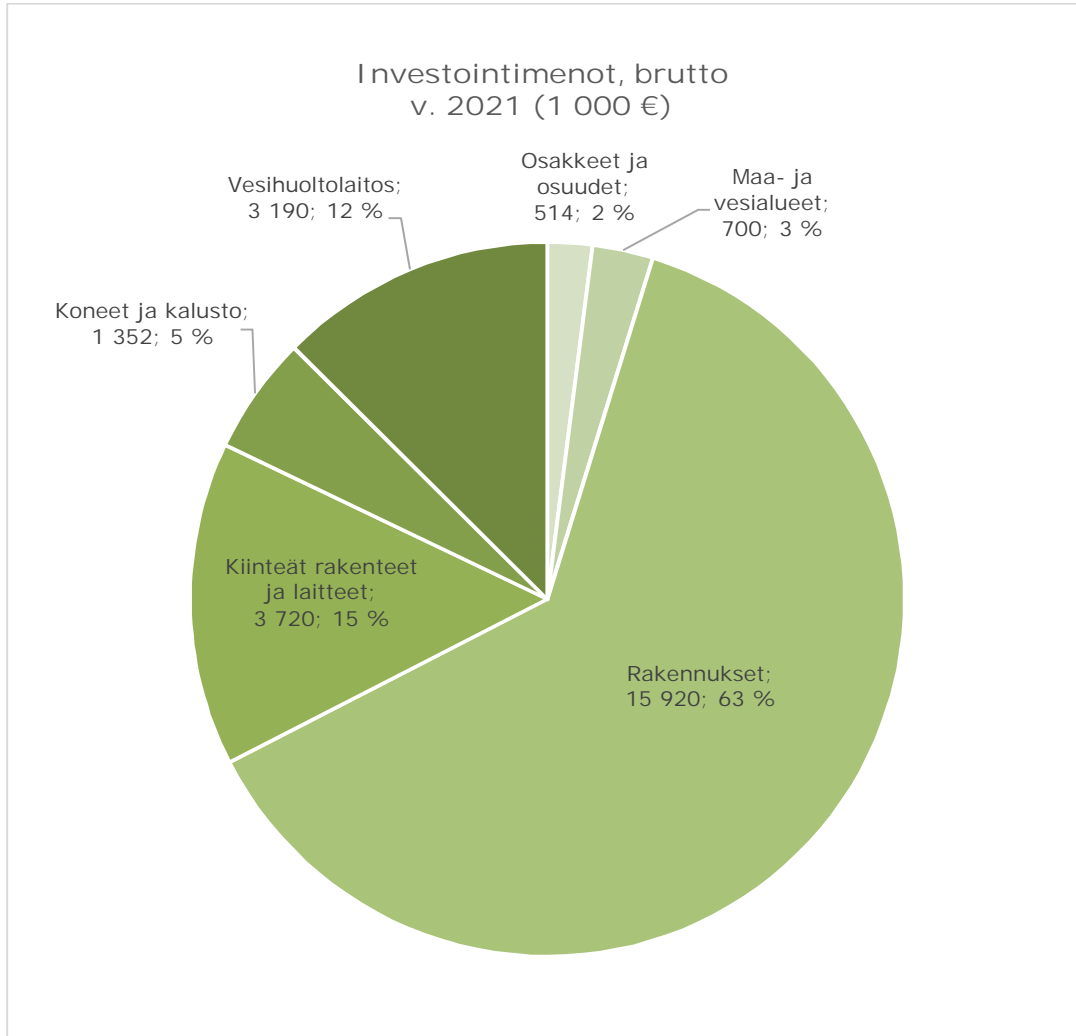
Toimintatuotot tulolajeittain v. 2021 (ulkoiset ja sisäiset)

	1.000 €	%
Myyntituotot	43 692	45,9 %
Maksutuotot	18 929	19,9 %
Tuet ja avustukset	4 785	5,0 %
Muut toimintatuotot	27 838	29,2 %
Yhteensä	95 244	100,0 %

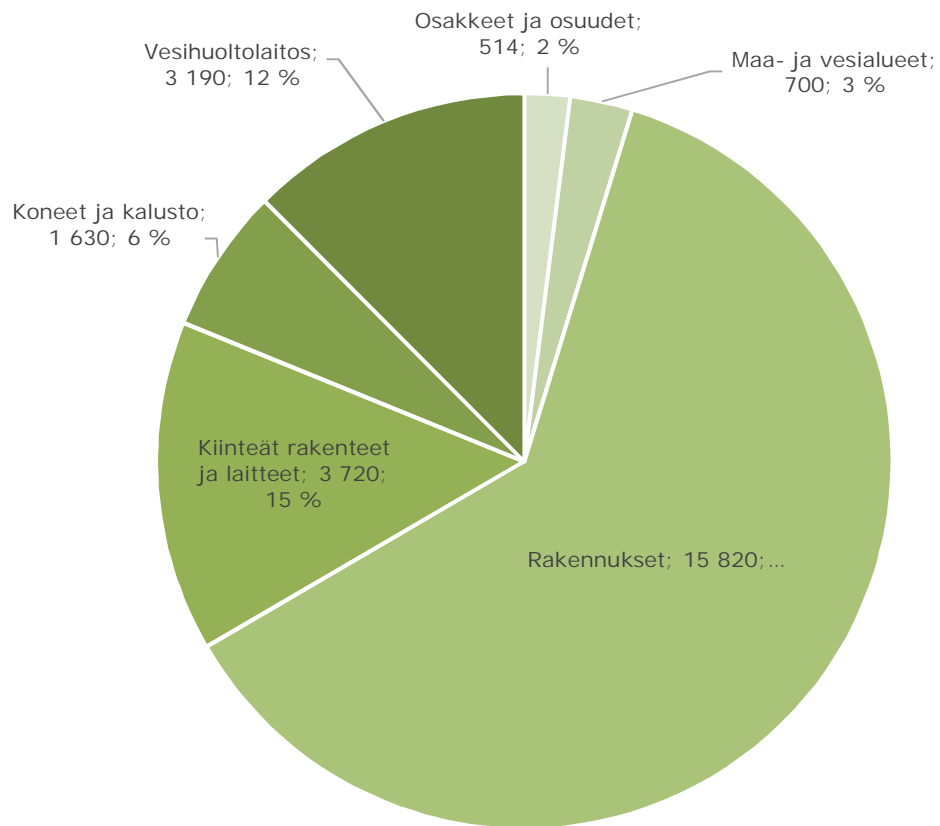

Investointimenot v. 2021

	1.000 €	%
Osakkeet ja osuudet	514	2,0 %
Maa- ja vesialueet	700	2,8 %
Rakennukset	15 920	62,7 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 720	14,6 %
Koneet ja kalusto	1 352	5,3 %
Vesihuoltolaitos	3 190	12,6 %
Yhteensä	25 396	100,0 %

Investointimenot, brutto
v. 2021 (1 000 €)

Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen

Laki kuntien taloustietojen toimittamisesta ja raportoinnista (HE 60/2019) ja Automaattisen talousraportoinnin käsikirja Aura määrittelevät vähimmäisrajat sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistamiselle. Palveluluokko-kohtaisessa raportoinnissa palveluille on kohdistettava kaikki kulut lukuun ottamatta paikallisen päätöksenteon mahdollistamisesta aiheutuvia ns. demokratiakustannuksia. Tukipalvelujen kulut voidaan kohdistaa suoraan tehtäville, ne voidaan laskuttaa sisäisellä laskulla tai muistiolla tai ne voidaan vyöryttää. Automaattinen talousraportointi Valtiokonttorille vuoden 2021 alusta lukien tulee muuttamaan sisäisten kustannusten kohdistamista niin, että kaikkien tukipalvelujen kustannukset tulee kohdistaa täysimääräisesti varsinaisille palveluille. Kohdistaminen tulisi tapahtua kuukausittain.

Kulujen sisäisen kohdistamisen johtavana periaatteena on aiheuttamisperiaate, jonka mukaan palvelulle kohdistetaan ne kustannukset, jotka siitä aiheutuvat. Perusteena käytetään menoerästä riippuen esim. työsuoritetta (työtunti) tai tilasuoritetta (vuokrattu neliö) tms. Sisäisten palvelujen hinnoittelu perustuu omakustannushintaan eli laskuttavan yksikön sisäisten tuottojen tulee olla yhtä suuret kuin palvelun tuottamisesta johtuneet menot sisältäen mahdolliset vyörytykset. Sisäiset palvelut budjetoidaan samalla summalla sekä tilaajan (menot) että tuottajan (tulot) talousarvioon.

Ne kulut, joita ei kohdisteta suoraan tehtävälle, kohdistetaan niille sisäisellä laskutuksella, muistiokirjauksena tai vyöryttämällä. Sisäinen lasku vaatii erillisen laskun hyväksymiskierron, muistiokirjaus ja vyörytys ovat suoraan kirjanpitoon siirrettäviä eriä.

Sisäisen kustannusten kohdistamisen yleisten periaatteiden sekä prosessien määrittely ja hallinta koko kaupungin tasolla on ensisijaisesti talouspalvelujen tehtävä. Tukipalveluja tuottavien yksiköiden laskutusperusteiden ja palvelun sisällön määrittely on toimialojen ja yksiköiden vastuhenkilöjen tehtävä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimialat vastaavat kustannustensa kohdistamisesta (laskujen sisältö) varsinaisille palveluille yhteistyössä talouspalvelujen kanssa sovittuja periaatteita noudattaen. Kulujen kohdistaminen tulee tehdä kohtuullista tarkkuutta noudattaen siten, ettei kohdistamisesta tule liian monimutkaista ja työlästä, kuitenkin talousraportoinnin vaatimukset huomioiden.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen sisäisellä laskulla:

Sisäinen laskutus perustuu reaaliaikaiseen palvelujen käyttöön. Ne siirtyvät kirjanpitoon Rondo-järjestelmässä hyväksyttävänä laskuina. Budjetin määräraha on arvio, jonka toteutuminen voi poiketa budjetoidusta. Sisäistä laskutusta käytetään ravitsemis- ja terveydenhuollon palveluissa sekä yksittäisissä pienissä laskutuksissa. Laskutus tapahtuu pääsääntöisesti kuukausittain.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen muistiolla:

Sisäinen muistiolaskutus on verrattavissa sisäiseen laskutukseen, sillä poikkeuksella, että koko laskutuserä on hyväksyttävissä kokonaisuutena keskitetysti ilman erillistä yksittäisten laskujen hyväksymiskiertoa. Kustannukset kohdistetaan pääsääntöisesti kuukausittain. Toimialat seuraavat palvelujen käyttöä samalla tavalla kuin tehtäessä sisäistä laskutusta. Budjetoitu määräraha perustuu seurannasta saatavaan raportointiin ja toimialoilla tiedossa oleviin tuleviin muutoksiin. Muistiolaskutusta käytetään mm. kiinteistöistä johtuvien kustannusten kohdistamisessa, puhtaanapito- ja liikennepalveluissa, tietohallinnon, postimaksujen ja vahtimestaripalvelujen kustannusten kohdistamiseen.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen vyöryttämällä:

Vyörytyksessä kustannusten kohdistus ei perustu palvelujen todelliseen käyttöön, vaan erikseen määriteltyihin jakoperusteisiin kuten ulkoisiin henkilöstö- tai kokonaisuusmenoihin. Vyörytettäviä eriä ei ole toistaiseksi budjetoitu ja myös ne tulisi kirjata mahdollisuuksien mukaan kuukausittain. Vyörytystä käytetään mm. hallinto-, talous- ja henkilöstökulujen sekä toimialahallintojen kustannusten jakamiseen sekä työterveyden kuluissa. Vyörytyksen käyttöönotosta ja sisällöstä päättää talouspalvelut.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen varsinaisille palveluille tehdään lain mukaisesti. Aura- eli Automaattisen talousraportoinnin käsikirja sisältää lakiin perustuvat ohjeet, miten tapahtumat pitää viranomaisraportoinnin kannalta kirjata ja raportoida.

Vuonna 2020 toimintatapaa on muutettu siten, että sisäistä laskutusta on vähennetty. Kulujen kohdistaminen muistiolla vähentää laskujen määrää ja sitä kautta sisäisen laskutuksen vaatimaa kuukausittaista työtä.

Budjetoidut laskulla ja muistiolla kirjattavat erät on yksilöity alla laskuerittäin:

Kohdistettava erä	Tuotot/Kulut	LTk 2021	TA 2021	Kohdistustapa
S001 Keskusmonistamo	300 Toimintatuotot	-100 005	-100 005	muistiokohdistus
S001 Keskusmonistamo	400 Toimintakulut	100 005	100 005	
S002 Postituspalvelu	300 Toimintatuotot	-81 831	-81 831	muistiokohdistus
S002 Postituspalvelu	400 Toimintakulut	81 831	81 831	
S003 Vahtimestaripalvelu	300 Toimintatuotot	-79 766	-79 766	muistiokohdistus
S003 Vahtimestaripalvelu	400 Toimintakulut	79 766	79 766	
S004 Tietohallinto	300 Toimintatuotot	-1 679 194	-1 679 194	muistiokohdistus
S004 Tietohallinto	400 Toimintakulut	1 679 194	1 679 194	
S011 Uimahalli	300 Toimintatuotot	-47 000	-47 000	laskutus
S011 Uimahalli	400 Toimintakulut	47 000	47 000	
S012 Liikenneväylät	300 Toimintatuotot	-14 350	-14 350	laskutus
S012 Liikenneväylät	400 Toimintakulut	14 350	14 350	
S013 Kuljetuspalvelut	300 Toimintatuotot	-3 911 000	-3 911 000	muistiokohdistus
S013 Kuljetuspalvelut	400 Toimintakulut	3 911 000	3 911 000	
S015 Työterveyshuolto	300 Toimintatuotot	-1 467 000	-1 467 000	laskutus ja
S015 Työterveyshuolto	400 Toimintakulut	1 467 000	1 467 000	muistiokohdistus
S016 Ateriapalvelut	300 Toimintatuotot	-9 387 485	-9 387 485	laskutus
S016 Ateriapalvelut	400 Toimintakulut	9 387 485	9 387 485	
S017 Siivouspalvelut	300 Toimintatuotot	-4 362 066	-4 362 066	muistiokohdistus
S017 Siivouspalvelut	400 Toimintakulut	4 362 066	4 362 066	
S018 Tilapalvelut	300 Toimintatuotot	-19 132 042	-19 132 042	muistiokohdistus
S018 Tilapalvelut	400 Toimintakulut	19 132 042	19 132 042	
S022 Päivähoito	300 Toimintatuotot	-42 300	-42 300	laskutus
S022 Päivähoito	400 Toimintakulut	42 300	42 300	
S023 Kotihoito	300 Toimintatuotot	-170 000	-170 000	laskutus
S023 Kotihoito	400 Toimintakulut	170 000	170 000	
S024 Jäähalli	300 Toimintatuotot	-3 800	-3 800	laskutus
S024 Jäähalli	400 Toimintakulut	3 800	3 800	
S025 Liikuntasalit	300 Toimintatuotot	-83 300	-83 300	laskutus
S025 Liikuntasalit	400 Toimintakulut	83 300	83 300	
S026 Kansalaisopisto	300 Toimintatuotot	-35 280	-35 280	muistiokohdistus
S026 Kansalaisopisto	400 Toimintakulut	35 280	35 280	
S027 Työllisyyspalvelut	300 Toimintatuotot	-85 000	-85 000	laskutus
S027 Työllisyyspalvelut	400 Toimintakulut	85 000	85 000	
Summa	300 Toimintatuotot	-40 681 419	-40 681 419	
Summa	400 Toimintakulut	40 681 419	40 681 419	

Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt

	TP2019	TA2020	LTK	TA	pvm	m2	Tyhjänä oleva tila
6016 Ent. Suomensj. kunnantalo	7 695	8 649	10 289	10 289	1.9.2012	117	tyhjä kellari
6027 Kajalan vanhainkoti	71 877	52 178	70 384	70 384	1.5.2014	2490	koko rakennus tyhjänä
6046 Anjalankatu 13 kv-päivähoito	2 899	3 172	3 298	3 298	1.8.2015	50	Sinisen puutalon yläkerta
6051 Jennynkuja 2+ Särkisalo	15 558	12 303	12 497	12 497	1.5.2015	148	yksittäisiä tiloja
6070 Suomensjärven sosiaali- ja terv.talo	11 393	12 435	9 189	9 189	1.1.2019	103	keittiö oheistiloineen
6072 Mariakoti, Kiikala	14 166	11 088	14 681	14 681	1.1.2013	165	soluasuntoja
6074 Perniön terveysasema	246 424	262 744	247 334	247 334	1.1.2016	3040	pääosa tyhjillään, kotihoito käyttää osaa
6078 Halikon hoitoasuntola kuusikot	0	0	20 076	20 076	1.1.2020	293	koko rakennus
6095 Pahkavuoren päiväkot	0	30 473	74 366	74 366	1.8.2020	1063	Koko talo tyhjä, omakäyttö harkinnassa
6111 Asemakadun päiväkot	12 425	52 110	107 886	107 886	1.8.2020	985	Koko talo tyhjä, omakäyttö harkinnassa
6114 Piritan päiväkot	34 992	30 826	31 368	31 368	1.8.2017	269	päiväkodin ent.tila kellarissa + keittiö
6128 Kärävuoren talo, Halikko	2 608	16 440	15 646	15 646	1.8.2018	281	päiväkodin käytöstä poistunut rakennus
6153 Kaivolän koulu	0	0	6 568	6 568	1.1.2018	90	talomiehen asunto tyhjillään
6158 Rekijoen koulu, Kiikala	32 714	41 922	42 629	42 629	1.6.2015	756	koko rakennus, kauppa 7.5.2018 peruuntunut
6163 Toijan koulu, Kisko	3 538	8 256	8 386	8 386	1.9.2019	98	kansalaisopiston kudontatila
6165 Kirkonkylän koulu, Perniö	81 016	79 611	82 404	82 404	1.4.2018	1157	Kirkonkylän koulun vanha osa
6196 Ollikkalan koulu	45 278	8 860	10 586	10 586	1.6.2017	59	tyhjä hammashoitola
6200 Hermannin koulu	297 519	338 620	357 921	357 921	1.1.2018	4683	remontissa
6203 Klippula+ Särkisalo	15 177	15 702	15 958	15 958	1.1.2016	722	koko rakennus, vuokrattavissa, tuloja n. 4000 €
6213 Ammattikorkeakoulu	124 575	121 819	119 337	119 337	1.9.2016	1587	osa talosta mm. Hermannin koulun ja kansalaisopiston käytössä
6214 Karjalankatu 6 (Ammattiop. Sakta)	153 508	135 153	153 010	153 010	1.9.2013	5353	ajoittain osittain käytössä
6309 Kiskola	7 554	16 662	8 585	8 585	1.8.2013	132	tyhjä kirjaston yläkerta
6320 Kiffarin nuorisotila	14 595	18 284	17 709	17 709	1.11.2016	379	koko rakennus, yksi ulkoinen käyttäjä
6322 Nuorisotila Bändilä+ Salo	13 398	16 955	14 328	14 328	1.1.2013	267	3 ulkoista vuokralaista
6335 Varikko+ Taitojen talo+ kerhot	572	724	737	737	1.1.2019	14	kerhotila tyhjänä
6361 Keskusvarasto, Salo	13 849	18 905	14 110	14 110	1.12.2018	60	tilapalvelujen ja puistoyksikön käytössä olleet 2. krs huoneet
6385 Keskuskeittiö Salo	0	0	34 236	34 236	1.8.2020		Arkisto
6387 Tiehallinto/S-järven kivikausikeskus	53 486	53 500	54 000	54 000	1.1.2009		Ei kaupungin oma, ulkoinen vuokralainen, vuokrattuna pieni osa, tuloja n 10.000 €.
6428 Kiskon sos. ja terveystalo	34 535	33 807	38 656	38 656	1.1.2009	484	osa rakennuksesta
6595 Niksaaren sauna+ Förby	30 487	20 640	25 939	25 939			tuloja 1400 €, kulut ovat ulkoisia.
6617 Melassuonmäen sauna	694	2 462	2 506	2 506	1.1.2016	50	ulkoinen vuokralainen
tyhjien tilojen vuokrakustannukset yhteensä	1 708 341	1 664 128	1 835 601	1 835 601			
josta ulkoa vuokratut			54 000	54 000			

Myynnissä olevat ja myytäväksi ehdotettavat kiinteistöt vuonna 2021

Kohteen nimi	Alueen pinta-ala	Alueen / kiinteistön kuvaus	Kaavoitustiedot / lisätietoja
ns. Niksaaren sauna ja saarella olevat maa-alueet	2,15 ha	Alueella saunarakennus ym. joitakin pienempiä rakennuksia.	Rantayleiskaavassa lomakylätyyppinen ratkaisu, myytävissä sellaiseen käyttöön. Ennen myyntipäätöstä selvitetään kaupunginhallituksen 10.12.2018 § 456 edellyttämät tiedot.
Helisnummen asuintalo, Ylhäis-tentie 226	2.246 m ²	Alueella on asuin- ja talousrakennus (117m ²), jotka tällä hetkellä toistaiseksi vuokrattuna.	Asemakaava voimassa. Asetetaan myyntiin myöhemmin, kun vuokrasuhde päättyy.
Lehtiniemi Halikko	5,24 ja 4,43 ha	Alueella on asuinrakennus n. 160 m ² , maapinta-ala 5,24 ha, vesipinta-ala 4,43 ha. Vuokrattu vuoden 2018 loppuun.	Päätetty kv 17.12.2018 § 167. Tarkemmat myyntiehdot valmistellaan kaupunginhallituksen päätettäväksi.
Luodonpää	2,265 ha	Kohde on Vartsalan saarella, ja siellä on heikkokuntoinen rakennus.	
	28,03 ha	Alueen maapinta-ala on 13,48 ha ja vesipinta-ala 14,55 ha.	
Klippula	1,32 ha	Särkisalossa sijaitseva alue, jossa on erityyppisiä rakennuksia. Alueella ollut kaupungin kesäleiritoimintaa. Satunnaista käyttöä kesäaikaan.	Rantayleiskaavassa lomakylätyyppinen ratkaisu, myytävissä sellaiseen käyttöön. Ennen myyntipäätöstä selvitetään kaupunginhallituksen 10.12.2018 § 456 edellyttämät tiedot.
Halikon palotalli / varasto	4,752 ha	Kiinteistöllä on varasto ja toimistotiloja, osa tyhjillään, osa kaupungin varastokäytössä.	Kaavallisesti strateginen paikka Halikon keskustassa ajatellen ratayhteyden kehittymistä. Edellisen käsittelyn jälkeen otettu kaupungin omaan käyttöön.
Halikon asuntola	3.901 m ²	Kiinteistöllä on rivitalo, jossa on asuntoja sekä kaupungin talonsuunnittelun toimistotiloja. Kiinteistö saa lämpimän käyttöveden ja sähkön virastotalolta.	Tammikuja on rakennettu kesällä 2019. Asetetaan myytäväksi.
Lupajantie 22 ja 24, ent. Lupajan koulu	noin 4.500m ²	Rakennukset sijaitsevat samalla kiinteistöllä rivitalojen ja niiden autopaikoitusten ja -katosten kanssa. Rakennusten kulkuyhteydet ja piha alueet ovat osittain yhteiskäytössä. Suunnittelu mahdollistaneen yhden uuden rakennuspaikan.	Käynnistetään asemakaavanmuutos, jossa kulkuoikeudet ja muut tarvittavat asiat ratkaistaan ja laiteetaan myyntiin sen jälkeen.
Kiffari	1.513 m ²	Rakennus on kerrostalotontilla ja osittain asemakaavan mukaisella katualueella.	Tarkastellaan kaavallisesti keskusta-alueen suojeltuja kiinteistöjä ja tehdään ratkaisut sen jälkeen erikseen.
Rekijoen koulu	12.038 m ²	Ei käytössä oleva koulurakennus	On myytävä aiempaan päätökseen perustuen. Valmistellaan erillinen päätös huutokaupasta kaupunginhallitukselle.
Sakta, Karjalankatu	nyt 19.046 m ²	Alueen kehittäminen ja kaavamuutos tekeillä, jolloin tontin tuleva koko myös ratkaistaan.	Asetetaan myytäväksi.

Kohteen nimi	Alueen pinta-ala	Alueen / kiinteistön kuvaus	Kaavoitustiedot / lisätietoja
Uitmus, Uitmuksentie 17 Kisko	noin 4.600 m ²	Tyhjillään oleva asuinrakennus 90 m ² + talousrakennus 30 m ² , viemäriiitos ja vesi uupuu. Liitetään viemäriin ja myydään.	Asemakaava vuodelta 2008. Asetetaan myytäväksi, kun vesihuolto on liitetty.
Kanervo, Toijantie 8 Kisko	noin 3.180 m ²	Asuinrakennus 80 m ² + talousrakennus 100 m ² , vuokrattu, asukas haluaisi ostaa, talo kaipaa remonttia.	Asemakaava 1991. Asetetaan myytäväksi.
Asemakadun päiväkot	2.009 m ²	Ei käytössä tällä hetkellä, todennäköisesti tulossa omaan käyttöön.	Asemakaava.
Pahkavuoren päiväkot	5.314 m ²	Ei käytössä tällä hetkellä, todennäköisesti tulossa omaan käyttöön.	Asemakaava.
Hiiden koulu	13.290 m ²	Käyttö loppuu keväällä 2021, jonka jälkeen ei ole tiedossa käyttöä.	Ei kaavaa.
Turrintie	7.640 m ²	Asuinrivitaloja 4 kpl, vuokrattuna, 22 asuntoa (6 asuntoa yhdistetty)	Asemakaava.
Pyynkuja	4.400m ²	Asuinrivitaloja 3 kpl, vuokrattuna, sijaitsevat kahdella eri kiinteistöllä 2514m ² (A ja B) ja 1886m ² (C)	Asemakaava.
Kiikalan perintökiinteistö, Nummenpääntie 23	noin 4,8 ha	Asuinrakennus + navetta + 2 talousrakennusta, tyhjillään, 734-712-5-9-Mala	Ei kaavaa. Asetetaan myytäväksi.
Muurlan nuorisotalo	6.713m ²	Asuinrakennus + talousrakennus, 734-667-3-117, suojeltu rakennus	Asemakaava.

Kaupunginhallitus päättää myytävän alueen ja/tai rakennuksen tarkemmista rajauksista ja muista myyntiehdosta.

Yhdistysten avustaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yhdistysten toiminnan tukemisen periaatteet 27.1.2020 § 5. Hyväksytyn ohjeen mukaan kaikki kaikki varsinaiset harkintaan perustuvat avustukset kootaan budjetissa yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka euromääräisen tason valtuusto määrää. Avustuskokonaisuus jaetaan ryhmiin, joiden keskinäisen suuruuden valtuusto määrää ottaen huomioon kaupungin strategiset painotukset. Yksityiskohtaisen avustuspäätöksen tekee kaupunginhallitus, lautakunta tai viranhaltija, jolle päätösvaltaa on delegoitu.

Avustukset ryhmitellään seuraavasti:

- Kulttuuritoiminta, perinnetyö (vapaa-ajan lautakunta)
- Liikuntatoiminta (vapaa-ajan lautakunta)
- Nuorisotoiminta (opetuslautakunta)
- Yleissivistävä kansalaistoiminta (kaupunginhallitus)
- Hyvinvoinnin ja vertaistuen edistäminen (sosiaali- ja terveyslautakunta)
- Asukas- ja aluetyö (kaupunginhallitus)
- Kansainvälinen toiminta (kaupunginhallitus)
- Ympäristönsuojelu (rakennus- ja ympäristölautakunta)

Ryhmittely määritetään valtuustokausittain.

Avustusperiaatteiden ulkopuolelle rajataan ostopalvelut, henkilökohtaiset apurahat ja stipendit, kaupungin teknisen infran rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvät avustukset sekä markkinointiavustukset.

Talousarvio 2021 sisältää seuraavat edellä tarkoitetut yleis- ja kohdeavustukset:

	€
Kaupunginhallitus	26 000
Yleissivistävä kansalaistoiminta, asukas- ja aluetyö	22 000
Kansainvälinen toiminta	4 000
Sosiaali- ja terveystalvet	23 300
Hyvinvoinnin ja vertaistuen edistäminen	23 300
Sivistyspalvelut	351 000
Kulttuuritoiminta ja perinnetyö	155 000
Liikuntapalvelut	180 000
Nuorisopalvelut	16 000
Rakennus- ja ympäristövalvonta	
Ympäristönsuojelu	5 000
Kaikki yhteensä	405 300

Toimintatietokortit

100 Tarkastustoimi

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Arviointitoiminta				
Kokoukset	16	20	20	20
Arviointipäivät	1	1	1	1
Arviointikohteet	6	4	7	7
Lautakunnan kulut €	31 233	57 688	55 278	55 278
€ / kokous	1 952	2 884	2 764	2 764
Ostopalvelupäivät	16	21	21	21
Ostopalvelun kulut €	5 641	10 710	10 710	10 710
€ / päivä	353	510	510	510
Tilintarkastuspalvelu				
Ostopalveluna hankitut tilintarkastuspäivät	65	80	80	80
Kulut €	31 220	43 800	43 800	43 800
€ / päivä	480	548	548	548
Tarkastustoimi yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	68 094	112 198	109 788	109 788
Netto €	-68 094	-112 198	-109 788	-109 788

110 Vaalit

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kunnalliset vaalit				
Kulut €		3 160	164 104	164 104
€ / äänioikeutettu	0,00	0,07	3,82	3,82
Tuotot €			180 981	0
Valtiolliset vaalit				
Kulut €	215 190			
€ \ äänioikeutettu	5,07	0,00	0,00	0,00
Tuotot €	180 981			
Vaalit yhteensä				
Tuotot €	180 981	0	180 981	0
Kulut €	215 190	3 160	164 104	164 104
Netto €	-34 209	-3 160	16 877	-164 104
Äänioikeutettuja	42 403	43 000	43 000	43 000

120 Kaupunginvaltuusto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
120 Kaupunginvaltuusto				
Kokoukset ja seminaarit, pj:n kokoukset	37	20	30	30
Käsitellyt asiat	285	180	200	200
Kulut €	322 301	327 326	348 250	323 250
€ / asiat	1 131	1 818	1 741	1 616
€ / kokous	8 711	16 366	11 608	10 775
Infotietona varhe- ja eläkemenoppe- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	1 297	1 345	1 380	1 380
Valtuusto yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	322 301	327 326	348 250	323 250
Netto €	-322 301	-327 326	-348 250	-323 250

130 Kaupunginhallitus

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupunginhallitus				
Kh:n, jaostojen, työryhmien ja vaikuttamistoimielinten kokoukset	81	85	85	85
Käsitellyt asiat	873	1 020	1 020	1 020
Kulut €	307 347	521 574	418 927	368 869
€ / asia	352	511	411	362
€ / kokous	3 794	6 136	4 929	4 340
Tuotot €	593	1 000	573	573
Kaupungin johto				
Kulut €	352 016	370 153	241 576	241 576
Vakituista henkilökuntaa	2	2	1	
Projektit ja hankkeet				
Kulut €	57 908		0	0
Tuotot €			0	0
Lähidemokratia				
Kulut €	57 908	58 940	2 524	2 524
Tuotot €	0	53 630	0	0
Vakituista henkilöstöä		1	0	0
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	23 159	29 950	30 223	30 223
Palkattomat vapaat Lisämäärärahavaraus koko kaupungin osalta €, määrärahasäästö palvelualueilla			0	0
Toiminnan tukeminen				
Tuettuja yhdistyksiä	33		35	35
Kulut €	110 165	196 214	187 990	177 490
€ / yhdistys (keskimäärin)	3 338	19 621	18 799	17 749
Tuotot €			0	0
Jäsenyydet				
Suomen kuntaliitto	168 483	160 000	160 000	160 000
Varsinais-Suomen liitto	383 457	396 200	396 200	396 200
Työmarkkinalaitos	39 790	35 000	35 000	35 000
Muut yhdistykset	25 821	25 000	24 964	24 964
Kulut €	617 551	616 200	616 164	616 164
Tyhjänä ja vajaakäytössä olevat tilat:				
Omat tilat				
Tilojen m ²	24 989	27 000		
Kulut €	1 648 173	1 586 360	1 791 614	1 791 614
€ / m ² / kk	5,50	4,90	#JAKO/O!	#JAKO/O!
Tuotot €	5 887	5 000	5 896	5 896
Muilta vuokratut tilat				
Kulut Rira €	53 486	53 500	0	0
Kulut muut €	15 635		0	0
Tuotot €	9 929	9 000	9 929	9 929
Käytössä olevat tilat:				
Örninkatu 15 Business center				
Kulut €	2 588	0	0	0
Tuotot €	106	0	0	0
Talotoimikunta				
Kulut €	12 406	5 000	11 528	11 528
Satunnaiset kulut				
Vahingonkorvaukset				
Luottotappiot €	34 939		0	
Tuotot				
Käyttöomaisuuden myynti €	54 150	600 000	54 150	200 000
Yhteensä €	54 150	600 000	54 150	200 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupunginhallitus yhteensä				
Tuotot €	70 665	668 630	70 548	216 398
Kulut €	3 212 214	3 407 941	3 270 323	3 209 765
Netto €	-3 141 549	-2 739 311	-3 199 775	-2 993 367

133 Sisäinen valvonta

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
131 Sisäinen valvonta				
Kulut €	117 190	128 875	135 068	134 368
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Sisäinen valvonta yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	117 190	128 875	135 068	134 368
Netto €	-117 190	-128 875	-135 068	-134 368

135 Tietosuoja

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kulut €	33 595	38 523	42 873	42 873
Tuotot €				
Määräaikaista henkilöstöä	0,5	0,5	0,5	0,5
Tietosuoja yhteensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	33 595	38 523	42 873	42 873
Netto €	-33 595	-38 523	-42 873	-42 873

142 Hallintopalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Hallinto- ja asiantuntijapalvelut				
Kulut €	649 479	614 716	699 658	629 998
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	283 144	296 379	214 148	214 148
Lakipalvelut				
Kulut €	75 586	89 005	183 251	183 251
Tuotot	407	0	407	407
Vakinaista henkilöstöä	1	1	2	2
€/tunti	46,88	55,20	113,66	113,66
Palvelupisteet				
Kulut €	131 657	155 269	149 405	149 405
Vakinaista henkilöstöä	2,7	2,7	2,7	2,7
Tuotot €	0	140	0	0
Edunvalvonta ja sosiaaliasiamies				
Asiakkaat	360	360		
Kulut €	230 521	257 839		
€ / asiakas	640	716		
Vakinaista henkilöstöä		4		
Tuotot €	338 059	350 000		
Tukipalvelujen yksiköt: Arkisto				
Tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluo- kat, joihin tehty tarkastettuja ja hyväk- syttyjä muutoksia/v	700	700	200	200
Pysyvästi ja pitkään säilytettävien ai- neistojen määrä päätearkistoissa/hm	4 985	4 985	4 985	4 985
Pysyvästi ja pitkään säilytettävien asia- kirjojen määrä sähköisissä arkis- toissa/kpl			112 928	112 928

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Määräajan säilytettävien paperiasiakirjojen hävittäminen arkistosta /kg/v	17 500	14 500	15 261	15 261
Tietopalveluhaut päätearkistossa / v	396		400	400
Kulut €	798 737	627 798	812 280	537 280
Tuotot €	169		169	169
Vakinaista henkilöstöä	4,5	4,5	4,5	4,5
Kirjaamo				
Uusien asioiden määrä / avaukset kpl /v	3 840	4 000	4 000	4 000
Keskeneräisten asioiden määrä kpl/v	2 139	3 000	3 000	3 000
Kulut €	118 445	139 304	134 772	134 772
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Toimistopalvelut				
Kokousten määrä	167	180	180	180
Kulut €	205 145	182 981	171 746	171 746
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
Halikon toimistopalvelut				
Tiliöidyt laskut kpl	54 000	58 000	35 000	35 000
Rakennuspiirustusten arkistointipalvelu / asiakas	1 648	1 500	1 500	1 500
Huoneistovuokrasopimukset kpl	60	100	60	60
Vuokratut alueet kpl	1 097	1 000	1 000	1 000
Viranhaltijapäätösten valmistelu kpl	120	100	120	120
Kulut €	383 429	452 969	383 008	383 008
Tuotot €	17 380	2 000	6 762	6 762
Vakinaista henkilöstöä	10	9	10	10
Monistamo				
Kopioiden määrä	503 955	490 000	490 000	490 000
Kulut €	130 833	131 696	131 094	131 094
€ / kopio	0,26	0,27	0,27	0,27
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	143 323	98 716	102 791	102 791
Postitus- ja vahtimestaripalvelut				
Lähetetty posti kpl	49 372	60 000	55 000	55 000
Kulut €	78 891	102 936	100 574	100 574
€ / kpl	1,60	1,72	1,83	1,83
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	90 241	72 000	78 000	78 000
Ajokerrat	9 724	9 600	9 600	9 600
Kulut €	79 300	79 000	79 000	79 000
€ / ajokerta	8,16	8,23	8,23	8,23
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	65 779	83 694	89 569	89 569
Kansainvälinen toiminta	Siirtynyt Kehittämispalveluista 2020			
Kulut €	133 628	320 328	254 787	254 787
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	26 136	97 188	52 755	52 755
Viestintä ja markkinointi	Siirtynyt Kehittämispalveluista 2020			
Viestintä				
Kulut €	515 129	559 800	462 347	458 847
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	13 728	0	0	0
Markkinointi				
Kulut €	436 253	561 631	592 096	556 596
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	33 159	30 000	25 000	25 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Tietohallinto				
Työasemien määrä	5 850	5 875	5 875	5 875
Kulut €	1 664 127	1 910 192	1 915 598	1 915 598
€ / työasema	284	325	326	326
Vakinaista henkilöstöä	13	13	13	13
Tuotot €	1 943 667	1 926 778	1 699 834	1 699 834
Maaseutu- ja lomituspalvelut:			Siirtynyt Rakennus- ja ympäristö- tölahtakunnan alaisuuteen 2020	
Maaseutuyksikkö				
Neuvonta ja tukien hallinnointi				
Asiakkaat (maatilat)	1 040	980		
Kulut €	251 015	283 894		
€/asiakas	241	290		
Vakinaista henkilöstöä	3,9	4		
<i>Maanvuokraus</i>				
Kulut €	4 100	3 500		
Vakinaista henkilöstöä	0,1	0,0		
Tuotot €	348 052	336 500		
Lomituspalveluyksikkö				
Kunnalliset lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä	9 258	9 400		
Kulut €	2 347 219	2 314 973		
Varhaiseläkemenoperusteinen määrä- raha	2 075			
€/lomituspäivä	254	246		
Vakinaista henkilöstöä	4,2	4,25		
Vakinaiset maatalouslomittajat	42	45		
Ostopalveluna hankitut lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä	1 062	1 000		
Kulut €	221 074	200 000		
€/lomituspäivä	208	200		
Itsejärjestetyn lomituksen korvaukset				
Lomituspäivien määrä	5 586	6 000		
Kulut €	1 029 270	1 128 000		
€/lomituspäivä	184	188		
Tuotot €	3 756 042	3 689 946		
142 Hallintopalvelut yhteensä				
Tuotot €	6 702 712	6 559 774	2 055 287	2 055 287
Kulut €	8 400 903	8 674 072	6 069 616	5 685 956
Netto €	-1 698 191	-2 114 298	-4 014 329	-3 630 669

151 Henkilöstö- ja talouspalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupungin työntekijöitä	3 584	3 500	3 500	3 500
Talous- ja rahoituspalvelujen hal- linto				
Kulut €	505 441	651 790	537 711	567 711
Pankkipalvelut kulut €	104 726	67 600	106 000	106 000
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust.eläkevak.maksukulut	30 139	32 666	40 286	40 286
Projektit ja hankkeet				
Määrä				
Kulut €		108 512	133 454	133 454
Tuotot €		91 500	113 600	113 600
Netto €		-17 012	-19 854	-19 854
Henkilöstöä		1	1	1

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Toimialojen keskitetyt talouspalvelut				
Kulut €	355 833	310 585	373 711	373 711
€/tunti	33,95	27,52	33,02	33,02
Vakinaista henkilöstöä	6,5	7	7	7
Kunnallisverotus				
Kulut €	1 158 111	1 218 521	1 202 717	1 202 717
€/asukas	22,19	23,34	23,04	23,04
Taloushallinnon keskitetyt rahoituspalvelut				
Kulut €	58 433	61 000	60 000	60 000
Tuotot €	37 629	37 000	34 000	34 000
Talous- ja vuosisuunnittelu				
Kulut €	111 746	148 017	180 278	180 278
€/tunti	34,65	45,90	55,75	55,75
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Hankintapalvelut				
Kulut €	149 256	211 985	180 619	180 619
€/tunti	46,29	43,83	37,24	37,24
Vakinaista henkilöstöä	2,0	3	3	3
Henkilöstöpalvelujen hallinto				
Kulut €	531 896	533 600	538 422	538 422
Eläkkeet kulut €	8 125	10 000	9 000	9 000
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Tuotot €			0	0
Palkkavaraukset				
Kulut €		246 780	0	0
Työsuojelu				
Kulut €	330 312	378 030	393 687	393 687
€/työntekijä	92,16	108,01	112,48	112,48
Vakinaista henkilöstöä	4,5	4,5	4,5	4,5
Rekrytointiyksikkö				
Kulut €	202 328	220 507	207 023	207 023
€/työntekijä	56,45	63,00	59,15	59,15
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	139 831	120 000	422	422
Luottamusmiehet (yhteistoiminta)				
Kulut €	200 226	187 812	264 591	264 591
€/työntekijä	55,87	53,66	75,60	75,60
Päälouottamusmiehiä,	7	7	7	7
joista palkanmaksu henkilöstöpalveluista	3,8	3,8	3,8	3,8
Tuotot €	39 074	26 000	39 074	39 074
Työhyvinvoinnin edistäminen				
Kulut €	399 610	450 016	459 297	529 297
€/työntekijä	111	128,58	131,23	151,23
Tuotot €	3 154		3 154	3 154
Vakinaista henkilöstöä	1		1	1
Yhteinen koulutus				
Kulut €	26 253	90 840	75 473	75 473
Koulutuskorvaus €	102 963	130 000	90 000	90 000
Koulutuskorvaus €/työntekijä	28,73	37,14	25,71	25,71
Työterveyspalvelut				
Kulut €	1 503 950	1 528 800	1 494 790	1 494 790
Netto €/työntekijä	186	234	227	227
Tuotot (Kelan työterveyshuollon korvaus) €	836 084	710 000	700 000	700 000
151 Henkilöstö- ja talouspalvelut yhteensä				
Tuotot €	1 158 735	1 114 500	980 250	980 250
Kulut €	5 646 246	6 424 395	6 216 773	6 316 773
Netto €	-4 487 511	-5 309 895	-5 236 523	-5 336 523

180 Elinkeinkehittäminen ja työllisyys

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto ja strateginen suunnittelu				
Kulut €	127 860	118 045	95 980	111 980
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenop- rust.eläkevak.maksukulut				
	11 015			
Toimintatuet ja avustukset				
Maaseudun toimintaryhmät	82 784	82 794	82 794	82 794
Kansainvälinen toiminta	3 949	5 000		
Viestintä- ja markkinointituet	141 881	145 000		
Tuki järjestöille	15 000			
Kulut yhteensä €	243 614	232 794	82 794	82 794
Projektit ja hankkeet				
Määrä kpl	2	4	6	6
Projektien Kulut yhteensä €:	320 131	772 173	1 147 368	1 147 368
Strateginen suunnittelu	22 669	67 320	156 000	156 000
Elinkeinkehittäminen kulut €	36 103	345 516	221 117	221 117
Työllistäminen Kulut €	237 801	217 287	770 251	770 251
Viestintä- ja markkinointi kulut €				
Kansainvälinen toiminta Kulut €	23 558	142 050		
Projektien Tuotot yhteensä €:	143 217	509 234	335 879	335 879
Strateginen suunnittelu		51 000	80 879	80 879
Elinkeinkehittäminen tuotot €	4 103	187 746	120 000	120 000
Työllistäminen tuotot €	112 978	173 300	135 000	135 000
Viestintä- ja markkinointi kulut €				
Kansainvälinen toiminta tuotot €	26 136	97 188		
Netto €	-176 914	-262 939	-811 489	-811 489
Henkilöstöä		4		
Työllistäminen				
Työllisyyspalvelut:				
Kulut	389 100	535 706	285 879	285 879
Vakituista henkilöstöä	2	7	7	7
Tuotot €	57 825	3 626		
Nuorten työllistäminen:				
Kaupungin työllistämät nuoret	230	230	150	150
Kulut €	1 408	124 664	146 738	146 738
€/nuori	6	542	978	978
Yritysten kesätyöll.tuella työllistämät nuoret	230	230	230	230
Kulut €	46 000	44 400	70 000	70 000
€/nuori	200			
Palkkatukipaikat:				
Työllistettävien määrä	214	195	195	195
Kulut €	1 580 808	3 148 552	3 103 107	3 103 107
Tuotot €	297 801	1 390 000	1 344 452	1 344 452
€/työllistetty	7 387	16 146	15 913	15 913
Työllisyyslisä:				
Työllistettävien määrä	13	50	30	30
Kulut €	44 323	78 041	30 000	30 000
josta avustusta		60 000	20 000	20 000
€/työllistetty	3 409	1 561	1 000	1 000
Tuki yhdistyksille Kulut €	92 956			

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Voimala: Kulut €	52 239	50 883	11 166	11 166
TYP-palvelut: (ent. Työvoiman palvelu- keskus) Palvelukeskustoiminta				
Asiakkaita	200	200	200	200
Kulut €	17 549	21 703		
€ / asiakas	88	109	0	0
Waltin työpajat:				
Asiakkaita	110	110	110	110
Kulut €	710 062	602 947	563 824	563 824
€ / asiakas	6 455	5 481	5 126	5 126
Tuotot €	201 841	195 000	90 000	90 000
Kuntouttava työtoiminta				
Asiakkaita	450	450	450	450
Kulut €	522 977	597 197	549 200	549 200
€ / asiakas	1 162	1 327	1 220	1 220
Vakinaista henkilöstöä				
Tuotot €	236 500	304 800	303 000	303 000
Kehitysvammaisten palkkatyö				
Kulut €	0	35 536	0	0
Työmarkkinatuen kuntaosuus Ke- lalle				
Pitkäaikaistyöttömiä 31.12	800	600	700	700
Tukitoimien kulut €				
Aktivointi kulut €	454 396	333 021	144 329	144 329
Työmarkkinatuen kuntaosuus Kelalle €	3 522 671	2 736 000	3 500 000	3 500 000
€/työtön	4 971	5 115	5 206	5 206!
Tuotot €	46 842			
Kansainvälinen toiminta			Siirtynyt Hallintopalvelujen alai- suuteen 2020	
Kulut €	106 121	173 278		
Vakinaista henkilöstöä	1	1		
Viestintä ja markkinointi			Siirtynyt Hallintopalvelujen alai- suuteen 2020	
Viestintä				
Kulut €	515 156	568 043		
Vakinaista henkilöstöä	3,0	4,0		
Markkinointi				
Kulut €	294 345	408 388		
Vakinaista henkilöstöä	1	1		
Tuotot €	46 887	30 000		
Elinkeinokehittäminen				
Kulut €	285 341	66 621	226 504	226 504
Vakituista henkilökuntaa	2	2	2	2
Tuotot €	10 193		13 950	13 950
Ostopalveluiden hankinta				
Yrityssalo Oy				
Perusrahoitus	605 000	650 000	645 000	645 000
Hankkeet	165 688	150 000	200 000	150 000
Turun yliopisto				
It- koulutus	72 766	200 000	200 000	200 000
Turku Science Park	31 259			
Muut yhteistoimintaosuudet	5 224			
Kulut €	879 937	1 000 000	1 045 000	995 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
180 Elinkeinkehittäminen ja työllisyys yhteensä				
Tuotot €	1 041 106	2 432 660	2 087 281	2 087 281
Kulut €	10 206 994	11 647 992	11 001 889	10 967 889
Netto €	-9 165 888	-9 215 332	-8 914 608	-8 880 608

200 Sote hallinto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Sosiaali- ja terveyslautakunta				
Kokoukset	9	10	10	10
Kulut €	30 046	24 337	25 000	25 000
€ / kokous	3 338	2 434	2 500	2 500
Kerhotilan ylläpito				
Kulut €	13 538	13 111	16 024	16 024
Edunvalvonta	Siirtynyt Hallintopalveluista 2020			
Asiakkaat				
Kulut €			250 702	250 702
€ / asiakas				
Vakinaista henkilöstöä				
Tuotot €			325 000	325 000
Sote hallinto yhteensä				
Tuotot €			325 000	325 000
Kulut €	43 584	37 448	291 726	291 726
Netto €	-43 584	-37 448	33 274	33 274

201 Terveyspalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	566 270	575 835	532 903	532 903
Varhaiseläkemenoperusteinen määräraha, käyttö palveluilla				
Vakinaista henkilöstöä	7	7	7	7
Tuotot €	23 638	30 380	31 000	31 000
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	1 551 021	1 602 300		
Kanttiinipalvelut				
Kulut €	230 850	234 683	210 860	210 860
Vakinaista henkilöstöä	3,5	3,5	3,5	3,5
Tuotot €	203 838	220 000	180 000	180 000
Keskitettyt palvelut, terveyden edistäminen				
Kulut €	608 560	983 515	941 563	941 563
Vakinaista henkilöstöä	6,5	6,5	6,5	6,5
Tuotot €	586 079	567 203	430 820	430 820
Hyvinvointipiste				
Asiakaskäynnit				
Kulut €	51 548		88 713	88 713
Henkilöstöä	1		1	1
Terapia- ja asiantuntijapalvelut:				
Ravitsemusterapia		750		
Kulut €	127 846	121 602	119 302	119 302
Tuotot €	243		243	243
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Avohoito:				
Lääkärikäynnit sisältäen röntgen, laboratorio ym. tutkimukset	49 101	57 000	57 000	57 000
Kulut €	11 274 816	10 916 777	11 863 531	11 478 299
€ / käynti	230	192	208	201
Tuotot €	958 363	1 584 041	1 488 369	1 488 369

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Aikuisneuvontakäynnit	61 735	55 000	53 000	53 000
Kulut €	2 461 886	2 146 602	2 540 007	2 540 007
€ / käynti	39,88	39,03	47,92	47,92
Tuotot €	3 682	22 400	26 754	26 754
Neuvolakäynnit	16 290	17 000	16 000	16 000
Kulut €	2 006 261	2 128 391	2 167 990	2 167 990
€ / käynti	123,16	125,20	135,50	135,50
Tuotot €	65 014	64 255	70 025	70 025
Kouluterveydenhoidon käynnit	24 345	26 000	25 000	25 000
Kulut €	822 251	970 253	960 681	960 681
€ / käynti	33,77	37,32	38,43	38,43
Tuotot €	63 996	92 097	86 000	86 000
Ennaltaehkäisevän lastensuojelun käynnit				
Kulut €	389 065	467 959	1 437	1 437
Avohoidon henkilökunta				
Lääkärit	36	39	36	36
Hoitajat	98	100	100	100
Muut	26	26	26	26
Päivystys ja kotisairaala: Päivystyskäynnit, ympärivuorokautiset	28 810	32 000	32 000	32 000
Kulut €	2 511 902	2 443 220	2 594 656	2 594 656
€ / käynti	87,19	76,35	81,08	81,08
Vakinaista henkilöstöä	17,5	19,5	19,5	19,5
Tuotot €	848 442	953 400	959 357	959 357
Kotisairaalan hoitopäivät	2 853	2 500	2 500	2 500
Kulut €	691 517	852 600	852 566	852 566
€ / hoitopäivä	242	341	341	341
Vakinaista henkilöstöä	6,5	6,5	6,5	6,5
Tuotot €	110 850	81 000	93 509	93 509
Kuntoutuspalvelut: Fysioterapiakuntoutuksen käynnit	22 733	24 000	24 000	24 000
Kulut €	1 635 771	1 765 603	1 788 904	1 788 904
€ / käynti	71,96	73,57	74,54	74,54
Vakinaista henkilöstöä	30	30	30	30
Tuotot €	341 073	340 000	334 717	334 717
Puheterapiakäynnit	2 798	2 800	2 800	2 800
Kulut €	312 836	356 690	355 193	355 193
€ / käynti	111,81	127,39	126,85	126,85
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Tuotot €	1 452	2 000	1 452	1 452
Toimintaterapiakäynnit	2 130	2 400	2 400	2 400
Kulut €	228 280	252 310	279 380	279 380
€ / käynti	107,17	105,13	116,41	116,41
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	4 043	3 020	4 071	4 071
Fysiatriakäynnit	1 175	1 400	1 400	1 400
Kulut €	289 492	372 898	348 306	348 306
€ / käynti	246	266	249	249
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	27 374	24 400	693	693
Jalkaterapiakäynnit	1 069	1 100	1 100	1 100
Kulut €	55 605	65 884	70 200	70 200
€ / käynti	52	60	64	64
Tuotot €	10 477		10 235	10 235
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Kuntoutuspalvelujen sos.työn käynnit	380	300	300	300
Kulut €	107 627	76 910	82 284	82 284
€ / käynti	197	256	274	274

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Suunterveydenhuollon palvelut:				
Hammaslääkäri- ja hoitajakäynnit	41 868	45 000	45 000	45 000
Kulut €	5 272 039	5 165 849	5 733 228	5 733 228
€ / käynti	126	115	127	127
Vakinaista henkilöstöä	65	65	65	65
Tuotot €	2 202 437	2 059 000	2 205 800	2 205 800
Suuhygienistikäynnit	15 500	16 000	16 000	16 000
Kulut €	617 348	775 850	677 595	677 595
€ / käynti	39,83	48,49	42,35	42,35
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Työterveyshuolto				
Työterveyshuollon käynnit	13 500	17 000	13 000	13 000
Kulut €	1 828 754	2 238 078	1 723 599	1 723 599
€ / käynti	135,46	131,65	132,58	132,58
Vakinaista henkilöstöä	24	24	24	24
Tuotot €	1 946 579	2 157 608	1 467 857	1 467 857
Terveyskeskussairaala				
Terveyskeskussairaalan hoitopäivät	37 034	37 000	37 000	37 000
Kulut €	11 816 006	10 817 812	12 390 686	12 365 686
€ / hoitopäivä	319	292	335	334
Vakinaista henkilöstöä	127	128	128	128
Tuotot €	1 071 184	1 174 350	1 152 688	1 152 688
Erikoissairaanhoidon ostopalvelu				
TYKS				
Hoitopäivät	27 163	30 000		
Hoitojaksot	6 803	7 100 000		
Poliklinikkakäynnit	91 931	92 000		
Kulut €	53 337 958	53 369 648	56 186 880	58 918 793
Salon aluesairaala				
Eläkemenoperusteinen eläkevakuutus-				
maksu €	565 516	576 900	624 622	624 622
Psykiatria				
Hoitopäivät	8 290	8 000	8 000	8 000
Hoitojaksot	332	350	350	350
Poliklinikkakäynnit	31 038	32 000	32 000	32 000
Kulut €	8 028 101	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Muut yksiköt				
Kulut €	137 238	200 000	1 004	1 004
Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos	6 341 147	6 000 000	1 883 364	1 883 364
Valmiuden ylläpitomaksu				
Kalliin hoidon tasaus ja erit.velv. maksu				
€	4 767 900	5 030 000	4 767 901	4 767 901
Kulut yhteensä €	73 177 860	73 176 548	71 463 771	74 195 684
Päihdetyön palvelut:				
Päihdehuolto ostopalveluna				
Avopalvelujen Kulut €	2 207 178	2 711 726	1 378 657	1 378 657
Laitospalvelujen Kulut €	589 312	200 000	986 669	986 669
Asumispalvelujen Kulut €	99 038	60 000	523 075	523 075
Kulut yhteensä €	2 895 528	2 971 726	3 105 368	3 105 368
Korvaushoidon hoitokäynnit	9 655	9 500	9 500	9 500
Kulut €	475 419	834 300	950 362	950 362
€ / hoitokäynti	49,24	87,82	100,04	100,04
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Mielenterveystyön palvelut:				
Mielenterveystyön aikuispalvelut	7 450	7 000	7 000	7 000
Kulut €	1 326 957	1 482 128	1 490 863	1 490 863
€ / käynti	178,12	211,73	212,98	212,98
Tuotot €	5 360		3 250	3 250
Vakinaista henkilöstöä	14	14	14	14

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Mielenterveystyön kotikuntoutus	1 650			
Kulut €	96 748			
€/käynti	59			
Tuotot €				
Palveluasuminen				
Hoitopäivät	10 451	10 500	10 500	10 500
Kulut €	944 664	970 345	993 590	993 590
€ / hoitopäivä	90,39	92,41	94,63	94,63
Vakinaista henkilöstöä	13	13	13	13
Palveluasuminen ostopalveluna				
Hoitopäivät	5 600	5 600	5 600	5 600
Kulut €	808 547	898 223	937 179	937 179
€ / hoitopäivä	144	160	167	167
Palveluasumisen tuotot yhteensä €	274 977	252 506	338 968	338 968
Päivätoiminnan toimintapäivät	5 784	6 500	6 500	6 500
Kulut €	212 333	147 000	150 000	150 000
€ / toimintapäivä / kävijä	36,71	22,62	23,08	23,08
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	16 841	10 000	10 000	10 000
Työtoiminnan toimintapäivät	5 031	3 800	3 800	3 800
Kulut €	321 952	516 446	560 620	560 620
€ / toimintapäivä / asiakas	118,58	135,91	147,53	147,53
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
Tuotot €	17 178	22 992	10 000	10 000
Terveyspalvelut yhteensä				
Tuotot €	8 783 120	9 660 652	8 892 080	8 892 080
Kulut €	124 166 538	124 726 037	125 758 370	128 080 051
Netto €	-115 383 418	-115 065 385	-116 866 290	-119 187 971

220 Vanhuspalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	417 581	478 543	411 549	411 549
Varhaiseläkemenoperusteinen määrä- raha, käyttö palveluilla				
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	220		220	220
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	799 093			
Vanhusneuvosto				
Kokoukset				
Kulut €	254			
Ikäkeskustoiminta				
Kulut €	124 852	107 189	109 897	109 897
Kävijöitä	9 122			
Projektit				
Kulut €	131 536			
Henkilöstöä				
Tuotot €	153 500			
Myönnetyt toimintatuet ja avustuk- set				
Kulut €	1 365 530	904 328	1 600 422	1 600 422
Saadut avustukset				
Sotilasvammalain mukainen korvaus valtiolta				
Tuotot €	1 554 423	810 764	986 424	986 424

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Palvelunohjaus ja muistitoiminta (aikaisemmin neuvontapalvelut)				
Asiakkaat	2 642	1 500	1 500	1 500
Kulut €	289 079	116 779	733 596	733 596
€ / asiakas	109,42	77,85	489,06	489,06
Vakinaista henkilöstöä	3	2	2	2
Kuntoutus				
Käynnit	6 711	6 600	6 600	6 600
Kulut €	528 855	647 498	630 156	630 156
€ / käynti	78,80	98,11	95,48	95,48
Vakinaista henkilöstöä	13	13	13	13
Tuotot €	20 229	15 700	18 000	18 000
Omaishoidontuki				
Asiakkaat	412	410	450	450
Omaishoidontuki	1 741 928	1 810 000	1 795 594	1 795 594
Tuen myöntämisen muut kulut	313 633	287 886	371 125	371 125
Kulut yhteensä €	2 055 561	2 097 886	2 166 719	2 166 719
Vakinaista henkilöstöä	2,5	2,5		
€ / asiakas	4 989	5 117	4 815	4 815
Kotihoito				
Käynnit	390 558			
Kulut €	11 981 638	2020 Yhdistetty kotihoito ja sen tukipalvelut		
€ / käynti	30,68			
Tunnit	132 806			
€ / h (asiakkaan luona käytetty, sisältäen hoitotarvikkeet)	90,22			
Säännöllisen kotihoidon asiakkaat	1 253			
Tilapäisen kotihoidon asiakkaat	714			
Vakinaista henkilöstöä	198			
Tuotot €	1 831 023			
Kotihoidon tukipalvelut				
Asiointi- ateria - sauna- ja vaatehuoltopalvelut		2020 Yhdistetty kotihoito ja sen tukipalvelut		
Asiakkaat	521			
Kulut €	805 376			
Vakinaista henkilöstöä	14			
Ostopalveluna hankitut palvelut				
Turvapuhelin ja siivous	670			
Kulut €	131 060			
Tuotot €	886 946			
Kotihoito ja tukipalvelut Omana palveluna				
Käynnit		400 000	410 000	410 000
Kulut €		11 142 403	12 186 379	12 277 919
€ / käynti		27,86	29,72	29,95
Tunnit		128 000	128 000	128 000
€ / h (asiakkaan luona käytetty, sisältäen hoitotarvikkeet)		87,05	95,21	95,92
Säännöllisen kotihoidon asiakkaat		1 350	1 350	1 350
Tukipalvelu asiakkaat		400	400	400
Tilapäisen kotihoidon asiakkaat		400	400	400
Vakinaista henkilöstöä		208	208	208
Tuotot €		1 979 880	2 241 273	2 241 273
Ostopalveluna hankitut tukipalvelut				
Asiakkaat		700	750	750
Kulut €		856 183	901 086	901 086
Tuotot €		557 676	629 274	629 274

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	KJ 2021
Vanhusten päivätoiminta ostopalveluna				
Toimintapäivät	2 232	2 000	2 000	2 000
Kulut €	207 362	227 426	205 111	205 111
€ / toimintapäivä	92,90	114	103	103
Tuotot €	8 255	46 980	32 515	32 515
Palveluasuminen				
Käynnit	41 427	38 000	38 000	38 000
Kulut €	591 261	539 172	518 512	518 512
€ / käynti	14,27	14,19	13,65	13,65
Vakinaista henkilöstöä	8	8	8	8
Tuotot €	197 719	168 000	170 000	170 000
Tehostettu palveluasuminen				
Hoitopäivät	59 831	60 500	63 000	63 000
Kulut €	8 830 128	9 202 990	9 545 473	9 545 473
€ / hoitopäivä	148	152	152	152
Vakinaista henkilöstöä	121	124	124	124
Tehostettu palveluasuminen ostopalveluna				
Hoitopäivät	41 393	38 000	40 000	40 000
Kulut €	5 067 855	5 754 553	6 316 327	6 316 327
€ / hoitopäivä	122	151	158	158
Palvelusetelillä				
Kulut €		1 355 595		
Palveluasumisen tuotot yhteensä €	3 239 483	3 569 766	3 666 946	3 746 946
Hoivakotihoito				
Hoitopäivät	82 040	82 500	82 500	82 500
Kulut €	12 645 094	13 186 297	13 339 817	13 339 817
€ / hoitopäivä	154	160	162	162
Vakinaista henkilöstöä	177	172	172	172
Tuotot €	3 098 927	3 143 150	3 328 876	3 328 876
Vanhuspalvelut yhteensä				
Tuotot €	10 990 725	10 291 916	11 073 528	11 153 528
Kulut €	45 173 022	46 616 842	48 665 044	48 756 584
Netto €	-34 182 297	-36 324 926	-37 591 516	-37 603 056

240 Sosiaalityön palvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	294 547	551 706	347 681	347 681
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	184 370			
Myönnettyt toimintatuet ja avustukset				
Kulut €	85 826	71 000	80 000	80 000
Projektit				
Projektien määrä	1			
Kulut €	23 355			
Henkilöstöä	0			
Tuotot €	90 248			
Aikuis- ja vammaissosiaalityö:				
Aikuissosiaalityö				
Asiakkaita	1 331	1 150	1 250	1 250
Kulut €	1 016 654	1 166 656	1 181 443	1 181 443
€ / asiakas	764	1 014	945	945
Vakinaista henkilöstöä	17	18	19	19
Tuotot €	2 550			

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Toimeentulotuki, ei maahanmuuttajat				
Tuen piirissä olevat kotitaloudet	728	580	680	680
Kulut €	314 501	195 000	175 000	175 000
€ / kotitalous	432	336	257	257
Tuotot €	23 532	12 888	8 500	8 500
Maahanmuuttajapalvelut				
Kotitalouksia	177	240	175	175
Kulut €	334 274	447 946	326 700	326 700
€ / asiakas	1 889	1 866	1 867	1 867
Vakinaista henkilöstöä	4	3	3	3
Toimeentulotuki				
Tuen piirissä olevat kotitaloudet	34		35	35
Palveluasuminen ostopalveluna				
Asiakkaita	23		21	21
Kulut €	371 705		295 000	295 000
€ / asiakas	16 161		14 048	14 048
Tuotot €	644 934	979 330	685 065	685 065
Muut aikuissosiaalityön ostopalvelut velkaneuvonta, parisuhdeneuvonta ym.				
Kulut €	635 607	610 000	620 000	620 000
Perhesosiaalityö:				
Kasvatus- ja perheneuvola				
Asiakkaita	474	570	570	570
Kulut €	709 368	670 880	684 415	684 415
€ / asiakas	1 497	1 177	1 201	1 201
Vakinaista henkilöstöä	10	10	10	10
Tuotot €	4 250	2 600	4 700	4 700
Perheoikeudelliset palvelut				
Asiakkaita	993	950	950	950
Kulut €	185 621	212 093	230 465	230 465
€ / asiakas	187	223	243	243
Vakinaista henkilöstöä (ostopalv. 1.4.2020 alkaen)	2	2	0	0
Palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus				
Asiakkaita	2 229	1 300	1 300	1 300
Kulut €	742 127	775 010	849 967	849 967
€ / asiakas	333	596	654	654
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Lastensuojelun yhteiset palvelut		Seuranta päättynyt 2019		
Asiakkaita	492			
Kulut €	1 981 494			
€ / asiakas	4 027			
Vakinaista henkilöstöä	27			
Tuotot €	9 404			
Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut				
Asiakkaita		620	620	620
Kulut €		1 904 880	1 678 002	1 678 002
€ / asiakas		3 072	2 706	2 706
Vakinaista henkilöstöä		26	26	26
Tuotot €		20 000		
Lastensuojelun avohuolto				
Asiakkaita		400	400	400
Kulut €		3 048 698	3 073 717	3 073 717
€ / asiakas		7 622	7 684	7 684
Vakinaista henkilöstöä		13	13	13

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Avohuolto omana palveluna				
Asiakkaita	297			
Kulut €	1 864 543			
€ / asiakas	6 278			
Vakinaista henkilöstöä	15			
Avohuolto ostopalveluna				
Asiakkaita	156			
Kulut €	2 044 104			
€ / asiakas	13 103			
Lastensuojelun sijaishuolto				
Asiakkaat		152	152	152
Kulut €		7 881 202	8 565 227	8 341 001
€ / asiakas		51 850	56 350	54 875
Vakinaista henkilöstöä				
Sijaishuolto omana palveluna				
Asiakkaat	38			
Kulut €	1 996 976			
€ / asiakas	52 552			
Vakinaista henkilöstöä	10			
Sijaishuolto ostopalveluna				
Asiakkaat	133			
Kulut €	7 502 900			
€ / asiakas	56 413			
Lastensuojelun jälkihuolto				
Asiakkaat	62	110	110	110
Kulut €	571 090	417 747	584 252	645 301
€ / asiakas	9 211	3 798	5 311	5 866
Tuotot €	1 389 304		920 000	920 000
Lastensuojelun vastaanottoyksikkö				
Paavola				
kp 2755 toim 2351				
Asiakkaat		47	45	45
Kulut €		647 125	681 966	681 966
€ / asiakas		13 769	15 155	15 155
Vakinaista henkilöstöä				
Lastensuojelun laitosperehokuntou-				
tus Paavola				
kp 2755 toim 2352				
Asiakkaat		27	27	27
Kulut €		244 525	265 209	265 209
€ / asiakas		9 056	9 823	9 823
Tuotot €		710 000		
Vakinaista henkilöstöä				
Vammaistyö:				
Vammaispalvelut				
Asiakkaat	1 348	1 500	1 437	1 437
Erytinen järjestämislvellollisuus €	8 738 042	7 616 095	8 334 534	8 334 534
Muut kulut €	647 717	944 330	1 120 852	1 120 852
€ / asiakas	6 963	5 707	6 580	6 580
Vakinaista henkilöstöä	6	6		
Tuotot €	62 128	531 927	980 998	980 998
Vammaisavustukset				
Asiakkaat	175	150	200	200
Erytinen järjestämislvellollisuus €	5 104 017	5 104 017		
Muut avustukset €	242 218	242 218		
Kulut €	300 189	227 426	324 000	324 000
€ / asiakas	1 715	1 516	1 620	1 620
Vammaisten omaishoidontuki				
Asiakkaat	193	150	195	195
Kulut €	1 149 425	1 313 560	1 318 793	1 318 793
€ / asiakas	5 956	8 757	6 763	6 763

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kehitysvammaisten asumispalvelut				
Asiakkaat	93	93	85	85
Kulut €	4 393 136	4 212 020	4 409 950	4 409 950
€ / asiakas	47 238	45 291	51 882	51 882
Vakinaista henkilöstöä	63	66	66	66
Kehitysvammaisten asumispalvelu ostopalveluna				
Asiakkaat	38	60	48	48
Kulut €	3 742 790	4 953 000	3 865 689	3 865 689
€ / asiakas	98 494	82 550	80 535	80 535
Tuotot €	1 111 704	1 288 641	855 492	855 492
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta				
Asiakkaat	164	175	154	154
Kulut €	2 664 583	2 491 687	2 702 546	2 702 546
€ / asiakas	16 247	14 238	17 549	17 549
Vakinaista henkilöstöä	25	25	25	25
Tuotot €	222 026	190 513	237 423	237 423
Sosiaalitoiminnan palvelut yhteensä				
Tuotot €	3 560 080	3 735 899	3 692 178	3 692 178
Kulut €	42 124 953	40 602 586	41 715 408	41 552 231
Netto €	-38 564 873	-36 866 687	-38 023 230	-37 860 053

301 Sivistyspalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Opetuslautakunta				
Kokoukset	9	10	9	9
Käsitellyt asiat	114	139	140	140
Kulut €	25 514	36 787	36 937	36 937
€ / käsitelty asia	224	265	264	264
€ / kokous	2 835	3 679	4 104	4 104
Opetustoimen hallinto				
Kulut €	221 507	335 795	347 271	342 711
Vakituista henkilöstöä	1,45	3	3	3
Sivistyspalveluiden hallinto yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	280 154	372 582	384 208	379 648
Netto €	-280 154	-372 582	-384 208	-379 648

310 Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	269 862	372 259	319 920	319 920
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Eläkemenoperusteisen maksun kulut €	670 234	630 178	684 399	684 399
Myönnettyt toimintatuet ja avustukset				
Kaupungin osarahoituksella tuotetut palvelut / MLL				
Tilapäinen lastenhoitoapu tuntia	415	502	350	350
Kulut €	10 000	10 000	3 500	3 500
€ / h	24,10	19,92	10,00	10,00
Palveluohjaus				
Asiakkaat	2 800	2 900	2 450	2 450
Kulut €	161 917	175 000	120 000	120 000
€/asiakas	57,83	60,34	48,98	48,98
Vakinaista henkilöstöä	3	3	2	2

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Päiväkotihoido				
Lapsia 31.12	1 647	1 503	1 534	1 534
Läsnäolopäivät täysinä päivinä	205 629	165 345	168 740	168 740
Kulut €	20 791 631	22 739 564	21 108 055	21 041 465
€ / lapsi	12 624	15 129	13 760	13 717
€ / läsnäolopäivä	101,11	137,53	125,09	124,70
Täyttöaste	85 %	89 %	91 %	91 %
Vakinaista henkilöstöä	361	345	331	331
Palveluseteleillä ostettavat päiväko- tipaikat	206	341	317	317
Kulut €	1 814 641	2 218 035	2 870 000	2 870 000
€/paikka	8 809	6 505	9 054	9 054
Ostopalveluna hankitut hoitopaikat	10	8	9	9
Kulut €	126 304	149 000	149 000	149 000
€ / lapsi	12 630	18 625	16 556	16 556
Päivähoidon tuotot yhteensä €	2 158 753	2 276 513	2 076 620	2 076 620
Esiopetus				
Oppilaita 31.12	479	451	434	434
Läsnäolopäivät	78 897	75 682	73 000	73 000
Kulut €	2 304 823	1 353 301	1 904 767	1 904 767
€ / oppilas	4 812	3 001	4 389	4 389
€ / läsnäolopäivä	29,21	17,88	26,09	26,09
Vakinaista henkilöstöä	37	35	34	34
Ostopalveluna hankitut opetuspai- kat	30	28	46	46
Kulut €	103 566	86 000	86 000	86 000
€ / oppilas	3 452	3 071	1 870	1 870
Esiopetuksen tuotot yhteensä €	16 104	0	84 000	84 000
Perhepäivähoito				
Lapsia 31.12	143	136	132	132
Läsnäolopäivät täysinä päivinä	20 063	19 218	17 000	17 000
Kulut €	1 743 379	1 712 838	1 517 838	1 517 838
€ / lapsi (keskiarvo 1.1 ja 31.12]	12 191	12 594	11 499	11 499
€ / läsnäolopäivä	86,90	89,13	89,28	89,28
Vakinaista henkilöstöä	52	42	35	35
Täyttöaste	86 %	93 %	98 %	98 %
€ / paikka				
Palveluseteleillä ostettavat ryhmä- perhepäivähoitopaikat				
Laskennallisia hoitopaikkoja 31.12.		40	48	48
Kulut €		480 000	480 000	480 000
€/ hoitopaikka		12 000	10 000	10 000
Perhepäivähoidon tuotot yhteensä €	228 851	230 000	230 000	230 000
Muu varhaiskasvatus:				
Avoin päiväkotitoiminta				
Käyntikerrat (kerhotoiminta)	13 607	17 636	15 000	15 000
Kulut €	525 894	446 556	440 709	440 709
€ / käyntikerta	38,65	25,32	29,38	29,38
Vakinaista henkilöstöä	13	12	12	12
Tuotot €	10 720	12 000	12 000	12 000
Koti- ja yksityisenhoidontuki ja kuntalaisä:				
Kotihoidontuen, kuntalaisän ja osit- taisen				
hoitorahan hakijat 31.12	412	455	444	444
Lapsia 31.12.	505	596	592	592
Kulut €	1 729 703	1 700 000	1 700 000	1 700 000
€ / asiakas	4 198	3 736	3 829	3 829
€ / lapsi	3 425	2 852	2 872	2 872

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Yksityishoidontuen ja kuntalisän hakijat 31.12	40	64	32	32
Lapsia 31.12.	47	58	36	36
Kulut €	303 183	344 000	152 000	152 000
€ / hakija	7 580	5 375	4 750	4 750
€ / lapsi	2 636	5 931	4 222	4 222
Varhaiskasvatus yhteensä				
Tuotot €	2 414 428	2 518 513	2 402 620	2 402 620
Kulut €	29 884 903	31 306 553	30 371 789	30 305 199
Netto €	-27 470 475	-28 788 040	-27 969 169	-27 902 579

320 Perusopetus ja nuorisopalvelut

3200 Perusopetus

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
<u>Infotietona</u> osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä		4	4	4
Kulut €	289 418	347 134	355 812	355 812
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenop- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	263 460	261 841	265 421	265 421
Projektit				
Projektien määrä	16	12	10	10
Kulut €	939 863	302 501	263 791	263 791
Henkilöstöä		18	32	32
Tuotot €	870 710	432 000	598 000	598 000
Perusopetus, yleisopetus				
Oppilaita	4 856	4 870	4 710	4 710
Kulut €	39 590 520	38 318 239	37 975 486	37 903 456
€ / oppilas	8 153	7 868	8 063	8 047
Opetushenkilöstöä	356	356	352	352
Oppilaita/opettaja	14	14	13	13
Opetusryhmien keskikoko	19	18	18	18
tuotot €	268 014	29 788	71 137	71 137
Opetus ostopalveluna				
Kulut €	1 133 381	1 185 646	1 185 646	1 185 646
Oppilaita	69	61	58	58
€/oppilas	16 426	19 437	20 442	20 442
Tuotot €	534 834	415 850	415 850	415 850
Perusopetus, erityisluokat				
Oppilaita	334	336	340	340
Kulut €	5 008 519	5 829 893	5 877 000	5 877 000
€ / oppilas	14 996	17 351	17 285	17 285
Opetushenkilöstöä	45	45	45	45
Oppilaita/opettaja	7	7	8	8
Opetusryhmien keskikoko	9	8	8	8
Perusopetus, erityiskoulut				
Hakastaro ja Uskelan koulu, Anjalanka- dun yksikkö				
Oppilaita	91	92	94	94
Kulut €	2 400 913	2 515 165	2 535 500	2 535 500
€ / oppilas	26 384	27 339	26 973	26 973
Opetushenkilöstöä	14	14	14	14
Oppilaita/opettaja	7	7	7	7
Opetusryhmien keskikoko	7	8	7	7
Tuotot €	6 706	300	300	300
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Osallistujien määrä	408	426	340	340
Kulut €	1 114 922	1 115 120	1 100 096	1 100 096
€ / osallistuja	2 733	2 618	3 236	3 236

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Toimintatuntien määrä	32 319	33 680	29 970	29 970
€ / toimintatunti	34,50	33,11	36,71	36,71
Ohjaava henkilöstö	36	35	30	30
Osallistujia/ohjaaja	11	12	11	11
Tuotot €	328 438	369 000	350 000	350 000
Oppilashuolto				
Asiakaskäynnit	4 800	4 500	4 600	4 600
Kulut €	841 449	914 139	943 403	943 403
€ / asiakaskäynti	175	203	205	205
Vakituista henkilöstöä	15	15	16	16
Tuotot €	7 560	0	0	0
Perusopetus yhteensä				
Tuotot €	2 016 262	1 246 938	1 435 287	1 435 287
Kulut €	51 029 567	50 180 703	49 880 922	49 808 892
Netto €	-49 013 305	-48 933 765	-48 445 635	-48 373 605
Oppilaiden kokonaismäärä	5 281	5 298	5 144	5 144

3360 Nuorisopalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Kulut €	174 536	148 389	154 592	154 592
Tuotot €	14 053			
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	24 164	25 810	27 111	27 111
Nuorisovaltuusto				
jäseniä	15	15	15	15
Kokoukset	11	13	13	13
Kulut €	1 849	9 000	9 000	9 000
€ / kokous	168	692	692	692
Projektit				
Projektien määrä	2	2	2	2
Kulut €	216 761	165 200	139 246	139 246
Henkilöstöä	7	7	7	7
Tuotot €	154 712	200 000	220 000	220 000
Myönnetyt toimintatuet ja avustuk- set				
Tuettujen yhteisöjen toimijoiden määrä	2 244	3 100	2 192	2 192
Kulut €	66 000	66 000	16 000	16 000
€ / toimija	29,41	21,29	7,30	7,30
Nuorisotyön lähipalvelut: Nuorisotyö, tapahtumat, leirit, ret- ket, bänditoiminta				
Kulut €	988 250	908 440	923 730	923 730
€ / alle 29 v	65,44	59,57	67,24	67,24
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Tuotot €	31 812	56 500	25 060	25 060
Leirikeskus				
Käyttövuorokaudet / oma käyttö	53	48	48	48
Käyttövuorokaudet / ulkopuolisten käyttö	167	190	160	160
Kulut €	3 448	29 843	30 802	30 802
€ / käyttövuorokausi	16	125	148	148
Erytisnuorisotyö: Etsivätyö, yksilötyö, ryhmätoiminta				
Kulut €	90 338	154 282	167 827	167 827
Vakinaista henkilöstöä	2	4	4	4

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Työpajatoiminta				
Osallistuneiden määrä	107	120	125	125
Kulut €	483 627	426 544	434 460	434 460
€ / osallistuja	4 520	3 555	3 476	3 476
Vakinaista henkilöstöä	8	8	8	8
Tuotot €	45 661	22 000	28 000	28 000
Nuorisopalvelut yhteensä				
Tuotot €	246 238	278 500	273 060	273 060
Kulut €	2 024 809	1 907 698	1 875 657	1 875 657
Netto €	-1 778 571	-1 629 198	-1 602 597	-1 602 597
Kulut / alle 29-vuotias asukas €	134,08	125,09	136,54	136,54
Alle 29-vuotiaat	15 102	15 251	13 737	13 737

330 Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

3300 Lukiokoulutus

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä		0,85	0,85	0,85
Kulut €	66 501	86 859	86 000	86 000
Ammatillisen koulutuksen järjestämisestä jäänyt eläkemenoperusteinen maksu ja os-topalvelut €	154 515	160 244	166 848	166 848
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Yhteensä €	8 739	9 062	9 162	9 162
Projektit				
Projektien määrä	8		0	0
Kulut €	75 022		0	0
Henkilöstöä	1		0	0
Tuotot €	75 022		0	0
Lukio				
Opiskelijoita yhteensä*	902	907	930	930
Lukion varsinaiset opiskelijat	898	903	928	928
Aineopiskelijat	4	2	2	2
Ammatillisen tutkinnon suorittajat	0	2	0	0
Kulut €	6 295 159	6 693 519	6 808 835	6 976 870
€ / varsinainen opiskelija	6 979	7 380	7 321	7 502
Opetuskurssien lukumäärä	1 040	1 074	1 033	1 033
€ / opetuskurssi	6 053	6 232	6 591	6 754
Kursssia / opiskelija (lukion päättävät)				
**	78	78		
Opetushenkilöstöä (pääkoulun mukaan)	55	54	54	54
HallintoHenkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	5,2	5,2	5,2	5,2
Tuotot €	111 968	82 633	82 633	82 633
Aikuislukio				
Opiskelijoita yhteensä	206	165	182	182
Kulut €	283 608	198 825	255 162	254 707
Lukion varsinaiset opiskelijat	72	65	73	73
Perusasteen opiskelijat				
Aineopiskelijat	134	100	102	102
€ / varsinainen opiskelija (sis. perusasteen opisk.)	3 939	3 059	3 495	3 489
Opetustunnit	2 400	2 800	2 000	2 000
€ / opetustunti	118	71	128	127
Suoritettu kurssi / opiskelija ***	44	44	44	44
Opetushenkilöstöä / toistaiseksi otetut	1	1	1	1
Opetushenkilöstö/ määräaikaiset	9	11	11	11
HallintoHenkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	1	1	1	1
Kokonaisopiskelijamäärä/opettaja	24	14	15	15
Tuotot €	9 581	4 226	4 220	4 220

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
2.aste yhteensä				
Tuotot €	196 571	86 859	86 853	86 853
Kulut €	6 874 805	7 139 447	7 316 845	7 484 425
Netto €	-6 678 234	-7 052 588	-7 229 992	-7 397 572

3350 Musiikkiopisto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	LTK 2021
Opiskelijat	409	410	381	381
josta musiikkileikkikoululaisia	108	110	63	63
valmennus- perus- ja opistotason opiskelijoita	301	300	318	318
Kulut €	1 071 744	1 055 853	1 150 972	1 150 972
€ / opiskelija	2 620	2 575	3 021	3 021
Opetustunnit	13 650	13 650	13 650	13 650
€ / opetustunti	78,52	77,35	84,32	84,32
Opetushenkilöstöä	22	22	21	21
Tuotot €	147 859	166 000	182 500	182 500
<u>Infotietona:</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Yhteensä €	23 409	25 009	25 277	25 277
Musiikkiopisto yhteensä				
Tuotot €	147 859	166 000	182 500	182 500
Kulut €	1 071 744	1 055 853	1 150 972	1 150 972
Netto €	-923 885	-889 853	-968 472	-968 472

4001 Vapaa-aikapalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Vapaa-ajan lautakunta				
Kokoukset	9	9	9	9
Käsitellyt asiat	106	65	100	100
Kulut €	20 589	25 842	27 216	27 216
€ / käsitelty asia	194	398	272	272
€ / kokous	2 288	2 871	3 024	3 024
Vapaa-ajan palvelujen hallinto				
Kulut €	21 140	28 543	24 234	24 234
Vakituista henkilöstöä		0,3	0,3	0,3
Vapaa-aikapalvelut yhteensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	41 729	54 385	51 450	51 450
Netto €	-41 729	-54 385	-51 450	-51 450

4004 Kulttuuripalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	46 479	20 482	24 830	24 830
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	13 220	13 708	14 959	14 959
Myönnetyt toimintatuet ja avustukset				
Kulut €	171 250	155 000	155 000	155 000
Yleiset kulttuuripalvelut:				
Kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet				
Tapahtumat ja tilaisuudet	51	160	233	233
Kävijämäärä	21 709	25 000	27 000	27 000
Kulut €	172 240	219 811	220 912	220 912
€ / tapahtumat, tilaisuudet	3 377	1 374	948	948
€ / kävijä	7,93	8,79	8,18	8,18
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	4 975	8 000	5 000	5 000
€ / asukas	3,30	4,21	4,23	4,23

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Taidemuseopalvelut				
Kävijämäärä	24 353	8 500	27 000	27 000
Aukiolopäivät	196	73	258	258
Näyttely ja yleisötyö	410 352	381 860	542 525	542 525
Taidekokoelmatyö	89 709	77 502	85 050	85 050
Kokoelman teosmäärä (sis. luonnokset)	2 447	2 445	2 447	2 447
Kokoelmasta kunnan tiloissa esillä %	54 %	54 %	54 %	54 %
Kiinteistömenot	105 982	97 932	99 605	99 605
Markkinointi ja viestintä	11 739	13 600	28 600	28 600
Ansaittu näkyvyys	335 000	320 000	380 000	380 000
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Kulut €	620 511	585 338	669 792	669 792
€ / kävijä	28,58	23,41	24,81	24,81
€ / asukas	11,97	11,21	12,93	12,93
Tuotot €	185 136	30 700	126 000	136 000
€ / kävijä	8	4	5	5
€ / asukas	3,55	0,59	2,41	2,61
Samu, tuotanto- ja kulttuurihistori- alliset museopalvelut				
Kävijämäärä	12 173	12 000	12 000	12 000
Aukiolopäivät, laskentatavan muutos 2021	339	350	199	199
Näyttely ja yleisötyö	145 763	146 593	146 000	146 000
Kokoelmatyö	145 413	191 392	171 830	171 830
Kokoelmien kokonaismäärä, josta luetteloidut esineet ja valokuvat	72 042	78 588	71 648	71 648
digitoidut esineet ja valokuvat	37 826	55 000	43 500	43 500
Kiinteistömenot	28 268	30 000	32 000	32 000
Markkinointi ja viestintä	154 199	170 369	168 062	168 062
Ansaittu näkyvyys	10 064	14 800	14 500	14 500
Vakinaista henkilöstöä	34 000	35 000	35 500	35 500
Kulut €	4	4	4	4
€ / kävijät	439 056	478 294	502 176	502 176
€ / asukas	12,91	13,67	14,15	14,15
Tuotot €	8,41	9,16	9,62	9,62
€ / kävijät	36 684	6 000	40 000	40 000
€ / asukas	3,67	0,49	3,33	3,33
€ / asukas	0,70	0,11	0,77	0,77
Kulttuuripalvelut yhteensä				
Tuotot €	226 795	44 700	171 000	181 000
Kulut €	1 449 536	1 458 925	1 572 710	1 572 710
Netto €	-1 222 741	-1 414 225	-1 401 710	-1 391 710
Netto € / asukas	-23,58	-27,09	-27,06	-26,87

4100 Kirjastopalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	177 349	187 920	150 232	150 232
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	85 669	88 846	92 526	92 526
Pääkirjasto				
Kokoelmat				
Tapahtumat, kirjailijavierailut				
Näyttelyt				
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne, kerrat			77	77
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne, osallistujat			856	856
Kulut €	1 755 785	1 732 475	1 830 406	1 830 406

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Lainat	510 891	840 000	840 000	840 000
€ / laina	3,44	2,06	2,18	2,18
Käynnit	238 776	220 000	238 776	238 776
€ / käynti	7,35	7,87	7,67	7,67
Vakinaista henkilöstöä	19	19	19	19
Tuotot €	105 660	58 160	83 160	83 160
Lähikirjastot				
Kokoelmat				
Lainat	246 199	420 000	420 000	420 000
Tapahtumat, kirjailijavierailut				
Näyttelyt				
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne, kerrat			234	234
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne, osallistujat			1 591	1 591
Kulut €	967 997	993 199	948 543	948 543
€ / laina	3,93	2,36	2,26	2,26
Käynnit	182 207	200 000	200 000	200 000
€ / käynti	5,31	4,97	4,74	4,74
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Kirjastoautot				
Kokoelmat				
Lainat	106 498	170 000	170 000	170 000
Kulut €	149 869	154 689	148 900	148 900
€ / laina	1,41	0,91	0,88	0,88
Käynnit	54 934	60 000	60 000	60 000
€ / käynti	2,73	2,58	2,48	2,48
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Kirjastopalvelut yhteensä				
Tuotot €	105 660	58 160	83 160	83 160
Kulut €	3 051 000	3 068 283	3 078 081	3 078 081
Netto €	-2 945 340	-3 010 123	-2 994 921	-2 994 921

4500 Liikuntapalvelut

Toiminta	TP2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Kulut €	252 409	268 469	265 580	265 580
Vakinaista henkilöstöä	4,5	4,5	4,5	4,5
Tuotot €	16	0	0	0
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	69 790	80 741	80 599	80 599
Myönnettyt toimintatuet				
Seuroja ja järjestöjä	115	112	112	112
Tuettuja seuroja kpl	54	60	60	60
Harjoituskertoja	289 259	298 674	266 557	266 557
Kulut €	138 656	123 000	123 000	123 000
€ / tuettu seura	2 568	2 050	2 050	2 050
€ / harjoituskerta	0,48	0,41	0,46	0,46
€ / asukas	2,67	2,36	2,37	2,37
Ulkoliikuntapaikat				
Liikuntapaikkoja kpl kesäkaudella 1.4- 31.10	116	79	119	119
Liikuntapaikkoja kpl talvikaudella 1.11- 31.3	44	47	44	44
Oman toiminnan kulut €	831 337	801 560	844 918	844 918
Ostopalvelujen kulut €	344 346	392 080	341 388	341 388
Kulut yhteensä €	1 175 683	1 193 640	1 186 306	1 186 306

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
kesäkausi €	629 052	520 969	522 700	522 700
talvikausi €	546 631	663 052	663 606	663 606
€ / kesäliikuntapaikka	5 423	6 595	4 392	4 392
€ / talviliikuntapaikka	12 423	14 107	15 082	15 082
Vakinaista henkilöstöä	10	11	10	10
€ / asukas	22,67	22,87	22,90	22,90
Tuotot €	43 405	15 000	8 000	8 000
Jäähallit				
Aukiolotunnit (ei sis. halliyhtiön tunteja)	3 393	3 393	3 393	3 393
Kulut € (sis. halliyhtiön kuluja)	354 795	366 503	372 219	372 219
Kaupungin jäähallin kulut	205 544	240 000	240 000	240 000
€ / aukiolotunti	60,58	70,73	70,73	70,73
Varausaste % (seuranta 2012 alk.)	90 %	90 %	90 %	90 %
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	119 047	119 500	106 800	106 800
Uimahalli				
Aukiolotunnit vuodessa	3 722	3 722	3 722	3 722
Kävijämäärä	216 218	210 500	210 500	210 500
Kulut €	1 751 492	1 758 492	1 791 673	1 791 673
€ / aukiolotunti	471	472	481	481
€ / asiakas	8,10	8,35	8,51	8,51
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Tuotot €	568 421	561 600	522 838	527 838
Saunalliset uimarannat				
Aukiolotunnit	2 737	2 737	2 737	2 737
Kulut €	192 655	194 560	195 995	195 995
€ / aukiolotunti	70,39	71,09	71,61	71,61
Uimapaikat	8	8	8	8
Kulut €	19 402	2 700	3 000	3 000
€ / uimaranta	2 425	338	375	375
Tuotot €	81 983	82 000	87 000	87 000
Liikuntahallit ja kuntosalit:				
Aukiolotunnit vuodessa	23 000	23 000	23 000	23 000
Kulut €	1 341 242	1 403 605	1 390 766	1 390 766
€ / aukiolotunti	58,31	61,03	60,47	60,47
Vakinaista henkilöstöä	3,0	3,0	3,0	3,0
Varausaste % (seuranta 2012 alk.)	80 %	80 %	80 %	80 %
Tuotot €	188 993	270 000	225 250	225 250
Valvomattomat kuntosalit	7	7	7	7
Kulut €	195 445	195 281	215 283	215 283
€ / kuntosali	27 921	27 897	30 755	30 755
Tuotot €	94 627	34 900	34 900	34 900
Koulujen salit	23	22	22	22
Aukiolotunnit / vuosi	52 100	52 100	52 100	52 100
Kulut €	559 611	558 124	619 215	619 215
€ / aukiolotunti	10,74	10,71	11,89	11,89
Varausaste%, illat ja viikonloput	80 %	80 %	80 %	80 %
Vakinaista henkilöstöä	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuotot €	60 835	66 550	68 240	68 240
Ohjattu liikuntatoiminta				
Oman toiminnan kulut €	309 608	379 384	339 607	339 607
Ostopalvelujen kulut €	87 057	109 700	114 274	114 274
Kulut yhteensä €	396 665	489 084	453 881	453 881
Asiakkaita	63 447	65 000	65 000	65 000
Ryhmiä	468	468	468	468
€ / asiakas	6,25	7,52	6,98	6,98
€ / ryhmä	848	1 045	970	970
Vakinaista henkilöstöä	6	6	6	6
Määräaikaista henkilöstöä (henkilötyö- vuosina)	2,0	2,0	1,5	1,5
Tuotot €	133 347	200 000	165 000	165 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Liikuntapalvelut yhteensä				
Tuotot €	1 290 674	1 349 550	1 218 028	1 223 028
Kulut €	6 378 055	6 553 458	6 616 918	6 616 918
Netto €	-5 087 381	-5 203 908	-5 398 890	-5 393 890

4600 Kansalaisopisto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Yhteensä €	50 427	51 272	53 149	53 149
Opiskelijat	5 902	5 850	5 500	5 500
Kulut €	2 078 835	1 968 791	1 849 308	1 849 308
€ / opiskelija	352	337	336	336
Opetustunnit	22 302	20 500	23 000	23 000
€ / opetustunti	93,21	96,04	80,40	80,40
Kurssilaisia	11 449	11 400	10 500	10 500
€ / kurssilainen	182	173	176	176
Taiteen perusopetus opiskelijoita	326	465	500	500
kursseja	70	70	55	55
Opetushenkilöstöä (päätoimiset)	8,0	8,0	9,0	9,0
HallintoHenkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	4,5	4,5	4,5	4,5
Tuotot €	569 668	526 500	431 000	437 223
Netto € / asukas	29,11	27,63	27,38	27,26
Maahanmuuttajakoulutus				
Opiskelijat (netto)	77	70	200	200
Kulut €	124 168	143 309	320 145	320 145
€ / opiskelija	1 613	2 047	1 601	1 601
Opetustunnit	1 758	2 221	3 500	3 500
€ / opetustunti	71	65	91	91
Kurssilaiset (brutto)	313	350	500	500
Tuotot €	280	0	123 000	123 000
Netto €	123 888	151 858	197 145	197 145
Netto € / asukas	2,39	2,75	3,81	3,81
Kansalaisopisto yhteensä				
Tuotot €	569 948	526 500	554 000	560 223
Kulut €	2 203 003	2 112 100	2 169 453	2 169 453
Netto €	-1 633 055	-1 585 600	-1 615 453	-1 609 230
Netto € / asukas	-31,50	-30,38	-31,19	-31,07

5000 Kaupunkikehityspalvelujen hallinto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupunkikehityslautakunta				
Kokoukset ja seminaarit	12	11	12	12
Käsitellyt asiat	251	240	250	250
Kulut €	25 395	38 938	34 788	34 788
€ / asiat	101	162	139	139
€ / kokous	2 116	3 540	2 899	2 899
Toimialahallinto				
Kulut €	233 325	259 921	253 101	243 101
Vakinaista henkilöstöä	1,0	0,5	1,0	1,0
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	162 985	335 483	182 767	182 767
V-S aluepelastuslaitos				
Kulut €	3 847 562	3 922 881	3 931 333	3 931 333
€ / asukas	73,71	75,15	75,89	75,89
Väestönsuojelu				
Kulut €	819	777	871	871
€ / asukas	0,02	0,01	0,02	0,02

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kaupunkikehityspalvelujen hallinto yhteensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	4 107 101	4 222 517	4 220 093	4 210 093
Netto €	-4 107 101	-4 222 517	-4 220 093	-4 210 093

5100 Maankäyttöpalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kiinteistö- ja mittauspalvelu				
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	55 817	67 479	57 177	57 177
Myönnetyt toimintatuet				
Yksityistiekulut €	380 051	382 864	398 216	398 216
josta avustuksia	367 654	380 000	385 000	395 000
Avustettavia teitä km	945	930	940	940
€ / km	402	412	424	424
Tuotot	708	0	708	708
Tonttipalvelut:				
Maa- ja vesialueet				
Kulut €	550 456	429 910	497 943	467 943
Kaupungin pinta-ala (km ²)	2 100	2 100	2 100	2 100
€ / km ²	262	205	237	223
Tonttien varaus (kpl / v)	25	20	30	30
Luovutusilmoitukset (kpl / v)	850	800	800	800
Vakinaista henkilöstöä	4,0	4,0	3,5	3,5
Tonttivuokratuotot €	3 783 976	3 897 500	3 869 400	3 869 400
Taloustmetsät				
Metsää (ha)	2 400	2 400	2 390	2 390
Kulut €	168 963	142 030	143 182	143 182
Vakinaista henkilöstöä	2,5	2,5	2,5	2,5
Kuluista 55% kohdistuu taloustmetsiin ja 45 % muihin ammattitaitoa vaativiin tehtäviin				
Kulut € / ha	38,72	32,55	32,95	32,95
Tuotot € / ha	202	167	251	251
Tuotot €	485 124	400 000	600 000	600 000
Kiinteistönmuodostuspalvelu:				
Kulut €	239 155	220 337	247 936	247 936
Toimitusmääräykset kpl	30	40	35	35
Kaupanhavvistuksia kpl	25	30	32	32
Osoitteenmuutospäätöksiä kpl	35	40	30	30
Palvelutapahtumien määrä /vuosi	2 500	2 500	3 000	3 000
€ / toimenpide	92,34	84,42	80,06	80,06
Vakinaista henkilöstöä	4		4	4
Tuotot €	45 295	30 700	38 500	38 500
Mittauspalvelut:				
Kulut €	338 896	383 916	364 672	364 672
Mittaustapahtumien lukumäärä kpl / v	800	900	750	750
€ / kaupungin km ²	161	183	174	174
Vakinaista henkilöstöä	6	5	5	5
Tuotot €	23 375	21 110	22 200	22 200
Paikkatietopalvelut:				
Kulut €	213 728	188 462	259 490	259 490
Koulutus- ja opastustapahtumien määrä kpl	450	250	700	700
Ylläpidettävää opaskarttaa km ²	2 100	2 100	2 100	2 100
€ / kaupungin km ²	101,78	89,74	123,57	123,57
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	4 989	5 000	3 200	3 200

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Kiinteistö- ja mittauspalvelut yhteensä				
Tuotot €	4 343 467	4 354 310	4 534 008	4 534 008
Kulut €	1 891 249	1 747 519	1 911 439	1 881 439
Netto €	2 452 218	2 606 791	2 622 569	2 652 569
Kaupunkisuunnittelu				
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	14 698	15 240	16 589	16 589
Oma kaupunkisuunnittelu				
Kulut €	656 622	824 542	748 468	748 468
Tuotot €	43 133	30 000	30 000	30 000
€ / asukas	12,66	15,80	14,45	14,45
Ostopalveluna hankittu suunnittelu				
Kulut €	45 502	202 253	202 129	102 129
€ / asukas	0,88	3,87	3,90	1,97
Kaupunkisuunnittelu yhteensä				
Tuotot €	43 133	30 000	30 000	30 000
Kulut €	702 124	1 026 795	950 597	850 597
Netto €	-658 991	-996 795	-920 597	-820 597
Maankäyttöpalvelut yhteensä				
Tuotot €	4 386 600	4 384 310	4 564 008	4 564 008
Kulut €	2 593 373	2 774 314	2 862 036	2 732 036
Netto €	1 793 227	1 609 996	1 701 972	1 831 972

5200 Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	135 135	140 144	144 489	144 489
Kunnallistekniikan suunnittelu				
Kulut €	312 813	335 060	337 937	357 937
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
€ / asukas	5,99	6,42	6,52	6,91
Tuotot €	86 876	84 000	86 876	86 876
Liikenneväylien kunnossapito				
Kunnossapidetyt tiet, m ²	2 132 000	2 018 000	2 021 700	2 021 700
Kulut €	1 931 500	1 886 734	1 989 050	1 959 050
Vakinaista henkilöstöä	11	11	10	10
€ / kunnossapito m ² (brutto)	0,91	0,93	0,98	0,97
Tuotot €	23 412	49 550	25 439	25 439
Ajoneuvojen siirtäminen ja hävittä- minen				
Siirretyt ajoneuvot	91	80	90	90
Kulut €	2 621	3 300	3 010	3 010
€ / ajoneuvo	29	41	33	33
Tuotot €	1 371	1 000	1 370	1 370
Katuvalaistuksen ylläpito				
Valaisinyksiköt	11 600	11 600	11 600	11 600
Kulut €	655 275	534 207	583 500	583 500
€ / valaisinyksikkö	56,49	46,05	50,30	50,30
Tuotot €	19 859	6 500	20 000	20 000
Vanhojen kaatopaikkojen ja maan- kaatopaikkojen				
hoito ja tarkkailuohjelman toteutus				
Vanhat kaatopaikat ja maankaatopaikat	5	5	5	5
Kulut €	61 049	79 967	60 289	60 289
€ / kaatopaikka	12 210	15 993	12 058	12 058
Tuotot €	2 062	1 500	2 062	2 062

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Venepaikat				
kpl	136	170	136	136
Kulut €	35 170	43 392	36 662	36 662
€ / venepaikka	259	255	270	270
Tuotot €	16 951	14 000	15 800	15 800
Puistot				
Ylläpito, ha	838	838	838	838
Kulut €	1 361 656	1 506 643	1 511 501	1 511 501
€ / ha	1 625	1 798	1 804	1 804
Puistometsät ha	661	661	661	661
Puistot ha	166	160	166	166
Maisemapellot ha	2	7	2	2
Leikkipaikat kpl	83	90	83	83
Vakinaista henkilöstöä	14	14	14	14
Tuotot €	19 297	18 000	22 260	22 260
Torialueet				
m ²	9 477	9 477	9 477	9 477
Kulut €	120 350	105 323	107 874	107 874
€ / m ²	12,70	11,11	11,38	11,38
Vakinaista henkilöstöä	2	1	1	1
Tuotot	101 290	105 000	104 530	104 530
Matonpesupaikat				
Matonpesupaikat, kpl	13	13	13	13
Kulut €	20 626	56 862	26 270	26 270
€ / matonpesupaikka	1 587	4 374	2 021	2 021
Muut yleiset alueet				
Ha	90	90	90	90
Kulut €	4 154	11 750	16 650	16 650
€ / ha	46	131	185	185
Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen yhteensä				
Tuotot €	271 118	279 550	278 337	278 337
Kulut €	4 505 214	4 563 238	4 672 743	4 662 743
Netto €	-4 234 096	-4 283 688	-4 394 406	-4 384 406

5300 Tilapalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Kulut €	91 588	97 089	90 216	90 216
Tuotot €	513	25	0	0
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	115 658	125 182	132 422	132 422
Talonsuunnittelu				
Asukasluku, 31.12.	52 200	52 200	51 800	51 800
Kulut €	310 663	320 582	320 532	320 532
€ /asukas	5,95	6,14	6,19	6,19
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Isännöinti :				
Isännöinti ja kiinteistöjen valvonta				
Isännöidyt kiinteistöt m ²	265 699	265 947	265 563	265 563
Kulut €	670 635	686 764	718 275	718 275
Etävalvotut kiinteistöt (LVI) kpl	75	73	76	76
Vakinaista henkilöstöä	8	8	8	8
Tuotot €	3 400	3 000	3 000	3 000
Talonmiespalvelut				
Palvelua saavat kiinteistöt m ²	265 699	265 947	265 563	265 563
Kulut €	1 307 134	1 479 952	1 385 288	1 385 288
Vakinaista henkilöstöä	29	29	29	29
Tuotot €	19 882	5 000	5 000	5 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Käytössä olevien kiinteistöjen käyttömenot, m ²	242 539	242 539	236 355	236 355
Kulut €	6 812 347	6 736 554	6 136 883	6 136 883
€ / m ² / kk	2,34	2,31	2,16	2,16
Tuotot €	18 390 400	18 822 126	19 146 038	19 146 038
Tyhjät ja vajaakäytössä olevat kiinteistöt, m ² (sis.poistot)	24 989	27 019	28 259	28 259
Kulut €	1 663 809	1 723 200	1 791 614	1 791 614
€ / m ² / kk	5,55	5,31	5,28	5,28
Tuotot €	1 663 809	1 586 360	1 791 614	1 791 614
Kiinteistöjen vuosikorjaukset				
Kulut €	1 229 648	1 451 045	1 402 756	1 372 756
Vakinaista henkilöstöä	7	7	7	7
Tuotot €	4 695	0	0	0
Tilapalvelut yhteensä				
Tuotot €	20 082 699	20 416 511	20 945 652	20 945 652
Kulut €	12 085 824	12 495 186	11 845 564	11 815 564
Netto €	7 996 875	7 921 325	9 100 088	9 130 088
Poistot €	7 868 410	8 167 280	8 218 263	8 218 263
Netto €	128 465	-245 955	881 825	911 825
Pinta-ala yhteensä, m ²	267 528	269 558	264 614	264 614
Kaikki kiinteistöt, € / m ² / kk (ilman poistoja)	3,76	3,86	3,73	3,72
Kaikki kiinteistöt, poistot, € / m ² / kk	2,45	2,52	2,59	2,59
Kaikki kiinteistöt, menot yht. € / m ² / kk	6,22	6,39	6,32	6,31

5400 Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Osaston hallinto				
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut				
Kulut €	212 036	264 524	226 256	226 256
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	20 957	0	13 095	13 095
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	61 922	61 976	64 549	64 549
Monitoimikeittiö Kimara ja muut kokopäivähoitolaitosten keittiöt palvelukeittiöineen ja Halikon koulukeskus				
Suoritteet*	950 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kulut €	3 489 575	3 394 544	3 573 569	3 539 984
€ / suorite	3,67	3,39	3,57	3,54
Vakinaista henkilöstöä	50	50	50	50
Tuotot €	3 065 466	2 701 200	3 127 000	3 127 000
Salon keskuskeittiö palvelukeittiöineen				
Suoritteet*	1 402 342	1 500 000	1 500 000	150 000
Kulut €	4 235 829	4 668 488	4 537 087	4 537 087
€ / suorite	3,02	3,11	3,02	30,25
Vakinaista henkilöstöä	57	69	68	68
Tuotot €	5 019 612	5 212 182	4 887 424	4 887 424
Valmistavat koulujen ja päiväkotien keittiöt palvelukeittiöineen				
Suoritteet*	550 000	550 000	550 000	550 000
Kulut €	2 128 978	2 160 291	2 134 489	2 134 489
€ / suorite	3,87	3,93	3,88	3,88
Vakinaista henkilöstöä	28	34	34	34
Tuotot €	2 025 341	2 200 000	1 973 061	1 973 061

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Ravitsemispalvelut yhteensä				
Tuotot €	10 131 376	10 113 382	10 000 580	10 000 580
Kulut €	10 066 418	10 487 847	10 471 401	10 437 816
Netto €	64 958	-374 465	-470 821	-437 236
Puhtaanapitopalvelut:				
Koulujen puhtaanapito, siivousala m ²	94 655	94 000	94 000	94 000
Kulut €	1 965 521	1 844 665	2 010 102	2 010 102
Vakinaista henkilöstöä	58	55	55	55
Tuotot €	2 228 443	2 211 676	2 193 425	2 193 425
Päiväkotien puhtaanapito, siivousala m ²	23 000	23 000	23 000	23 000
Kulut €	938 601	508 659	843 442	843 442
€ / m ² / kk	3,40	1,84	3,06	3,06
Vakinaista henkilöstöä	27	15	15	15
Tuotot €	1 185 388	1 179 067	1 096 763	1 096 763
Liikuntatoimen puhtaanapito, siivousala m ²	25 000	24 000	24 000	24 000
Kulut €	498 244	477 611	511 978	511 978
€ / m ² / kk	1,66	1,66	1,78	1,78
Vakinaista henkilöstöä	14	14	14	14
Tuotot €	566 924	530 000	559 624	559 624
Nuorisotoimen puhtaanapito, siivousala m ²	4 700	5 000	5 000	5 000
Kulut €	33 568	2 050	27 024	27 024
€ / m ² / kk	0,60	0,03	0,45	0,45
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	53 565	50 000	51 163	51 163
Kirjastojen puhtaanapito, siivousala m ²	7 700	8 000	8 000	8 000
Kulut €	74 031	143 046	58 470	58 470
€ / m ² / kk	0,80	1,49	0,61	0,61
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
Tuotot €	157 596	149 000	157 471	157 471
Virastojen ja toimistojen puht.pito, siivousala m ²	22 000	22 000	22 000	22 000
Kulut €	247 998	176 684	207 680	207 680
€ / m ² / kk	0,94	0,67	0,79	0,79
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
Tuotot €	165 956	170 000	152 433	152 433
Liikelaistosten puhtaanapito, siivousala m ²	545	545	545	545
Kulut €	17 436	38 892	18 416	18 416
€ / m ² / kk	2,67	5,95	2,82	2,82
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	24 072	7 000	33 080	33 080
Yhteiset palvelut				
Kulut €	727 499	707 304	733 244	583 972
Vakinaista henkilöstöä	18	17	17	17
Tuotot €	190 240	170 000	151 187	151 187
Puhtaanapitopalvelut yhteensä				
Tuotot €	4 572 184	4 466 743	4 395 146	4 395 146
Kulut €	4 502 898	3 898 911	4 410 356	4 261 084
Netto €	69 286	567 832	-15 210	134 062
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut yhteensä				
Tuotot €	14 703 560	14 580 125	14 395 726	14 395 726
Kulut €	14 569 316	14 386 758	14 881 757	14 698 900
Netto €	134 244	193 367	-486 031	-303 174

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Poistot ja arvon alentumiset				
Ravitsemuspalvelut	143 985	45 733	40 000	40 000
Puhtaanapitopalvelut	0	0	0	0
Yhteensä	143 985	45 733	40 000	40 000
Netto €	-9 741	147 634	-526 031	-343 174

6100 Liikennepalvelut

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Henkilöliikennepalvelut				
Tehtyjen matkojen määrä	400 000	570 000	600 000	600 000
Kulut €	3 154 716	4 924 138	4 845 399	4 815 399
Joukkoliikenteen tuki €	295 950	250 000	230 000	230 000
Muut tuotot €	1 087 184	1 783 000	1 667 000	1 667 000
€ / matka netto	7,15	8,20	7,69	7,64
Koulukuljetukset				
Kuljetettavia oppilaita	1 650	1 655	1 640	1 640
Kulut €	3 071 357	2 409 503	2 442 207	2 442 207
Tuotot €	3 003 820	2 286 707	2 262 500	2 262 500
€ / oppilas / v	1 861	1 456	1 489	1 489
Ateriakuljetukset				
Kuljetuttavia aterioita	45 440	44 570	48 260	48 260
Kulut €	777 260	929 987	866 831	866 831
Tuotot €	772 956	933 416	801 000	801 000
€ / ateria / v	17,11	20,87	17,96	17,96
Vakinaista henkilöstöä				
Liikennepalvelut yhteensä				
Tuotot €	5 159 910	5 253 123	4 960 500	4 960 500
Kulut €	7 003 333	8 263 628	8 154 437	8 124 437
Netto €	-1 843 423	-3 010 505	-3 193 937	-3 163 937

700 Rakennus- ja ympäristövalvonta

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
Kokoukset	12	11	11	11
Käsitellyt asiat	183	185	185	185
Kulut €	23 522	31 826	27 569	27 569
€ / asia	129	172	149	149
€ / kokous	1 960	2 893	2 506	2 506
Osaston hallinto				
Kulut €	92 913	97 814	94 234	94 234
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	79 524	82 476	182 793	182 793
Lakipalvelut; tekninen sektori			Siirtynyt hallintopalvelujen alai- suuteen	
Kulut €	80 987	78 214		
Vakinaista henkilöstöä	1,0	1,0		
Rakennusvalvonta				
Rakentamiseen liittyvät luvat, kpl	661	750	750	750
Kulut €	587 431	600 597	634 161	621 661
€ / käsitelty lupa	889	801	846	829
Vakinaista henkilöstöä	7,5	8	8	8
Tuotot €	433 657	366 000	348 121	350 121
Ympäristönsuojelu				
Tarkastukset, luvat, lausunnot ja ilmoi- tukset	396	610	500	500
Kulut €	481 358	551 102	608 260	566 381
€ / suorite	1 216	903	1 217	1 133
Vakinaista henkilöstöä	7,5	7,5	7,5	7,5
€ / asukas	9,28	10,56	11,74	10,93
Tuotot €	122 687	120 000	110 000	110 000

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Ympäristöterveydenhuolto				
Terveysvalvonnan tarkastukset ja luvat	488	580	500	500
Kulut €	387 117	447 171	462 756	460 256
€ / tarkastus ja lupa	793	771	926	921
Vakinaista henkilöstöä	6,5	6,5	6,5	6,5
Tuotot €	96 982	92 200	122 925	122 925
Eläinlääkinnän tarkastukset ja käynnit	3 547	3 500	3 500	3 500
Kulut €	423 699	421 908	442 057	422 154
€ / tarkastus ja käynti	119,45	120,55	126,30	120,62
Vakinaista henkilöstöä	4,5	4,5	4,5	4,5
Tuotot €	80 610	100 400	80 000	80 000
Löytöeläimet	69	100	80	80
Kulut €	10 409	18 740	14 770	14 770
€ / löytöeläin	151	187	185	185
Maaseutu- ja lomituspalvelut:	Siirrynyt Hallintopalveluista 2020			
Maaseutuyksikkö				
Neuvonta ja tukien hallinnointi				
Asiakkaat (maatilat)			970	970
Kulut €			280 674	280 674
€/asiakas			289	289
Vakinaista henkilöstöä			4,0	4
<i>Maanvuokraus</i>				
Kulut €			3 500	3 500
Vakinaista henkilöstöä			0,0	0
Tuotot €			337 500	337 500
Lomituspalveluyksikkö				
Kunnalliset lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä			9 200	9 200
Kulut €			2 543 585	2 433 085
Varhaiseläkemenoperusteinen määrä- raha			83 574	83 574
€/lomituspäivä			286	274
Vakinaista henkilöstöä			4	4
Vakinaiset maatalouslomittajat			45	45
Ostopalveluna hankitut lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä			1 000	1 000
Kulut €			200 000	200 000
€/lomituspäivä			200	200
Itsejärjestetyn lomituksen korvaukset				
Lomituspäivien määrä			6 100	6 100
Kulut €			1 200 000	1 200 000
€/lomituspäivä			197	197
Tuotot €			4 073 012	4 073 012
Lupa- ja valvontaosasto yhteensä				
Tuotot €	733 936	678 600	5 071 558	5 073 558
Kulut €	2 087 436	2 247 372	6 595 140	6 407 858
Netto €	-1 353 500	-1 568 772	-1 523 582	-1 334 300

800 Vesihuolto

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Vesilaitoksen johtokunta				
Kokoukset	9	7	7	7
Käsitellyt asiat	70	64	64	64
Kulut €	4 710	6 000	6 000	6 000
€ / asia	67	94	94	94
€ / kokous	523	857	857	857
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	6	4	5	5
<u>Infotietona</u> varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut yhteensä €	54 646	49 503	64 534	64 534

Toiminta	TP 2019	MTA 2020	LTK 2021	TA 2021
Vedenjakelu				
Veden myynti, m ³	2 445 176	2 490 000	2 445 800	2 445 800
Kulut sis. johtokunta ja hallinto €	1 476 729	1 553 100	1 454 791	1 444 791
€ / m ³	0,60	0,62	0,59	0,59
Vesijohtoa, km	1 477	1 485	1 490	1 490
Vuotovesi, %	17	16	16	16
Puhtaan veden taksa, €/m ³ , alv 0%	1,32		1	1
Vakinaista henkilöstöä	6	8	6	6
Kulutusmaksu ja perusmaksu €	3 807 047	4 027 640	3 984 600	3 984 600
Liittymismaksu, €	61 048	72 000	72 000	72 000
Muut toimintatuotot €	131 065	67 800	67 800	67 800
Tuotot yhteensä €	3 999 160	4 167 440	4 124 400	4 124 400
Jäteveden puhdistus ja viemäröinti				
Jäteveden käsittely , laskutettavat m ³	2 030 356	2 064 655	2 030 500	2 030 500
Jäteveden käsittely (sis. sadevedet), m ³	4 467 049	4 870 000	4 870 000	4 870 000
Kulut € sis. johtokunta ja hallinto €	2 205 625	2 356 221	2 322 821	2 232 821
€ / m ³	1,09	1,14	1,14	1,10
Viemäriä, km	547	547	550	550
Sadevesiviemäriä, km	190	192	195	195
Puhdistamot, kpl	4	4	4	4
Pumppaamot, kpl	166	159	159	159
Vuotovesi, %	54	51	51	51
Jätevesitaksa, € / m ³ , alv 0 %	2,30	2,30	2,42	2,42
Vakinaista henkilöstöä	9	9	10	10
Kulutusmaksu, €	4 543 492	4 927 745	4 913 850	4 913 850
Liittymismaksu, €	58 729	56 000	60 000	60 000
Muut toimintatuotot €	98 341	62 000	97 259	97 259
Tuotot yhteensä €	4 700 562	5 045 745	5 071 109	5 071 109
Vesihuolto yhteensä				
Tuotot €	8 699 722	9 213 185	9 195 509	9 195 509
Kulut €	3 682 354	3 909 321	3 777 612	3 677 612
Netto €	5 017 368	5 303 864	5 417 897	5 517 897
Poistot, €	2 674 574	2 681 329	2 674 448	2 674 448
Korvaus peruspääomasta, €	1 562 805	1 562 805	1 562 805	1 562 805
ja %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %